

**PLANUL LOCAL DE ACȚIUNE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT 2016 -2025
(PLAI – revizuit 2017)**

**ANEXE – CAPITOLUL ÎNVĂȚĂMÂNT
JUDEȚUL HUNEDOARA**

2016-2025

**PLAI
2016 – 2025
REVIZUIT 2017-2018**

**PLANUL LOCAL DE ACȚIUNE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT CU
ANEXE - CAPITOLUL ÎNVĂȚĂMÂNT**

**Aprobat,
Inspectoratul Școlar
Județean Hunedoara
În ședința CA din 15.12.2017**

**Inspector Școlar General
Prof. dr. Maria ȘTEFĂNIE**

**Avizat,
Comitetul Local pentru Dezvoltare a
Parteneriatului Social Hunedoara
(CLDPS Hunedoara)
14.12.2017**

ECHIPA DE ELABORARE

<p>Comitetul Local pentru Dezvoltarea Parteneriatului Social Hunedoara (CLDPS Hunedoara)</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Cireș Marius – președinte – S.C. Profi Serv Group S.A. Deva;2. Bufnea Daniela – vicepreședinte – Asociația Proformare Hunedoara3. Ștefănie Maria – Inspector școlar general – Inspectoratul Școlar Județean Hunedoara4. Mate Marta – Inspector școlar general adjunct – Inspectoratul Școlar Județean Hunedoara5. Ilina Lavinia - Inspector școlar general adjunct – Inspectoratul Școlar Județean Hunedoara6. Cioară Dana Luiza – secretar – Inspectoratul Școlar Județean Hunedoara7. Gafton Crinela – Camera de Comerț și Industrie Hunedoara8. Almășan Adriana – membru -CCD Hunedoara9. Manolea Mihaela – membru – A.E.D.E.R.10. Rusu Paul Dragoș – membru – Sindicatul Învățământului Preuniversitar Hunedoara11. Movileanu Silvia – Direcția Județeană de Statistică Hunedoara12. Fara Nicolae – A.J.O.F.M. Hunedoara13. Balaci Mihaela Carmen – membru – C.J.R.A.E. Hunedoara14. Mogoșanu Daniel – SC Dannyna Style Deva
<p>Colectivul de profesori:</p>	<ol style="list-style-type: none">15. Pârvu Anișor - Colegiul Economic "Emanuil Gojdu" Hunedoara16. Merce Nadia – Colegiul Economic "Emanuil Gojdu" Hunedoara17. Solomon Carmen – Colegiul Economic "Emanuil Gojdu" Hunedoara18. Bozeșan Iuliana – Colegiul Economic "Emanuil Gojdu" Hunedoara19. Boroacă Luis – Colegiul Economic "Emanuil Gojdu" Hunedoara20. Marincu Angela – Liceul Tehnologic "Crișan" Crișcior21. Drăgoi Monica – Liceul Tehnologic "Crișan" Crișcior22. Micșoniu Dumitru – Liceul Tehnologic "Ovid Densusianu" Călan;23. Albu Corina – Colegiul Tehnic Energetic "Dragomir Hurmuzescu" Deva24. Fulea Angela – Liceul Tehnologic "Ovid Densusianu" Călan;25. Ștefan Daniela – Colegiul Tehnic "Transilvania" Deva;26. Moșuțiu Laura – Colegiul Tehnic "Transilvania" Deva;27. Apolzan Iavinia – Colegiul Tehnic "Transilvania" Deva;28. Dumitraș Alina – Colegiul Tehnic "Transilvania" Deva;29. Nagăț Gabriela – Colegiul Tehnic "Constantin Brâncuși" Petrila30. Petreaan Cristina - CJRAE

LISTA DE ABREVIERI

PRAI	Planul Regional de Acțiune pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic
PLAI	Planul Local de Acțiune pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic
PAS	Planul de Acțiune al Școlii
AJOFM	Agenția Județeană de Ocupare a Forței de Muncă
ANOFM	Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă
CJ	Consiliul Județean
CAEN	Nomenclatorul Activităților Economice Clasificarea Activităților din Economia Națională
CNP	Comisia Națională de Prognoză
COR	Codul Ocupațiilor din România
FPC	Formare Profesională Continuă (formarea adulților)
DJS	Direcția Județeană de Statistică
SEOFM	Strategia Europeană de Ocupare a Forței de Muncă
FSE	Fondul Social European
UE	Uniunea Europeană
PIB	Produsul Intern Brut
VAB	Valoarea Adăugată Brută
ÎU	Învățământ Universitar
IDRU	Index Dezvoltarea Resurselor Umane
DRU	Dezvoltarea Resurselor Umane
INS	Institutul Național de Statistică (România)
ISCO	International Standard Classification of Occupations
ISCED	Clasificarea Internațională Standard a Educației (UNESCO) International Standard Classification of Education
ISJ	Inspectoratul Școlar Județean
OIM	Organizația Internațională a Muncii (asta este ILO International Labour Office)
IFPI	Învățământ și Formare Profesională Inițială
CLDPS	Comitete Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social în formarea profesională
PDL	Planul de Dezvoltare Locală
ACL	Analiza Cadrului Logic
APM	Analiza Pieței Muncii
MECT	Ministerul Educației Cercetării și Tineretului
MMSSF	Ministerul Muncii, al Solidarității Sociale și Familiei
PNAO	Planul Național de Acțiune pentru Ocuparea Forței de Muncă
PND	Planul Național de Dezvoltare
ONG	Organizații Non-guvernamentale
NUTS	Nomenclatorul Unităților Teritoriale pentru Statistică
PCM	Management-ul Ciclului Proiectului (PCM Project Cycle Management)
UIP	Unitatea de Implementare a Proiectului
CR	Consortii Regionale
PDR	Planul de Dezvoltare Regională
RO	România
RON	Noul Leu Românesc
POS	Programul Operațional Sectorial
SWOT	Puncte Tari, Puncte slabe, Oportunități, Riscuri (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats)
TVET	Învățământ Profesional și Tehnic
VET	Învățământ și Formare Profesională (Vocational Education and Training)
WB	Banca Mondială (World Bank)
UNESCO	Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură
SPP	Standarde de Pregătire Profesională

CUPRINS

Cuvânt înainte	7
1. Rezumat	9
2. CONTEXTUL EUROPEAN, NAȚIONAL ȘI REGIONAL	13
2.1. Contextul european.....	13
2.2. Contextul național	15
2.3. Contextul regional	18
2.4. Contextul județean	20
3. DEMOGRAFIE	22
3.1. Situația prezentă	22
3.1.1. <i>Populația totală. Dinamica generală</i>	22
3.1.2. <i>Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural)</i>	24
3.1.3. <i>Distribuția pe sexe</i>	25
3.1.4. <i>Structura pe grupe de vârstă</i>	26
3.1.5. <i>Structura pe grupe de vârstă și medii rezidențiale</i>	27
3.1.6. <i>Structura etnică</i>	28
3.1.7. <i>Mișcarea migratorie</i>	29
3.1.8. <i>Nivelul de trai</i>	32
3.2. Proiecții demografice în orizontul de timp 2025, 2030 și 2060	32
3.2.1. Evoluția populației de vârstă preșcolară și școlară	32
3.2.2. Populația României pe grupe mari de vârstă, în anii 2011, 2020, 2030 și 2060	32
3.3. Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru ÎPT	35
4. PROFILUL ECONOMIC JUDEȚEAN	37
4.1. Principalii indicatori economici	37
4.1.1. <i>Produsul intern brut (PIB) și valoarea adăugată (VAB)</i>	37
4.1.2. <i>Productivitatea muncii</i>	41
4.3.1. <i>Firmele din județ. Dinamica, repartitia sectorială și pe clase de mărime</i>	42
4.1.4. <i>Investițiile brute ale unităților locale active din industrie, construcții, comerț și alte servicii</i>	46
4.2. Informații parțiale	47
4.2.1. <i>Procesul de integrare europeană și cerințele de competitivitate</i>	47
4.2.2. <i>Cercetarea-dezvoltarea</i>	48
4.2.3. <i>Industria</i>	49
4.2.4. <i>Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și mediu</i>	50
4.2.5. <i>Agricultura, silvicultură și pescuit</i>	51
4.2.6. <i>Turismul</i>	53
4.2.7. <i>Zona montană și dezvoltarea durabilă – aspecte specifice ruralului montan</i>	55
4.3. Concluzii din analiza mediului economic. Implicații pentru ÎPT	57
5. PIAȚA MUNCII	60
5.1. Indicatori statistici ai pieței muncii	60
5.1.1. <i>Participarea la forța de muncă</i>	61
5.1.2. <i>Structura populației ocupate pe niveluri de instruire, la nivel regional</i>	63
5.1.3. <i>Structura populației civile pe principalele activități ale economiei naționale</i>	63
5.1.4. <i>Numărul mediu al salariiților și muncitorilor pe activități ale economiei naționale</i>	65
5.2. Informații parțiale.....	66
5.2.1. <i>Analiza comparativă pe ocupații a șomajului și locurilor de muncă vacante înregistrate la AJOFM Hunedoara</i>	66
5.2.2. <i>Evoluțiile recente ale șomajului și a locurilor de muncă vacante înregistrate la AJOFM (aspecte critice în contextual crizei economice și financiare)</i>	68
5.3.2. <i>Proiecția ocupării și a deficitului de calificări pe termen scurt (anchete)</i>	69
5.2.4. <i>Proiecția cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu (2013-2020)</i>	70

<i>Proiecția ratei șomajului înregistrat</i>	74
5.3. Concluzii din analiza pieței muncii. Implicații pentru ÎPT	77
6. ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC DIN JUDEȚ	80
6.1. Indicatori de context	80
5.1.1. <i>Contextul european</i>	80
6.1.2. <i>Contextul național</i>	81
6.2. <i>Indicatori de context specifici</i>	83
6.2.1. <i>Contextul demografic și populația școlară</i>	83
6.3. <i>Indicatori de intrare</i>	84
6.3.1. <i>Populația școlară pe nivele de educație, sexe, medii de rezidență</i>	84
6.3.2. <i>Numărul de elevi care revin unui cadru didactic</i>	88
6.3.2. <i>Resursele umane din ÎPT</i>	89
6.3.3. <i>Resurse materiale și condiții de învățare</i>	96
6.4. Indicatori de proces	97
6.4.1. <i>Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT</i>	97
6.4.2. <i>Asigurarea calității în ÎPT</i>	98
6.4.3. <i>Serviciile de orientare și consiliere</i>	98
6.5. Indicatori de ieșire	100
6.5.1. <i>Absolvenți de liceu pe filiere de pregătire</i>	100
6.5.2. <i>Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională</i>	101
6.5.2.a. <i>Rata netă de cuprindere școlară pe grupe de vârste</i>	101
6.5.3. <i>Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED</i>	103
6.5.3.a. <i>Rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial (Rata abandonului (INS))</i> 103	
6.5.4. <i>Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED</i>	104
6.5.5. <i>Rata de tranziție la următorul nivel de educație</i>	105
6.5.6. <i>Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație</i>	106
6.5.7. <i>Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor de citire/lectură (PISA)</i>	106
6.5.8. <i>Ponderele populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET)(Anexa Tineri NEET)</i>	107
6.6. Indicatori de impact	108
6.6.1. <i>Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra ratei șomajului</i>	108
6.6.2. <i>Rata de inserție a absolvenților la 6 luni de la absolvire, pe niveluri de educație</i>	108
6.6.3. <i>Gradul de utilizare a competențelor dobândite de absolvenți la locul de muncă</i>	113
6.7. <i>Oferta școlilor ÎPT din județ</i>	113
6.7.1. <i>Evoluția planurilor de școlarizare</i>	113
6.7.2. <i>Analiza ofertei pentru anul școlar 2017-2018</i>	114
6.7.2. <i>Proiectul planului de școlarizare pentru anul școlar 2017-2018. Analiza ofertei pentru anul școlar 2017 – 2018</i>	115
6.7.3. <i>Oferta școlilor ÎPT pentru formarea adulților</i>	122
6.7.4. <i>Rețele școlare</i>	122
6.7.5. <i>Parteneriatul cu întreprinderile</i>	123
6.8. <i>Principalele concluzii din analiza Î.P.T. județean</i>	124
7. EVALUAREA PROGRESULUI ÎN IMPLEMENTAREA PLAI	125
8. ANALIZA SWOT A CORELĂRII OFERTEI DE FORMARE PROFESIONALĂ CU CEREREA PIETEI MUNCII	126
9. REZUMATUL PRINCIPALELOR CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI PENTRU PLANUL DE MĂSURI	130
10. ACȚIUNI PROPUSE – PLAN DE MĂSURI	137
ANEXE PLAI 2016-2020, JUDEȚUL HUNEDOARA	Eroare! Marcaj în document nedefinit.

Cuvânt înainte

Creșterea rolului educației și formării profesionale în formarea capitalului uman în sprijinul creșterii competitivității economice, a gradului de ocupare a forței de muncă, în promovarea incluziunii sociale, consolidarea cetățeniei democratice active, și, nu în ultimul rând, în dezvoltarea personală și profesională a celor care învață, constituie o preocupare majoră în cadrul politicilor și strategiilor în domeniul educației.

În acest context, corelarea ofertei de formare cu cerințele derivate din nevoile de dezvoltare economică și socială și cu nevoile de dezvoltare personală și profesională a celor care învață constituie un obiectiv permanent al sistemelor de educație și formare profesională.

Învățământul profesional și tehnic, prin obiectivele sale, este subsumat dublului rol al educației: economic și social. Prin urmare învățământului profesional și tehnic (ÎPT) nu poate răspunde, în sens restrâns, cerințelor imediate ale unui loc de muncă, el trebuie să asigure pregătirea pentru o carieră de succes care presupune integrare socio-profesională. În aceste condiții învățământul profesional și tehnic trebuie văzut ca o etapă în procesul învățării pe parcursul întregii vieți, care este imediat urmată de învățarea la locul de muncă în vederea adaptării la cerințele acestuia.

Din aceste motive, este necesară o planificare prospectivă, în termeni de prognoză, a ofertei ÎPT în corelare cu cererea previzionată a forței de muncă și integrată într-o strategie coerentă de dezvoltare a capacității ÎPT de adaptare continuă la nevoile în schimbare și de promovare a măsurilor necesare pentru o tranziție eficientă de la școală la viața activă.

Planificarea strategică¹ a ofertei de formare profesională prin învățământ profesional și tehnic (ÎPT) are caracter național și este realizată în raport cu obiectivele asumate de România ca stat membru al Uniunii Europene.

Exercițiul de planificare strategică a ofertei ÎPT este încadrat în orizontul de timp 2020 adoptat de Planul național și Planurile regionale de dezvoltare 2013-2020, acestea, la rândul lor, fiind sincronizate cu orizontul de planificare al programelor UE.

În cadrul Strategiei Lisabona, Uniunea Europeană și-a stabilit ca până în 2010 să devină în „cea mai competitivă și mai dinamică economie bazată pe cunoaștere din lume, capabilă de creștere economică durabilă, cu locuri de muncă mai multe și mai bune și o mai mare coeziune socială” (Presidency Conclusion – *Lisbon European Council, Lisbon, 23-24.03.2000*).

În 17 iunie 2010, Consiliul Europei a adoptat **Strategia Europa 2020 (EU 2020)** pentru creștere inteligentă, durabilă și inclusivă. Concepută ca o continuare actualizată a Strategiei Lisabona, strategia EU 2020 este menită să direcționeze eforturile de relansare a creșterii economice, astfel încât ieșirea din actuala criză economică să marcheze trecerea la o economie socială de piață nouă, durabilă, o economie mai inteligentă și mai ecologică, în care prosperitatea noastră să fie rezultatul inovării și al unei mai bune utilizări a resurselor și a cărei principală componentă să fie cunoașterea.

În aceste condiții învățământul profesional și tehnic trebuie văzut ca o etapă în procesul învățării pe parcursul întregii vieți, care este imediat urmată de învățarea la locul de muncă în vederea adaptării la cerințele acestuia.

Iată de ce prognoza ofertei IPT realizată în corelare cu o cerere previzionată a forței de muncă și tranziția de la școală la viața activă devin elemente strategice pentru o planificare performantă. Planificarea strategică a ofertei IPT utilizează următoarele documente:

- Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) – realizat la nivel regional.
- Planul Local de Acțiune pentru Învățământ (PLAI) – realizat la nivel județean.
- Planul de Acțiune al Școlii (PAS) – realizat de unitatea de învățământ la nivelul comunității.

¹ Termenul „planificare strategică” este utilizat cu semnificația de „prognoză” pe termen mediu de 5 – 7 ani a ofertei ÎPT.

Scopul Planului Local de Acțiune pentru Învățământ (PLAI) este de a îmbunătăți corelarea dintre oferta învățământului profesional și tehnic și nevoile de dezvoltare socio-economică la nivel județean, stabilirea măsurilor integrate de educație și formare profesională și de a crește contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională, în perspectiva anului 2013.

PLAI oferă cadrul general pentru elaborarea planurilor și programelor vizând:

- ⇒ Calificările profesionale relevante pentru dezvoltarea socio-economică locală (nivel de județ) structurate pe domenii ocupaționale și nivele de calificare;
- ⇒ Măsuri de raționalizare a rețelei școlare ;
- ⇒ Planul de școlarizare al școlilor ÎPT;
- ⇒ Măsuri complementare de formare profesională continuă;
- ⇒ Măsuri asociate de formare profesională a elevilor cu nevoi speciale, în vederea integrării lor în sistemul general de educație;
- ⇒ Măsuri privind dezvoltarea parteneriatului social și a curriculum-ului în dezvoltare locală;
- ⇒ Măsuri privind susținerea investițiilor în infrastructură și echipamente didactice.

PLAI sunt actualizate periodic de către Comitetele Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social pentru Formarea Profesională, structurile manageriale participative, consultative de la nivelul județean, și sunt aprobate de către consiliile de administrație ale inspectoratelor școlare.

1. Rezumat

Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social Hunedoara, a dezvoltat și pune la dispoziția celor interesați prezentul document, PLAI Hunedoara, drept un suport pentru:

- CLDPS – Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social Hunedoara și alte structuri cu atribuții pentru politicile de formare profesională dezvoltate și implementate în județ
- Autorități județene și regionale responsabile de implementarea politicilor de dezvoltare integrată a resurselor umane
- Universități, pentru cunoașterea bazinului din care își vor colecta viitorii studenți. Astfel, universitățile își pot promova oferta informând viitorii candidați despre traseele de carieră și specializări oferite împreună cu expectanțele facultăților;
- Autoritățile locale, în sprijinul și fundamentarea deciziilor privind alocare de fonduri din bugetul local/județean pentru școli, în funcție de performanțele acestora, inclusiv adecvarea ofertei cu cerințele angajatorilor;
- Agenții economici, în cunoașterea nivelelor de pregătire și a specializării viitorilor angajați precum și pentru fundamentarea cooperărilor școală-companie în timpul formării profesionale;

Pe baza datelor statistice analizate, obținute din surse validate, PLAI oferă o imagine de ansamblu a echilibrului dintre cerere și ofertă; Cererea este descrisă prin capitole dedicate aspectelor Demografice, Economice, Piața muncii iar oferta este structurată pe indicatori relevanți privind sistemul de formare profesională – prin rutele de liceul tehnologic, școala profesională tradițională și duală, cu date privind starea actuală dar și evoluția în timp a acestor indicatori.

Setul de obiective și acțiuni sunt generate din analiza realizată, ținând cont și de reursele existente și cele ce vor fi atrase pentru atingerea obiectivelor vizate.

Planul de acțiuni adoptat și asumat de către CLDPS Hunedoara **este un document care va fi completat și actualizat de către acest parteneriat responsabil, de fiecare dată când contextul în continuă schimbare o va cere.**

PLAI este destinat dezvoltării sistemului de învățământ profesional și tehnic la nivel de județ și se referă la modul în care instituțiile din județul Hunedoara:

- Contribuie la prioritățile și țintele stabilite la nivel regional;
- Implementează acțiunile regionale la nivel de județ;
- Abordează prioritățile specifice județului;
- Revizuieste rețeaua școlară, conform planului la nivel regional;
- Identifică nevoia de formare și conversie profesională, realizată de alți furnizori decât unitățile de învățământ;
- Contribuie la optimizarea parteneriatului și colaborării la nivel județean, în lumina prevederilor PRAI.

Scopul Planului Local de Acțiune pentru Învățământ (PLAI) este de a **îmbunătăți corelarea dintre oferta învățământului profesional și tehnic și nevoile de dezvoltare socio-economică la nivel județean și regional** și de a crește contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională, în perspectiva anului 2025.

PLAI cuprinde:

- ✓ analiza contextului județean din punct de vedere al evoluțiilor și previziunilor demografice, de piață a muncii și economice;
- ✓ analiza capacității sistemului învățământului profesional și tehnic de a răspunde nevoilor identificate prin analiza contextului județean și regional;
- ✓ prioritățile, țintele și acțiunile pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic la nivel județean ca răspuns la nevoile identificate;
- ✓ contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională.

În baza PLAI și PRAI au fost elaborate de către Inspectoratul Școlar Județean Hunedoara planurile de școlarizare, urmărindu-se și optimizarea rețelei școlare. PLAI poate fi utilizat și pentru identificarea nevoilor de formare profesională realizată de alți furnizori decât unitățile de învățământ.

În elaborarea versiunii actualizate a PLAI, s-au luat în considerare sugestiile și observațiile primite în cadrul procesului de consultare (perioada septembrie –decembrie 2017), atât cele de la partenerii județeni, cât și **cele de la unitățile de învățământ implicate**. Întregul document va fi supus avizării de către CLDPS și aprobării Consiliului de Administrație al Inspectoratului Școlar al Județului Hunedoara – ca document cadru de planificare strategică la nivelul județului, pe termen mediu și lung.

Alinierea analizelor din aceste documente strategice la sistemul de indicatori structurali definiți pentru sistemele de educație și formare profesională din UE și adoptarea indicatorilor de referință pentru 2010 (*Benchmarks*) - necesită:

- măsuri corelate la nivel național și regional pentru definirea și raportarea unitară a indicatorilor statistici;
- adoptarea la toate de nivelurile de planificare a unor ținte și măsuri care să vizeze apropierea de indicatori de referință UE, precum și
- măsurarea sistematică a progresului în raport cu indicatorii propuși.

Prezentul document a fost elaborat de către grupul operativ de lucru al CLDPS Hunedoara. Pe baza PLAI sunt elaborate Planurile de Acțiune la nivel de unități școlare (PAS).

Versiunea de față a documentului PLAI, a fost elaborat având drept reper **PRAI VEST** actualizat, incluzând structura adoptată la nivel național, pentru a asigura comparabilitatea datelor și a rezultatelor la nivel național, pentru a permite monitorizarea progresului realizat în raport cu țintele asumate de România ca o contribuție la obiectivele europene.

Astfel, **Capitolul 2. Contextul european și național** oferă o sinteză a indicatorilor relevanți pentru ÎPT (capitol preluat din PRAI – VEST), indicatori asumați de România pentru următorul interval, cilcu de programare european. Sunt prezentate elemente ale analizei la nivel european, național și județean, pentru a permite ca setul de obiective și activități planificate la nivel județean să constituie o contribuție la realizarea indicatorilor de progres asumați la nivel regional și național.

Acest capitol permite totodată să realizăm analiza propriului sistem prin metoda benchmarking, având repere situațiile și exemplele din statele membre ale UE, relevante pentru progresul asumat pentru următoarea perioadă.

Capitolele 3. Aspecte demografice, 4. Profilul economic județean și 5. Piața muncii la nivel regional oferă o sinteză a celor mai importante elemente ale CERERII JUDEȚENE, nevoia actuală și cea prognozată de calificări. Concluziile obținute din interpretarea corelată a datelor specifice aferente acestor domenii pot constitui imaginea cererii actuale de forță de muncă la nivel regional.

Capitolul 6 destinat Învățământului profesional și tehnic din județ, oferă imaginea actualizată a capacității existente de a oferi calificări pe nivelele reglementate, de cadrul legislativ în vigoare. Evoluția ofertei de IPT urmărită și documentată pentru ultimii 10 ani (pentru majoritatea indicatorilor relevanți) scoate în evidență o dramatică reducere a ofertei de calificări la nivel regional și județean, atât în valoare absolută cât și în ceea ce privește raportul IPT și educație generală; descreșterea demografică a afectat în mod dezechilibrat oferta regională și județeană de IPT. Capacitatea existentă la nivelul unităților școlare cu ofertă în IPT este analizată în raport cu cererea conturată în capitolele anterioare.

Cele mai importante roluri ale PLAI sunt: să analizeze în profunzime contextul județean, în raport cu contextul regional, și să identifice aspectele specifice județului; să stabilească prioritățile, țintele și acțiunile la nivel județean pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic, ca soluție la problemele specifice ale județului identificate; să contribuie la stabilirea țintelor la nivel regional; să furnizeze un cadru general pentru elaborarea și armonizarea la nivelul județului a planurilor strategice ale școlilor; să faciliteze luarea deciziilor la nivel județean pentru restructurarea rețelei școlilor

Formarea profesională atât cea inițială cât și cea continuă privită din perspectiva părinților, elevilor, unităților de învățământ și angajatorilor, este caracterizată de:

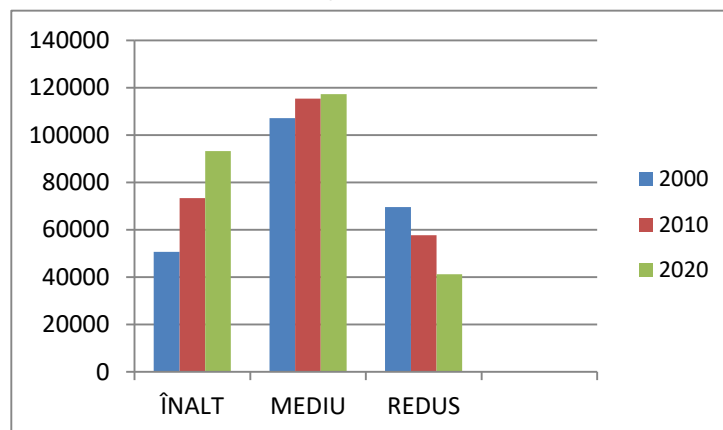
- promovarea unei imagini interesante a rețelei de unități școlare din învățământul profesional și tehnic pentru elevi, în vederea integrării viitoare pe piața muncii.
- diversificarea și inovarea în elaborarea ofertei educaționale de fiecare unitate școlară și o preocupare mai mare de a dezvolta activități de marketing pentru învățământul profesional și tehnic.
- absolvenți care dețin competențe la nivelul standardelor angajatorilor, competitivi pe piața forței de muncă.
- adecvarea ofertei de calificare la cerințele pieței muncii printr-un echilibru optim între resurse umane cu calificare superioară, dotări necesare și suficiente, curriculum adecvat, prin corelare cu țintele P.R.A.I. și P.L.A.I și cu consultarea CLDPS.

În perspectiva anului 2020, putem concluziona finalitățile așteptate de la formarea profesională și tehnică inițială și continuă în județul Hunedoara:

- Învățământul profesional și tehnic trebuie să asigure dezvoltarea profesională și personală a tinerilor astfel încât aceștia să devină cetățeni activi la nivelul comunității, să participe la viața activă, civică și profesională;
- Toate unitățile școlare din învățământul profesional și tehnic să asigure șanse egale de dezvoltare profesională a fiecărui beneficiar;
- Să asigure formarea profesională în condiții de calitate a procesului educațional;
- Învățământul profesional și tehnic să asigure șanse de dezvoltare profesională în vederea dobândirii unei calificări pentru care există oportunități de ocupare pe piața muncii locală, județeană sau regională, națională precum și de continuare a învățării de-a lungul întregii vieți active în vederea adaptării la schimbările tehnologice specifice economiei bazată pe cunoaștere.

Este necesar, așadar, să ținem seama de nivelul de calificare solicitat de piața muncii, inclusiv piața muncii europeană care prezintă următoarea tendință (potrivit CEDEFOP).

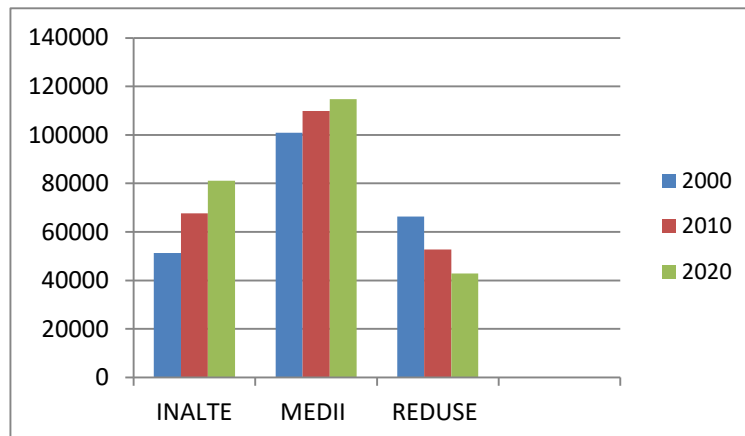
(Nivelele REDUS, MEDIU, ÎNALT sunt corelate cu nivelele ISCED, astfel: REDUS – ISCED 0-1, MEDIU – ISCED 2-3, ÎNALT – ISCED 5-6)

Source: Cedefop | Skills Forecasts | Data published in 2012

Din datele de mai sus se observă o descreștere a numărului persoanelor cu nivel redus de calificare în perioada 2000-2010, cu 17,1% și în continuare o descreștere și mai accentuată de 28,5%.

De asemenea trebuie să se țină seama de tendințele de ocupare oferă o imagine a persoanelor angajate în diferite sectoare, cu diferite ocupații și calificări. Imagine privind ocuparea reflectă cerința economiei, capacitatea economiei de a oferi un loc de muncă forței de muncă libere.

Source: Cedefop | Skills Forecasts | Data published in 2012

În perioada 2000-2010 se observă că are loc fenomenul de inversare a ocupării aferente calificărilor înalte și celor reduse, în 2010 persoanele ocupate cu nivel de calificare înalt, depășind valoarea aferentă calificărilor reduse, trendul menținându-se și în perioada 2010-2020.

Dezvoltarea tehnologică și progresul firmelor, creșterea competitivității prin nivel tehnologic, au drept efect o structura a locurilor de muncă pentru nivele de calificare medii și înalte prin extindere și prin înlocuire, de aproximativ 37 000 000 pentru fiecare.

În acest plan de acțiune s-a propus ca obiectiv general:

Creșterea calității educației și formării continue prin TVET și dezvoltarea ofertei educaționale pentru adulți, obiectiv care va fi realizat prin următoarele priorități:

1. Dezvoltarea capacității de management în învățământul profesional și tehnic
2. Creșterea adaptabilității ofertei educaționale la cerințele pieței muncii
3. Dezvoltarea parteneriatului social (pentru îmbunătățirea calității în TVET)
4. Îmbunătățirea serviciilor de consiliere și orientare profesională pentru elevi și adulți
5. Creșterea calității în procesul educațional și egalitatea de șanse în TVET
6. Corelarea între învățământul universitar și învățământul profesional și tehnic
7. Creșterea rolului CLDPS ca structură consultativă pentru probleme de educație.

Măsurile din Planul de Acțiune sunt asumate în vederea implementării de către membrii CLDPS, proces care va fi monitorizat și astfel se asigură continuitatea și calitatea procesului de corelare a ofertei de formare profesională inițială IPT cu cererea pieței muncii.

2. CONTEXTUL EUROPEAN, NAȚIONAL ȘI REGIONAL

2.1. Contextul european

Educația și formarea profesională din România din perspectiva țintelor și indicatorilor derivați din Strategia Europa 2020:

1. Strategia Europa 2020 definește următoarele obiective principale pentru deceniul 2010-2020:

- creșterea ratei de ocupare a populației cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani la cel puțin 75%²;
- alocarea a 3% din PIB pentru cercetare-dezvoltare;
- obiectivul "20/20/20": reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră sau cu 30%, dacă există condiții favorabile în acest sens, creșterea cu 20% a ponderii energiei regenerabile în consumul final de energie, creșterea cu 20% a eficienței energetice, comparativ cu 1990;
- reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii³ la maximum 10%⁴ și creșterea procentului persoanelor cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani cu studii de nivel terțiar la cel puțin 40%⁵ în 2020;
- reducerea la nivelul UE 28 a numărului de persoane în risc de sărăcie sau excluziune socială cu 20 de milioane de persoane până anul 2020 comparativ cu anul 2008⁶.

2. Țintele strategice pentru anul 2020, adoptate în cadrul ET 2020 sunt următoarele:

- până în 2020, în medie, cel puțin 15 % dintre adulți ar trebui să participe la programele de învățare de-a lungul vieții⁷;
- până în 2020, procentul persoanelor cu vârsta de 15 ani, cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte⁸, ar trebui să fie mai mic de 15%;
- până în 2020, proporția persoanelor de 30-34 de ani, care au absolvit învățământul terțiar⁹, ar trebui să fie de cel puțin 40 %;
- până în 2020, proporția părăsirii timpurii a școlii¹⁰ din sistemele de educație și formare, ar trebui să fie sub 10 %;
- până în 2020, cel puțin 95 % dintre copiii cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta pentru înscrierea obligatorie la școala primară, ar trebui să beneficieze de educație preșcolară;
- până în 2020, proporția de absolvenți angajați¹¹ cu vârste cuprinse în 20 și 34 de ani, care au finalizat sistemul de educație și de formare profesională cu cel mult trei ani înaintea anului de referință, ar trebui să fie de cel puțin 82 %, comparativ cu 76,5 % în 2010¹².

² Față de nivelul de referință de 69% la momentul adoptării Strategiei EFP

³ Prin definiția acceptată de UE încă din 2003 (Reuniunea miniștrilor educației în cadrul Consiliului UE din mai 2003), abandonul școlar timpuriu se referă la persoanele cu vârstă cuprinsă între 18 și 24 de ani care au absolvit cel mult învățământul secundar inferior și care nu-și continuă educația sau formarea profesională

⁴ Față de nivelul de referință de 15% la momentul adoptării Strategiei EFP

⁵ Față de nivelul de referință de 31% la momentul adoptării Strategiei EFP

⁶ Pragul național de sărăcie este stabilit la 60% din venitul median disponibil în fiecare stat membru

⁷ Adică procentul din populația cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani care a participat la programe de educație și formare în cele patru săptămâni care au precedat ancheta (Eurostat, Studiul privind forța de muncă)

⁸ Sursă: OCDE/PISA

⁹ Nivelurile ISCED 5 și 6 (EUROSTAT, UOE)

¹⁰ Adică procentul din populația cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani care au absolvit doar învățământul secundar inferior sau mai puțin și care nu mai sunt înscrși într-o instituție de învățământ sau de formare (Eurostat, Studiul privind forța de muncă)

¹¹ Se referă la absolvenții învățământului secundar superior (ISCED 3), terțiar nonuniversitar (ISCED 4) și absolvenții învățământului terțiar (ISCED 5-6)

¹² Măsurată ca proporția populației angajată cu vârste cuprinse între 20 și 34 de ani, care a absolvit în urmă cu 1, 2 și 3 ani și care nu este înscrisă în prezent în nici o altă activitate de educație și formare profesională.

3. Pentru obiectivele strategice care vizează educația și formarea profesională, derivate din cadrul strategic ET 2020 și Strategia Europa 2020, sunt prezentate, în continuare, comparativ, evoluția indicatorilor în cazul României și a Uniunii Europene, 28 de state:

Tabelul nr.1. Evoluția indicatorilor aferenți obiectivelor strategice UE și România

Indicatori	Unitate	România Perioada de referință							Media UE-28 2014	Ținta RO 2020	Ținta UE 2020	
		2005	2009	2010	2011	2012	2013	2014				
Rata de părăsire timpurie a școlii ¹³	% (18-24ani)	19,6	16,6	19,3	18,1	17,8	17,3	18,1	11,1	11,3	10	
Ponderea absolvenților de învățământ terțiar ¹⁴	% (30-34 ani)	11,4	16,8	18,3	20,3	21,7	22,9	25,0	37,9	26,7	40	
Procentul celor cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte ¹⁵	% (15 ani)	Citire		40,4			37,3			17,8		15,0
		Matematică		47,0			40,8			22,1		15,0
		Științe		41,4			37,3			16,6		15,0
Participarea adulților în ÎPV ¹⁶	% (25-64 ani)	1,6	1,5	1,2	1,4	1,2	1,8	1,5	10,6	10	15	
Rata de ocupare a absolvenților (ISCED 3-6) ¹⁷	% (20-34 ani)	ISCED 3-8	72,0	77,7	71,2	70,8	70,1	67,2	66,2	76,2		82
		ISCED 3-4	62,7	69,1	60,8	58,9	59,3	55,0	57,2	70,6		
		ISCED 5-8	84,7	85,9	82,4	81,3	79,0	77,1	74,2	80,9		
Rata de ocupare ¹⁸	% (20-64 ani)	63,6	63,5	64,8	63,8	64,8	64,7	65,7	69,2	70,0	75	

Sursa: Pentru datele Eurostat, baza de date online, actualizare: 12 octombrie 2015

4. Analizând evoluția indicatorilor de mai sus, comparativ cu media europeană și țintele asumate de România pentru 2020, rezultă următoarele constatări:

- rata părăsirii timpurii a școlii în România, 17,3% în 2015, cu 5,3 puncte procentuale peste media europeană de 12%, este una din cele mai ridicate din Europa, cu o evoluție sinuoasă, fără un progres semnificativ în direcția țintei naționale, de 11,3%, pentru anul 2020;
- ponderea absolvenților de învățământ terțiar a înregistrat un progres bun în direcția țintei naționale, de 26,7% pentru 2020, în creștere de la 16,8% în 2009, la 25,6% în 2015. Cu toate acestea, se constată un decalaj semnificativ între valorile indicatorului la nivel național și cele la nivelul UE 28: media europeană de 38,7% în 2015, ținta europeană de 40% pentru 2020.
- impactul redus al serviciilor de orientare în carieră oferite elevilor de gimnaziu, care ar contribui semnificativ la informarea și conștientizarea abilităților native ale elevilor, atât de către aceștia, cât și de către familii și cadre didactice;
- România continuă să se situeze pe penultimul loc între țările europene participante în programul PISA¹⁹. În ciuda unui progres bun înregistrat la testarea din 2015 față de testarea

¹³ Sursa: Eurostat (date online, code: t2020_40)

¹⁴ Sursa: Eurostat (date online, code: t2020_41)

¹⁵ Sursa: Education and Training Monitor 2014, conform OECD (PISA 2009 și 2012), se referă la persoane cu vârsta de 15 ani

¹⁶ Sursa: Eurostat (date online, code: trng_lfs_13)

¹⁷ Sursa: Eurostat (date online, code: edat_lfse_32)

¹⁸ Sursa: Eurostat (date online, code: t2020_10)

¹⁹ OECD 2016 - PISA 2015 Results (Volume I): Excellence and Equity in Education

din 2012 la matematică, rezultatele tinerilor români, în vârstă de 15 ani, indică un procent foarte ridicat al celor cu competențe scăzute, de 39,9%, în condițiile în care media europeană, în același an, a fost de 22,1%. În 2015 se înregistrează o creștere a ponderii tinerilor cu competențe scăzute la citire și la științe față de 2012. La citire, 38,7% din tinerii din România au un nivel scăzut, față de numai 19,7% cât este media la nivelul celor 28 de state europene. La științe, 38,5% din tinerii din România au un nivel scăzut, față de numai 23,5% cât este media la nivelul celor 28 de state europene. Ținta din Cadrul strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale ET 2020 propusă la nivel european pentru anul 2020 este de 15% pentru toate cele 3 criterii, citire, matematică și științe;

- e) în contextul crizei economice și financiare, rata de ocupare a absolvenților cu vârsta cuprinsă între 20 și 34 de ani, la cel mult 3 ani de la absolvire, a cunoscut o evoluție descrescătoare după anul 2009, cu o ușoară revenire în anul 2015. În cazul absolvenților de învățământ secundar superior ISCED 3-4, rata de ocupare în 2015 a fost de 59,8%, față de 69,1% în 2009 și față de media UE 28 DE 70,9%. Cu o rată a ocupării absolvenților de 68,1% în anul 2015, pe ansamblul nivelurilor de educație ISCED 3-8, România se plasează cu peste 8 puncte procentuale sub media europeană, de 76,9% și departe de ținta de 82%, propusă la nivel european pentru anul 2020;
- f) în ansamblul populației active, cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani, rata de ocupare în România a fost, în 2015, de 66% față de media europeană de 70,1%, fără progrese semnificative în perioada analizată, în raport cu ținta de 70%, asumată la nivel național pentru anul 2020;
- g) rata de participare a adulților în programe de formare pe parcursul întregii vieți a fost, în 2015, de 1,3 %, în scădere în ultimii 3 ani, mult sub valoarea europeană de 10,7% și departe de ținta de 10% propusă de România pentru 2020.

5. Ponderea relativ bună a tinerilor înscriși în învățământul profesional și tehnic în totalul elevilor înscriși în învățământul secundar superior, ISCED 3, în 2015, de 56,3%, în România, față de media UE-28 de 48,1%²⁰, demonstrează importanța formării profesionale inițiale pentru piața muncii din România. Cu toate acestea, în perioada 2013-2015 s-a înregistrat o scădere continuă a valorii indicatorului, de la 62,9% în 2013 la 56,3% în 2015.

2.2. Contextul național

Contextul național este definit de o serie de strategii, între care, de o relevanță deosebită pentru educația și formarea profesională se numără:

- Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2014-2020;
- Strategia națională de învățare pe tot parcursul vieții 2015 -2020;
- Strategia pentru Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii în România;
- Strategia națională pentru învățământ terțiar 2015-2020;
- Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020;
- Strategia națională de cercetare, dezvoltare și inovare 2014-2020;
- Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030;
- Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2015-2020;
- Strategia de dezvoltare teritorială a României - România policentrică 2035, Coeziune și competitivitate teritorială, dezvoltare și șanse egale pentru oameni;
- Strategia națională pentru competitivitate 2014-2020;
- Strategia guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2014-2020;
- Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România 2020;

²⁰ Date actualizate pentru anul 2012, conf. Eurostat (date online, code: *educ_uae_enra13*)

- Strategia Națională a României privind Schimbările Climatice 2013-2020;
- Strategia națională de gestionare a deșeurilor 2014-2020;
- Strategia pentru dezvoltarea sectorului agroalimentar pe termen mediu și lung orizont 2020-2030;
- Planul strategic național multianual privind acvacultura 2014-2020;
- Strategia energetică a României pentru perioada 2007-2020 actualizată pentru perioada 2011-2020;
- Strategia Națională de Sănătate 2014-2020.

Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2014-2020 are următoarele obiectivele strategice și direcțiile de acțiune:

Obiectivul strategic 1: Îmbunătățirea relevanței sistemelor de formare profesională pentru piața muncii, având ca țintă strategică creșterea ratei de ocupare a tinerilor din grupa de vârstă 20-34 ani, necuprinși în educație și formare, cu nivel de educație ISCED 3 și 4 la 63% până în 2020, față de 57,2% în 2014

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

1. Actualizarea instrumentelor de descriere a ocupațiilor și calificărilor, a curriculumului și a auxiliarelor curriculare, pe nivelurile de calificare stabilite prin Cadrul național al calificărilor, pentru o mai bună articulare între subsisteme, pentru facilitarea mobilității în educație și formare profesională și pentru creșterea relevanței pentru piața muncii;
2. Dezvoltarea mecanismelor pentru anticiparea competențelor solicitate pe piața muncii, definirea profilurilor profesionale, în scopul dezvoltării/revizuirii calificărilor în concordanță cu abilitățile și cunoștințele relevante pentru nevoile pieței forței de muncă și adaptarea programelor de învățământ la nevoile și tendințele pieței muncii;
3. Monitorizarea inserției profesionale a absolvenților programelor de formare;
4. Îmbunătățirea învățării la locul de muncă în formarea profesională;
5. Îmbunătățirea mecanismelor de finanțare publică și privată a formării profesionale;
6. Creșterea implicării partenerilor sociali în dezvoltarea sistemului de formare profesională.

Obiectivul strategic 2: Creșterea participării și facilitarea accesului la programele de formare profesională, având ca ținte strategice:

- a) Creșterea ponderii elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și în învățământul profesional la 60% în 2020, față de 49,8% în 2014;
- b) Creșterea ratei de participare a adulților la programe de învățare pe tot parcursul vieții la 10% în 2020, de la 1,5% în 2014.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

7. Dezvoltarea marketingului programelor de formare profesională și al rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și informal;
8. Îmbunătățirea orientării profesionale și a consilierii în carieră;
9. Consolidarea și flexibilizarea mecanismelor de recunoaștere și validare a rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și informal;
10. Facilitarea accesului la programele de formare profesională din sistemul de învățământ pentru tineri, cu accent pe cei din grupuri vulnerabile;

Obiectivul strategic 3: Îmbunătățirea calității formării profesionale, având ca ținte strategice:

- a) Reducerea ratei abandonului școlar la învățământul liceal tehnologic și la învățământul profesional la 2% în 2020, de la 4,2% în 2014 ;
- b) Creșterea ponderii absolvenților învățământului liceal tehnologic declarați reușiți la examenul de bacalaureat la 60% în 2020, de la 45 % în 2014;
- c) Creșterea ratei de participare a adulților la programe de învățare pe tot parcursul vieții la 10% în 2020, de la 1,5% în 2014.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

11. Dezvoltarea unui cadru național de asigurare a calității educației și formării profesionale la nivel de sistem;
12. Asigurarea calității certificării rezultatelor învățării;
13. Îmbunătățirea competențelor persoanelor cu atribuții în furnizarea programelor de formare profesională din formarea profesională inițială și formarea profesională continuă și în evaluarea rezultatelor învățării dobândite în context formal, nonformal și informal;
14. Îmbunătățirea infrastructurii formării profesionale inițiale și continue;
15. Promovarea excelenței în educație și formare profesională.

Obiectivul strategic 4: Dezvoltarea inovării și cooperării naționale și internaționale în domeniul formării profesionale, având ca ținte strategice:

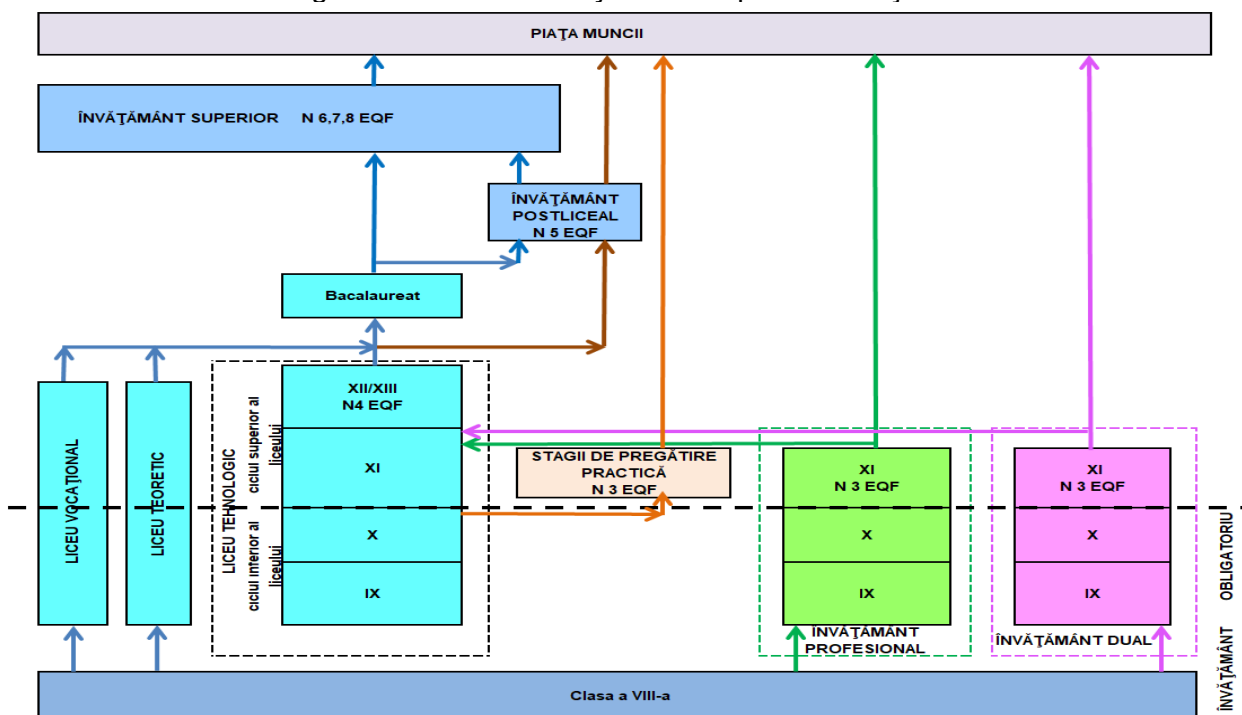
- a) Creșterea numărului total de elevi implicați în programe de inovare și dezvoltarea spiritului antreprenorial la 50.000 în 2020, de la 40.000 în 2014;
- b) Creșterea numărului total de elevi implicați în programe de mobilitate internațională la 4.600 în 2020, de la 2.800 în 2014.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

16. Dezvoltarea componentelor privind inovarea, creativitatea și spiritul antreprenorial din cadrul programelor de formare profesională;
17. Dezvoltarea mobilității internaționale în formarea profesională;
18. Extinderea învățării mutuale și a schimbului de bune practici, în vederea asigurării premiselor pentru participarea la o piață a muncii europene incluzive.

Contextul în care se urmărește dezvoltarea învățământului profesional și tehnic prin strategiile menționate mai sus este definit prin Legea Educației Naționale, nr.1 din 2011, cu modificările și completările ulterioare. Structura învățământului profesional și tehnic este ilustrată în figura de mai jos.

Figura 1. Structura învățământului profesional și tehnic

Învățământul liceal asigură continuarea studiilor în învățământul obligatoriu (clasele a IX-a și a X-a) și în ciclul superior (clasele a XI-a și a XII-a), dezvoltând, aprofundând și particularizând competențe (cunoștințe, abilități și atitudini) formate în ciclurile anterioare ale învățării.

Învățământul liceal cuprinde următoarele filiere și profiluri:

- filiera teoretică, cu profilurile umanist și real;
- filiera tehnologică, cu profilurile tehnic, servicii, resurse naturale și protecția mediului;
- filiera vocațională, cu profilurile militar, teologic, sportiv, artistic și pedagogic.

Durata studiilor în învățământul liceal, forma de învățământ cu frecvență, este de 4 ani, în conformitate cu planurile-cadru aprobate de Ministerul Educației. Pentru unele forme de învățământ cu frecvență și cu frecvență redusă, durata studiilor se prelungește cu un an.

Studiile învățământului liceal se finalizează cu examenul național de bacalaureat și cu examen de certificare, pentru absolvenții filierelor tehnologică și vocațională.

Absolvenții de liceu fără diplomă de bacalaureat pot continua studiile în **învățământul postliceal** și pot obține, ulterior, nivelul 5 de calificare. Absolvenții cu diplomă de bacalaureat pot continua studiile în învățământul postliceal pentru obținerea nivelului 5 sau în învățământul superior, în orice program de studii și pot obține nivelurile de calificare 6, 7 și 8.

Absolvenții învățământului liceal, filierele tehnologică și vocațională, care promovează examenul de certificare, dobândesc certificat de calificare de nivel 4 al Cadrului național al calificărilor (tehnician) și suplimentul descriptiv al certificatului, conform Europass.

Învățământul profesional se organizează pentru calificări stabilite în funcție de nevoile pieței muncii, identificate prin documente strategice de planificare a ofertei de formare regionale, județene și locale, pe baza unui contract de pregătire practică, încheiat între unitatea de învățământ, operatorul economic și elev.

Învățământul profesional are următoarele forme de organizare:

- învățământ profesional, cu durata de 3 ani, organizat după finalizarea clasei a VIII-a, ca parte a învățământului secundar superior, începând cu anul școlar 2014/ 2015, pe baza unui contract cadru, încheiat între unitatea de învățământ și operatorii economici implicați în formarea profesională a elevilor;

- învățământul dual cu durata de 3 ani, organizat după finalizarea clasei a VIII-a, ca parte a învățământului secundar superior, începând cu anul școlar 2017/ 2018, pe baza unui contract de parteneriat încheiat între unul sau mai mulți operatori economici sau între o asociație/un consorțiu de operatori economici, unitatea de învățământ și unitatea administrativ-teritorială pe raza căreia se află unitatea școlară. unui contract de pregătire practică, încheiat între unitatea de învățământ – agentul economic și elev;

- stagii de pregătire practică cu durata de 720 de ore, organizate după finalizarea clasei a X-a de liceu, formă de organizare specifică în prezent programelor de tip „A doua șansă”.

În învățământul profesional se parcurg disciplinele pentru învățământul obligatoriu și modulele de pregătire de specialitate pentru obținerea calificării profesionale. Studiile se finalizează cu examen de certificare. Absolvenții care promovează examenul de certificare a calificării profesionale dobândesc certificat de calificare de nivel 3 al Cadrului național al calificărilor (muncitor calificat) și suplimentul descriptiv al certificatului, conform Europass.

2.3. Contextul regional

Strategia Regiunii Vest 2014-2020²¹<http://adrvest.ro/planul-pentru-dezvoltare-regionala-2014-2020/>

În procesul de planificare strategică a Regiunii Vest obiectivele și setul de măsuri de intervenție au fost stabilite având drept repere obiectivele Strategiei Europa 2020, împreună cu țintele asumate

²¹ Pe baza datelor din prezentarea ADR Vest http://www.adrvest.ro/attach_files/Prezentare%20planificare%202014-2020%20-%20tur%20regional%20.pdf

de România, comparate cu situația din 2012 la nivel național și cu situația Regiunii Vest în raport cu acești indicatori.

Tabel nr.2 Obiective regionale – corelate cu țintele asumate de România și obiectivele EU 2020

Obiectiv	Obiectiv EU 2020	Ținta asumată de România	România 2012	Regiunea Vest 2012
Rata ocupării	75%	70%	62,8%	62,9%
Cercetare- dezvoltare ca% din PIB	3%	2%	0,5%	0,22%
Părăsirea timpurie a școlii %	10%	11,3%	17,4%	13,6%
Învățământ terțiar	40%	26,7%	21,8%	20,3%
Reducerea populației expuse riscului de sărăcie	20 000 000 persoane	580 000 persoane	40,3% din populație (8 109 021 persoane)	33,1% din populație (600 000 persoane)

Sursa: <http://adrvest.ro/planul-pentru-dezvoltare-regionala-2014-2020/>

Se poate observa situația comparativ mai bună a Regiunii Vest față de media națională la fiecare indicator, cu excepția investițiilor în cercetare – dezvoltare și ponderea tinerilor cu studii de învățământ terțiar.

În acest context prin **Obiectivul general Regiunea Vest își propune, ca orientând intervențiile pe nevoile locuitorilor săi, să ajungă la nivelul de calitate a vieții din regiunile puternice, non-capitale ale Europei.**

Pentru a îndeplini acest obiectiv Regiunea Vest va deveni o regiune –productivă – dinamică – conectată la nou – coezivă – agreabilă.

Documentul este structurat în Axe prioritare, cu Obiectiv și Obiectiv tematic relevant și descrierea priorităților de investiții aferente.

Obiectivul specific care vizează direct intervenții în educație și formare profesională este **Îmbunătățirea indicatorilor de participare în special în învățământul secundar superior și în învățământul terțiar**, și printre cele **8 priorități de dezvoltare asumate** se regăsește în mod explicit unul dedicat educației:

4. Dezvoltarea capitalului uman și creșterea calității în sectoarele educație, sănătate și servicii sociale.

Obiectivul aferent axei 4 este: Dezvoltarea capitalului uman din regiune prin creșterea gradului de ocupare a forței de muncă, incluziune socială și acces crescut la educație și la servicii de sănătate și sociale de calitate, având corelate obiectivele tematice 8, 9 și 10.

Prioritățile de investiții sunt următoarele:

4.1. Îmbunătățirea accesului populației la educație și formare profesională, precum și creșterea calității acestora;

4.2. Creșterea ocupării forței de muncă în regiune;

4.3. Promovarea incluziunii sociale și combaterea riscului de sărăcie;

4.4. Îmbunătățirea calității serviciilor medicale din Regiunea Vest și a accesului populației la acestea.

Cele 11 obiective tematice asumate sunt bine corelate cu **tipurile de investiții**. Dintre acestea relevanță directă pentru educație și formare profesională au următoarele două obiective tematice:

OT 9 cu investiții de tipul: Infrastructură socială, infrastructura de sănătate, promovarea incluziunii sociale prin îmbunătățirea accesului la servicii sociale, culturale și de recreere, programe integrate pentru zonele și comunitățile sărace și

OT 10 cu investiții în infrastructura de educație. Gestionarea acestor investiții este necesar să răspundă la nevoile de interes regional.

Finanțarea investițiilor aferente obiectivelor vizate, se fundamentează prin **Programele operaționale (PO)**, în bună corelare cu politicile europene de dezvoltare, astfel:

Politica de coeziune UE – corelată cu PO Infrastructură Mare, PO Capital Uman, PO Capacitate Administrativă, PO Regional, PO Competitivitate, PO Asistență Tehnică.

Politicile de Cooperare teritorială europeană direct legată de Cooperarea teritorială România – Serbia.

Politica Agricolă Comună – corelată cu PO Dezvoltare Rurală și PO Pescuit.

2.4. Contextul județean

Județul Hunedoara

Județul Hunedoara își propune în strategia de dezvoltare pentru perioada 2014-2020, să devină **"Hunedoara recunoscută – performantă - incluzivă - conectată și verde"**. (JUDEȚUL HUNEDOARA Planul de Dezvoltare Regională 2014-2020

http://www.cjhunedoara.ro/documente/finantare%20UE/CD%20Antonela%20plan%20de%20dezvoltare/SDJ_HD_rev_26.05_N.pdf)

Planul de dezvoltare a județului Hunedoara pe perioada 2014-2020 este structurat pe un **sistem de Obiective, Domenii prioritare și Direcții de acțiune subsecvente.**

Os3. Hunedoara incluzivă – înseamnă un județ cu un capital uman și social crescut, care asigură echitabil servicii și oportunități de dezvoltare, și este dezvoltat în patru domenii prioritare, dintre care primele două au direcții dedicate educației și formării profesionale.

3.1. Dezvoltarea capitalului uman și reintegrarea pe piața forței de muncă, cu

3.1.1. dezvoltarea de programe de formare, calificare și recalificare a forței de muncă în acord cu cerințele pieței muncii și cu sectoarele industriale reprezentative

3.1.2. consilierea pentru integrarea pe piața muncii în cadrul comunităților afectate de restructurări masive

3.2. Creșterea accesului populației la servicii sociale, sănătate și de cultură

3.2.2. Creșterea performanței și atractivității sistemului de învățământ județean, pentru toate nivelurile de educație;

3.3. Sprijinirea dezvoltării comunităților din zonele dezavantajate sau marginalizate;

3.4. Dezvoltare și coeziunea comunitară în jurul identității locale.

Planul de acțiuni definește următoarele măsuri concrete corelate cu direcțiile de acțiune:

3.1.1. Analiza la nivel județean cu privire la adecvarea specializărilor din învățământul liceal, postliceal și universitar la cererea de pe piața forței de muncă;

3.1.2. Consilierea familiilor cu risc social major pentru reducerea abandonului școlar;

3.1.2. Creșterea gradului de conștientizare a nevoii de educație prin acordarea de burse pentru un număr de 100 elevi/an, care provin din grupuri vulnerabile;

3.2.1. Dezvoltarea de facilități after-school în mediul rural pentru elevii ai căror părinți sunt plecați la muncă (în străinătate);

3.2.2. Înființarea unui centru județean de excelență în educație (activități extracurriculare, pregătirea elevilor pentru concursuri școlare) în Valea Jiului;

3.2.2. Dezvoltarea unui program ce practică și mentorat pentru tinerii între 15 și 25 de ani, din învățământul general și tehnic, în vederea tranziției de la școală la viața activă;

3.2.2. Promovarea conceptului de învățare și educație continuă la toate nivelurile (învățământ preuniversitar, universitar, educația adulților) pentru dezvoltarea resurselor umane.

Municipiul Hunedoara și-a fundamentat investițiile pentru următoarea perioadă prin **Strategia de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Hunedoara 2014-2020,²² și prin **Procente de absolvire a****

învățământului secundar, și rezultatele la examenul de bacalaureat, apoi înscrierea în programele TVET sunt considerate aspecte care necesită intervenție.

Obiectivul tematic 10. Investiții în învățământ, abilități și formare continuă, precizează că ”*Învățământul vocațional trebuie, de asemenea, extins și îmbunătățit pentru a oferi un număr suficient de tehnicieni calificați (mână de lucru specializată)*” (pag.273).

Obiectivele specifice se propun a fi atinse prin masuri, de exemplu:

- dezvoltarea de programe de formare la locul de muncă;
- consolidarea capacității furnizorilor de TVET de a oferi programe atractive;
- promovarea parteneriatelor și a rețelelor și sprijinirea formării continue.

Pentru previzionarea nevoilor și cerințelor de competențe și abilități sunt preluate analize CEDEFOP (Skills forecast, 2012), și sunt preluate și datele din Studiile INS, proiecțiile și anuarul statistic al României, fără defalcare la nivel regional, județean și local. Având în vedere disparitățile, diferențele majore dintre regiuni, aceasta detaliere este necesară, pentru a surprinde specificul local.

3. DEMOGRAFIE

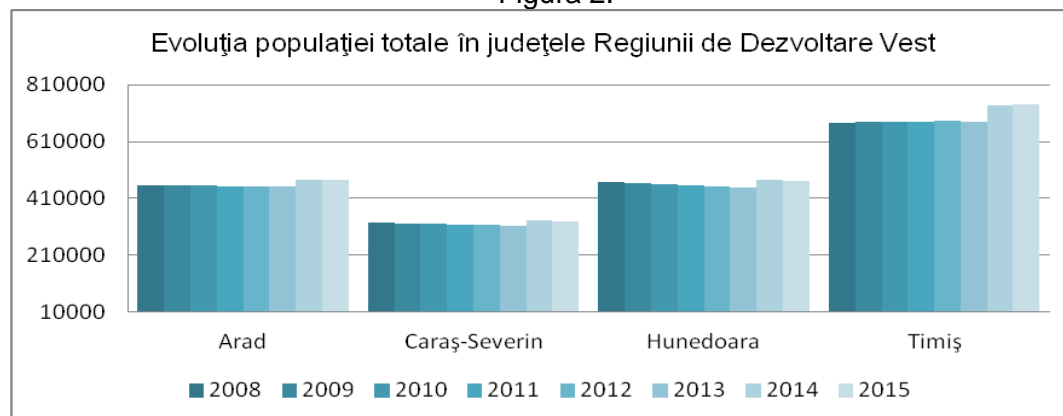
Prezentul capitol prezintă potențialul demografic al județului Hunedoara în contextul național și al Regiunii Vest și oferă o serie de elemente de referință privind mărimea populației școlare și a viitoarelor resurse de muncă grupate astfel: populația totală, dinamica generală, distribuția pe medii de rezidență, sexe, grupe de vârstă, structura etnică, mișcarea migratorie, proiecții și concluzii (Anexa Demografie).

3.1. Situația prezentă

3.1.1. Populația totală. Dinamica generală

În conformitate cu datele recensământului populației din 2011, și datele publicate în Anuarul Statistic 2013, populația **Regiunii Vest, cu 1.828.313** de locuitori înregistrați reprezintă 9% din populația României (20.121.641 locuitori), cu o distribuție neuniformă între județele regiunii: județul Arad cu 430.629 locuitori, Caraș Severin cu 295.579 locuitori, Hunedoara cu 418.565 locuitori și județul Timiș cu 683.540 de locuitori.

Figura 2.

Sursa: Sursa: INS , Baza de date TEMPO

Evoluția populației în perioada 2008-2015 arată în ultimii doi ani depășirea valorilor din 2008 la nivelul Regiunii Vest, chiar și la nivelul județului Hunedoara, cu disparitățile tradiționale dintre județe în ceea ce privește numărul total al locuitorilor, care se păstrează.

Din analiza datelor statistice se observă disparități în rândul populației pe grupe de vârstă. Populația tânără (0-14 ani) reprezintă 14,5% din total, iar populația adultă (15-64 ani) reprezintă 70,1% din total. În cadrul populației adulte ponderea cea mai mare o reprezintă populația din grupa de vârstă 30-64 de ani 50,59%, în timp ce tinerii cu vârste cuprinse între 15-19 ani și 20-24 ani înregistrează ponderi de 5,51% respectiv 7,39%. Ponderea populației vârstnice (peste 65 ani) reprezintă 15,40% din totalul populației. Distribuția pe grupe de vârstă este similară între județe, și similară cu ponderile înregistrate la nivel național.

La nivelul Regiunii Vest, se observă o diferență mare între populația care trăiește în mediul urban 1.135.415 locuitori (62,10%) și cea din mediul rural, ce însumează 692.898 locuitori (37,90 %). Decalajul dintre cele două medii rezidente este de 24,2 puncte procentuale. În ceea ce privește gradul de urbanizare a regiunii, acesta se plasează peste media națională (53,97%) pentru fiecare dintre județele regiunii, **județul Hunedoara (cu 75%) fiind unul dintre cele mai urbanizate județe din țară.**

Distribuția pe sexe pune în evidență, la nivel regional, un decalaj în favoarea persoanelor de sex feminin 51,62% față de 48,38% persoanele de sex masculin. În mediul urban ponderile sunt 52,12% față de 47,76%; în mediul rural, 50,80% față de 49,20%. Valorile pentru nivel național sunt de 51,35% pentru ponderea populației feminine și 48,65% pentru persoanele de sex masculin.

Populația pe grupe de vârstă și etnie

La nivel național, populația din grupa (0 - 4 ani) deține o pondere de 5,19% din totalul populației, grupa (5 – 9 ani) reprezintă 5,24%, grupa de vârstă (10 - 14 ani) reprezintă (5,41%), persoanele din grupa de vârstă (15-19 ani) reprezintă 5,50% iar persoanele cu vârsta cuprinsă între 20 – 24 de ani reprezintă 6,79% din total.

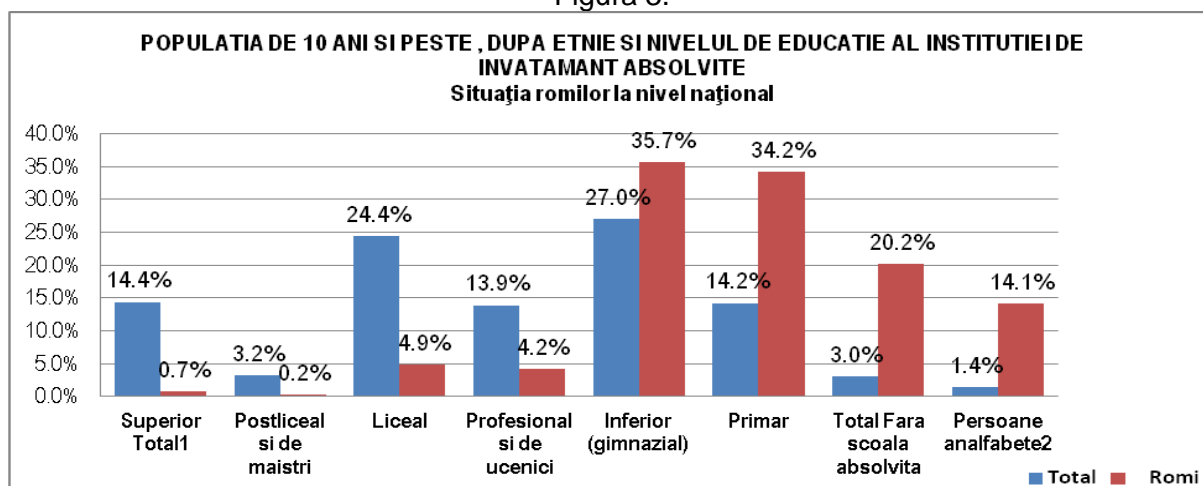
Toate etniile sunt reprezentate proporțional pentru fiecare grupă de vârstă; numărul acestora justifică constituirea de clase sau școli cu limba de predare a etniei respective.

3.1.1.b. Populația de 10 ani și peste, după etnie și nivelul de educație al instituției de învățământ absolvite

La nivel național, din totalul populației de 10 ani și peste:14,4% au nivel superior de educație, 3,2% studii postliceale și de maștri, 65,3% nivel secundar (gimnazial, liceal și profesional), 14,2% primar și 3% fără școală absolvită, din care 1,4% sunt persoane analfabete.

Conform datelor analizate, numărul romilor fără școală absolvită este de 96.511, (20,2%) din care un număr de 67.480 (14,1%) sunt persoane analfabete.

Figura 3.

Sursa datelor: INS Statistica Recensământului populației 2011

Cu privire la nivelul de educație putem observa că județul Timiș înregistrează valori comparabile cu cele de la nivel național pentru ponderea populației de etnie romă fără școală absolvită (20,3%) sau persoane analfabete (cu 15,2%), însă pentru celelalte județe aceste valori sunt vizibil mai bune decât media națională.

Județul Hunedoara se situează din perspectiva densității populației sub media națională iar în Regiunea Vest ocupă locul al III-lea după județul Timiș și Arad.

Dinamica densității în județul Hunedoara a fost una negativă în toată perioada analizată, ea înregistrând cea mai semnificativă scădere dintre toate județele din Regiunea Vest: -8,7 locuitori/km² în perioada 1992-2002 și -4,1 locuitori/km² în perioada 2002-2011.

Tabel: Densitatea populației

	Locuitori/km ²			Dinamica	
	1992	2002	2011	1992-2002	2002-2011
România	95.7	90.9	89.9	-5.0	-1.0
Regiunea Vest	65.9	61.1	59.6	-4.8	-1.5
Arad	62.9	59.6	58.6	-3.3	-1.0
Caraș Severin	44.2	39.1	37.4	-5.1	-1.7
Hunedoara	77.6	68.8	64.9	-8.7	-4.1
Timiș	80.5	77.9	78.2	-2.6	0.3

Sursa: Calcule pe baza datelor INS, Anuarul Statistic al României 2010 și 2012

3.1.2. Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural)

În intervalul **2008-2015**, la nivel regional, evoluția populației pe cele două medii de rezidență a înregistrat per ansamblu o tendință generală de scădere a populației.

În condițiile unui grad de urbanizare a regiunii peste media națională, surprinde creșterea ponderii persoanelor în mediul rural față de cel urban, pentru grupele de vârstă 15-19 ani (4,6%), respectiv 20-24 de ani (5,3%), deși numărul de locuitori arată o scădere constantă în valoare absolută. Distribuția pe medii de rezidență urban-rural rămâne practic constantă pentru grupa de vârstă 10-14 ani.

Din punct de vedere al distribuției pe cele două medii de rezidență, în județul Hunedoara se constată o diferență mare între populația urbană - 76,58% și cea rurală - 23,42%. Aceste valori se diferențiază mult față de valorile la nivel național care sunt mult mai echilibrat distribuite: 55,05 % în mediul urban și 44,95 % în mediul rural.

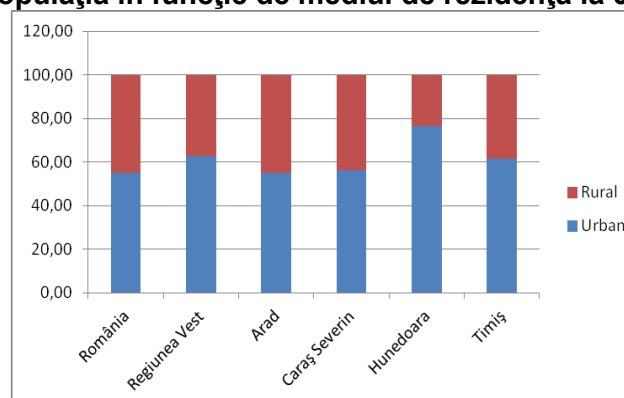
În ceea ce privește gradul de urbanizare, județul Hunedoara ocupă primul loc în cadrul regiunii Vest și locul al doilea la nivel național după București. De fapt, în toată Regiunea Vest se remarcă valori peste media națională în ceea ce privește ponderea populației din mediul urban.

Tabel: Populația în funcție de mediul de rezidență la 01 iulie 2011

Populația în funcție de mediul de rezidență la 01 iulie 2011					
	Locuitori la	Urban		Rural	
	01 iulie 2011	Locuitori	%	Locuitori	%
România	21354396	11727153	54,92	9627243	45,08
Regiunea Vest	1910469	1197596	62,69	712873	37,31
Arad	454073	249991	55,06	204082	44,94
Caraș Severin	318616	178526	56,03	140090	43,97
Hunedoara	457932	350667	76,58	107265	23,42
Timiș	679848	418412	61,54	261436	38,46

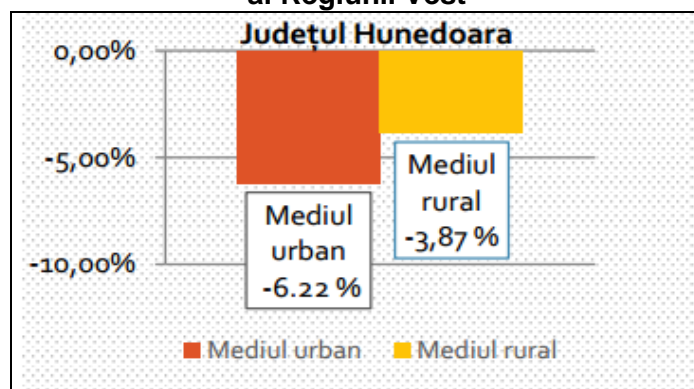
Sursa: Calcule pe baza datelor INS, Anuarul Statistic al României 2012

Fig.3.1. Populația în funcție de mediul de rezidență la 01 iulie 2011

Sursa: Calcule pe baza datelor INS, Anuarul Statistic al României 2012

Fig. 3.2 Evoluția populației pe medii între anii 2007 – 2015, la nivelul Județului Hunedoara și al Regiunii Vest

Sursa: Baza de date INS TEMPO

În intervalul 2007 – 2015, la nivelul județului Hunedoara s-a înregistrat o scădere a numărului de locuitori de 6.22 % în mediul urban și de 3.87 % în mediul rural.

3.1.3. Distribuția pe sexe

Nivel regional. Distribuția pe sexe nu arată diferențe mari pentru diferitele grupe de vârstă; diferența de aproximativ două puncte procentuale se păstrează pentru fiecare categorie în favoarea sexului masculin, pe întreaga perioadă analizată.

Evoluția populației pe sexe și grupe de vârstă, în perioada analizată, arată o tendință generală de scădere. Populația masculină din grupa de vârstă 10-14 ani a înregistrat o scădere cu 3.495 persoane (0,2%) iar, în cazul populației feminine, în valoare absolută scăderea este cu 3.670 persoane în timp ce ponderea crește cu 0,2 puncte procentuale. Reduceri mari în rândul populației se înregistrează la grupa de vârstă 20-24 ani, cu 20.902 persoane de sex masculin și cu 22.090 persoane de sex feminin urmată de populația din grupa de vârstă 15-19 ani, cu 17.082 persoane de sex masculin și 17.233 persoane de sex feminin. Se remarcă faptul că, la toate grupele de vârstă, scăderea mai accentuată se înregistrează în rândul populației de sex feminin.

Evoluția pe sexe și grupe de vârstă este similară și la nivel național.

Nivel județean. În ceea ce privește distribuția populației pe sexe, se constată faptul că în județul Hunedoara ponderea populației masculine este mai scăzută decât ponderea populației feminine, situație care se întâlnește atât la nivel național, cât și la nivelul Regiunii Vest.

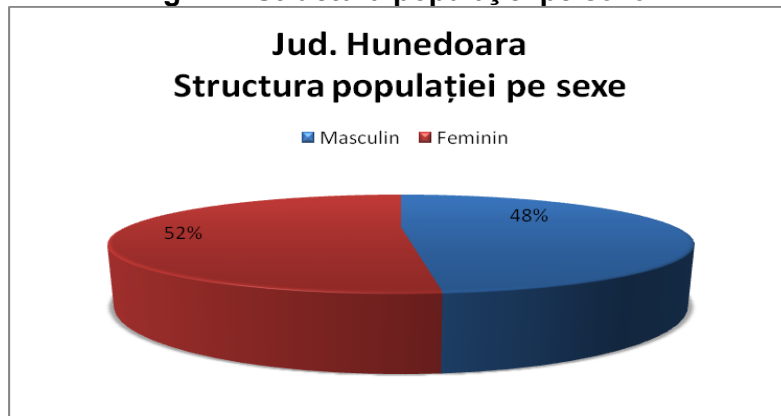
Ponderea populației masculine în județul Hunedoara (48,40%) se situează sub media națională (48,69%), dar peste media Regiunii Vest (48,26%). De asemenea, populația masculină din județul Hunedoara reprezintă 2,15 % din totalul populației masculine la nivel de țară și 24,28% din totalul populației masculine la nivelul Regiunii Vest, iar populația feminină reprezintă 2,17% din totalul populației feminine din România și 24,08% din totalul populației feminine la nivelul Regiunii Vest.

Tabel: Distribuția populației pe sexe la 01 iulie 2011

Distribuția populației pe sexe la 01 iulie 2011					
	Locuitori la 01 iulie 2011	Masculin		Feminin	
		Locuitori	%	Locuitori	%
România	21354396	10392537	48,69	10961859	51,31
Regiunea Vest	1910469	922025	48,26	988444	51,74
Arad	454073	219134	48,26	234939	51,74
Caraș Severin	318616	155359	48,76	163257	51,24
Hunedoara	457932	221644	48,40	236288	51,60
Timiș	679848	325888	47,94	353960	52,06

Sursa: Calcule pe baza datelor INS, Anuarul Statistic al României 2012

Fig. 2.2. Structura populației pe sexe

3.1.4. Structura pe grupe de vârstă

Analiza pune în evidență fenomenul de îmbătrânire a populației. Se constată un declin demografic general mai accentuat pentru grupele de vârstă tinere în paralel cu creșterea numărului și ponderii populației vârstnice.

Din perspectiva PLAI ne interesează în special ponderea populației tinere, grupele de vârstă 0-14 ani și 15-19 de ani.

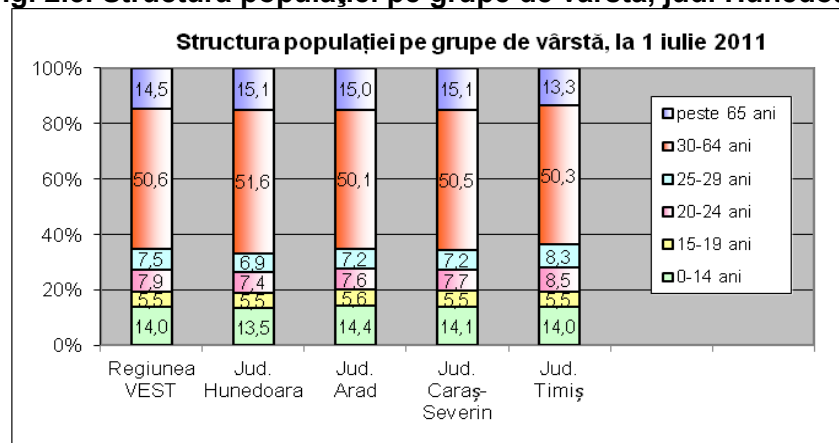
Ponderea populației cu vârsta cuprinsă între 0-14 ani este mai scăzută la nivelul Județului Hunedoara (13,9%), atât față de ponderea înregistrată la nivelul Regiunii Vest (14,1%), cât și față de nivelul național (15,1%),

Aceeași situație o constatăm și în ceea ce privește populația cu vârsta cuprinsă între 15-19 ani: aceasta reprezintă 6,1% în județul Hunedoara față de 6,3% la nivelul Regiunii Vest sau 6,2% la nivel național.

Această situație se datorează natalității scăzute din ultimii ani.

Ponderea populației cu vârstă de muncă (15-64 ani) este mai mare la nivelul județului față de nivelul național (71,2% față de 70,0%), dar mai mică decât ponderea de la nivelul Regiunii Vest (71,2% față de 71,4%). Acest fapt poate fi considerat un punct forte al județului și al regiunii deoarece populația numeroasă, cu vârstă de muncă, crește gradul de atractivitate al regiunii față de potențialii investitori. Investițiile contribuie atât la creșterea gradului de ocupare cât și la creșterea economiei în ansamblul său. De asemenea, se observă că la nivelul populației de peste 65 de ani valorile de la nivel județean (14,8%) sunt ușor sub media pe țară (14,9%), dar peste media Regiunii Vest (14,4%).

Fig. 2.3. Structura populației pe grupe de vârstă, jud. Hunedoara

Tabel: Ponderea grupelor de vârstă din totalul populației la 01 iulie 2011
Nr. persoane

	Grupa de vârstă (ani)						
	TOTAL	0-14	15-19	20-24	25-29	30-64	65+
TOTAL	457932	62014	25041	33854	31484	236352	69187
MASCULIN	222801	31622	12712	17522	16466	115189	28133
FEMININ	237166	30392	12329	16332	15018	121163	41054
URBAN	350667	49195	19661	27035	24987	184596	45193
Masculin	168915	25059	10014	13928	12971	88691	18252
Feminin	181752	24136	9647	13107	12016	95905	26941
RURAL	107265	12819	5380	6819	6497	51756	23994
Masculin	52729	6563	2698	3594	3495	26498	9881
Feminin	54536	6256	2682	3225	3002	26258	14113

Sursa INS

Tabel: Populația, pe grupe de vârstă, la 1 ianuarie 2016

Anii	Total	Pe grupe de vârstă		
		0 - 14 ani	15 - 59 ani	60 ani și peste
Hunedoara				
1995	544036	111244	349625	83167
2000	526797	96190	339661	90946
2001	523662	92945	338698	92019
2002	520910	89181	338784	92945
2003	517275	85210	338724	93383
2004	513744	80991	339412	93341
2005	509580	76997	339050	93533
2006	506344	74454	338386	13504
2007	502593	72249	335862	94482
2008	499521	70501	333340	95680
2009	496391	69286	330280	96825
2010	493479	68107	326468	98904
2011	489548	66901	322256	100391
2012	485787	65309	318361	102117
2013	481915	63737	314280	103898
2014	477675	61935	310262	105478
2015	473635	60344	305715	107576
2016	469853	59281	301025	109547

Sursa: Baza de date INS TEMPO

3.1.5. Structura pe grupe de vârstă și medii rezidențiale

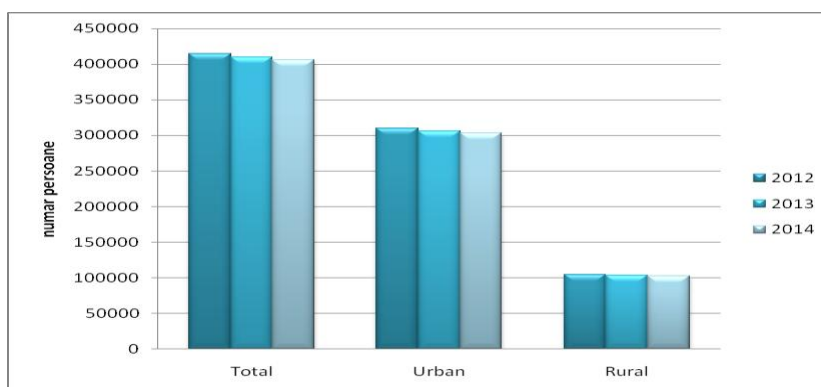
Așa cum am arătat la distribuția populației pe medii rezidențiale, în județul Hunedoara se constată o diferență mare între populația urbană – 310022 în anul 2014 și cea rurală - 104700. Aceste valori se diferențiază mult față de valorile la nivel național care sunt mult mai echilibrat distribuite.

Această pondere ridicată a populației din mediul urban poate fi explicată prin gradul mare de urbanizare și de industrializare al județului în perioada de dinainte de 1990, atragerea populației spre zona urbană, dar și prin relieful predominant muntos care nu favorizează dezvoltarea zonelor agricole rurale.

Macroregiunea Regiunea de dezvoltare Județul Anii	Total (număr persoane)			Urban (număr persoane)			Rural (număr persoane)			Locuitori / km ²
	Ambele sexe	Masculin	Feminin	Ambele sexe	Masculin	Feminin	Ambele sexe	Masculin	Feminin	
Vest										
2010	1841127	890718	950409	1143380	547428	595952	697747	343290	354457	57,5
2011	1831763	886369	945394	1137514	544680	592834	694249	341689	352560	57,2
2012	1826536	885154	941382	1131422	542091	589331	695114	343063	352051	57,0
2013	1821447	884786	936661	1124813	539823	584990	696634	344963	351671	56,9
2014	1815219	882912	932307	1118593	537407	581186	696626	345505	351121	56,7
Arad										
2012	430196	207692	222504	238450	113620	124830	191746	94072	97674	55,5
2013	428848	207704	221144	237399	113438	123961	191449	94266	97183	55,3
2014	427308	207391	219917	236252	113108	123144	191056	94283	96773	55,1
Caras-Severin										
2012	293275	142951	150324	158549	76412	82137	134726	66539	68187	34,4
2013	290443	141830	148613	156466	75505	80961	133977	66325	67652	34,1
2014	287637	140564	147073	154958	74856	80102	132679	65708	66971	33,8
Hunedoara										
2012	414722	202403	212319	310022	150785	159237	104700	51618	53082	58,7
2013	410168	200563	209605	306292	149076	157216	103876	51487	52389	58,1
2014	405825	198613	207212	303030	147505	155525	102795	51108	51687	57,5
Timiș										
2012	688343	332108	356235	424401	201274	223127	263942	130834	133108	79,1
2013	691988	334689	357299	424656	201804	222852	267332	132885	134447	79,6
2014	694449	336344	358105	424353	201938	222415	270096	134406	135690	79,8

Fig. 3.4. Structura populației pe medii rezidențiale la nivelul județului Hunedoara

Sursa: Calcule pe baza datelor INS

3.1.6. Structura etnică

Distribuția populației după etnie arată o pondere a românilor de 82,23% pentru Regiunea Vest, în bună corelare cu valoarea națională (de 83,46%). Etnia cel mai bine reprezentată, la nivel regional, este cea maghiară, în număr de 90.701 persoane, ceea ce reprezintă 4,96% din totalul populației din cele patru județe. Cetățenii de etnie romă se află în număr de 45.747 persoane, în proporție de 2,5%.

Județul Hunedoara are o pondere superioară a populației de naționalitate română (87,93%), atât față de media Regiunii Vest cât și față de media națională, această pondere scăzând (91,9%) față de recensământul din 2002.

Populația de etnie romă înregistrează cea mai mare pondere în județele Arad (3,8%) și Timiș (2,1%) iar în județul Hunedoara este cea mai scăzută pondere 1,79 puncte procentuale.

Tabel: Structura populației pe naționalități

MACROREGIUNEA REGIUNEA DE DEZVOLTARE JUDEȚUL	POPULATIA STABILĂ TOTAL	E T N I A				
		Romani	Maghiari	Romi	Germani	Altele
A	1	2	3	4	5	6
VEST	1828313	1503512 82,23%	90701 4,96%	45747 2,5%	15281 0,8%	173072 9,51%
ARAD	430629	340670 79,10%	36568 8,49%	16475 3,8%	2909 0,6%	34007 8,01%
CARAS-SEVERIN	295579	243933 82,52%	2938 0,99%	7272 2,46%	2897 0,98%	38539 13,05%
HUNEDOARA	418565	368073 87,93%	15900 3,79%	7475 1,7%	971 0,23%	26146 6,35%
TIMIS	683540	550836 80,58%	35295 5,16%	14525 2,12%	8504 0,12%	74380 12,02%

Sursa: INS, Recensământul locuințelor și populației, 2011

3.1.7. Mișcarea migratorie

În perioada 1990-2014 din Regiunea Vest au emigrat definitiv 103.239 persoane. Fenomenul de emigrare definitivă este unul puternic prezent în Regiunea Vest, cu 21,1% din numărul total de emigranți la nivel național provin din județele noastre (11,42% Timiș, 4,7% Arad, 3,1% Caraș Severin și **1,8% Hunedoara**).

În perioada supusă analizei, tendința generală este de scădere a emigranților definitivi. Fenomenul a fost accentuat în anii 1990-1991 (22.021 persoane) și arată o scădere în anii ce urmează.

Județul Timiș se situează pe primul loc, în perioada 1990-2014 cu cel mai mare număr de emigranți definitivi 55.900 persoane, urmat fiind de județul Arad cu 22.883 persoane. **Pe ultimul loc se află județul Hunedoara cu 8.966 persoane.**

Emigranți definitivi pe grupe de vârstă, regiuni de dezvoltare și județe de plecare

Din numărul total de emigranți definitivi, la nivel regional (60.190 persoane), grupa de vârstă 15-19 ani reprezintă aproximativ 6%, iar cel de 20-24 de ani aproximativ 11%, similar cu valorile naționale. Acest fenomen influențează în sens de descreștere populația de vârstă școlară.

Mutațiile din structura socio-economică au determinat o intensă mobilitate teritorială a populației, cu consecințe directe în modificarea numărului și a structurii socio-demografice a populației în profil teritorial.

În cadrul **migrației interne**, fluxul rural-urban deține cea mai mare pondere.

Regiunea Vest a cunoscut începând cu anul 1991 importante mișcări de populație la nivel intraregional. Timișoara și Aradul au fost și rămân poli de atracție pentru ansamblul județelor limitrofe, cele două județe înregistrând un sold pozitiv în toată perioada în ceea ce privește migrația internă. În anul 2010, la nivelul Regiunii Vest se remarcă un sold pozitiv în ceea ce privește migrația internă: 3390 persoane în favoarea celor sosiți în regiune față de cei care au plecat. În cazul județului Hunedoara, soldul migratoriu total este însă negativ, de -1891 persoane, dovadă a disparităților regionale.

Aceeași tendință se manifestă și în anul 2014: la nivelul Regiunii Vest soldul rămâne pozitiv dar este mai mic decât în anul 2010 (2265 persoane în favoarea celor sosiți în regiune), iar județul Hunedoara înregistrează în continuare un sold negativ de -1534 persoane.

Analizând datele statistice din perioada 2010-2014 se constată că în **mediul urban soldul migrației interne** este negativ atât la nivel național cât și la nivelul Regiunii Vest. La nivelul regiunii acest lucru este determinat de soldul negativ al județelor Hunedoara și Caraș-Severin. Sold negativ se înregistrează și la nivelul județului Arad în anii 2011-2014 și în județul Timiș în anul 2012. Județul Hunedoara înregistrează în această privință printre cele mai mari cifre la nivel național (sold -2202 persoane în anul 2010 și -1866 persoane în anul 2014). O posibilă explicație a acestui fenomen o constituie restructurarea masivă a sectorului industrial (minerit și metalurgie) din localitățile urbane, dispariția multor locuri de muncă și în consecință migrarea spre alte zone în căutarea unui loc de muncă.

În **spațiul rural**, în ceea ce privește **migrația internă** soldul este pozitiv atât la nivel național, cât și la nivelul regiunii Vest. Județul Hunedoara se încadrează și el în această tendință înregistrând un sold pozitiv atât la nivelul anului 2010 (311 persoane), cât și la nivelul anului 2014 (332 persoane).

**Tabel: Migrația internă determinată de schimbarea domiciliului pe medii
Regiunea Vest – 2010-2014**

Număr persoane

Macroregiunea Regiunea de dezvoltare Județul Anii	Total			Urban			Rural		
	Plecați	Sosiți	Sold	Plecați	Sosiți	Sold	Plecați	Sosiți	Sold
România									
TOTAL									
2010	458995	458995	-	273353	236502	-36851	185642	222493	36851
2011	324626	324626	-	194248	164019	-30229	130378	160607	30229
2012	372197	372197	-	225107	181194	-43913	147090	191003	43913
2013	350556	350556	-	211080	182393	-28687	139476	168163	28687
2014	371677	371677	-	222203	189956	-32247	149474	181721	32247
VEST									
2010	40770	44160	3390	26358	23429	-2929	14412	20731	6319
2011	28387	30366	1979	18340	15558	-2782	10047	14808	4761
2012	34160	36421	2261	21936	17440	-4496	12224	18981	6757
2013	30855	32703	1848	19410	16995	-2415	11445	15708	4263
2014	32829	35094	2265	20672	17776	-2896	12157	17318	5161
Arad									
2010	7997	9321	1324	4287	4540	253	3710	4781	1071
2011	5891	6445	554	3139	3030	-109	2752	3415	663
2012	6914	7684	770	3743	3420	-323	3171	4264	1093
2013	6377	7047	670	3461	3426	-35	2916	3621	705
2014	6817	7486	669	3602	3536	-66	3215	3950	735
Caraș-Severin									
2010	7163	6219	-944	4334	3041	-1293	2829	3178	349
2011	4723	3974	-749	2826	1896	-930	1897	2078	181
2012	6230	5343	-887	3786	2142	-1644	2444	3201	757
2013	5239	4263	-976	3061	2011	-1050	2178	2252	74
2014	5542	4675	-867	3275	2230	-1045	2267	2445	178
Hunedoara									
2010	10053	8162	-1891	7874	5672	-2202	2179	2490	311
2011	6836	5361	-1475	5476	3553	-1923	1360	1808	448
2012	7838	6282	-1556	6165	4077	-2088	1673	2205	532
2013	7357	5769	-1588	5692	3934	-1758	1665	1835	170
2014	7522	5988	-1534	5892	4026	-1866	1630	1962	332

Timiș									
2010	15557	20458	4901	9863	10176	313	5694	10282	4588
2011	10937	14586	3649	6899	7079	180	4038	7507	3469
2012	13178	17112	3934	8242	7801	-441	4936	9311	4375
2013	11882	15624	3742	7196	7624	428	4686	8000	3314
2014	12948	16945	3997	7903	7984	81	5045	8961	3916

Sursa: INS, Anuarul Statistic al României

Migrația internațională este un alt factor deosebit de important pentru structura populației, alături de migrația internă. Deschiderea granițelor spre Europa de Vest în anul 1990 a determinat un important flux migratoriu extern. Schimbările din sistemul politico-social românesc a făcut ca populația din regiune să se poată îndrepta atât spre țările membre ale Uniunii Europene, cât și spre SUA și Canada. Emigrarea spre Ungaria, Germania sau spre alte țări occidentale mai îndepărtate a cunoscut o nouă creștere, după 1995, în special în cazul populației cu studii superioare, dar și a celei cu nivel ridicat de calificare.

Din statisticile de la nivel național rezultă faptul că majoritatea emigranților legali au avut un nivel ridicat de instruire și calificare, peste un sfert dintre aceștia având studii superioare. În structura de vârstă și gen, emigranții au fost tineri (între 20-39 ani), atât femei, cât și bărbați. Cea mai mare pondere din totalul emigranților au reprezentat-o persoanele căsătorite.

În ceea ce privește migrația internațională, la nivelul Regiunii Vest, în anul 2010, soldul total era negativ, de -847 persoane. Soldul migrației este pozitiv în cazul persoanelor de sex masculin (+1325) și negativ în cazul persoanelor de sex feminin (-2172)

În anul 2014 tendințele sunt următoarele:

- soldul este pozitiv: 25393 persoane la nivel național, --894 persoane la nivelul Regiunii Vest și -219 persoane la nivelul Județului Hunedoara (cifrele sunt în scădere față de anul precedent);
- din totalul emigranților ponderea superioară o are populația feminină la nivel național, 63,7% la nivelul Regiunii Vest și 67,7% la nivelul Județului Hunedoara;
- din totalul imigranților bărbații au o pondere superioară la nivel național, la nivelul Regiunii Vest și la nivelul Județului Hunedoara.

**Tabel: Migrația internațională, pe sexe, cu schimbarea domiciliului
Regiunea Vest – 2010-2014**

Număr persoane

Macroregiunea Regiunea de dezvoltare Județul Anii	Imigranți			Emigranți			Soldul migrației internaționale		
	Total	Masculin	Feminin	Total	Masculin	Feminin	Total	Masculin	Feminin
România									
TOTAL									
2010	7059	4242	2817	7906	2917	4989	-847	1325	-2172
2011	15538	9505	6033	18307	8527	9780	-2769	978	-3747
2012	21684	12962	8722	18001	8174	9827	3683	4788	-1105
2013	23897	13643	10254	19056	8526	10530	4841	5117	-276
2014	36644	20321	16323	11251	4776	6475	25393	15545	9848
Vest									
2010	586	347	239	1112	403	709	-526	-56	-470
2011	703	393	310	2134	906	1228	-1431	-513	-918
2012	569	322	247	2128	915	1213	-1559	-593	-966
2013	486	260	226	2111	946	1165	-1625	-686	-939
2014	574	309	265	1468	640	828	-894	-331	-563

Arad									
2010	128	78	50	206	85	121	-78	-7	-71
2011	175	113	62	366	149	217	-191	-36	-155
2012	126	74	52	461	214	247	-335	-140	-195
2013	106	56	50	373	166	207	-267	-110	-157
2014	124	65	59	286	112	174	-162	-47	-115
Caras-Severin									
2010	81	42	39	162	65	97	-81	-23	-58
2011	63	30	33	332	149	183	-269	-119	-150
2012	34	25	9	319	125	194	-285	-100	-185
2013	62	36	26	381	170	211	-319	-134	-185
2014	78	38	40	293	131	162	-215	-93	-122
Hunedoara									
2010	81	53	28	220	71	149	-139	-18	-121
2011	79	38	41	364	150	214	-285	-112	-173
2012	82	52	30	339	160	179	-257	-108	-149
2013	61	32	29	395	182	213	-334	-150	-184
2014	71	34	37	290	135	155	-219	-101	-118
Timiș									
2010	296	174	122	524	182	342	-228	-8	-220
2011	386	212	174	1072	458	614	-686	-246	-440
2012	327	171	156	1009	416	593	-682	-245	-437
2013	257	136	121	962	428	534	-705	-292	-413
2014	301	172	129	599	262	337	-298	-90	-208

Sursa: INS, Anuarul Statistic al României 2011

3.1.8. Nivelul de trai

Rata deprivării materiale severe arată o tendință de descreștere constantă la nivel național în perioada 2007-2012, de la 36,5% (2007) la 25% (2012). Din punct de vedere al evoluției ratei deprivării materiale severe și la nivelul Regiunii Vest se înregistrează o descreștere cu 1,7 puncte procentuale (de la 25,2% în 2007 la 23,5% în 2012). Din punct de vedere al modului în care se manifestă dinamica acestui indicator se poate observa că descreșterea este cu fluctuații, cea mai vizibilă fiind în anii 2007-2008 (3,4%) și 2009-2010 (3,7%) apoi valorile cresc către media națională, păstrându-se sub aceasta.

În ceea ce privește Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE) pentru Regiunea Vest se poate observa că diferența față de valoarea națională se micșorează, dar încă rămâne sub media națională.

3.2. Proiecții demografice în orizontul de timp 2025, 2030 și 2060

3.2.1. Evoluția populației de vârstă preșcolară și școlară

Proiecțiile demografice ale populației la orizontul anului 2060 semnaleză o descreștere pentru fiecare categorie de vârstă supusă analizei.

Populația de vârstă școlară (7-14 ani) va descrește cu **-850,9 mii persoane** (-49,4%) în varianta cu migrație externă și cu **-799,4 mii persoane** (-46,4) în varianta fără migrație externă.

Pentru populația de vârstă școlară (15-24 ani) se proiectează o descreștere cu **-1333,9** (-49,4) în varianta cu migrație externă și cu **-1258,8 mii persoane** (-46,6) în varianta **fără migrație externă**.

3.2.2. Populația României pe grupe mari de vârstă, în anii 2011, 2020, 2030 și 2060

Ponderea populației din grupa mare de vârstă 15-64 ani va înregistra o scădere de la 68% în 2011, în ambele cazuri, la 61,2% (în varianta cu migrație externă) și la 61,3% (în varianta fără migrație externă) în anul 2060, cu efecte dificil de previzionat și contracarat în ceea ce privește forța de muncă activă, rata de ocupare și fenomenul de îmbătrânire a populației. Ponderea

populației de 65 ani și peste va crește de la 16,1% (2011), în ambele cazuri, la 26,7% (în varianta cu migrație externă) și la 26,2% (în varianta fără migrație externă), în anul 2060.

Prognoza populației școlare la nivelul anului 2030, exprimat în procente arată o evoluție similară la nivelul Regiunii Vest cu cea națională; pentru grupele de vârstă 6-10 ani și 11-14 ani, este prognozată o scădere a populației școlare sub media națională, cu -15,51% față de -19,79% național și -11,36% față de -15,33% național.

Pentru grupele de vârstă 15-18 ani și 19-23 ani, este prognozată tot o scădere a populației școlare dar de data asta ne situăm peste națională, cu -16,37% față de -13,82% național și -20,96% față de -12,77% național.

Este de remarcat faptul ca exista disparități foarte mari între județele regiunii, care este prezentă pentru fiecare categorie de vârstă, **cele mai afectate județe fiind Caraș Severin și Hunedoara, urmate de județul Arad.**

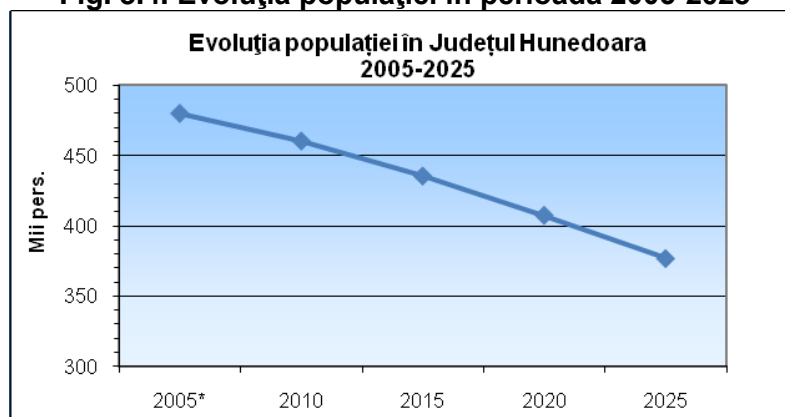
Din punct de vedere demografic, principalii factori care acționează asupra mărimii și structurii populației sunt natalitatea, mortalitatea și migrația.

În Județul Hunedoara se remarcă o diminuare a natalității. Principalii factori care au determinat scăderea natalității sunt de natură economică, socială și culturală. Este vorba de o transformare semnificativă a structurii ocupaționale a populației, care a impus, mai ales contingentelor tinere, o mobilitate teritorială și profesională deosebită și, în același timp, prelungirea perioadei de instruire.

În perspectivă, numărul populației Județului Hunedoara este prognozat să scadă până în 2025 raportat la anul 2005 cu 105.600 persoane, ceea ce reprezintă 21,0% din populația județului la nivelul anului 2005. Este cea mai semnificativă scădere a populației de la nivelul Regiunii Vest depășind cu mult media regiunii (-9,5%) și pe cea națională (-11%).

Scăderea populației a fost moderată până în anul 2010 și va fi mai accentuată spre sfârșitul perioadei de proiectare. Această scădere se va datora menținerii unui deficit al nașterilor în raport cu numărul deceselor (spor natural negativ), la care se va adăuga soldul negativ cumulat al migrației interne și externe.

Fig. 3.4. Evoluția populației în perioada 2005-2025

Sursa: INS , Proiectarea populației României în profil teritorial până în anul 2025

Dacă ne referim la evoluția populației Județului Hunedoara pe grupe mari de vârstă se constată următoarele:

- grupa de vârstă „0-14 ani” are valori sub media națională și regională indiferent de anul pe care îl luăm drept referință;
- scăderea constantă a populației cuprinsă în grupa ”0-14 ani”, de la 14,86 % din totalul populației județului în 2005 la 11,18% în anul 2025;
- grupa de vârstă „peste 65 ani” are valori superioare mediei naționale și regionale în toată perioada supusă analizei; ponderea acestei grupe de vârstă din totalul populației este în creștere;

- încă din anul 2010 ponderea populației cuprinsă în grupa "peste 65 ani" a depășit ponderea populației tinere "0-14 ani", iar diferența se accentuează spre 2025 în favoarea populației mai în vârstă.

Toate acestea pun în evidență un proces accentuat de îmbătrânire a populației, proces care se va accentua spre finalul perioadei supusă analizei.

Fig. 3.5. Evoluția populației tinere în perioada 2005-2025

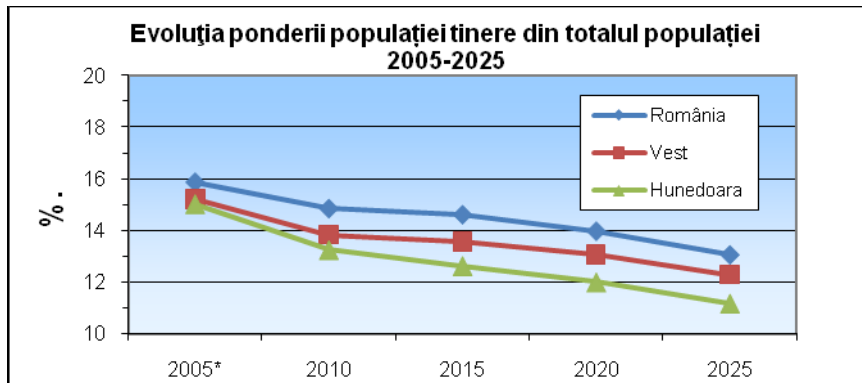
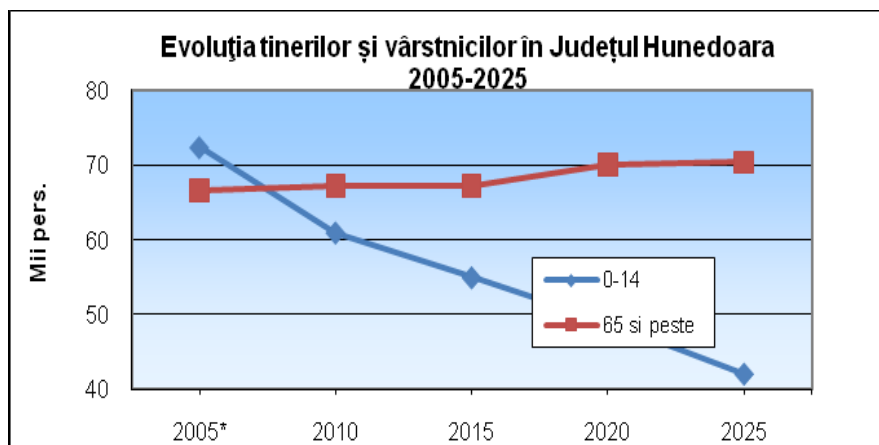

Fig.3.6. Evoluția populației tinere și vârstnice în perioada 2005-2025

Sursa: INS , Proiectarea populației României în profil teritorial până în anul 2025

* Datele pe anul 2005 sunt preluate din Anuarul Statistic al României 2006, INS, 2006

În ceea ce privește evoluția populației pe sexe, se observă diferențe majore în privința scăderii populației feminine și masculine comparativ cu Regiunea Vest sau cu scăderea înregistrată la nivel național. Se aproximează în anul 2025 față de anul 2010 o reducere cu 17,68% a populației feminine și cu 18,87% a populației masculine. Aceasta reprezintă cea mai drastică scădere din județele Regiunii Vest și reprezintă dublul mediei prognozate la nivel național.

Tabel: Evoluția populației masculine în perioada 2005-2025

Județe / An	2005*	2010	2015	2020	2025	2020-2010		2025-2010	
Hunedoara	233719	223100	210400	196300	181000	-26800	-12.01	-42100	-18.87
Vest	931508	915800	893400	865800	833000	-50000	-5.46	-82800	-9.04
România	10543518	10320500	10042600	9696600	9292800	-623900	-6.05	-1027700	-9.96

Sursa: INS , Proiectarea populației României în profil teritorial până în anul 2025

* Datele pe anul 2005 sunt preluate din Anuarul Statistic al României 2006, INS, 2006

Tabel: Evoluția populației feminine în perioada 2005-2025

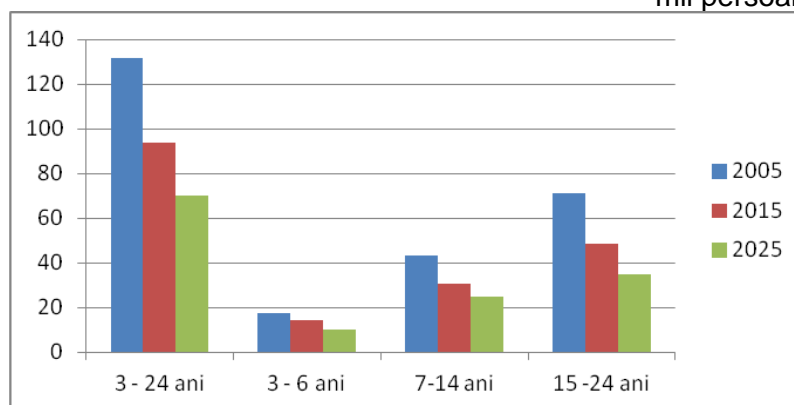
Județe / An	2005*	2010	2015	2020	2025	2020-2010		2025-2010	
						nr.	%	nr.	%
Hunedoara	246740	237500	225200	211100	195500	-26400	-11.12	-42000	-17.68
Vest	998950	988600	986600	943400	912900	-45200	-4.57	-75700	-7.66
România	11080331	10905800	10654600	10329800	9950600	-576000	-5.28	-955200	-8.76

Sursa: INS , Proiectarea populației României în profil teritorial până în anul 2025

* Datele pe anul 2005 sunt preluate din Anuarul Statistic al României 2006, INS, 2006

Referitor la prognoza populației de vârstă preșcolară și școlară se constată o diminuare în anul 2015 față de anul 2005 cu 28,7% și în anul 2025 raportat la anul 2005 cu 46,7%, mult peste media Regiunii Vest (21,2%, respectiv 32,6%).

Fig.3.7. Evoluția populației de vârstă preșcolară și școlară în județul Hunedoara
mii persoane

Sursa: INS , Proiectarea populației României în profil teritorial până în anul 2025

* Datele pe anul 2005 sunt preluate din Anuarul Statistic al României 2006, INS, 2006

3.3. Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru ÎPT

Concluzii	Implicații pentru dezvoltarea resurselor umane IPT
Declinul demografic general	Impune gestionarea eficientă previzională a dezvoltării resurselor umane sprijinită de investiții corespunzătoare în capitalul uman.
Reducerea naturală prognozată a populației tinere	Exprimă pericolul unui deficit de forță de muncă tânără calificată în următoarea perioadă de timp. Creșterea nivelului de calificare și a motivării forței de muncă tinere de a participa la forța de muncă locală, racordarea realistă la piața europeană a muncii – acțiuni de planificare a ofertei educaționale, de informare, orientarea și consiliere, optimizarea alocării resurselor, prin

	<p>concentrarea pregătirii în școli viabile, în paralel cu rezolvarea problemelor de acces, colaborarea școlilor în rețea prin ofertă cuprinzătoare și diversificată, eliminarea paralelismelor nejustificate și colaborarea pentru acoperirea teritorială optimă.</p> <p>Gradul de urbanizare a județului Hunedoara peste media națională înseamnă pentru IPT o mai mare concentrare în orașe a unităților școlare care oferă servicii de educație și formare profesională, fiind necesar însă asigurarea accesului la aceste servicii pentru populația din mediul rural, totuși semnificativă.</p>
Fenomenul de îmbătrânire demografică	<p>Sporirea numărului de personal calificat pentru asistență socială și medicală și nevoi educaționale specifice.</p> <p>Se impune realizarea unui proces de planificare a ofertei, analizând pe sectoare procentul de persoane active care vor ieși în pensie în următoarea perioadă, cu efecte majore în ceea ce privește forța de muncă calificată și ocupată.</p>
Ponderea semnificativă a populației feminine	<p>Impune oferta de pregătire - calificările dorite de populația feminină programe de sprijin (facilități) pentru participarea la educație.</p>
Fenomenul de emigrare temporară	<p>Populația județului, inclusiv populația de vârstă școlară este afectată de fenomenul de emigrare temporară, cu influențe asupra ofertei de calificări la nivel regional și județean. Diminuarea numărului de elevi, implicit diminuarea claselor din oferta județului are drept efect limitarea diversificării calificărilor. În cazul numărului mai mic de clase propuse, nu se va putea asigura acoperirea nevoilor de calificări și domenii de calificare la nivelul județului Hunedoara. Această situație va influența în mod negativ posibilitățile de adecvare a ofertei la cererea angajatorilor, în primul rând în ceea ce privește includerea de noi calificări profesionale în ofertă.</p>
Diversitatea etnică	<p>Pentru populația de etnie romă sunt necesare trasee de formare profesională de tip „A doua șansă”, având în vedere nivelul de educație și analfabetism înregistrate.</p>
Consolidare relativă a vârstei de mijloc (35-55 ani) active pe piața muncii	<p>Implică nevoi crescânde de formare continuă și de implicarea activă a școlilor ca furnizori de programe de formare pentru adulți.</p>

Se impun, așadar, măsuri pentru dezvoltarea resursei umane precum:

- Creșterea nivelului de calificare și a motivării forței de muncă tinere de a participa la forța de muncă regională
- Acțiuni de planificare a ofertei educaționale de informare orientare și consiliere;
- Optimizarea alocării resurselor prin concentrarea pregătirii în școli viabile în paralel cu rezolvarea problemelor de acces
- Colaborarea școlilor în rețea:
 - o ofertă cuprinzătoare și diversificată;
 - eliminarea paralelismelor nejustificate
 - colaborare pentru acoperire teritorială optimă

4. PROFILUL ECONOMIC JUDEȚEAN

4.1. Principalii indicatori economici

Regiunea Vest, considerată a fi o regiune cu rezultate economice superioare mediei naționale, a cunoscut în ultimii ani (pentru care au fost găsite date: 2010-2014) o creștere lentă a produsului intern brut.

4.1.1. Produsul intern brut (PIB) și valoarea adăugată (VAB)

Dinamica PIB la nivel județean poate fi explicată și înțeleasă mai nuanțat prin analizarea ponderii și dinamicii ramurilor economice individuale existente în județ și apoi prin extinderea analizei până la nivelul la care este posibilă identificarea actorilor generatori de valoare economică din județ, precum și determinarea distribuirii și agregării la nivel teritorial a acestor actori economici.

Principalul indicator macroeconomic, calculat la nivel regional și național, este **Produsul Intern Brut (PIB)**

La nivelul Regiunii Vest **Produsul Intern Brut** a cunoscut o creștere continuă .

Pentru valoarea produsului intern brut la nivelul Regiunii Vest este estimată o creștere procentuală față de anul anterior cu până la 4,6% pentru anul 2019, cu cea mai importantă contribuție alocată construcțiilor, iar la nivelul județelor estimarea este cea din tabelul de mai jos:

Tabel 4.1. - Estimarea evoluției PIB în județele Regiunii Vest

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Vest	63601,2	68083,6	72296,1	76918,1	82073,0	87553,0
Arad	14860,3	15865,0	16878,7	17959,3	19169,9	20452,7
Caras – Severin	7024,4	7580,4	8038,2	8532,5	9086,1	9677,2
Hunedoara	10917,7	11585,1	12302,0	13076,5	13945,1	14868,7
Timiș	30798,8	33053,1	35077,1	37349,8	39871,8	42554,4

Sursa: * Prognostica în profil teritorial s-a realizat pe baza prognozei pe termen mediu 2015 – 2019, varianta de primăvară 2016, pentru Programul de Convergență.

Pentru Numărul mediu de salariați – este prognozată cu o creștere constantă până la 568.000 persoane în 2019, cu următoarea distribuție pe județe:

Tabel nr.4.2. Prognoza numărului mediu de salariați (în mii de persoane)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
VEST	486,2	501,3	517,3	534,4	551,6	568,1
Arad	119,3	122,7	126,4	130,6	134,8	138,8
Caraș Severin	50,9	52,7	54,7	56,6	58,7	60,6
Hunedoara	106,9	109,8	112,7	115,9	119,1	122,0
Timiș	209,2	216,1	223,5	231,3	239,1	246,7

Sursa: Anul 2014 - Institutul Național de Statistică

Câștigul salarial mediu brut lunar – arată o tendință clară de creștere de la 2.190 lei către 3.036 lei/salariat lunar brut, și în mod similar și câștigul salarial mediu net lunar, cu intervalul 1.601 – 2.219 lei/lună.

Tabel nr.4.3. . Prognoza – câștigul salarial mediu brut lunar (în lei/salariat)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Câștig salarial mediu brut lunar	2190	2381	2597	2740	2886	3036
Câștig salarial mediu net lunar	1601	1741	1899	2003	2110	2219

Sursa: Anul 2014 - Institutul Național de Statistică

Produsul Intern Brut al județului Hunedoara a înregistrat în perioada 2010 – 2014 o creștere constantă în anul 2014 reprezentând 17,79% din Produsul Intern Brut Regional și 1,63% din Produsul Intern Brut Național, iar în 2019 se prognozează o atingere a valorii de 14868,7

În perioada următoare, Comisia Națională de Prognoză estimează o creștere a PIB în Regiunea Vest, ajungând la valoarea de 88109 milioane lei prețuri curente pentru anul 2019.

Tabel 4.4. Proiecția principalilor indicatori economico-sociali în profil territorial

	- milioane lei, prețuri curente -				
	2015	2016	2017	2018	2019
Vest	68084	72737	77388	82590	88109
Arad	15865	16966	18052	19271	20559
Caras - Severin	7580	8086	8583	9139	9734
Hunedoara	11585	12317	13092	13965	14890
Timiș	33053	35367	37661	40216	42925

Sursa: <http://www.cnp.ro/ro/prognoze>

Evoluția principalilor indicatori economico – sociali în Regiunea Vest este prezentată sintetic în tabelul de mai jos:

Tabel nr.9. Evoluția principalilor indicatori (în modificări procentuale)

	Total regiune	Arad	Caras Severin	Hunedoara	Timiș
2014					
Creșterea reală a PIB	3,3	6,5	2,2	2,9	2,2
PIB/Locuitor (euro)	7883	7824	5495	6053	9978
Numărul mediu de salariați	2,1	2,0	1,6	0,5	3,1
Rata șomajului înregistrat - %	3,4	2,8	4,5	6,6	1,6
Câștigul salarial mediu net lunar – lei/salariat	1601	1492	1326	1393	1836
Câștigul salarial mediu net lunar	7,3	6,4	8,1	6,3	7,7
2015					
Creșterea reală a PIB	4,0	3,7	4,9	3,1	4,3
PIB/Locuitor (euro)	8470	8386	5989	6496	10672
Numărul mediu de salariați	3,1	2,9	3,6	2,7	3,3
Rata șomajului înregistrat - %	3,0	2,3	4,2	6,0	1,3
Câștigul salarial mediu net lunar – lei/salariat	1741	1622	1432	1507	2002
Câștigul salarial mediu net lunar	8,7	8,7	8,0	8,2	9,1
2016					
Creșterea reală a PIB	4,2	4,4	4,0	4,2	4,1
PIB/Locuitor (euro)	8977	8905	6377	6927	11237
Numărul mediu de salariați	3,2	3,0	3,7	2,7	3,4
Rata șomajului înregistrat - %	3,2	2,4	4,5	6,2	1,4
Câștigul salarial mediu net lunar – lei/salariat	1899	1769	1553	1637	2188
Câștigul salarial mediu net lunar	9,1	9,0	8,5	8,7	9,3

	Total regiune	Arad	Caraș Severin	Hunedoara	Timiș
2017					
Creșterea reală a PIB	4,2	4,2	4,0	4,1	4,3
PIB/Locuitor (euro)	9613	9537	6852	7460	11972
Numărul mediu de salariați	3,3	3,3	3,6	2,8	3,5
Rata șomajului înregistrat - %	2,8	2,1	4,1	6,0	1,3
Câștigul salarial mediu net lunar (lei/salariat)	2003	1868	1632	1719	2312
Câștigul salarial mediu net lunar	5,5	5,6	5,1	5,0	5,7
2018					
Creșterea reală a PIB	4,5	4,5	4,2	4,4	4,5
PIB/Locuitor (euro)	10335	10261	7397	8064	12799
Numărul mediu de salariați	3,2	3,2	3,6	2,7	3,4
Rata șomajului înregistrat - %	2,6	2,0	4,0	5,8	1,2
Câștigul salarial mediu net lunar (lei/salariat)	2110	1970	1714	1809	2435
Câștigul salarial mediu net lunar	5,3	5,4	5,0	5,2	5,3

EVOLUȚIA PRINCIPALILOR INDICATORI ECONOMICO-SOCIALI ÎN JUDEȚUL HUNEDOARA AUGUST 2017

INDUSTRIE

Producția industrială realizată în luna august a fost mai mică cu 31.7% decât cea din luna iulie 2017 și cu 7,6% mai mare decât din luna iulie 2017 și cu 7,6% mai mare decât în august 2016. În luna august 2017 s-au înregistrat față de august 2016, următoarele evoluții:

Creșteri s-au înregistrat în ramurile:

	%
Repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor	+46,9
Prelucrarea lemnului	+45,4
Fabricarea altor mijloace de transport	+36,1
Fabricarea produselor textile	+31,4
Fabricarea echipamentelor electrice	+23,1
Fabricarea autovehiculelor de transport rutier	+16,2
Fabricarea de mobilă	+16,1

Scăderi s-au înregistrat în ramurile:

	%
Extracția cărbunelui	-35,6%
Producția și furnizarea de energie electrică și termică	-33,8%
Fabricarea încălțăminte, articolelor de voiaj și marochinărie	-17,8
Alte activități extractive	-17,1
Fabricarea hârtiei și produselor din hârtie	-16,0
Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal	-15,6
Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte	-14,3

COMERȚ INTERNAȚIONAL

În luna iunie 2017, s-au exportat mărfuri în valoare de 72749 mii Euro, cu 13,6 mai puțin decât în mai 2017 și s-au importat mărfuri în valoare de 58410 mii euro, cu 2,5% mai mult decât în mai 2017. Soldul este de +14339 mii Euro.

Pe primele 6 luni s-au exportat mărfuri în valoare de 449441 mii euro și s-au importat mărfuri în valoare de 343480 mii euro. Soldul pe primele șase luni este de +105961 mii euro.

TURISM

Numărul turiștilor sosiți în luna august 2017 a fost de 22112 persoane, cu 199 persoane mai mare decât în luna iulie 2017.

Indicele de utilizare netă a locurilor de cazare a fost în august cu 28,8%, cu 0,6% mai mult ca în iulie 2017.

Evoluția crescătoare a PIB-ului este vizibilă atât pe ansamblul Regiunii Vest, cât și la nivelul fiecărui județ din regiune, însă cu mari diferențe între cele patru județe componente, fapt care evidențiază disparitățile de dezvoltare intra-regionale.

Județul Hunedoara are un aport de circa 18% la PIB-ul Regiunii Vest. Domeniile de activitate care contribuie semnificativ la valoarea PIB-ului sunt, în ordine: industria, agricultura, tranzacțiile imobiliare, transport și depozitare, intermediari financiare, comerț, turism, construcții și altele.

Situația în toate cele 4 județe ale regiunii este prezentată mai jos.

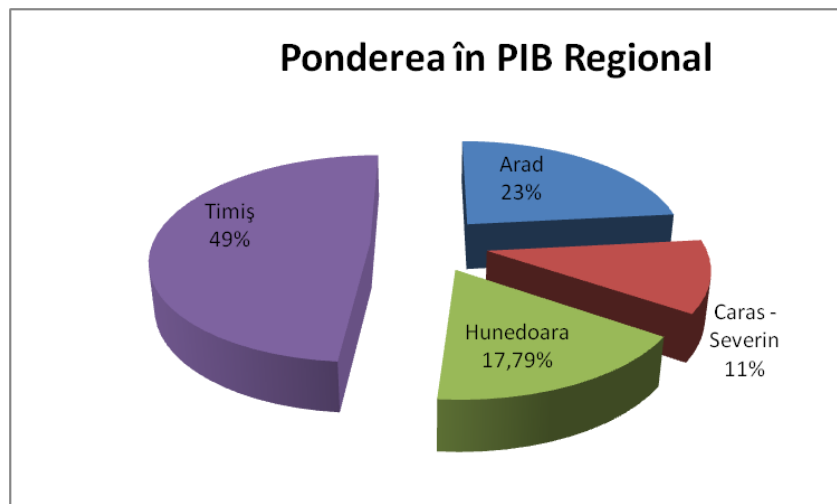

Figura 4. 1. Ponderea fiecărui județ în PIB-ul Regiunii Vest

Sursa: <http://www.cnp.ro/ro/prognoze>

Prin prelucrarea datelor de la Institutul Național de Statistică, la nivelul anului 2014, contribuția pe județe la formarea PIB-ului Regiunii Vest era următoarea:

- județul Arad – 23 %
- județul Caraș-Severin – 11%
- **județul Hunedoara – 17,79%**
- județul Timiș – 48,21%.

Evoluția Valorii adăugate brute (VAB) pe ramuri de activitate, în județul Hunedoara, în perioada 2008 - 2013 CAEN REV 2 arată o tendință care se suprapune peste cea națională, în ceea ce privește contribuția mai semnificativă a ramurilor de activitate (*anexa 01 Economie*)

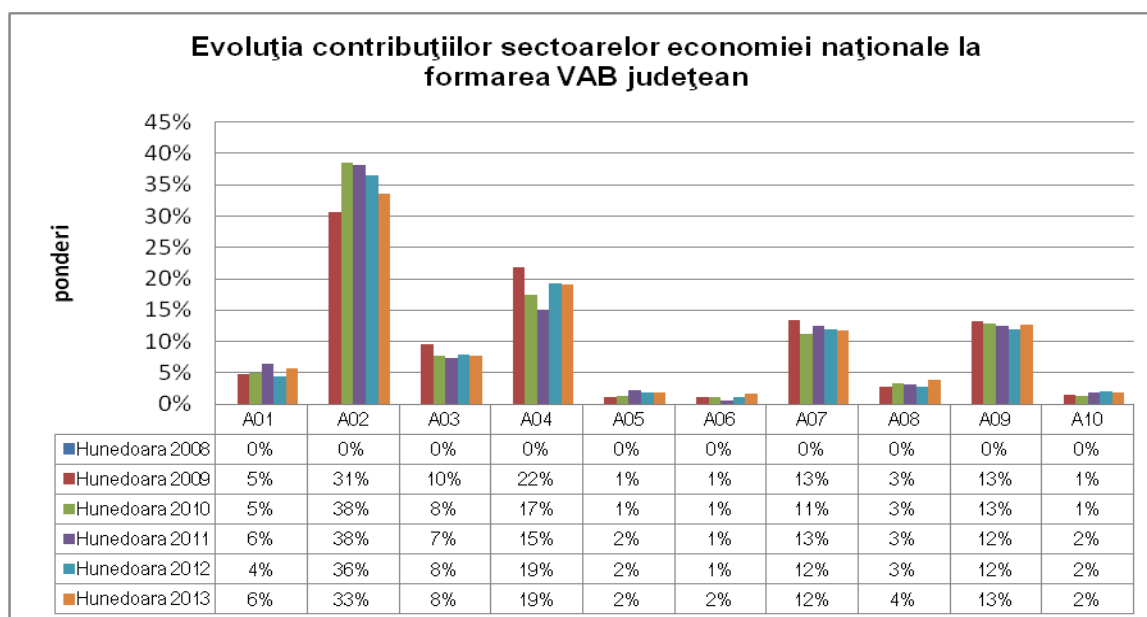

Figura 4.2. Evoluția VAB din județul Hunedoara în anii 2008-2013

Codificări:

A01 *Agricultură, silvicultură și pescuit*

A02 *Industria extractivă; industria prelucrătoare; producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare*

A03 *Construcții*

A04 *Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurante*

A05 *Informații și comunicații*

A06 *Intermedieri financiare și asigurări*

A07 *Tranzacții imobiliare*

A08 *Activități profesionale, științifice și tehnice; activități de servicii administrative și activități de servicii suport*

A09 *Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială*

A10 *Activități de spectacole, culturale și recreative; reparații de produse de uz casnic și alte servicii*

4.1.2. Productivitatea muncii.

Luând ca bază de referință cifrele anului 2015 (=100), producția industrială în județul Hunedoara a înregistrat în anul 2016 fluctuații mici după cum reiese din tabel și din figura:

Tabel 4.4. Indicii de producție din județul Hunedoara în anul 2016 - 2017

1. INDICII PRODUCȚIEI INDUSTRIALE (serie brută)	luna corespunzătoare din anul precedent = 100												
	2016												2017
	ian.	feb.	mar.	apr.	mai	iun.	iul.	aug.	sep.	oct.	nov.	dec.	ian. ¹⁾
Total judet	98,3	113,1	106,2	116,6	103,8	110,3	92,3	97,0	106,9	104,7	101,5	92,3	95,6

Sursa: INSEE – Hunedoara buletin statistic 2017

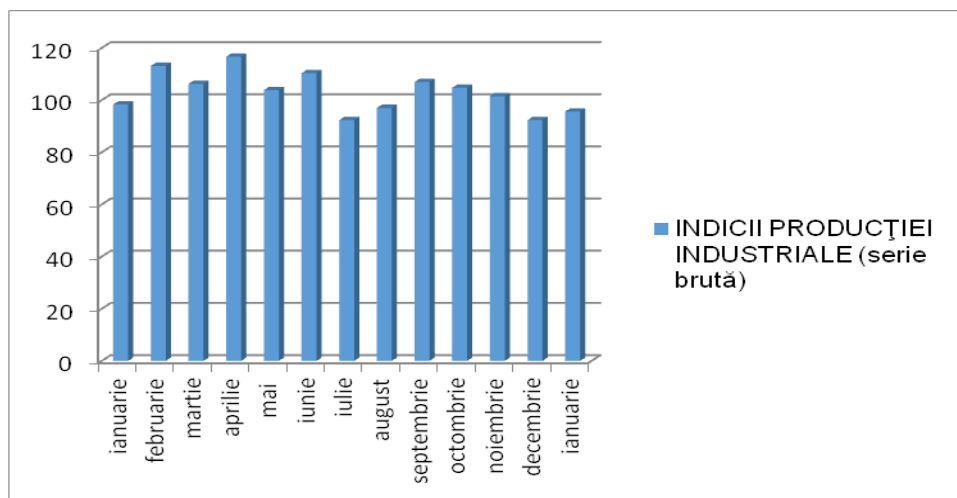
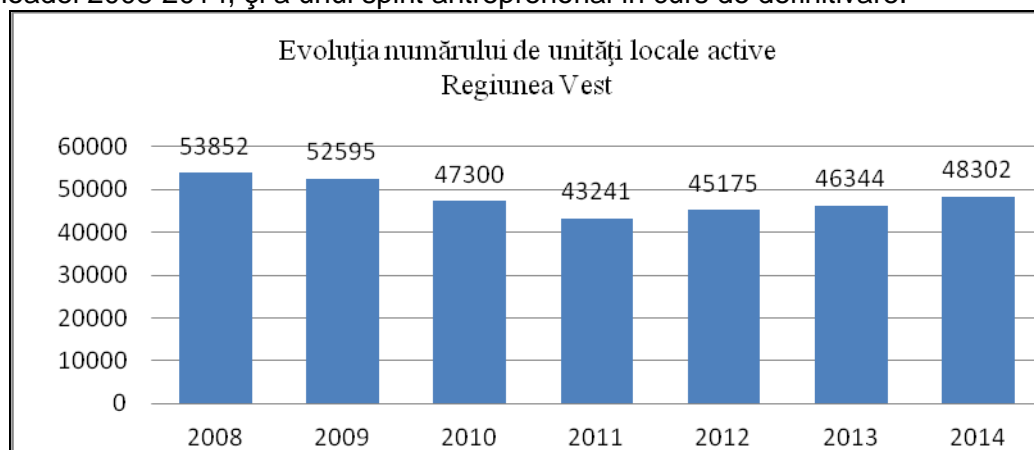

Figura 4. 3. Evoluția indicilor de producție în județul Hunedoara Sursa: INSEE – Hunedoara buletin statistic 2017

Productivitatea muncii în industrie, în județul Hunedoara, în luna august 2017 a fost mai mare cu 15,3% decât cea din august 2016. În comparație cu luna iulie 2017, productivitatea muncii a scăzut cu 30,2%

4.3.1. Firmele din județ. Dinamica, repartiția sectorială și pe clase de mărime

Dinamica generală a firmelor din Regiunea Vest – exprimată în unități locale active²³ se caracterizează prin variații de până la 10.000 a numărului de unități, ca o dovadă a dinamicii specifice perioadei 2008-2014, și a unui spirit antreprenorial în curs de definitivare.

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO Online

Unități locale active pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2, clase de mărime după numărul de salariați: Valorile cele mai mari se înregistrează pentru G Comerț cu ridicata și cu amanuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor în fiecare județ, urmat de C Industria prelucrătoare, M Activități profesionale, științifice și tehnice, I Hoteluri și restaurante și H Transport și depozitare.

²³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„02 ECONOMIE” – pentru vizualizare clic aici](#)

În anul 2014, în județul Hunedoara își desfășurau activitatea **9.077 firme față de 9.330 în 2010 și 10.748 firme în anul 2008**. Acestea reprezintă 19% din totalul întreprinderilor din Regiunea vest, procent în scădere față de 2010 – 20.81%).

Tabel 4.1. Numărul firme și ponderea acestora la nivel regional - 2014

Activitatea (secțiuni CAEN Rev. 2)	Regiunea Vest	Județul Hunedoara	Pondere regională
Total firme	48302	9077	19%
A Agricultură, silvicultură și pescuit	2150	316	15%
B Industria extractivă	150	39	26%
C Industria prelucrătoare	4891	960	20%
D Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	183	26	14%
E Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	362	102	28%
F Construcții	4465	843	19%
G Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	15817	3338	21%
H Transport și depozitare	3590	732	20%
I Hoteluri și restaurante	2887	635	22%
J Informații și comunicații	1468	217	15%
K Intermedieri financiare și asigurări	607	159	26%
L Tranzacții imobiliare	1649	186	11%
M Activități profesionale, științifice și tehnice	5156	745	14%
N Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	2076	292	14%
P Învățământ	315	47	15%
Q Sănătate și asistență socială	1021	166	16%
R Activități de spectacole, culturale și recreative	518	90	17%
S Alte activități de servicii	997	184	18%

Sursa: Direcția județeană de statistică Hunedoara - Anuarul statistic

Pe clase de mărime, din totalul **celor 9.077 unități locale active** în județul Hunedoara în anul 2014, 86,28% reprezintă micro-întreprinderile (0-9 angajați), 11,39 % întreprinderile mici (10-49 angajați), 1,94% întreprinderile mijlocii (50-249 angajați) și 0,37% întreprinderile mari și foarte mari (peste 250 de angajați).

Ca număr de unități locale active, ponderea cea mai mare o au firmele din comerț (3338 în 2014), urmate de cele din industria prelucrătoare (960 firme), construcții (843 firme), activități profesionale, științifice, tehnice și transport (745 firme), transport și depozitare (732 firme) și hoteluri și restaurante (635 firme).

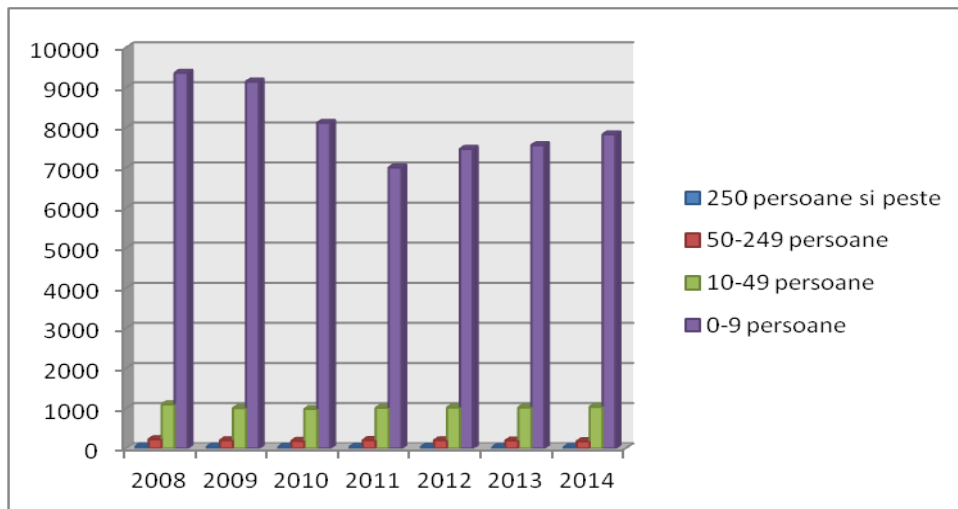

Figura 4. 4. Dinamica firmelor - unități locale active din industrie, construcții, comerț și alte servicii - jud. Hunedoara

Sursa INS jud. Hunedoara

Se constată că din anul 2008 până în 2011 dinamica firmelor - unități locale active din industrie, construcții, comerț și alte servicii din județul Hunedoara este una descendentă după care se observă o creștere până în 2014 la firmele mici 0-9 angajați.

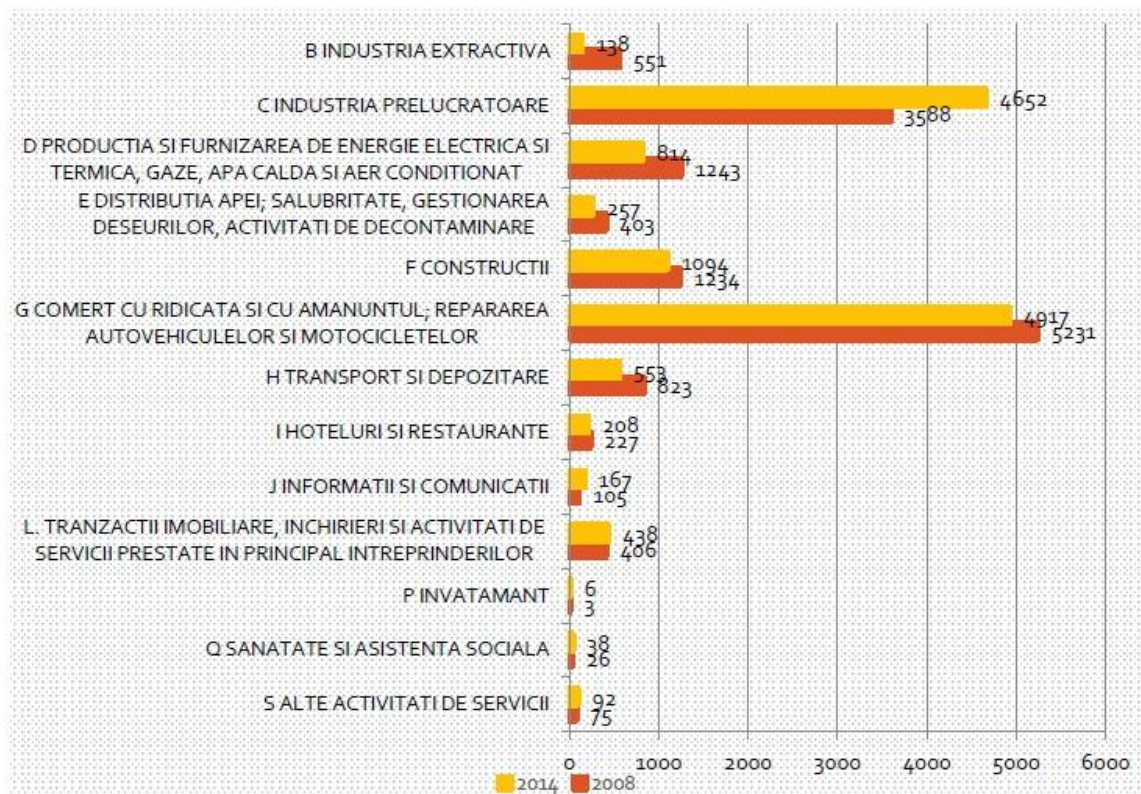

Figura 4. 5. Cifra de afaceri comparație 2008 - 2014

Sursa: Planul de dezvoltare regională HUNEDOARA 2016 – 2020 pag. 74

Tabel 4.6. Cifra de afaceri pondere comparativă

Activități	2008	2014	Pondere 2008	Pondere 2014
Industria extractivă	138	551	1%	4%
Industria prelucrătoare	4652	3588	30%	23%
Energie electrică și termică, gaze și apă	814	1243	5%	8%
Distributia apei, salubriate	257	403	2%	3%
Construcții	1094	1234	7%	8%
Comerț	5231	4917	33%	32%
Transport și depozitare	553	823	4%	5%
Hoteluri și restaurant	208	227	1%	1%
Informații și comunicații	167	105	1%	1%
Tranzacții imobiliare	438	400	3%	3%
Invățământ	6	3	0%	0%
Sănătate	30	20	0%	0%
Alte activități de servicii	92	75	1%	0%
Total cifra de afaceri	15688	15603		

Sursa: Planul de dezvoltare regională HUNEDOARA 2016 – 2020 pag. 74

Unitățile cu cea mai ridicată cifră de afaceri în anul 2014 sunt cele care au ca domeniu de activitate comerțul (4917 milioane lei, 32%), urmate de cele din industria prelucrătoare (3588 milioane lei 23%) energie electrică și termică, gaze și apă (1243 milioane lei 8%).

Ponderea în cifra de afaceri totală realizată de unitățile active are o importanță deosebită. Ea trebuie să se reflecte în calificările alese de școli atât pentru formarea inițială cât și pentru formarea adulților. Acești indicatori sunt importanți pentru consilierea elevilor, în vederea orientării spre acele domenii unde există forță de muncă pe care o pot înlocui.

Populația ocupată din județul Hunedoara era la nivelul anului 2014 de 78711 persoane, ponderea cea mai mare a angajaților fiind în industria prelucrătoare (27331 persoane), urmată de comerț ridicată și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor (16080 mii persoane), industria extractivă (6975 persoane) și construcții (6923 persoane).

Tabel 4.2. Populația ocupată și ponderea acesteia la nivel regional și național - 2014

Activitatea (secțiuni CAEN Rev. 2)	Național	Regiunea Vest	Județul Hunedoara	Pondere națională (%)	Pondere regională (%)
TOTAL	3981429	419228	78711	2%	19%
Industria extractivă	57317	8073	6975	12%	86%
Industria prelucrătoare	1172165	173082	27331	2%	16%
Productia și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	60557	6309	2774	5%	44%
Distributia apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	85379	8596	2936	3%	34%
Construcții	364083	31266	6923	2%	22%
Comerț cu ridicata și cu amanuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	897293	76517	16080	2%	21%
Transport și depozitare	342399	34215	3916	1%	11%
Hoteluri și restaurante	159308	14984	3283	2%	22%
Informații și comunicații	157608	12612	1082	1%	9%

Activitatea (secțiuni CAEN Rev. 2)	Național	Regiunea Vest	Județul Hunedoara	Pondere națională (%)	Pondere regională (%)
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor	528472	41640	5623	1%	14%
Învățământ	14365	1026	162	1%	16%
Sănătate și asistență socială	55855	4784	565	1%	12%
Alte activități de servicii	86628	6124	1061	1%	17%

Sursa: Direcția județeană de statistică Hunedoara - Anuarul statistic 2010

Angajatorii cei mai importanți sunt întreprinderile din industria extractivă, energetică, metalurgică, în timp ce întreprinderile mici și mijlocii dețin ponderea cea mai ridicată în numărul persoanelor ocupate în industria prelucrătoare, construcții, agricultură și servicii.

Microîntreprinderile angajează cel mai mare număr de persoane în comerț.

4.1.4. Investițiile brute ale unităților locale active din industrie, construcții, comerț și alte servicii

Investițiile brute au fost efectuate, conform datelor de la nivelul anului 2014, cu prioritate în industria prelucrătoare, în domeniul energiei electrice și termice, gaze și apă, comerț și transporturi depozitare - comunicații, sectoarele care și-au creat premisele cele mai favorabile pentru dezvoltarea activității viitoare în condiții de eficiență. Cele mai mari investiții au fost făcute în cadrul marilor întreprinderi.

La nivelul anului 2014 cele mai importante investiții brute ale unităților locale active au fost cele din domeniul de activitate industrie prelucrătoare (294 milioane lei), energie electrică și termică, gaze și apă (217 milioane lei), distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare (136 milioane lei), comerț (120 milioane lei) Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor (activități profesionale, științifice și tehnice, activități de servicii administrative și activități de servicii suport (120 milioane lei).

Tabel 4.3. Investițiile brute – 2014

milioane lei prețuri curente

Activitatea (secțiuni CAEN Rev. 2)	Național	Regiunea Vest	Județul Hunedoara	Pondere națională (%)	Pondere regională (%)
Total	106247	8101	1068	1%	13%
Industria extractivă	7723	119	17	0%	14%
Industria prelucrătoare	23153	3507	294	1%	8%
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	14329	586	217	2%	37%
Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	4372	495	136	3%	27%
Construcții	13398	515	82	1%	16%
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	12252	815	120	1%	15%
Transport și depozitare	9831	705	41	0%	6%
Hoteluri și restaurante	1837	123	23	1%	19%
Informații și comunicații	4027	124	9	0%	7%
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor (activități profesionale,	13862	1007	120	1%	12%

Activitatea (secțiuni CAEN Rev. 2)	Național	Regiunea Vest	Județul Hunedoara	Pondere națională (%)	Pondere regională (%)
științifice și tehnice, activități de servicii administrative și activități de servicii suport)					
Invatamant	100	4	1	1%	25%
Sanatate și asistență socială	713	60	5	1%	8%
Alte activități de servicii	650	41	3	0%	7%

Sursa: Direcția județeană de statistică Hunedoara

Ponderea cea mai mare o au investițiile în industria prelucrătoare.

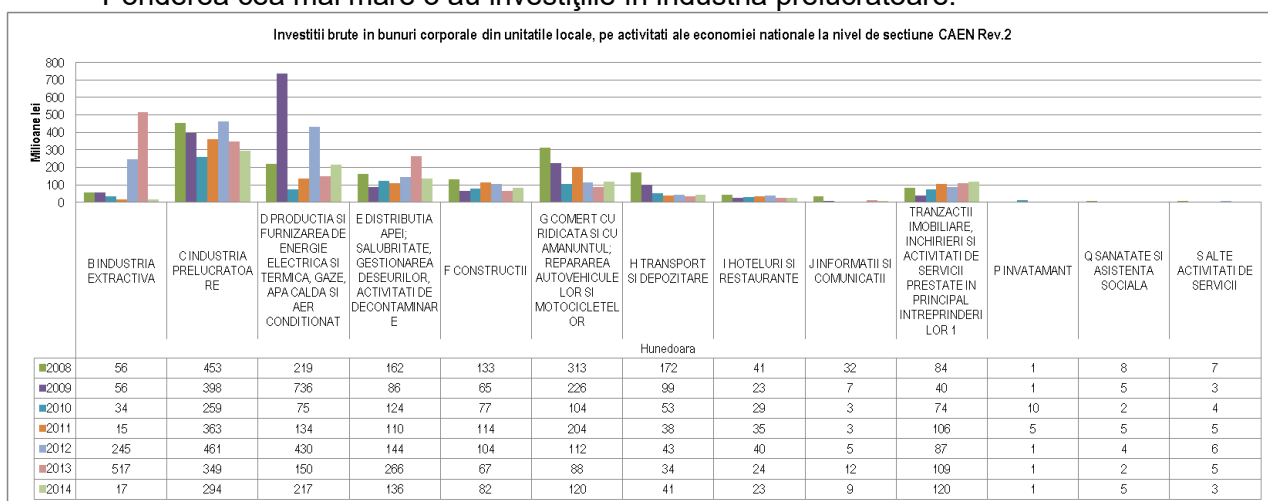

Figura 4. 7. Investițiile brute în bunuri corporale în economia națională, în anii 2008-2014

4.2. Informații parțiale

4.2.1. Procesul de integrare europeană și cerințele de competitivitate

Uniunea Europeană este o comunitate de state europene independente - astăzi reunite în jurul unor valori politice, economice, culturale și sociale comune.

Procesul de integrare a României în structurile Uniunii Europene, finalizat în 2007, a constituit punctul de pornire în alinierea firmelor la standardele europene, precum și la sistemul concurențial de piață.

România consideră că provocările, mai ales cele pe termen lung, și incertitudinile /generate de actuala criză economică justifică necesitatea continuării implementării reformelor structurale inițiate în contextul Strategiei Lisabona și subliniază importanța elaborării unei noi viziuni asupra dezvoltării UE în următorul deceniu.

Strategia Lisabona pentru creștere economică și ocupare a forței de muncă, a fost inițiată în anul 2000 și revizuită în 2005. Pentru a reuși în competiția globală, Uniunea Europeană (UE) are nevoie de o nouă strategie care să definească obiectivele și prioritățile strategice prin care să poată răspunde provocărilor și să consolideze competitivitatea europeană pe piețele globale.

Strategia UE 2020 poate constitui cadrul strategic pentru promovarea reformelor pe termen lung, necesare consolidării competitivității economiei europene și asigurării premiselor creșterii calității vieții, în condițiile menținerii obiectivelor actuale privind creșterea economică și ocuparea forței de muncă.

Valorificarea deplină a oportunităților oferite de piața internă, îmbunătățirea accesului la achiziții publice, standardizarea, accesul la rețelele și serviciile economiei digitale, dezvoltarea parteneriatelor public-privat în domeniul investițiilor-cheie, precum și utilizarea eficientă, adecvată și oportună a ajutorului de stat, pot contribui la imprimarea unui nou dinamism în ceea ce privește

potențialul de creștere la nivel național. În același context, reducerea sarcinilor administrative și promovarea unor reglementări mai bune sunt de natură să asigure climatul necesar pentru dezvoltarea afacerilor și consolidarea întreprinderilor, în special a IMM-urilor.

4.2.2. Cercetarea-dezvoltarea

Rolul cercetării a fost recunoscut de Consiliul European de la Lisabona (23-24 martie 2000) care își fixează o țintă strategică: să devină cea mai competitivă și dinamică economic bazată pe cunoștințe din lume, capabilă să susțină creșterea economică cu mai multe locuri de muncă și o mai mare coeziune socială.

La nivel național, activitatea de cercetare-dezvoltare este coordonată de Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică (ANCS), instituție publică de specialitate a administrației publice centrale, aflată în subordinea Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, prin care acesta își realizează atribuțiile în domeniul cercetării. Autoritatea are misiunea de a asigura elaborarea, aplicarea, monitorizarea și evaluarea politicilor în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării, în acord cu Strategia Națională în domeniul Cercetării, Dezvoltării și Inovării (CDI) și cu Programul de Guvernare.

Personalul CD, a cărui dinamică este prezentată în tabelul următor.

Tabel 4.4. Personalul CD în anii 2005-2015

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Total angajați*, din care	41035	42220	42484	435022	42420	39065	42363	42674	4981	42963	43448
- Cercetători*	29608	30122	30740	308642	30645	30707	25489	27838	3250	27535	27253
- Doctori științe# în	8746	12309	14228	14851	14916	15468	14641	15414	15977	16983	17267

Surse: *1) INS - Anuarul Statistic al României 2009, 2010, 2011, 2016, 2017

#2) INS - Buletinul „Activitatea de cercetare-dezvoltare – anul 2008, 2011, 2013, 2014, 2015, 2016.

Sistemul de cercetare, dezvoltare și inovare (CDI) din România cuprinde²⁴:

- 263 organizații CDI publice;
- circa 600 de întreprinderi.

Dintre organizațiile publice:

- 56 sunt universități publice autorizate;
- 46 sunt institute naționale de cercetare-dezvoltare (dintre care 43 coordonate de MCI);
- 65 sunt instituții de cercetare și centre ale Academiei Române.

Rețeaua Națională pentru Inovare și Transfer Tehnologic (ReNITT) cuprinde:

- 50 organizații specifice: centre de transfer tehnologic, centre de informații tehnologice, incubatoarele de tehnologie și afaceri;
- 4 parcuri de știință și tehnologie.

Conform planului de dezvoltare a județului Hunedoara în perioada 2014-2020, faptul că la nivel regional județul Hunedoara are tendința de a ocupa locul secund (după județul Timiș) în ceea ce privește cheltuielile cu activitățile de cercetare-dezvoltare constituie un punct forte și un potențial avantaj al acestui județ, care ar putea fi exploatat și capitalizat prin viitoare proiecte de dezvoltare implementate în acest județ. Se are de asemenea în vedere accesarea facilităților furnizate de Platforma S3 (Smart Specialization Strategy) a Comisiei Europene, precum și diversele programe de cooperare teritorială europeană prin care se promovează asumarea acestei abordări de către factorii interesați de la nivelul NUTS2 și NUTS3 în Statele Membre ale Uniunii Europene.

În județul Hunedoara în siderurgie și metalurgie, silvicultură. Minerit și securitatea mineritului sunt principalele sectoare cu unități de cercetare.

Cheltuielile cu activitățile de cercetare-dezvoltare în județul Hunedoara reprezintă aproximativ 15,7 % din cheltuielile de acest tip în Regiunea Vest și 1,05% din cele la nivel național

²⁴ Sursa: Ministerul Cercetării și Inovării (<http://www.research.gov.ro/ro/articol/4481/sistemul-national-de-cercetare>, date actualizate în 01.02.2017)

Tabel 4. 5. Cheltuieli totale cu activitatea de cercetare-dezvoltare

Cheltuieli totale din activitatea de cercetare-dezvoltare	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013
	Mii lei	Mii lei	Mii lei	Mii lei	Mii lei	Mii lei
ROMÂNIA	2980674	2356907	2413467	2786830	2872728	2464779
Regiunea VEST	153300	89026	115808	125813	156029	164476
Arad	7915	5503	8861	12917	19168	14302
Caras Severin	7548	1651	1275	916	717	471
Hunedoara	28234	10503	13922	14243	19325	25804
Timis	109603	71369	91750	97737	116819	123899

Sursa: Institutul Național de Statistică, CDP104B - Cheltuieli totale din activitatea de cercetare-dezvoltare, pe macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe - preturi curente

La nivelul Regiunii Vest, cu o tradiție de peste 80 de ani, infrastructura de cercetare-dezvoltare și calitatea învățământului superior reprezintă puncte tari. Cu cele opt universități (patru universități de stat și patru particulare), centrul universitar Timișoara este unul dintre cei mai importanți poli academici din România. Învățământul superior este bine reprezentat și în orașele Arad, Reșița, Deva, Lugoj, Petroșani și Hunedoara.

Domeniile de cercetare-dezvoltare mai bine reprezentate în județele ale Regiunii sunt:

Tabel 4.6. Domeniile de cercetare-dezvoltare în Regiunea de Vest

Timiș:	Arad:	Caras-Severin:	Hunedoara:
<ul style="list-style-type: none"> • Tehnologia sudării • Încercări de material • Chimie și electrochimie • Fizică • TIC • Medicină și biologie • Științe sociale, psihologie 	<ul style="list-style-type: none"> • Construcții de material rulant – vagoane • Industria textilă • Viticultură 	<ul style="list-style-type: none"> • Construcții de mașini • Silvicultură • Pomicultură 	<ul style="list-style-type: none"> • Siderurgie • Metalurgie • Minerit și protecție antiexplozivă • Hidrotehnică, hidromecanică, hidroenergie

Preocupările pentru excelență și performanță au fost materializate prin crearea unor **Centre de excelență** în regiune:

- Centrul de excelență în domeniul sudării cu ultrasunete la ISIM Timișoara
- Centrul de Studii de Istorie și Arheologie Timișoara (CSIATim) la Universitatea de Vest Timișoara
- Centrul de Studii Francofone, la Universitatea de Vest Timișoara
- Centrul de excelență în domeniul textil la Universitatea "Aurel Vlaicu" Arad
- Centrul de excelență în domeniul medicină-biologie la Universitatea "Vasile Goldiș" Arad.

4.2.3. Industria

Comparativ cu anul 2008, în anul 2011, numărul întreprinderilor din regiune a scăzut de la 52.621 la 41.904 întreprinderi, scăderea fiind de -20,4%. Această scădere a fost peste media națională (-18,6%), iar la nivel regional, această scădere a fost a doua cea mai mare dintre toate regiunile de dezvoltare, doar regiunea Nord-Vest având o scădere mai puternică (20,8%). În termeni absoluți, în această perioadă, 10.717 de întreprinderi au fost desființate. La nivelul regiunii Vest, în această perioadă de timp cea mai puternică scădere s-a înregistrat în jud. Hunedoara (-24,1%).

Structura întreprinderilor la nivelul regiunii VEST este dominată de județul Timiș, care deține 46,7% din totalul întreprinderilor din regiune. Județul Arad deține 23,7% din totalul întreprinderilor. La mică distanță se află și județul nostru (19,1%), pe când județul cu ceamai mică pondere de întreprinderi din regiune este jud. Caraș-Severin (10,6%).

Industria **județului Hunedoara** a fost afectată după anul 1989 de procesul de restructurare a sectorului minier și siderurgic, însoțite de disponibilizări masive de personal. Declinul economic al acestui județ a fost atenuat în ultimii ani de dezvoltarea industriei prelucrătoare, preponderent în sistem lohn, precum și a sectorului construcțiilor și transporturilor. În mod evident, aceste tendințe solicită o schimbare sau cel puțin adaptare a calificărilor.

Se remarcă creșterea spectaculoasă a sectorului privat, atât prin privatizarea societăților comerciale cu capital de stat, cât și prin înființarea de firme private cu capital autohton sau străin.

Potențialul tehnic, precum și forța de muncă calificată în toate ramurile industriei prelucrătoare, fac ca Județul Hunedoara să fie deosebit de atractiv pentru investitorii străini.

După doi ani de criză economia județului înregistrează în continuare discontinuități în sectorul industrial.

Tabel 4.7. Evoluția ponderii industriei în totalul valorii adăugate brute din județul Hunedoara, în anii 2009-2013

An	Indicator					
		2009	2010	2011	2012	2013
	Industria extractivă; industria prelucrătoare; producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	31%	38%	38%	36%	33%

Sursa datelor: INS Conturi naționale regionale

În anii 2009-2010, s-a înregistrat o creștere a ponderii industriei în totalul valorii adăugate brute (VAB) din județul Hunedoara. În anul 2011, ponderea industriei în VAB se menține la același nivel ca în anul 2010. În anii 2011-2013, ponderea industriei în VAB înregistrează un trend descendent, ajungând la 33%, în anul 2013.

4.2.4. Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și mediu

Ramurile economiei care cunosc cea mai mare dezvoltare în regiune sunt: transporturile și depozitarea, poșta-telecomunicațiile, serviciile generale și turismul.

La nivelul județului Hunedoara rețelele căilor de transport - se prezintă după cum urmează:

- lungimea căilor ferate – total: 339 km, din care electrificate: 223 km
- lungimea drumurilor publice – total: 1970 km, din care modernizate: 641 km
- lungimea drumurilor naționale – total: 375 km, din care modernizate: 359 km
- lungimea drumurilor județene și comunale – total: 1595 km, din care modernizate: 284 km

Conform Planului de Dezvoltare a județului Hunedoara, pentru perioada 2014–2020, județul Hunedoara se dezvoltă preponderent în lungul a trei axe de transport, din care cea mai pregnantă este reprezentată de coridorul TEN-T Rin Dunăre.

Conform Planului de Dezvoltare a județului Hunedoara pentru perioada 2014–2020 prioritățile în domeniul infrastructurii de transport sunt:

- Întărirea accesibilității în lungul părții de nord a râului Mureș (Dj 107A, DJ 706A, DJ 705 și Dj 761)
- Întărirea accesibilității și corelarea intervențiilor legate de mobilitate în sistemul urban Deva-Hunedoara-Călan-Simeria

- Racordarea zonelor izolate din Munții Șureanu, Munții Poiana Ruscă și o parte din Munții Metaliferi la rețeaua de transport prin modernizarea drumurilor de acces și dezvoltarea unui sistem de transport în comun la comandă.
- Întărirea legăturilor cu elementele de cadru natural valoros în Valea Jiului pentru a crește atractivitatea turistică a zonei (ex. DJ 672C, DJ 664)
- Ameliorarea calității transportului în comun prin realizarea de noi stații amenajate în conformitate cu identitatea locului, acces facil la informații legate de orar, rute și achiziționarea de material rulant (ex. Green Line Valea Jiului).
- Realizarea unor trasee de cicloturism care să pună în valoare obiectivele turistice (ex. Valea Mureșului).

Conform analizei SWOT a județului Hunedoara, publicată pe site-ul Consiliului Județean Hunedoara²⁵, ca puncte tari și puncte slabe la nivel de județ, situația se prezintă astfel:

Puncte tari

Rețeaua de transport relativ dezvoltată

- Rețea dezvoltată de distribuție a energiei electrice;
- Număr mare de licee și instituții de învățământ superior;
- Convergența a patru drumuri de importanță europeană și națională;
- Județul este străbătut de coridoare pan-europene.

Puncte slabe

Densitatea drumurilor modernizate este foarte mică în anumite zone ale județului

- Lipsa rețelelor de gaz metan în zonele rurale și urbane defavorizate;
- Existența unor zone, în special în mediul rural, aproape izolate din punct de vedere al rețelei telefonice de comunicație și electricitate;
- Inexistența unei autostrăzi;
- Sisteme necorespunzătoare de epurare a apelor, de colectare și reciclare a deșeurilor menajere;
- Insuficientă implicare din partea consiliilor locale în dezvoltarea serviciilor comunitare;
- Servicii insuficient diversificate.

4.2.5. Agricultură, silvicultură și pescuit

Agricultura reprezintă a treia ramură economică ca importanță în Regiunea Vest, atât din punct de vedere al populației ocupate, cât și în ceea ce privește contribuția la formarea Produsului Intern Brut al Regiunii Vest.

Datorită condițiilor specifice de sol și climă, agricultura județului Hunedoara este orientată spre obținerea producției de cereale și a bazei furajere. Principalele produse agricole sunt: cereale boabe (grâu, secară, ovăz, orzoaică), porumb boabe, cartofi, sfeclă de zahăr, legume, fructe. În cadrul efectivelor de animale ponderea o dețin bovinele, porcinele, ovinele, caprinele și păsările.

Tabel 4.8. Evoluția ponderii agriculturii, silviculturii și pescuitului în totalul valorii adăugate brute din județul Hunedoara, în anii 2009-2013

An	Indicator					
		2009	2010	2011	2012	2013
	Agricultură, silvicultură și pescuit	5%	5%	6%	4%	6%

Sursa datelor: INS Conturi naționale regionale

²⁵ <http://www.cjhunedoara.ro/index.php/galerie-foto/9-uncategorised/169-analiza-swot>

Ponderea agriculturii, silviculturii și pescuitului în valoarea adăugată brută realizată în județul Hunedoara, în anii 2009 și 2010 a fost de 5%. În anul 2011, această pondere a crescut cu 1 punct procentual față de anul 2010. În anul 2012, s-a înregistrat o scădere a ponderii cu două puncte procentuale, față de anul 2011. În anul 2013, această pondere revine la 6%.

La nivelul anului 2014, cu un fond funciar de 706268 ha, suprafața agricolă a județului Hunedoara a fost de 280904 ha. Din acestea, 79232 ha erau ocupate de suprafețele arabile, 117727 ha de pășuni, 83009 ha fânețe, 936 livezi și pepiniere pomicele. Din datele furnizate de INS se poate observa existența unei productivități scăzute în agricultură, cauzată de fărâmițarea terenurilor aflate în proprietatea privată, irigații necorespunzătoare, unități de producție mici.

Totuși în județul Hunedoara din punct de vedere al categoriilor de folosință ale suprafeței agricole, ponderea *pășunilor* este aproximativ de două ori mai mare decât nivelul național. În regiunea Vest, *fânețele* dețin o pondere mai mare decât nivelul național; la nivel regional, ponderea cea mai mare o deține județul Hunedoara.

De asemenea, din analiza SWOT realizată la nivelul județului Hunedoara, evidențiază ca punct slab existența unor suprafețe agricole necultivate și nevalorificate aflate în proprietatea privată. De remarcat este ca în privința agriculturii analiza SWOT realizat nu evidențiază nici un punct tare, care să poată fi luat în considerare în planificările viitoare.

Unul din aspectele favorabile din punct de vedere economic la nivelul județului Hunedoara este dat de existența unei suprafețe mari de pădure pe locuitor. Astfel se constituie la nivel local surse importante de venituri prin exploatarea pădurilor și a fondului cinegetic, dar și surse suplimentare de venituri (fructe de pădure, ciuperci, turism).

Un alt aspect deosebit de important care favorizează activitățile silvice este constituit de existența unei rețele de drumuri forestiere, care deservește în același timp și comunitățile rurale.

Pădurile și alte terenuri cu vegetație forestieră ocupă o suprafață de 366.229 ha din totalul fond funciar, din acest punct de vedere, județul Hunedoara deținând locul 3 pe țară.

Pădurile și alte terenuri cu vegetație forestieră ocupă o suprafață de 366.229 ha din totalul fond funciar. Anual se realizează o masă lemnoasă de circa 500 - 600 mii mc prin tăieri de regenerare și tăieri de îngrijire a arboretelor tinere, care se valorifica către populație și agenții economici.

De asemenea, se valorifică și importante cantități de fructe de pădure, plante medicinale, ciuperci comestibile, furaje, semințe, carne de vânat. Vânatul principal îl constituie cerbul carpatin, și cocoșul de munte.

Luciul apei se întinde pe o suprafață de 5.746 ha iar suprafața ocupată de alte terenuri este de 34.730 ha.

Tabel 4.9. Fondul forestier în județul Hunedoara în anul 2015

Suprafața fondului forestier	mii ha	313.6	4.8	3
Suprafața pădurilor	mii ha	307.5	4.8	3
Suprafața împăduriri	Ha	230	2.2	18
Volum de lemn recoltat	mii mc	593.4	3.2	12
Volumul de lemn exploatat	Mc	470701	2.9	16

Cu un fond forestier de 313,6 mii ha existent, volumul de masă lemnoasă pusă în circuitul economic a fost de 435,6 mii mc în anul 2009, înregistrând un curs ascendent până în 2015 de 593,4 mii mc.

Conform RNP direcția Silvică Hunedoara, în anul 2016 situația recoltării masei lemnoase pentru un deceniu, în perioada 2008 - 2018 se prezintă astfel:

Tabel 4. 10. Volum de lemn recoltat

Total masă lemnoasă recoltată în perioada 2008 -2018	Anual	31.12.2015	Până la expirarea perioadei
423,39 mii mc	424,4 mii mc	1860,6 mii mc	1929,2 mii mc

4.2.6. Turismul

Pe teritoriul județului Hunedoara se regăsesc numeroase și variate obiective turistice, datorate condițiilor naturale, vieții istorice și culturale continue și îndelungate care s-a desfășurat pe aceste meleaguri.

La nivelul Regiunii Vest exista 442 de structuri de primire turistica din care 102 hoteluri. Sectorul ospitalității și turismului implică facilități și servicii. Serviciile competitive pot fi asigurate doar de către personal pregătit și specializat, cu performanțe corespunzătoare. Autoritățile sesizează o criză de personal calificat care caracterizează acest sector.

Populația ocupată în sectorul turismului continuă să crească în județul Hunedoara mai ales datorită extinderii turismului în zonele montane. Turismul imprimă muncii prestate în acest sector o sumă de caracteristici. Printre cele mai importante trăsături: consumul mare de muncă vie, răspunderea materială și morală superioară, nivelul relativ ridicat de pregătire, relațiile directe lucrător-turist, sezonabilitate accentuată, etc.

Calificarea în domeniul turismului este deficitară, iar personalul angajat manifestă o multitudine de aspecte negative care conferă serviciilor un aspect de superficialitate.

Stațiunile de interes național din județ dețin un mare potențial de atragere a turiștilor, dintre acestea cea mai renumită fiind stațiunea Petroșani-Parâng cu 11.566 sosiți.

Etnografia și folclorul reprezintă o importantă ramură a patrimoniului imaterial, fiind compusă din arhitectura populară țărănească, tehnică și instalații populare, costume populare, ceramică populară, muzee etnografice sătești, manifestări populare tradiționale, festivaluri, manifestări artistice etc.

În județul Hunedoara sunt localizate mai multe zone de interes etnografic și anume:

- În județul Hunedoara: Ținutul Pădurenilor, Țara Zărandului, Ținutul Orăștiei și Zona Văii Mureșului.

Dezvoltarea durabilă

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030 stabilește obiective concrete pentru trecerea, într-un interval de timp rezonabil și realist, la modelul de dezvoltare generator de valoare adăugată înaltă, propulsat de interesul pentru cunoaștere și inovare, orientat spre îmbunătățirea continuă a calității vieții oamenilor și a relațiilor dintre ei în armonie cu mediul natural.

Ca orientare generală, documentul vizează realizarea următoarelor obiective strategice **pe termen scurt, mediu și lung:**

- **Orizont 2013:** Încorporarea organică a principiilor și practicilor dezvoltării durabile în ansamblul programelor și politicilor publice ale României;
- **Orizont 2020:** Atingerea nivelului mediu actual al țărilor Uniunii Europene la principalii indicatori ai dezvoltării durabile;
- **Orizont 2030:** Apropierea semnificativă a României de nivelul mediu din acel an al țărilor UE.

Îndeplinirea acestor obiective strategice a avut în vedere pe termen mediu și lung, o creștere economică ridicată și, în consecință, o reducere substanțială a decalajelor economico-sociale dintre România și celelalte state membre ale UE.

În acest moment pot fi analizate rezultatele deja înregistrate, în raport cu obiectivele stabilite pentru orizontul 2013, și pot fi reconsiderate obiectivele rămase relevante pentru Orizontul 2020 și 2030; astfel, indicatorul sintetic prin care se masoară procesul de convergență reală, **produsul intern brut pe cap de locuitor al României, era estimat să depășească în anul 2013 media UE din acel moment, să se apropie de media UE în anul 2020 și să fie ușor superior nivelului mediu european în anul 2030.**

Direcțiile principale de acțiune, printre care se regăsește și educația și formarea profesională, detaliate pe sectoare și orizonturi de timp sunt:

- Corelarea rațională a obiectivelor de dezvoltare, inclusiv a programelor investiționale în profil inter-sectorial și regional, cu potențialul și capacitatea de susținere a capitalului natural;
- *Modernizarea accelerată a sistemelor de educație și formare profesională*, sănătate publică și servicii sociale, ținând seama de evoluțiile demografice și de impactul acestora pe piața muncii;
- Folosirea generalizată a celor mai bune tehnologii existente, din punct de vedere economic și ecologic, în deciziile investiționale;
- Anticiparea efectelor schimbărilor climatice și elaborarea atât a unor soluții de adaptare pe termen lung, cât și a unor planuri de măsuri pentru situații de criză generate de fenomene naturale sau antropice;
- Asigurarea securității și siguranței alimentare;
- Identificarea unor surse suplimentare de finanțare pentru realizarea unor proiecte și programe de anvergură, în special în domeniile infrastructurii, energiei, protecției mediului, siguranței alimentare, *educației*, *sănătății* și *serviciilor sociale*;
- Protecția și punerea în valoare a patrimoniului cultural și natural național; racordarea la normele și standardele europene privind calitatea vieții să fie însoțită de revitalizarea, în modernitate, a unor moduri de viață tradiționale, în special în zonele montane și cele umede.

În cadrul Temelor inter - și trans – sectoriale sunt abordate două sectoare de interes din perspectiva noastră, a elaborării PRAI, și anume: **1.1. Educație și formare profesională și 1.2. Cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, inovarea**

Tabelul sintetic de mai jos prezintă pe scurt Obiectivele pe termen scurt, mediu și lung aferente acestor teme, cu exemple de direcții de acțiuni și măsuri, care apoi sunt detaliate în paragrafele ce urmează.

Tabel nr.10. Temelor inter – și trans – sectoriale

Tema inter- și trans -sectorială		
	1.1. Educație și formare profesională	1.2. Cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, inovarea
Orizont 2013 termen scurt Obiectiv național	Dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității prin corelarea educației și învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii și asigurarea oportunității sporite pentru participarea viitoare pe o piață a muncii modernă, flexibilă și incluzivă.	Atingerea mediei UE la indicatorii de bază ce descriu structura și performanța sistemului de cercetare, dezvoltare și inovare.
Direcții de acțiune /măsuri	Conținuturi de educație socio-culturală pe teme locale și universal; Conținuturi de educație ambientală; Conținuturi de educație și formare tehnică și profesională prin competențe și proatitudini, abilități și aptitudini; etica în mijlocul dezvoltării durabilității sociale.	Crearea de cunoștințe și creșterea vizibilității internaționale a cercetării românești: Creșterea competitivității economiei românești prin promovarea inovării Creșterea calității sociale a cercetării.
Orizont 2020 - termen mediu Obiectiv național	Atingerea nivelului mediu de performanță al UE în domeniul educației și formării profesionale, cu excepția serviciilor în mediul rural și pentru grupurile dezavantajate, unde țintele sunt cele ale UE pentru 2010.	Încadrarea cercetării românești în fluxul principal al evoluțiilor științifice și tehnologice din UE; generalizarea activităților inovative; apariția unor centre de excelență cu impact internațional.
Direcții de	Restructurarea ciclurilor de învățământ pe baza Cadrului Național al Calificărilor	Se are în vedere perfecționarea, în continuare, a cadrului legislativ,

acțiune /măsuri	<p>Dezvoltarea capacității și inovației instituționale; Profesionalizarea managementului educațional și școlar; Deschiderea sistemului formal de educație prin recunoașterea achizițiilor de învățare dobândite în contexte non-formale sau informale; Dezvoltarea bazei instituționale și logistice a sistemului educațional național; Creșterea calității procesului de formare a personalului didactic și de conducere din învățământ; Accentuarea pregătirii tinerilor pentru a se instrui pe tot parcursul vieții; Dezvoltarea unor programe de studiu diferențiate conform specificului regiunilor și nevoilor elevilor; Extinderea învățământului și formării profesionale de calitate în mediul rural, cultivarea egalității de șanse și atragerea în sistemul educațional a tinerilor din grupurile defavorizate; Extinderea cooperării internaționale;</p>	<p>regulatoriu și instituțional, dezvoltarea interfeței cu firmele inovative și promovarea cofinanțării cu capitalul privat. Cheltuielile publice pentru cercetare-dezvoltare-inovare în universități și unități specializate se vor ridica la cel puțin 3% din PIB.</p>
<p>Orizont 2030- termen lung</p> <p>Obiectiv național:</p>	<p>Situarea sistemului de învățământ și formare profesională din România la nivelul performanțelor superioare din UE; apropierea semnificativă de nivelul mediu al UE în privința serviciilor educaționale oferite în mediul rural și pentru persoanele provenite din medii dezavantajate sau cu dizabilități.</p>	<p>Statornicirea principalelor elemente ale societății și economiei bazate pe cunoaștere; contribuții esențiale ale cercetării românești la realizarea obiectivelor complexe ale dezvoltării durabile.</p>
<p>Direcții de acțiune /măsuri</p>	<p>Principiile și practicile dezvoltării durabile vor fi încorporate organic în ansamblul politicilor educaționale; Eficiența internă și externă a sistemului de educație va fi în continuare obiectivul principal; Metodologia de evaluare, certificare și atestare a calității actului educațional se va alinia la procedurile de raportare la reperele de performanță adoptate în Uniunea Europeană; Extinderea în continuare a cooperării internaționale.</p>	

4.2.7. Zona montană și dezvoltarea durabilă – aspecte specifice ruralului montan

Turismul rural și agroturismul în județul Hunedoara.

Turismul rural constituia una dintre resursele foarte puțin exploatate de către proprietarii potențialelor pensiuni agroturistice. Dacă în 2002 în județ erau atestate și funcționau un număr de doar 5 pensiuni agroturistice conform datelor furnizate de I.N.S., în 2010 numărul pensiunilor agroturistice a crescut considerabil. Este posibilă deasemenea dezvoltarea turismului ecologic

având în vedere numeroasele habitate naturale, a biodiversității, a fondului peisagistic precum și a potențialului natural nealterat dar nu mai puțin important cu gospodării țărănești solide cu un habitat rural bine conservat.

Egalitatea de șanse și de tratament este principiul conform căruia se asigură participarea deplină a fiecărei persoane la viața economică, politică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități sau orientare sexuală.

El reprezintă un drept fundamental și o valoare de bază a Uniunii Europene, stipulată în articolul 8 al Tratatului privind Funcționarea Uniunii Europene, și punerea în practică a acestui principiu poate asigura inclusiv **dezvoltarea durabilă a zonelor montane, cu aspecte specifice ruralului montan.**

Valorificarea diversității culturale, etnice sau a diferențelor de vârstă sunt premise pentru dezvoltarea societății și asigură o creștere inteligentă, sustenabilă și incluzivă, asigurând, în același timp, un cadru în care relațiile sociale au la bază valori precum toleranța și egalitatea.

La nivelul Uniunii Europene au fost emise o serie de acte normative pentru implementarea principiului egalității de șanse, care se aplică în majoritatea domeniilor: accesul la încadrarea în muncă; promovarea și formarea profesională; condițiile de muncă; securitate socială.

În plus, egalitatea de șanse este privită în contextul schimbărilor demografice, din perspectiva efectelor îmbătrânirii populației și al eliminării decalajelor dintre generații.

Pornind de la două componente importante ale dezvoltării, economia și populația, în care România ocupă încă o poziție fragilă în rândul țărilor europene, a fost elaborată **Strategia de dezvoltare teritorială a României-România policentrică 2035 (SDTR)**, în perspectiva asigurării coeziunii și competitivității teritoriale, dezvoltării și șanselor egale pentru oameni.

Acest document reprezintă viziunea asumată a Guvernului și Parlamentului României privind dezvoltarea teritoriului național pentru orizontul de timp 2035: **România 2035, o țară cu un teritoriu funcțional, administrat eficient, care asigură condiții atractive de viață și locuire pentru cetățenii săi, cu un rol important în dezvoltarea zonei de sud-est a Europei.**

SDTR a fost elaborată cu scopul de a crea un instrument strategic de planificare teritorială la nivel național pentru sprijinirea și direcționarea procesului de dezvoltare teritorială la nivel național, cu scopul valorificării oportunităților și a nivelului de dezvoltare al fiecărui teritoriu, ținând cont de prevederile principalelor documente strategice europene și naționale și în special de: obiectivele Strategiei Europa 2020; prioritățile Agendei Teritoriale revizuite UE 2020 Programul de guvernare; Acordul de parteneriat 2014 – 2020; Obiectivele strategiilor politicilor sectoriale din România.

La nivel european, obiectivele coeziunii economice și sociale stabilite în documentele strategice au fost completate cu cel al coeziunii teritoriale, conceput cu înțeles cuprinzător care se referă la elemente precum accesul echitabil la servicii, valorificarea potențialului teritorial sau coordonarea politicilor sectoriale.

Conceptul de coeziune teritorială include mai multe direcții majore, astfel: dezvoltarea armonioasă a teritoriului; valorificarea elementelor de potențial teritorial; utilizarea caracteristicilor geografice în dezvoltarea teritorială; orientarea în jurul a trei coordonate strategice cheie, respectiv concentrarea activităților umane, conectarea orașelor și teritoriilor și cooperarea reală în diverse domenii.

Pe plan național, există încă disparități profunde cauzate de bariere naturale, accesibilitate redusă către unele zone rurale sau montane, dar și acces scăzut la servicii publice de interes general. Aceste disparități conduc spre un grad scăzut de coeziune și de participare a cetățenilor la viața publică, precum și imposibilitatea valorificării potențialului întregului teritoriu național.

Viziunea de dezvoltare pentru orizontul de timp 2035 se concretizează într-un scenariu de dezvoltare care înglobează premisele de dezvoltare caracteristice ale teritoriului național și a cărui implementare are ca efect creșterea competitivității teritoriului odată cu reducerea disparităților importante dintre anumite zone de la nivelul teritoriului, asigurând, în același timp șanse egale tuturor cetățenilor țării, indiferent de mediul în care trăiesc, învață și muncesc.

Operaționalizarea obiectivelor SDTR se realizează prin cadrul de măsuri teritoriale și acțiuni strategice la nivel național și la nivelul zonelor specifice; acțiuni cu impact direct în asigurarea de șanse egale la educație, sunt:

- Înființarea, modernizarea și dotarea grădinițelor și a creșelor din mediul rural
- Reabilitarea, modernizarea și dotarea școlilor gimnaziale din mediul rural
- Înființarea, modernizarea și dotarea centrelor de tip "After-School" din mediul rural
- Implementarea soluțiilor de tip e-educație la unitățile de învățământ din zona montană, cu precădere în localitățile rurale;
- Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ preuniversitar din localitățile montane;
- Achiziționarea de autobuze școlare pentru transportul copiilor și elevilor din satele de munte lipsite de unități de învățământ;
- Înființarea, reabilitarea, modernizarea și dotarea campusurilor școlare și de formare profesională continuă din zonele montane, cu precădere în jurul liceelor cu profil tehnologic;
- Derularea de programe de formare profesională continuă pentru ocupații tradiționale, cu precădere în zone montane cu potențial turistic ridicat;

Implementarea Strategiei de Dezvoltare Teritorială a României și asigurarea unui caracter integrat al acesteia, va fi asigurat prin corelarea acțiunilor instituțiilor publice și actorilor privați ale căror decizii influențează dezvoltarea spațială, unul din principiile de bază care stă la baza procesului fiind reprezentat de cooperarea interinstituțională strânsă la nivel central și local.

Dezvoltarea durabilă aplicată în cadrul zonelor montane în județul Hunedoara are în vedere:

- Dezvoltarea socio-economică echilibrată a tuturor zonelor montane și habitatelor umane prin ocupații tradiționale, pluriactivitate, complementaritate și valoare adăugată
- Protecția factorului antropoc autohton și antrenat în exercitarea tradițiilor de bune practici, combaterea sărăciei și eroziunii umane;
- Asigurarea necesarului de producători agricoli montani, a succesiunii generațiilor, în limitele suportabile de caracteristicile teritoriului;
- Valorificarea patrimoniului cultural, conservarea și protejarea biodiversității, a speciilor rare de plante și animale amenințate, din zonele protejate.

4.3. Concluzii din analiza mediului economic. Implicații pentru ÎPT

Investițiile la nivel regional sunt în creștere ceea ce recomandă orientarea tinerilor către calificările care sunt sau vor fi cerute de investitori.

În Regiunea Vest, **cel mai mare număr de persoane ocupate** se găsește, în ordine, în următoarele sectoare: în industria prelucrătoare, comerț, construcții, transport-depozitare și comunicații.

Având în vedere gradul de îmbătrânire a forței de muncă și lipsa unui surplus de calificări pe piața muncii, investitorii se orientează puternic către forța de muncă pe care și-o dezvoltă încă din etapa de formare inițială, pe toate nivelurile (muncitori calificați, specialiști și experți cu studii superioare).

În județul Hunedoara, cele mai numeroase întreprinderi activează în comerț și industria prelucrătoare, servicii.

Județul Hunedoara ocupă o poziție mediană în cadrul Regiunii Vest în ceea ce privește activitatea întreprinderilor active în industrie, construcții și servicii, cu 20,90% din numărul acestora, 18,87% din volumul cifrei de afaceri, 22,68 % din numărul persoanelor ocupate, 13,30% din totalul investițiilor brute realizate. Se poate remarca astfel un nivel echilibrat de concordanță între diferiți indicatori economici la nivel regional.

Școlile trebuie să își definească punctele forte, **avantajele comparative**, în dialog strâns cu partenerii sociali. Școlile trebuie să găsească noi soluții pentru oferte educaționale (combinarea

ofertelor), dar, desigur, fiind conștiente de punctele lor tari. Școlile pot fi cu ușurință apreciate după numărul întreprinderilor (inclusiv micro-întreprinderile) cuprinse în rețeaua lor de cooperare.

Se poate recomanda crearea unor stimulente pentru școli pentru o abordare mai activă față de întreprinderi. Cu alte cuvinte, școlile trebuie să dezvolte mai mult cooperarea instituțională și să investească mai mult în marketing și în abilitatea de a-și promova oferta.

Pentru școlile TVET nevoia de schimbare menționată în acest context implică:

- Dezvoltare mult mai susținută a cooperării între școli (la nivel local, regional, național și internațional);
- Dezvoltare mult mai susținută a cooperării cu principalii parteneri de pe piața muncii;
- Promovarea punctelor forte și promovarea școlilor ca furnizori de soluții;
- Diferențiere, diferențiere și din nou diferențiere.

Județul Hunedoara este situat în partea sud-vestică a Transilvaniei și ocupă o parte a bazinelor hidrografice ale râurilor Mureș și Jiu. Relieful județului Hunedoara cuprinde unități de relief distincte, între acestea regiunile muntoase ocupând o pondere majoritară. Depresiunile intramontane și colinare, zonele depresionare și defileurile, completează structura reliefului din cuprinsul județului.

Regiunile muntoase constituie relieful cel mai vechi și fragmentat, dar extrem de variat sub aspect geomorfologic. Carpaților Meridionali le aparțin masivele înalte și mijlocii din sudul și sud-estul județului, în timp ce Carpații Occidentali, cuprind masivele mici și mijlocii din vest și nord. Din punct de vedere al treptelor de altitudine, etajul montan este compus din subetajul alpin (zone întinse din Munții Retezat, Godeanu, Parâng și parțial Țarcu) și cel de pădure (zonele medii și joase din Munții Retezat, Godeanu, Țarcu, Parâng, așa-numitul Podiș dacic din Munții Șureanu, Poiana Ruscă, Metaliferi și Masivul Găina.

Situația actuală:

- Pierderi masive ale locurilor de muncă din zona montană, mai ales în mediul rural;
- Părăsirea definitivă și în număr alarmant de mare a activităților rurale (agricole și neagricole) de către tineretul din zona montană și migrația masivă înspre țări occidentale sau înspre urban;
- Accesul redus la formare profesională a tinerilor pentru activitățile montane;
- Inexistența școlilor profesionale cu specific pentru activitățile montane și un număr foarte redus al unităților școlare de profil;

Sistemul educațional are un rol definitoriu, acela de a pregăti specialiști în domeniul turismului montan.

Unul dintre aspectele importante ale implicării IPT hunedorean în asigurarea de resurse umane pentru activitățile desfășurate în zonele montane, ca parte a asigurării unei dezvoltări durabile, este includerea **Colegiului Tehnic Agricol „Alexandru Borza” Geoagiu, ca unitate de învățământ în cadrul Programului Național de Educație și Formare Profesională pentru Dezvoltarea Integrată a Zonelor Montane**, proiect finanțat de Ministerul Educației și Culturii Austria. De asemenea dezvoltarea profilului servicii, domeniul Turism și alimentație la nivelul Liceului Teoretic Ghelari.

Obiectivele domeniului educațional în dezvoltarea durabilă a județului Hunedoara: asigurarea accesului la serviciul educațional de calitate; funcționarea durabilă a sistemului de învățământ; sporirea rolului sistemului de învățământ în dezvoltarea economică și a resurselor umane.

Strategii pe termen lung: sporirea accesului nediscriminatoriu a populației la serviciul educațional; perfecționarea sistemului în scopu integrării sociale a elevilor cu necesități educaționale speciale.

Oferta educațională la nivel de județ ar putea să cuprindă mai multe variante de calificare:

1. La nivelul școlii profesionale, nivel 3, pot exista următoarele calificări:

Fermier montan un lucrător calificat capabil să:

- înființeze, întrețină și să recolteze culturi specifice zonei montane;
- crească și îngrijească animale din zona montană (taurine, ovine, porcine, păsări);
- ofere servicii de agroturism în zona montană;
- obțină produse de origine vegetală și animală destinate livrării en-gros;
- vândă cu amănuntul pe piață sau să valorifice aceste produse prin activități complementare de agroturism;
- pregătească pensiunea pentru primirea clienților;
- asigure securitatea clienților și a bunurilor acestora;
- asiste clienții pe durata sejurului și rezolvarea reclamațiilor;

Lucrător în pensiuni agromontane

Calificarea „Lucrător în pensiuni agromontane” presupune competențe, deprinderi și abilități necesare coordonării și organizării serviciilor de agroturism aplicând legislația și reglementările privind securitatea, igiena, sănătatea la locul de muncă, prevenirea și stingerea incendiilor, rezolvă probleme specifice locului de muncă, întocmește documente de evidență economică, valorifică competențele cheie sociale, de comunicare, lucru în echipă, utilizare a softurilor specifice, îmbunătățire a calității la locul de muncă și de dezvoltare durabilă.

Lucrătorul în pensiuni agromontane este capabil să:

- execute activități de agroturism în zona montană;
- pregătească pensiunea pentru primirea clienților;
- asigure securitatea clienților și a bunurilor acestora;
- asiste clienții pe durata sejurului și rezolvarea reclamațiilor;
- execute lucrările de întreținere a pajiștilor și a vegetației forestiere;
- aplice tehnologii de creștere a animalelor în zona montană.

CDL-uri cu tematică montană, de exemplu:

- Obținerea și servirea preparatelor tradiționale în zona montană;
- Obiceiuri și tradiții specifice zonei montane;
- Organizarea activităților specifice zonei montane.

Marketing în agroturism;

- Managementul activităților de agroturism;
- Comportament și etică în agroturism;
- Amenajări pentru agroturism;
- Promovarea tradițiilor locale în agroturism.

Concluzii	Implicații pentru dezvoltarea resurselor umane, IPT
Ritmul susținut de creștere economică din ultimii ani, reflectat în dinamica PIB și a productivității muncii.	Este necesară o continuă prospectare și adaptare pro-activa a sistemului de educație și formare profesională la nevoile pieței, ținând cont de contextul social și economic .
Provocări induse de procesul de integrare europeană Dinamica investițiilor brute și a investițiilor străine	Se impune: creșterea nivelului de calificare, importanța competențelor cheie, limbile străine, antreprenoriat, formarea unor competențe adecvate pentru: noile tehnologii, calitate, design, marketing, tehnici de vânzare Colaborarea între școli pentru calificările care presupun competențe combinate, de exemplu: tehnice și comerciale/economice, tehnice – artistice – IT Formarea continuă a profesorilor în parteneriat cu întreprinderile.
Tendința de creștere a ponderii unor sectoare economice (ex.: serviciile și construcțiile), în paralel cu scăderea ponderii altor sectoare în formarea PIB și a VAB regional.	Oferta educațională trebuie să reflecte, prin structura ofertei (proporțional cu nevoile pieței muncii) ponderea crescută a sectoarelor economice în dezvoltare: servicii, construcții.

Concluzii	Implicații pentru dezvoltarea resurselor umane, IPT
Diversitatea activităților industriale sau dimpotrivă concentrarea activităților industriale în anumite sectoare	
Modificări structurale din economie evidențiate prin modificări ale ponderilor sectoarelor și activităților economiei naționale la formarea PIB și VAB	Identificarea domeniilor și profilelor de formare profesională inițială prioritare pentru dezvoltarea locală Competențe adecvate și o mobilitate ocupațională sporită (inclusiv intersectorială) a forței de muncă. Adaptări prin curriculum în dezvoltare locală (CDL). Realizarea de CDL conform cerințelor agenților economici.
Ponderea crescândă a IMM	Adaptabilitate crescută a forței de muncă la sarcini de lucru diverse Asigurarea unei pregătiri de bază largi, competențe tehnice generale solide. Consolidarea pregătirii profesionale, indiferent de calificare, cu competențe specifice economiei de piață Adaptări prin curriculum în dezvoltare locală (CDL) Dezvoltarea parteneriatului școală-agenți economici

5. PIAȚA MUNCII

5.1. Indicatori statistici ai pieței muncii

În ultimii ani piața muncii din România a suferit transformări majore în contextul procesului de restructurare economică manifestată prin reducerea populației active, creșterea populației ocupate și scăderea numărului de șomeri. Piața muncii județene reflectă în mare tendințele de la nivel național.

Cererea se exprimă prin intermediul numărului de locuri de muncă vacante la un anumit moment. Satisfacerea nevoii de muncă se realizează pe seama utilizării disponibilităților de muncă existente în societate, adică a volumului de muncă ce poate fi depusă de populația aptă de muncă într-o perioadă dată. Trebuie să avem în vedere că nu toate disponibilitățile de muncă se constituie în ofertă, ci numai acelea care se perfectează cu un contract legal de muncă. Oferta de muncă este formată din munca pe care o pot depun membrii societății în condiții salariale. Prin urmare, în oferta de muncă nu se includ femeile casnice, studenții, precum și persoanele care depun activități nesalariale (munca la negru). Oferta de muncă se exprimă prin diferența dintre populația aptă, disponibilă și numărul persoanelor casnice, studenților și celor care nu doresc să presteze nici un fel de activitate, întrucât, au suficiente resurse pentru a-și asigura un nivel de trai decent sau au alte preocupări. În acest sens se supun atenției următoarele aspecte:

- pe termen scurt, cererea de muncă este practic invariabilă, deoarece dezvoltarea unor activități existente și inițierea altora noi, generatoare de locuri de muncă, presupun o anumită perioadă de timp;
- oferta de muncă în ansamblul său se formează în decursul unui timp îndelungat în care crește și se instruește fiecare generație de oameni până la vârsta la care se poate angaja;
- posesorii forței de muncă au o mobilitate relativ redusă; oamenii nu se deplasează dintr-o localitate în alta și nu-și schimbă cu ușurință munca, ci sunt atașați mediului economicosocial, chiar dacă nu au avantaje economice. De asemenea, oferta de muncă depinde de vârsta, sexul, starea de sănătate, aptitudinile fiecărei persoane, condițiile de muncă și alte aspecte care nu sunt neapărat de natură economică.

Conform cerințelor Uniunii Europene politica ocupării forței de muncă face parte din politica socială a unei țări alături de: securitatea socială și politică; menținerea veniturilor (în special prin pensii și indemnizații de șomaj); politica educațională; politica asistenței medicale; politica locuințelor

sociale; asistența socială; politica mediului (ecologică); politica în domeniul culturii; politica pentru tineret. Evoluția resurselor de muncă în România s-a aflat, în ultimul deceniu, și sub impactul unor fenomene demografice și sociale precum: accelerarea scăderii fertilității și menținerea mortalității la un nivel ridicat, creșterea emigrației, etc. Aceste fenomene au contribuit la creșterea ponderii populației în vârstă de 60 ani și peste, precum și la menținerea la un nivel înalt a ratei de dependență demografică, cu deosebire în mediul rural. Pe piața forței de muncă meseriile evoluează, iar un anumit număr de puncte de referință în ceea ce privește piața muncii trebuie reexaminată. Lucrătorii sunt îndreptățiți să primească, din partea Serviciilor de Ocupare, informații asupra schimbărilor din tehnologie, precum și asupra repercursiunilor din domeniul economic, pentru a putea anticipa care este pregătirea profesională de care au nevoie sau modul de adaptare la cerințele întreprinderii.

Concurența pe piețele forței de muncă este dură, dat fiind faptul că nu vor exista suficiente posturi pentru toată forța de muncă activă, în momentul în care vor avea loc schimbările impuse de modernizarea proceselor de activitate. De aceea, în acest context, analiza Planului local de acțiune pentru învățământ 29 fluctuațiilor care apar în domeniul ocupațional, poate conduce la o previziune care să constituie o bază fundamentată științific pentru politicile de formare profesională. Autoritățile publice vor trebui să asigure lucrătorilor posibilitatea de a învăța pe tot parcursul vieții și de a-și actualiza în permanență calificările pe care le au, oricine ar fi angajatorul lor sau condițiile de muncă. Pentru analiza principalilor indicatori, care se referă la piața muncii, se utilizează două serii de date statistice: Balanța Forței de Muncă (BFM) și Ancheta Forței de Muncă în Gospodăria (AMIGO). BFM permite comparabilitatea teritorială, pe nivelele de agregare național, regional și județean, iar AMIGO permite comparabilitatea la nivel național între regiunile de dezvoltare și comparabilitatea cu statistica europeană (EUROSTAT).

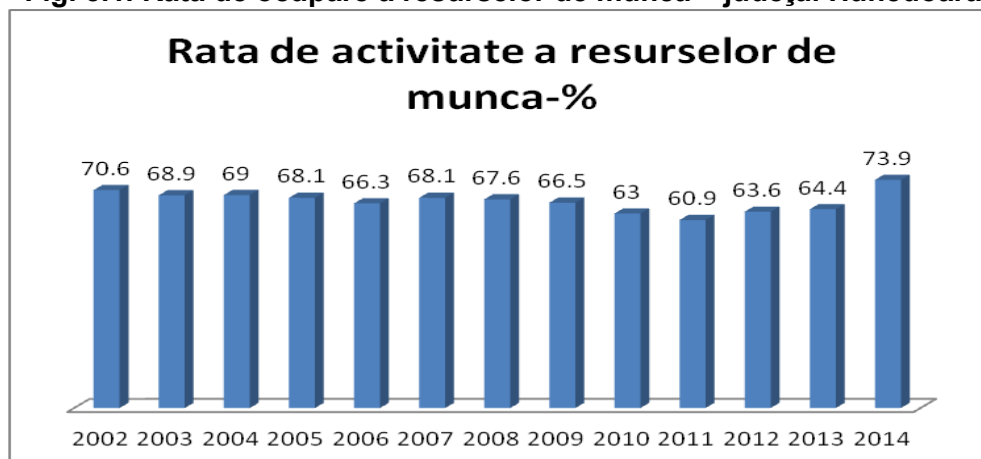
5.1.1. Participarea la forța de muncă

Economia de piață și-a pus amprenta asupra caracteristicilor pieței muncii, determinând modificări semnificative de volum și structură ale principalilor indicatori ai forței de muncă.

5.1.1.1. Populația ocupată.

Din punct de vedere al evoluției, în perioada 2008-2013, la nivelul județului Hunedoara s-a manifestat o tendință de reducere a populației active, **(anexa 3c BFM Piața muncii)**.

Fig. 5.1. Rata de ocupare a resurselor de muncă – județul Hunedoara

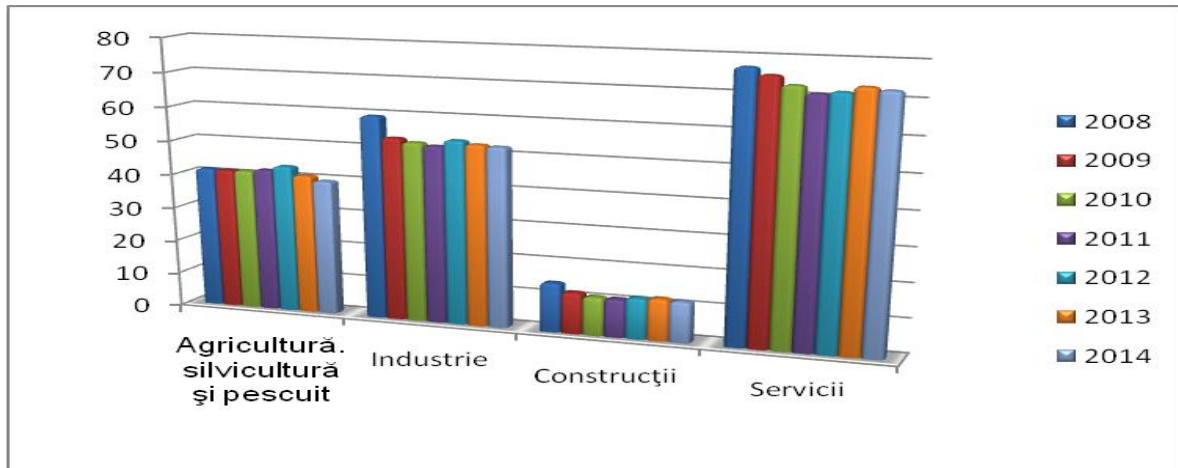
Sursa: INS, Anuarul statistic

Se observă o creștere în anul 2014 a populației active din județul Hunedoara.

5.1.1.2. Rata de activitate (anexa 3d Piața muncii)

În perioada 2008-2014 se observă o ușoară scădere a populației ocupate din domeniul Servicii, raportat la Industrie, Agricultură și Construcții.

Fig.5.2. Evoluția populației ocupate civile pe activități ale economiei naționale - jud. Hunedoara

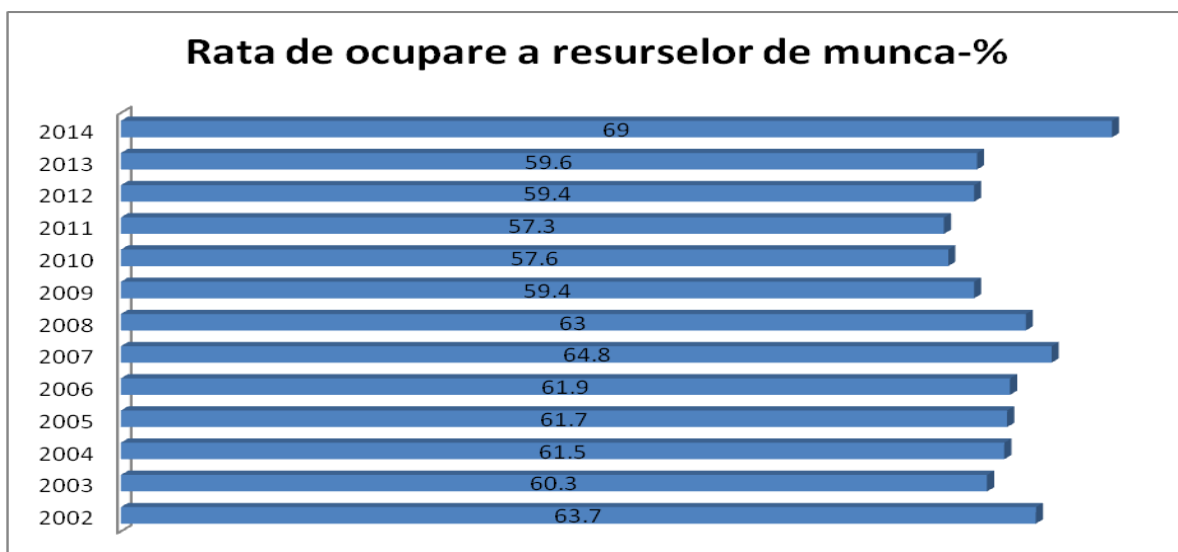

Sursa: INS, Anuarul statistic (Balanța forței de muncă - la sfârșitul anului)

5.1.1.3. Rata de ocupare

Rata de ocupare, la nivel jud. Hunedoara, a persoanelor din grupa de vârstă 15-64 ani în anul 2014 a fost de 69%, în creștere față de media perioadei 2008 - 2012.

Fig.5.3. Rata de ocupare a resurselor de muncă - jud. Hunedoara

5.1.2. Structura populației ocupate pe niveluri de instruire, la nivel regional

Persoanele cu **nivel mediu** de educație, din regiunea Vest, dețin în anul 2015 cea mai mare pondere în totalul populației ocupate 65,6%, pondere mare regăsim la persoanele de sex masculin 68,4% respectiv la persoanele din mediul urban 65,2%. Din nefericire ponderea cea mai mică o dețin persoanele cu *studii superioare* 20,7% dintre acestea pondere mai ridicată regăsim în cazul femeilor 24,7% și persoanelor care locuiau în mediul urban 27,4% (**Anexa 3aAmigo**).

Posibilitatea de a ocupa un loc de muncă este de 3 ori mai mare pentru persoanele care dețin un nivel de instruire mediu față de persoanele care au studii incomplete și nu dețin nici o calificare sau nici o calificare.

În anul 2015, (**Anexa 3aAmigo**) dintre persoanele ocupate care fac parte din grupa de vârstă 15-24 ani ponderea cea mai mare o au persoanele cu nivel de pregătire *gimnazial* 7,4% din care femei 6,1%; cele din grupa de vârstă 25-34 ani au ponderea cea mai reprezentativă, dintre acestea 33,2% având nivel de instruire superior; *pentru persoanele din* grupa de vârstă 35-44 ani, cea mai mare pondere o au persoanele cu nivel de pregătire superior- 35,6% din care femei 36,7%; la grupa de vârstă 45-54 ani pondere mai mare o regăsim la cele cu pregătire medie respectiv 26,2% din care femei 28%; la grupa de vârstă 55-64 ani pondere mare o regăsim la persoanele cu nivel de instruire *primar sau fără școală absolvită* 27% din care femei 37,7%.

5.1.3. Structura populației civile pe principalele activități ale economiei naționale

Structura populației ocupate pe domenii de activitate în Regiunea Vest și evoluția sa în perioada 2008 – 2014 este prezentată în **anexa 3d RO** și în graficul de mai jos.

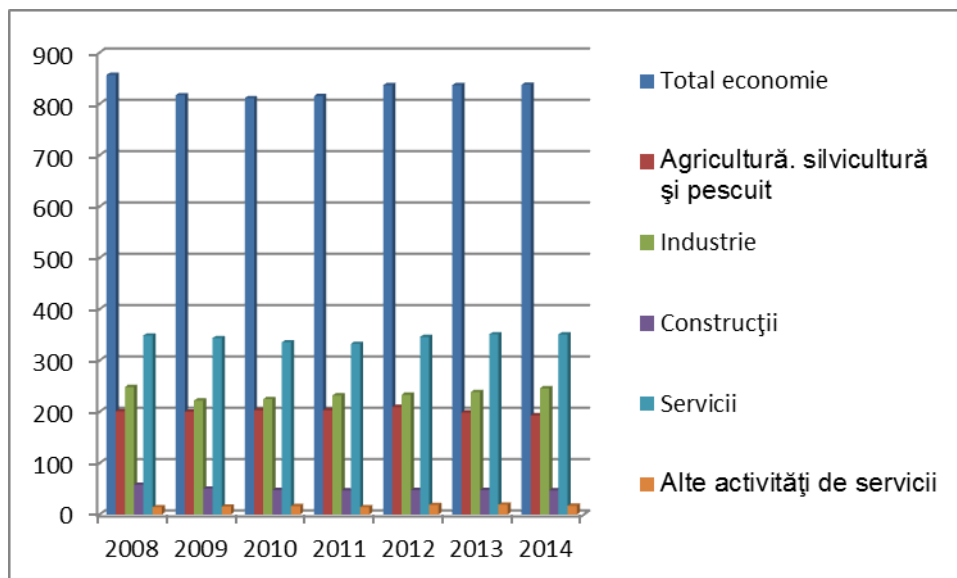

Fig. 5.2.a. – Structura populației ocupate civile, pe activități – regiunea Vest

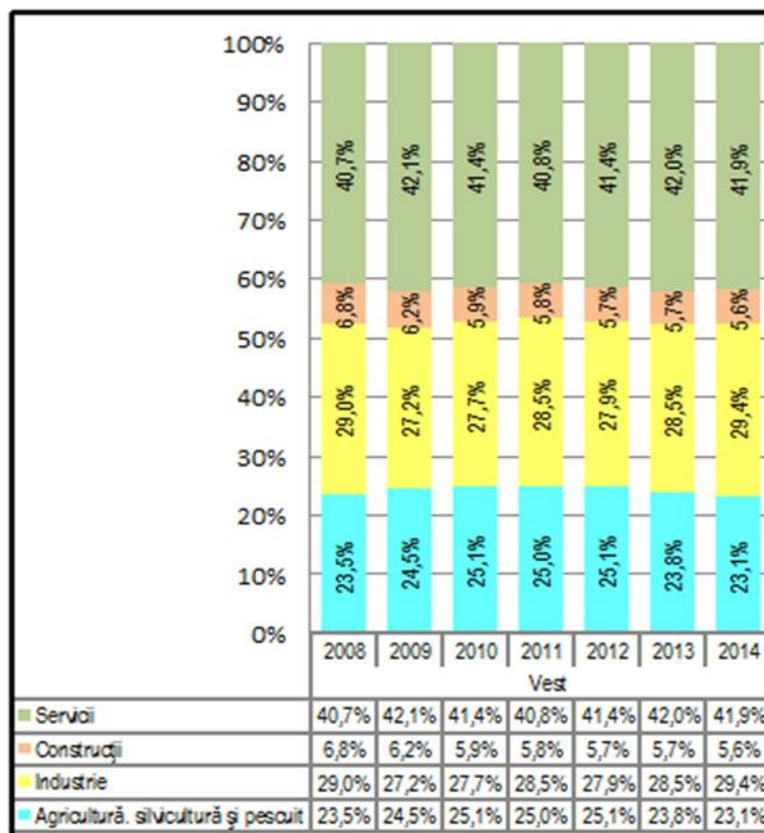

Fig. 5.2.b – Evoluția ponderii populației ocupate civile pe activități ale economiei naționale – Regiunea Vest

Analizând evoluția populației ocupate în regiunea Vest în perioada 2008 – 2014 se pot evidenția următoarele aspecte.

Se observă o ușoară creștere a populației ocupate din economie, în perioada 2010-2014, creștere dată de domeniul de activitate Servicii și industrie, ușoară scădere în celelalte domenii de activitate.

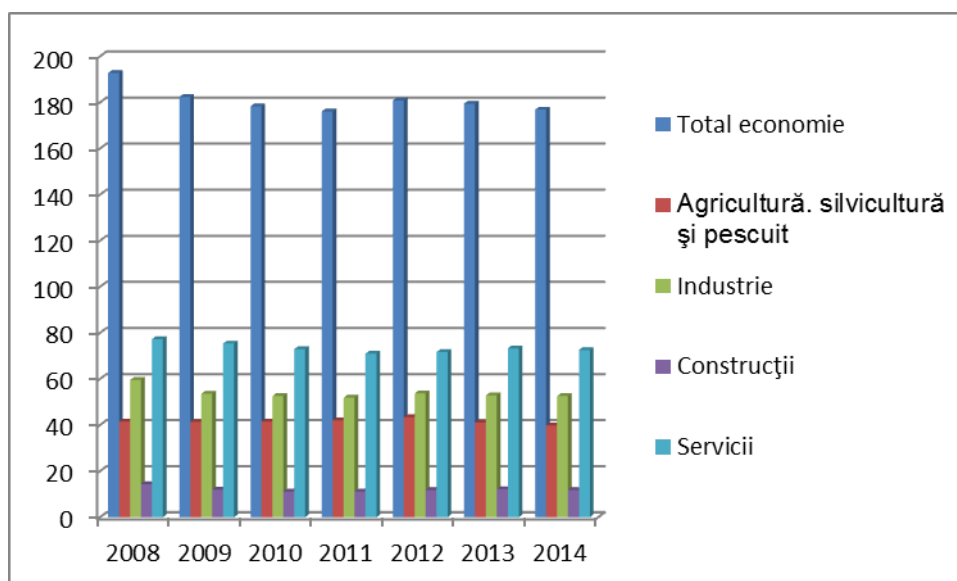

Fig. 5.3. – Structura populației ocupate civile, pe activități – județul Hunedoara

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Total economie	192,8	182,4	178,3	176,1	180,9	179,5	176,9
Agricultură, silvicultură și pescuit	41,5	41,4	41,5	42,1	43,5	41,1	39,8
Industrie	59,6	53,6	52,6	51,9	53,8	52,9	52,6
Construcții	14,4	12	11,2	11,1	11,9	12,2	11,9
Servicii	77,3	75,4	73	71	71,7	73,3	72,6

Analizând evoluția populației ocupate în județul Hunedoara în perioada 2008 – 2014 se observă o ușoară creștere a populației ocupate din economie, în perioada 2010-2012, urmată de o ușoară scădere până în anul 2014, datorată scăderii tuturor ramurilor de activitate.

5.1.4. Numărul mediu al salariaților și muncitorilor pe activități ale economiei naționale

Cu toate acestea, din datele statistice se poate remarca faptul că la nivelul anului 2014, 23,1% din totalul populației ocupate din Regiunea Vest își desfășura activitatea în agricultură, silvicultură și pescuit. Raportându-ne la județele din Regiunea Vest, județul cu cea mai mare pondere a populației în acest sector de activitate este județul Caraș-Severin (36%), iar cea mai scăzută pondere o înregistrează județul Arad (21,5%).

În industrie, ponderea populației ocupate nu a înregistrat evoluții deosebite nici în sens pozitiv nici în sens negativ, diferențele de la an la an în perioada 2009 – 2014 fiind inferioare valorii de 1%. În întreaga perioadă evaluată, ponderea populației ocupate care își desfășura activitate în industrie a oscilat de la 27,2% (în anul 2009) la 29,4% (în anul 2014) cum se observa **anexa 3d**. Dintre județele ce constituie Regiunea Vest, în județul Arad se înregistrează cea mai ridicată pondere 33,2%, cu peste 3 puncte procentuale peste Regiunea Vest, urmat de jud. Hunedoara cu 29,7 % cu 0,3 p.p. sub Regiunea Vest în timp ce județul Caraș-Severin deține cea mai mică pondere în acest sector 22,0% cum rezultă din **anexa 3d**. În Regiunea Vest industria prelucrătoare a avut în 2014 cea mai reprezentativă pondere 26%, jud. Arad înregistrând cea mai ridicată pondere a populației ocupate în acest domeniu 31,2%.

Este de evidențiat faptul că din totalul populației care își desfășoară activitatea în industrie, aproape 90% își desfășoară activitatea în industria prelucrătoare, cea mai mică pondere fiind înregistrată în domeniul energiei electrice, energiei termică, gaze, apă. Industria este cea mai stabilă din punct de vedere al locului de muncă.

Spre deosebire de Regiunea Vest unde așa cum am arătat s-a înregistrat o oarecare stagnare a ponderii populației ocupate pentru acest sector de activitate, la nivel național se remarcă o ușoară creștere a ponderii populației ocupate. Astfel dacă în anul 2013 ponderea populației ocupate în acest sector reprezenta 20,8% în anul 2013 această pondere a ajuns la 21,1% din totalul populației ocupate cum rezultă din **anexa 3d**.

În construcții, ponderea populației ocupate a cunoscut un ritm de scădere continuu în perioada 2008 – 2014. Referindu-ne la Regiunea Vest, în anul 2008 ponderea populației ocupate în acest sector de activitate a fost de 6,8%, acesta ajungând în anul 2014 la valoarea de 5,6 % cum se observă în **anexa 3d**. Același ritm de scădere s-a înregistrat și la nivel național; astfel dacă în anul 2008 ponderea populației ocupate în domeniul construcțiilor reprezenta 7,9% din totalul populației ocupate, în anul 2014 această pondere a reprezentat 7,4% cum rezultă din **anexa 3d**.

Dintre județele din Regiunea Vest, în anul 2014, cea mai mare pondere a populației ocupate în acest sector de activitate o regăsim în județul Hunedoara (6,7%) iar cea mai scăzută pondere o deține județul Timiș (5,1%).

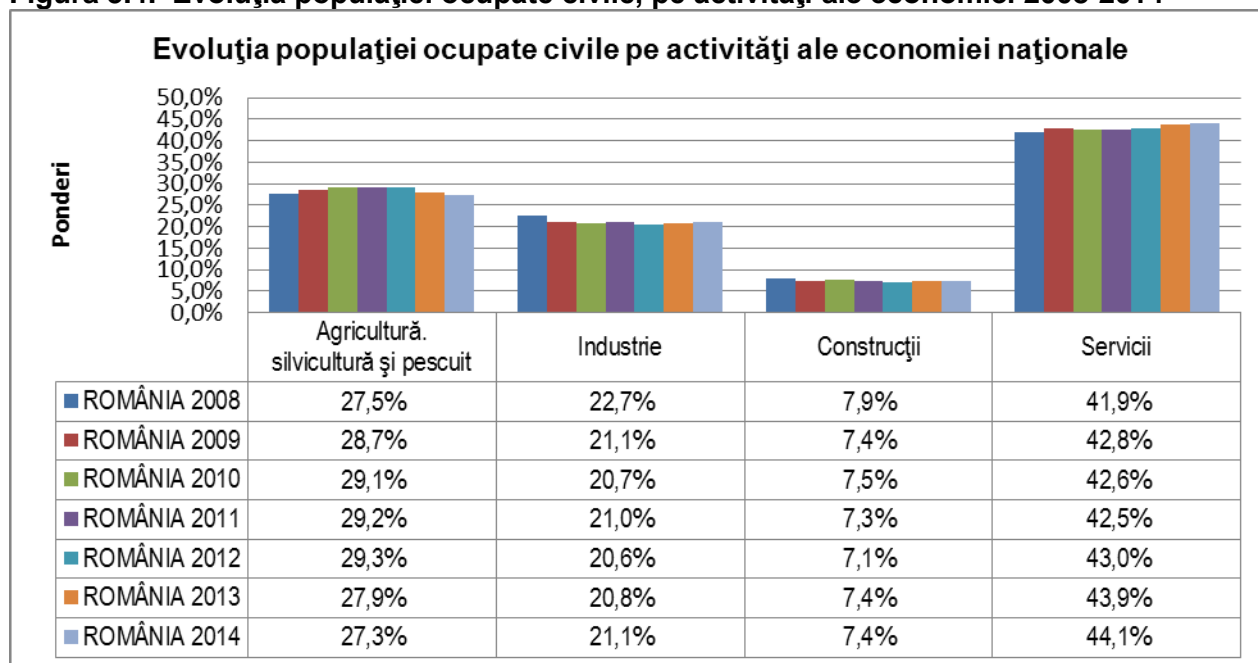
În domeniul **serviciilor**, la nivelul regiunii Vest, în perioada 2008 – 2014 s-a înregistrat o ușoară fluctuație a ponderii populației ocupate, aproximativ sub 1pp. Spre exemplu, dacă în anul 2013 ponderea populației ocupate din acest domeniu de activitate reprezenta 42,0% din totalul populației ocupate, în anul 2014 această pondere a atins valoarea de 41,9%, o variație nesemnificativă, după cum se poate observa în **anexa 3d**.

Dacă în anul 2008, la nivel național, ponderea populației ocupate din domeniul serviciilor reprezenta 41,9%, în anul 2014 aceasta a ajuns la valoarea de 44,1%.

Dintre activitățile care formează acest domeniu de activitate, cea mai căutată activitate este comerțul – aceasta activitate fiind desfășurată, în medie de aproximativ 35% din populația ocupată în domeniul serviciilor, în anul 2014. O valoare mică a populației ocupate din domeniul serviciilor o înregistrează activitatea intermediarilor financiare, acesta pondere reprezentând de aproximativ 2% din totalul populației ocupate din domeniul de activitate al serviciilor, cea mai mică fiind în domeniul tranzacțiilor imobiliare 0,3% din totalul serviciilor.

În anul 2008, în Regiunea Vest, cea mai mare pondere a populației ocupate în domeniul de activitate al serviciilor o înregistrează județul Timiș (45,3) cu 3,4 puncte procentuale peste Regiunea Vest, urmat de județul Hunedoara (41%) și județul Arad (40,2%), cea mai mică pondere fiind înregistrată în județul Caraș – Severin (36,3%) cum se poate observa în **anexa 3d**. Evoluția populației ocupate civile pe activități ale economiei naționale este prezentată în **anexa 3d** și graficul prezentat mai jos.

Figura 5.4. Evoluția populației ocupate civile, pe activități ale economiei 2008-2014

5.2 Informații parțiale

5.2.1. Analiza comparativă pe ocupații a șomajului și locurilor de muncă vacante înregistrate la AJOFM Hunedoara

În județul Hunedoara, conform evidențele ANOFM pentru luna septembrie 2017, se înregistrează un număr de 7691 șomeri înregistrați, din care 3.798 de femei, 3893 bărbați, și 4770 neindemnizați. Sursă: <http://www.anofm.ro/statistica>

Analizele pe domenii și ocupații ne arată următoarele aspecte, grupate în 4 situații și anume:

- Număr ridicat de șomeri și număr mare de locuri de muncă vacante
- Număr ridicat de șomeri și număr mic de locuri de muncă vacante
- Număr mic de șomeri și număr mare de locuri de muncă vacante
- Număr mic de șomeri și număr mic de locuri de muncă vacante

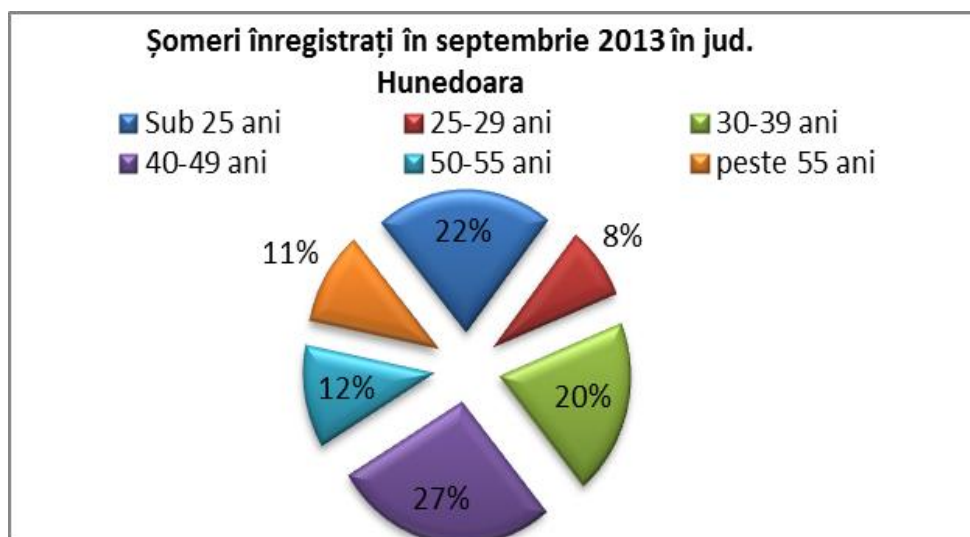

Fig. 5.5. Structura șomajului pe categorii de vârstă

Structura șomajului înregistrat la agenția de ocupare a forței de muncă din județul Hunedoara este prezentat în figura 4.5. de unde se constată că procentul cel mai mare de persoane fără un loc de muncă este cel din categoria 40-49 de ani, iar cel mai mic se regăsește în categoria 25-29 de ani.

5.2.1.1. Principalele constatări din analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru învățământul profesional și tehnic

În perioada 2008-2014 se constată o scădere a forței de muncă din domeniul agriculturii, silviculturii, pisciculturii precum o ușoară scădere din ramura industriei. Dezvoltarea serviciilor, a dus la creșterea semnificativă a ratei de ocupare în acest sector de activitate. O ușoară creștere a forței de muncă s-a înregistrat și în domeniul construcțiilor.

Pentru creșterea gradului de ocupare a absolvenților de învățământ profesional și tehnic, se recomandă orientarea în calificări specifice serviciilor și construcțiilor.

Promovarea dezvoltării propriei afaceri, contribuie la relansarea economică a zonei și implicit a integrării mult mai ușoare a absolvenților pe piața forței de muncă.

5.2.1.2. Principalele constatări din analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru școala postliceală

Se constată că nivelul de pregătire la nivel postliceal are un procent de reprezentativitate scăzut în rândul populației ocupate, datorată necorelării specializării cu cerințele pieței muncii.

În acest sens se impune autorizarea ca furnizori de formare a cât mai multor școli din județ care să formeze personal conform cerințelor agenților economici.

5.2.1.3. Principalele constatări din analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru învățământul superior

Din total populație ocupată se constată că cea mai mică pondere o deține populația cu studii superioare. Aceasta se datorează instabilității economice, lipsei strategiilor de dezvoltare a regiunii și implicit a județelor, a pregătirii profesionale necorespunzătoare domeniilor de activitate aflate în ascensiune, precum și salariilor necorespunzătoare acordate persoanelor cu studii superioare.

5.2.2. Evoluțiile recente ale șomajului și a locurilor de muncă vacante înregistrate la AJOFM (aspecte critice în contextual crizei economice și financiare)

Pe perioada analizată se poate distinge clar un maxim al acestui indicator pentru anul 2009, atât la nivel național cât și la nivelul Regiunii Vest după care urmează o tendință clară de descreștere, care este și semnificativă în valoare absolută.

Referitor la structura șomajului pe nivele de educație, putem observa că cea mai afectată categorie și totodată expusă riscului este cea a tinerilor cu nivel de educație primar, gimnazial și profesional atât la nivel național (cu o medie a ponderii de 73,16%) cât și la nivel regional (cu o medie a ponderii de 64,61%). La polul opus se situează cei cu nivel de educație universitar, identificați la nivel regional, pe perioada analizată, cu ponderi mai mari decât cele înregistrate la nivel național. Această situație poate fi corelată cu faptul că o mare parte a absolvenților de studii superioare acceptă locuri de muncă sub calificarea lor, iar aceste poziții sunt mai vulnerabile schimbărilor de pe piața muncii, cu risc mai mare de șomaj.

Pentru șomerii înregistrați pe nivele de educație, în perioada 2007- 2015, județele prezintă deviații semnificative. Pentru șomerii înregistrați cu studii Primar, gimnazial și profesional cele mai mari valori se înregistrează în județul Arad cu o medie de 71,82 %, cu 7,21 puncte procentuale peste media regională iar la extrema cealaltă se situează județul Timiș cu o medie a șomerilor înregistrați pe acest nivel de educație de 60,87% cu 3,74 puncte procentuale sub media regională.

În ceea ce privește șomerii înregistrați cu nivel de educație *Liceal și postliceal* se înregistrează valori ale mediei apropiate de media regională (25,51%) în județele Timiș (24,25%), Hunedoara (28,65%) și Caraș-Severin (27,24%). Excepție face județul Arad unde media șomerilor înregistrați pe acest nivel de educație este de 19,43% cu 6,08 puncte procentuale sub media regională.

Referitor la șomerii înregistrați cu nivel de educație *universitar* se înregistrează valori ale mediei apropiate de media regională (9,87%) în județele Arad (8,74%), Hunedoara (8,83%) și Caraș-Severin (8,48%). Excepție face județul Timiș unde media șomerilor înregistrați pe acest nivel de educație este de 14,88 % cu 5,01 puncte procentuale sub media regională.

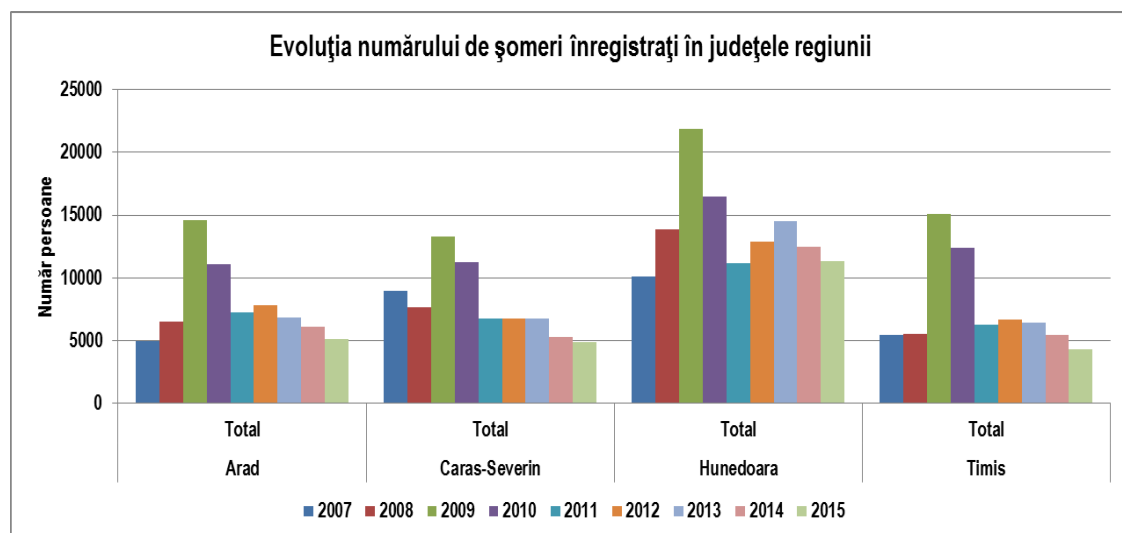

Figura 5.6.a. Evoluția șomajului în regiune

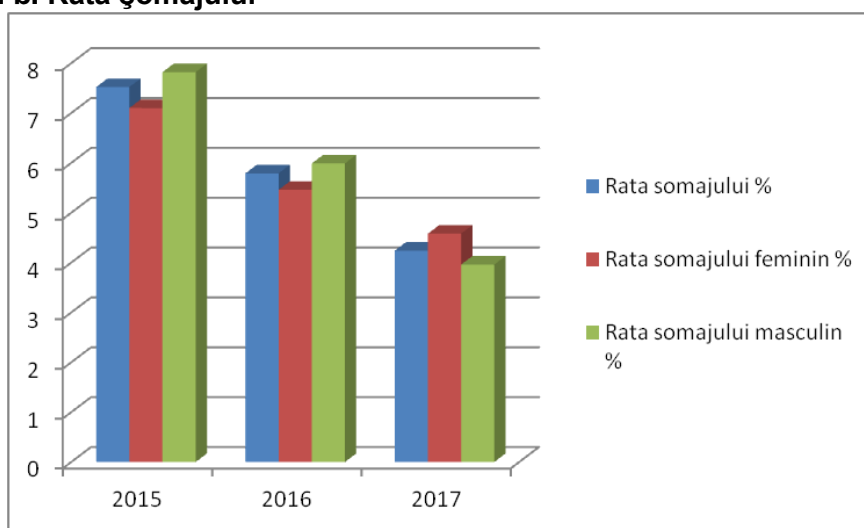
Sursa datelor: INS - Baza de date TEMPO-Online

Rata șomajului (BIM) în jud. Hunedoara la nivelul anului 2017 a înregistrat o valoare de 4,24 %

Tabel Situația somerilor conform ANOFM

	31.11.2015	31.12.2016	30.09.2017
Numar total someri	11131	10789	7691
Numar total someri femei	5535	5411	3798
Numar total someri barbate	5596	5378	3893
Numar total someri indemnizati	3348	4170	2921
Numar total someri neindemnizati	7783	6619	4770
Rata somajului %	7.52	5.79	4.24
Rata somajului feminin %	7.1	5.46	4.58
Rata somajului masculin %	7.82	5.99	3.96

Fig. 5.6. b. Rata șomajului

Analizând perioada 2015-2017 observăm o scădere a ratei șomajului.

5.3.2. Proiecția ocupării și a deficitului de calificări pe termen scurt (anchete)

5.3.2.1. Anchete în întreprinderi

În urma anchetei în firme privind cererea de forță de muncă pe termen scurt, realizat de INCST în cadrul proiectului „Corelarea ofertei educaționale în învățământul profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii”, la nivelul județului Hunedoara s-a constatat o scădere a numărului de angajați în anul 2010 cu 4,4%.

De asemenea în județul Hunedoara se prognozează cel mai scăzut potențial de creștere în privința locurilor de muncă.

5.3.2.2. Anchete în rândul angajatorilor și salariaților

Datele pentru realizarea proiecțiilor au fost obținute de la Institutul Național de Statistică, prin solicitarea de prelucrări speciale, din publicațiile statistice oficiale, din baza de date Tempo Online, precum și din lucrări din biblioteca Institutului Național de Statistică (publicații anuale, teritoriale, regionale).

Au fost verificate seriile de date și s-au identificat posibilele valori lipsă; apoi s-a verificat corectitudinea datelor atât prin analize grafice, cât și analize descriptive și teste statistice.

5.2.4. Proiecția cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu (2013-2020)

În 2011, Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale (INCSMPS) a realizat, **Studiu previzional privind cererea de formare profesională la orizontul 2013 și în perspectiva 2020. Studiul a fost realizat de către INCSMPS** în calitate de partener în cadrul Proiectului strategic cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013 „Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii”, proiect al cărui lider de parteneriat a fost Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic.

Proiecția cererii de forță de muncă și a cererii de formare profesională pe termen mediu și lung a fost realizată utilizând o metodologie similară cu cea utilizată de Universitatea Cambridge în modelul de prognoză utilizat de CEDEFOP, dar prezintă unele abordări inovative generate de gradul mult mai mare de detaliere a informațiilor dorite.

Astfel, s-a realizat o proiecție a **cererii potențiale** de forță de muncă (definită ca cererea de forță de muncă rezultată din dinamica economică - descrisă prin indicatori ai investițiilor brute interne și externe și ai valorii adăugate brute) de-a lungul orizontului de prognoză. Evaluarea cererii potențiale indică modul în care populația ocupată reacționează la dinamica economică. De aceea pentru estimarea ei s-a utilizat o tehnică de modelare econometrică

A fost estimată și **cererea înlocuită** (definită ca număr de locuri de muncă rezultate din retragerea participanților la activitatea economică ca urmare a pensionărilor). Este de menționat că cererea înlocuită este o variabilă intermediară, astfel încât valorile ei nu descriu decât evoluții ale unor structuri economice trecute. Mai mult, lipsa unor informații detaliate cu privire la structura pe vârste a populației ocupate a făcut ca estimarea să fie făcută pe grupe de vârstă și în ipoteze care induc un anumit grad de eroare al estimării. Prin urmare, aceste estimări trebuie privite cu rezerve.

Utilizând cele două variabile (cererea potențială și cererea înlocuită) s-a estimat **cererea agregată** de forță de muncă pentru anul 2013 și s-a extins prognoza pentru orizontul 2020.

Analizând informațiile cu privire la dinamica cererii potențiale (măsura creării sau distrugerii de locuri de muncă în viitor) și a cererii înlocuite s-au estimat **locurile de muncă disponibile**, în ipotezele de calcul al celor două variabile. Acest indicator poate lua valori pozitive dacă există cerere potențială sau dacă aceasta indică distrugere de locuri de muncă dar nivelul cererii înlocuite este mai mare decât distrugerea de locuri de muncă.

Modelul econometric macroeconomic utilizat pentru estimarea cererii de forță de muncă la nivel național a utilizat serii de date de la Institutul Național de Statistică, pentru perioada 2000-2088 privind:

- populația ocupată în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1)
- valoarea investițiilor brute în bunuri corporale în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1)
- valoarea adăugată brută în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1)
- valoarea costului mediu lunar al salariilor în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1)

Proiecția cererii de forță de muncă și a cererii de formare profesională pe termen mediu și lung a fost realizată în trei tipuri de scenarii:

❖ **Scenariul MODERAT** a fost construit pe baza următoarelor ipoteze:

- evoluția valorii adăugate brute (VAB) conform prognozelor Comisiei Naționale de Prognoză (Prognoza de primăvară 2011) pentru perioada 2011-2013

- pentru perioada 2014 – 2020 s-a presupus următoarea evoluție a **valorii adăugate brute**: un ritm anual de creștere în industrie de 1.0325, un ritm de 1.0305 în construcții și respectiv un ritm anual de creștere în servicii de 1.0165 (valori calculate ca o medie aritmetică a ritmurilor anuale de creștere așteptate pentru perioada 2011 – 2012). S-a considerat că în cadrul fiecărei ramuri, diviziunile componente urmează evoluția ramurii. S-a optat pentru alegerea pentru perioada 2014-2020 a unor ritmuri de creștere a VAB inferioare anului 2013 deoarece s-a dorit luarea în considerare a prezumtivei crize economice pe care specialiștii o previzionează după anul 2013.

- pentru evoluția **Costului forței de muncă** pentru anii 2009 și 2010 s-a ținut cont de valorile reale publicate de Institutul Național de Statistică, în timp ce pentru anii 2011-2020 s-a considerat un ritm anual de creștere constant și egal cu 1015.

- pentru evoluția **Investițiilor brute s-a** pornit de la ritmul de scădere anual pentru 2009 (0.76) pe total industrie calculat din datele de la INS - tempo online. În lipsa altor informații s-a considerat că această scădere a fost înregistrată identic la nivelul fiecărei diviziuni CAEN. Pentru perioada 2010 – 2020 s-a estimat trendul liniar al variabilei pe baza datelor observate pe întreaga perioadă de analiză.

❖ **Scenariul OPTIMIST** a presupus următoarele variații față de scenariul MODERAT:

- **VAB** în 2010 înregistrează un ritm de creștere de 1.1 față de 2009 în industrie, un ritm de scădere de 0.9 față de 2009 în construcții, în timp ce în servicii se menține constantă pe perioada 2010-2011. Pentru perioada 2012- 2013 se mențin evoluțiile prognozate de Comisia Națională de Prognoză, în timp ce pentru perioada 2014- 2020 s-a considerat un ritm anual de creștere în industrie de 1.036, un ritm de 1.044 în construcții și respectiv un ritm anual de creștere în servicii de 1.032 (valori calculate ca o medie aritmetică a ritmurilor anuale de creștere așteptate pentru perioada 2011 – 2013).

- **Investițiile brute** în 2010 înregistrează un ritm de creștere de 1.15 față de 2009. Pentru perioada 2011- 2020 s-a estimat apoi trendul liniar al variabilei.

❖ **Scenariul PESIMIST** a presupus următoarele variații față de scenariul MODERAT:

- **VAB** în perioada 2014 - 2020 se menține la nivelul prognozat pentru anul 2011. De asemenea, s-a ținut cont și de rezultatele anchetei în firme, conform cărora peste jumătate dintre cei intervievați sunt de părere că România nu își va reveni din criza economică până în anul 2013.

- **Costul forței de muncă** în 2010 își menține ritmul de creștere pe care l-a avut în 2009 comparativ cu 2008, în timp ce pentru anii 2011-2020 s-a considerat un ritm anual de creștere de 1.015 constant.

A fost prognozată separat și evoluția celor 18 diviziuni CAEN (Rev.1) ce au fost excluse din modelul econometric din cauza lipsei de date. Pentru acestea s-a emis ipoteza conform căreia evoluția populației ocupate din cadrul lor își menține trendul observabil pentru perioada 2000-2008. În final, s-a corectat modelul cu eroarea obținută din predicția populației ocupate totale la nivel național pentru anii 2009 și 2010 (engl. *nowcast*) cu valorile reale (erorile au fost de aprox. 1-2%).

Rezultatele proiecțiilor

1. Proiecția cererii potențiale la nivel național

Rezultatele prognozei cererii potențiale de forță de muncă (funcție de dinamica economică ce generează sau distruge locuri de muncă) la nivel național pentru perioada 2011 – 2020 indică scăderea acesteia în ipotezele scenariului pesimist și a celui moderat și creșterea acesteia în ipoteza scenariului optimist.

(mii persoane)

	scenariu PESIMIST	scenariu MODERAT (de bază)	scenariu OPTIMIST
2009	9243	9243	9243
2010	9239	9239	9239
2011	8939	9161	9400
2012	8951	9095	9414
2013	8972	9045	9437
2014	8937	9032	9440
2015	8903	9021	9444
2016	8867	9009	9447
2017	8831	8996	9450
2018	8794	8982	9452
2019	8756	8968	9454
2020	8718	8954	9456

2. Proiecția cererii potențiale, a cererii înlocuite și a cererii agregate de forță de muncă la nivel de regiune de dezvoltare și la nivel de județ – scenariul moderat

În ipotezele scenariului de bază (moderat) proiecția cererii potențiale relevante pentru învățământul profesional și tehnic indică, la nivel regional, trenduri de reducere continuă între 2012-2020 în regiunile Nord-Est, Nord-Vest, Sus-Est, Sud-Vest și trenduri de scădere în perioada 2012-2014 urmate de trenduri de creștere între 2015 și 2020 în regiunile Sud, Centru, Vest, București-Ilfov.

Proiecția cererii potențiale de forță de muncă la nivel județean a fost estimată prin dezagregarea proiecțiilor la nivel regional privind populația ocupată. Proiecția în structură de ocupații pentru fiecare județ în parte a plecat de la asumția că este puțin probabil să se producă în următorii trei ani modificări structurale semnificative față de anul 2009.

Pornind de la ratele de pensionare pe ocupații la nivel național (sursa: CEDEFOP din LFS (AMIGO)), s-a coborât la nivel regional luându-se în considerare diferențele dintre rata de ocupare a persoanelor vârstnice (peste 55 de ani) la nivel național și pe regiuni. Apoi, ratele de pensionare au fost rafinate la nivel de județ prin raportarea la ponderea populației de 55 ani și peste în populația totală ocupată a județului respectiv și compararea acesteia cu ponderea populației de 55 ani și peste în populația totală ocupată a regiunii din care face parte județul.

Cererea agregată de forță de muncă la nivel național a fost obținută din însumarea cererii potențiale cu cererea înlocuită de forță de muncă. Se observă faptul că – la nivel național - în fiecare an de prognoză, cererea înlocuită compensează scăderile cererii potențiale rezultată din evoluția potențială a activităților economice. Diferența dintre cererea înlocuită și modificarea cererii potențiale față de anul anterior este explicată de existența unor locuri de muncă disponibile. Estimarea dinamicii acestora, ca și a cererii potențiale, înlocuite și agregate în ipotezele scenariului de bază (moderat) arată existența unor oportunități pentru ocuparea tinerilor absolvenți sau a inactivilor, respectiv a șomerilor. Dacă acceptăm ipoteza că ponderea populației inactive nu se modifică și nici nu au loc reduceri ale ratei șomajului, putem să considerăm ca aceste locuri de muncă vor putea fi disponibile pentru absolvenții din diferite domenii relevante pentru învățământul profesional și tehnic.

Prognoze ale cererii pentru Regiunea VEST (nr. persoane)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Prognoze ale cererii potențiale	593426	585345	578746	592267	593996	595201	596565	598099	599796	601650
Prognoze ale cererii înlocuite	4366	4306	4258	4357	4370	4379	4389	4400	4413	4426
Prognoze ale cererii agregate	597792	589651	583004	596624	598366	599580	600954	602499	604209	606077

Prognoze ale cererii pentru județul Hunedoara

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Prognoze ale cererii potențiale	138140	136259	134723	137871	138273	138554	138871	139228	139623	140055
Prognoze ale cererii înlocuite	1144	1128	1116	1142	1145	1147	1150	1153	1156	1160
Prognoze ale cererii agregate	139284	137387	135839	139012	139418	139701	140021	140381	140779	141215

3. Proiecția cererii de forță de muncă pe activități economice, la nivelul regiunii

Proiecția cererii de forță de muncă pe activități economice la nivelul regiunii vest în comparație cu celelalte regiuni și cu cea națională este realizată pe domenii de activități economice și este prezentată în Anexa 2.

4. Dinamica locurilor de muncă disponibile în regiunea Vest - scenariul moderat

	DINAMICA LOCURILOR DE MUNCA DISPONIBILE				
	Regiunea V	Arad	Caras Severin	Hunedoara	Timiș
2012	-11610	-1995	-2295	-2582	-4738
2013	-8738	-1552	-1647	-1914	-3625
2014	30986	4533	7376	7349	11727
2015	7775	974	2110	1939	2753
2016	6752	817	1878	1701	2357
2017	7076	866	1952	1776	2481
2018	7420	918	2031	1857	2614
2019	7755	969	2108	1935	2743
2020	8078	1018	2183	2011	2867

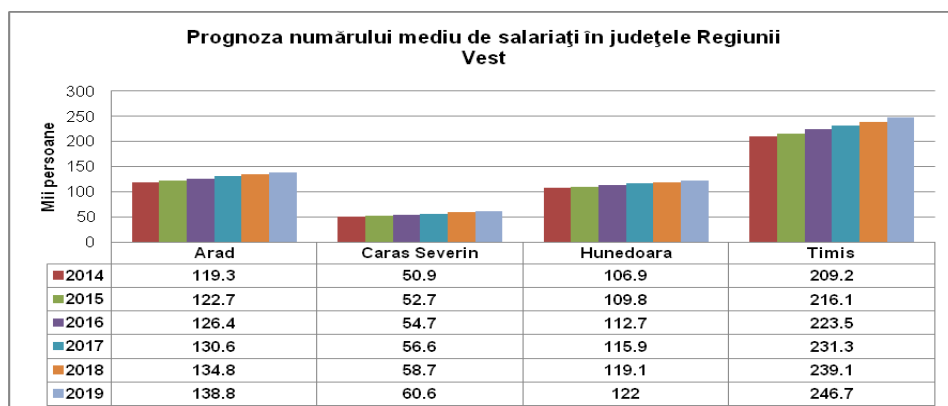
Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante

Locuri de munca vacante pe regiuni de dezvoltare si activitati ale economiei nationale (sectiuni) CAEN Rev.2 În România, numărul mediu anual al locurilor de muncă vacante, în perioada analizată, a fost de 40.636 locuri iar în Regiunea Vest de 5.429 locuri ceea ce reprezintă 13,36% din numărul locurilor de muncă vacante din întreaga țară.

În urma analizei datelor existente, la nivelul regiunii în perioada 2011-2015, cu privire la locurile de munca vacante se constată următoarele: media celor mai ridicate valori s-au înregistrat în **industria prelucrătoare (2.119 locuri de muncă vacante)**, în **învățământ (717,5 locuri de muncă vacante)**, în **administrația publică (614 locuri de muncă vacante)** și în **sănătate și asistență socială (596 locuri de muncă vacante)**. La polul opus, cele mai mici valori în ceea ce privește numărul mediu anual al locurilor de muncă vacante s-a înregistrat în activitățile din **producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (7 locuri de muncă vacante)** urmate de **hoteluri și restaurante (30 locuri de muncă vacante)** și **informații și comunicații (35 locuri de muncă vacante)**.

Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe grupe majore de ocupații

În perioada 2011- 2015, cea mai mare cerere de forță de muncă salariată exprimată de angajatori prin intermediul *numărului mediu anual al locurilor de muncă vacante* s-a constatat în rândul ocupațiilor de **specialiști în diverse domenii de activitate (5.146 locuri de munca vacante)**, urmate de ocupațiile de **Muncitori necalificați (1.065 locuri vacante)** și Operatori la instalații și mașini; asamblori de mașini și echipamente (739 locuri vacante). La polul opus, cea mai redusă disponibilitate a cererii de forță de muncă salariată s-a constatat pentru ocupațiile de **lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit - (6 locuri vacante)**, respectiv de **membri corpului legislativ, ai executivului, înalți conducători ai administrației publice, conducători și funcționari superiori (402 locuri vacante)**.

Proiecția principalilor indicatori ai pieței muncii (Comisia Națională de Prognoză)

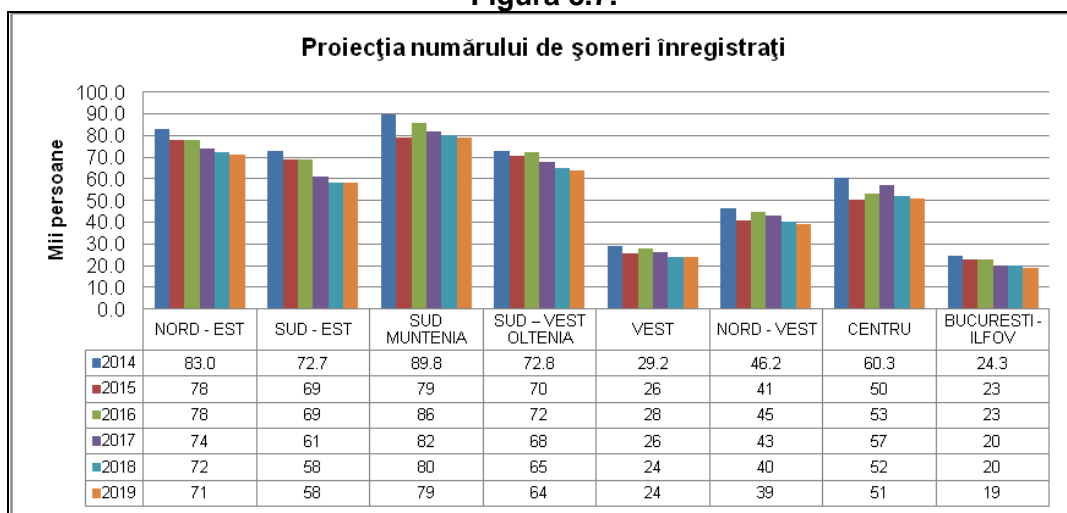
Proiecția numărului mediu de salariați²⁶

Numărul mediu de salariați: Conform datelor Comisiei Naționale de Prognoză, la nivel național se estimează o creștere a numărului mediu de salariați cu 702,3 mii persoane de la 4507,7 mii în 2014 la 5210 mii persoane în 2019. Cea mai mare creștere se preconizează în București-Ilfov (117,3 mii) urmat aproape la egalitate de Regiunea Centru (110,1 mii) și Regiunea Nord-Vest (110,2 mii) iar la polul opus se situează Reginea Sud-Vest Oltenia (51,2 mii). **In Regiunea Vest se estimează ca până în anul 2019 numărul mediu de salariați să crească cu 81,9 mii persoane, ceea ce reprezintă o creștere cu 16% (o creștere procentuală relativă mai mare decât pentru Regiunea Vest, se înregistrează pentru Regiunile Nord Vest, de 18% și Centru de 19%)**

Proiecția șomerilor înregistrați, la sfârșitul anului²⁷

Per total, la sfârșitul anului 2019, numărul șomerilor înregistrați la nivel național va fi de 405 mii persoane cu 73,3 mii mai puțin decât numărul șomerilor înregistrați la sfârșitul anului 2014. Se estimează ca acest număr să scadă în Regiunea Vest cu 5,2 mii, de la 29,2 mii în 2014 la 24 mii în 2019.

Figura 5.7.

Sursa datelor: Comisia Nationala de Prognoza - Prognoza în profil teritorial – varianta de primavara 2016
<http://www.cnp.ro/ro/prognoze>

Proiecția stabilește cele mai mici valori ale numărului de șomeri pentru Regiunea Vest, cu valori puțin mai mari decât pentru București Ilfov, dar semnificativ mai mici decât în celelalte regiuni.

Proiecția ratei șomajului înregistrat²⁸

Rata șomajului înregistrată la nivel național era, la sfârșitul anului 2014, de 5,4%, și conform estimărilor ar trebui să scadă cu **1,1 puncte procentuale până la sfârșitul anului 2019** după cum arată datele Comisiei Naționale de Prognoză. La nivelul Regiunii Vest este preconizat

²⁶ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 i Prognoza profil teritorial mai 2016” – [pentru vizualizare clic aici](#)

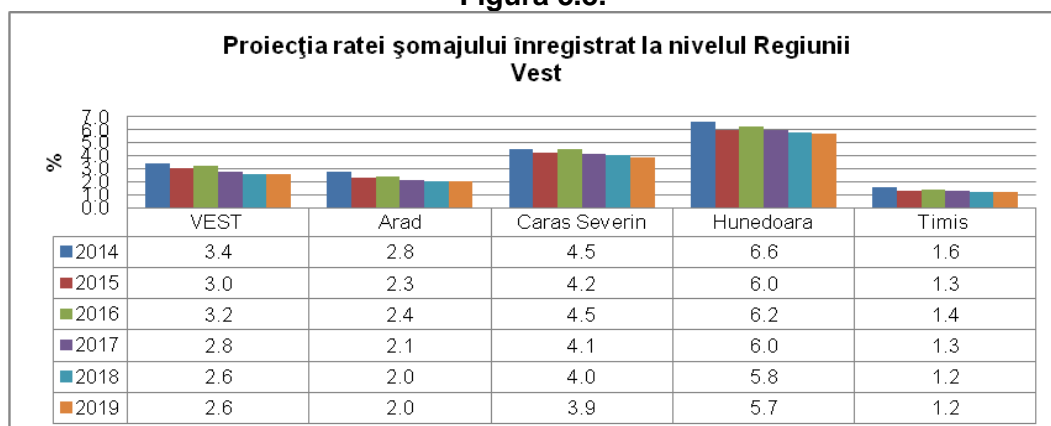
²⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 i Prognoza profil teritorial mai 2016” – [pentru vizualizare clic aici](#)

²⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 i Prognoza profil teritorial mai 2016” – [pentru vizualizare clic aici](#)

ca rata șomajului să se reducă la 2,6% în 2019 față de 3,4% înregistrat în 2014, astfel încât regiunea se va situa și la acest indicator imediat după București Ilfov.

Conform datelor prognozate, ponderea șomerilor înregistrați, la sfârșitul anului va avea următoarea evoluție: scădere în regiunea Nord-Est și București –Ilfov (cu 0,3%), Sud-Est (cu 1%) și Vest (cu 0,2%); creștere în regiunea Sud-Muntenia (cu 0,7%) și Sud-Vest Oltenia (cu 0,6%). În două regiuni, Nord-Est și Centru, ponderea șomerilor înregistrați la sfârșitul anului 2014 păstrează aceeași valoare la sfârșitul anului 2019.

Figura 5.8.

Sursa datelor: Comisia Nationala de Prognoza - Prognoza în profil teritorial – varianta de primavara 2016
<http://www.cnp.ro/ro/prognoze>

Rata șomajului în județele regiunii este prognozată cu o scădere față de valorile actuale, dar la valori cu diferențe semnificative între județe, cu valori finale extreme prognozate între 1,2% pentru județul Timiș și 5,7% pentru județul Hunedoara, și cu valorile de 2% pentru Județul Arad și 3,9% pentru Caraș Severin.

Structura proiecției cererii potențiale pe domenii de pregătire în Regiunea Vest

Domeniul de educație și formare profesională	Ponderi previzionate ale cererii de formare profesională pentru 2014-2020 (%)
Agricultură	1,90%
Silvicultură	0,00%
protecția mediului	26,20%
ind. alimentară	1,60%
Comerț	9,00%
Economic	8,10%
turism și alimentație	1,40%
estetica și igiena corpului omenesc	0,00%
construcții, instalații și lucrări publice	5,10%
Mecanică	21,30%
Electric	4,40%
electromecanică	0,90%
electronică automatizări	1,10%
chimie industrială	1,10%
materiale de construcții	1,70%
fabric. prod. din lemn	2,50%
industrie textilă și pielărie	13,40%
tehnici poligrafice	0,30%
producție media	0,00%

Pentru stabilirea noului plan de școlarizare se formulează următoarele recomandări:

DOMENIUL PREGĂTIRII DE BAZĂ	RECOMANDARE CLDPS
fabricarea produselor din lemn	Oferta de școlarizare este corespunzătoare pentru formarea inițială și are o tendință ușor ascendentă datorită specificului județului. Se recomandă formare profesională continuă pentru agenții economici care și-au dezvoltat activitatea recent.
electronică automatizări	Se propune modificarea țintei în sensul creșterii ponderii deoarece în acest domeniu sunt incluse clasele de operator tehnică de calcul la care există solicitare din partea operatorilor economici, precum și a elevilor și care nu au fost anterior în acest domeniu. De asemenea sunt solicitări de calificări din acest domeniu în cadrul serviciilor.
producție media	Există solicitare pentru formare inițială din partea operatorilor economici, se recomandă alocarea unui număr mai mare de clase.
construcții instalații și lucrări publice	Cu toate că este considerat un domeniu prioritar în județ (deși tendința regională este mai scăzută) și ca urmare ținta PLAI este menținută la 8%, unitățile școlare întâmpină greutate în realizarea planului de școlarizare datorită atractivității scăzute a calificărilor respective chiar dacă solicitarea s-a realizat de la școli din zone diferite ale județului. Este necesară o mai bună promovare a acestei calificări.
Mecanică	Recomandările PLAI sunt de creștere a ponderii pentru acest domeniu de calificare deoarece sunt incluse în acest domeniu mai multe specializări precum sunt: Tehnician proiectant CAD, Tehnician în transporturi, Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații, sudor, strungar, mecanic auto – caificări solicitate de operatorii economici.
Electric	Se propune modificarea țintei deoarece există solicitare mai mare decât cea prognozată inițial pentru acest domeniu, datorită reorganizării specializărilor și datorită solicitărilor din cadrul serviciilor.
industrie textilă și pielărie	Este necesară o mai bună colaborare cu agenții economici din acest domeniu și o mai bună promovare a ofertei școlare.
materiale de construcții	Nu există solicitare pentru formarea profesională inițială, se recomandă formarea profesională continuă pentru eventualele solicitări din partea agenților economici.
tehnici poligrafice	Nu mai există solicitare pentru formare inițială. Se recomandă formarea profesională continuă pentru eventualele solicitări din partea agenților economici.
Comerț	În domeniul Comerț, piața muncii este în prezent suprasaturată, deși numărul magazinelor de tip super și hipermarket este mare, numărul firmelor de formare profesională a adulților autorizate pentru meseriile din domeniul comerț este mare. Aceste aspecte justifică ținta stabilită în cadrul CLDPS Hunedoara. Se propune o scădere a ponderii PLAI deoarece se solicită o pondere mai mare la domeniul Turism și alimentație publică datorită dezvoltării turismului în zonele montane ale județului (în stațiunile montane Parâng, Straja și Retezat).
estetica și igiena corpului omenesc	Se propune modificarea țintei în sensul creșterii ponderii PLAI deoarece există solicitări pentru acest domeniu atât din partea agenților economici cât și din partea elevilor. Tendința este de creștere în domeniul serviciilor.

5. Structura ofertei educaționale pe niveluri de calificare la nivelul regiunii Vest

PROGNOZE ALE CERERII AGREGATE - REGIUNEA VEST	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ponderea din cererea pieței muncii pentru calificări de nivel 2 și 3 în 2017	Pondere nivel 3 pentru continuarea studiilor în învățământ superior în 2017 (asigurarea benchmark european)	Ponderi nivel 2 și 3 în oferta educațională a IPT - ieșiri în 2017
Total	597792	589651	583004	596624	598366	599580	600954	602499	604209	606077			
Calificări specifice nivelului 4 de calificare	111065	109553	108318	110848	111172	111398	111653	111940	112257	112605	19%	27%	46%
Calificări specifice nivelului 3 de calificare	486727	480098	474686	485776	487194	488182	489301	490559	491951	493472	81%		54%

Notă: Ponderea de 27% a nivelul 3 pentru continuarea studiilor în învățământ superior în 2017 este conform țintei asumate de România prin PNR privind ponderea absolvenților de învățământ terțiar în 2020.

Se recomandă ca ponderea învățământului profesional și tehnic din totalul ofertei educaționale să fie de aproximativ 60%. În cadrul ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic aproximativ 40% se recomandă să fie pentru calificări de nivel 3 iar 60% pentru calificări de nivel 4 și 5.

5.3. Concluzii din analiza pieței muncii. Implicații pentru ÎPT

5.3.1. Principalele constatări desprinse din informațiile de la nivel regional și județean

În județul Hunedoara, rata de activitate a resurselor de muncă a avut trend descendent în anii 2002-2003, 2004-2006, 2007-2011. S-a înregistrat trend ascendent în anii 2003-2004, 2006-2007, 2011-2014.

În perioada 2008-2014, în județul Hunedoara, se observă o ușoară scădere a populației ocupate din domeniul servicii, raportat la industrie, agricultură și construcții.

Rata de ocupare, la nivel jud. Hunedoara, a persoanelor din grupa de vârstă 15-64 ani în anul 2014 a fost de 69%, în creștere față de media perioadei 2008 - 2012.

Populația cu nivel de pregătire scăzut (gimnazial sau fără școală absolvită), are posibilități foarte reduse de a ocupa un loc de munca. Posibilitatea de a ocupa un loc de muncă este de aproape 5 ori mai mare pentru persoanele care dețin un nivel de instruire mediu față de persoanele care nu au nici o calificare. Acest lucru este vizibil din tendința înregistrată pe perioada 2008-2015, în care crește cu 5% ponderea celor cu studii superioare din totalul populației active, și în mod similar și a celor cu studii liceale (cu 12,6%), în defavoarea celor cu studii gimnaziale (-3,1%) sau profesionale (-11,6%). Chiar dacă ponderea populației active cu studii superioare prezintă o creștere evidentă în perioada analizată, valoarea de 17,5% rămâne mult în urma țăntelor europene.

Persoanele cu *nivel mediu* de educație, din regiunea Vest, dețin în anul 2015 cea mai mare pondere în totalul populației ocupate 65,6%, pondere mare regăsim la persoanele de sex masculin 68,4% respectiv la persoanele din mediul urban 65,2%. Din nefericire ponderea cea mai mică o dețin persoanele cu *studii superioare* 20,7% dintre acestea pondere mai ridicată regăsim în cazul femeilor 24,7% și persoanelor care locuiau în mediul urban 27,4% (Anexa 3aAmigo).

Analizând evoluția populației ocupate în județul Hunedoara în perioada 2008 – 2014 se observă o ușoară creștere a populației ocupate din economie, în perioada 2010-2012, urmată de o ușoară scădere până în anul 2014, datorată scăderii tuturor ramurilor de activitate.

În industria hunedoareană, ponderea populației ocupate nu a înregistrat evoluții deosebite nici în sens pozitiv nici în sens negativ, diferențele de la an la an în perioada 2009 – 2014 fiind inferioare valorii de 1%.

În construcțiile din județul Hunedoara, ponderea populației ocupate a cunoscut un ritm de scădere continuu în perioada 2008-2014.

În domeniul serviciilor, la nivelul regiunii Vest, în perioada 2008-2014 s-a înregistrat o ușoară fluctuație a ponderii populației ocupate, aproximativ sub 1pp.

Evoluția structurii populației ocupate după nivelul de instruire, în Reginea Vest, în perioada 2008 - 2015 evidențiază creșterea ponderii populației ocupate cu studii superioare și a populației ocupate cu nivel de pregătire mediu (liceal), în paralel cu o scădere semnificativă a ponderii persoanelor cu nivel scăzut de pregătire (gimnazial și primar sau fără școală absolvită).

- Referitor la structura șomajului pe nivele de educație, cea mai afectată categorie și totodată expusă riscului este cea a tinerilor cu nivel de educație primar, gimnazial și profesional.

Pentru întreaga perioadă se înregistrează o tendință de scădere a ratei șomajului, un semn al revigorării pieței muncii, ajungând la valori critice pentru acest indicator, fiind necesară deschiderea pieței și pentru muncitorii din alte regiuni.

Până în 2025, ponderea forței de muncă din România cu nivel înalt de calificare ar trebui să crească până la 39,4%, comparativ cu 26,6% în 2013 și 17,3% în 2005. Persoanele cu nivel mediu de calificare în 2025 vor reprezenta 37,8% din forța de muncă, comparativ cu 51,5 % în 2013. Ponderea celor cu nivel scăzut sau fără calificări este previzionat să rămână la aproximativ 22% în anul 2025.

Forța de muncă din România este din ce în ce mai înalt calificată. Aceasta se explică prin faptul că mai multe persoane în vârstă, mai puțin calificate, părăsesc piața forței de muncă și mai mulți oameni tineri, cu studii superioare, intră pe piața forței de muncă.

Cele mai multe oportunități de angajare în România vor necesita calificări de nivel inferior, adică ISCED 97 niveluri 1 și 2. Cu toate acestea, va exista și un număr semnificativ de oportunități de angajare care necesită calificări de nivel înalt, adică ISCED 97 niveluri 5 și 6

Reducerea absolută și relativă a populației tinere (0-14 ani) și creșterea ponderii populației vârstnice (de 60 de ani și peste) (vezi statisticile Direcției județene de statistică Hunedoara);

Ponderea populației tinere (0-14 ani) este mai scăzută față de nivelul regional și național, iar populația în vârstă de muncă (15-59 ani) este mai numeroasă.

5.3.2. Implicații pentru învățământul profesional și tehnic

Concluzii	Implicații pentru dezvoltarea resurselor umane, IPT
Scăderea ratei de ocupare	Anticiparea nevoilor de calificare și adaptarea ofertei la nevoile pieței muncii. Acțiuni sistematice de informare, orientare și consiliere a elevilor Abordarea integrată a formării profesionale inițiale și continue, din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți cu scopul adaptării la cerințele pieței muncii. Implicarea în programele de măsuri active pentru ocuparea forței de muncă, în special în cele privind oferirea unei noi calificări tinerilor care nu și-au găsit un loc de muncă după absolvirea școlii. Parteneriate active cu agenții economici, Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă, autorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socio-profesională a absolvenților învățământului profesional și tehnic – prioritate permanentă a managementului școlar.
Participarea scăzută a forței de muncă în	- Implicare activă a școlilor ca furnizori de formare pentru adulți pentru: - creșterea nivelului de calificare a capitalului uman și formarea de noi

<p>programe de formare continuă</p>	<p>competențe pentru adaptarea la schimbările tehnologice și organizaționale din întreprinderi,</p> <ul style="list-style-type: none"> - adecvarea calificării cu locul de muncă, - reconversia profesională în funcție de nevoile pieței muncii, recunoașterea și valorificarea experienței profesionale și a competențelor dobândite pe cale formală și informală, - diversificarea ofertei de formare și adaptarea la nevoile grupurilor țintă: ex. programe de formare la distanță, consultanță, etc.
<p>Evoluțiile sectoriale în plan ocupațional, analizele și prognozele privind evoluția cererii și ofertei de forță de muncă</p>	<p>Planificarea strategică pe termen lung a ofertei de calificare, corelată la toate nivelurile decizionale: regional (PRAI), județean (PLAI), unitate școlară (PAS)</p> <p>Identificarea și eliminarea unor dezechilibre între oferta IPT și nevoile de calificare</p> <p>Identificarea domeniilor și profilelor de formare profesională inițială prioritare pentru dezvoltarea regională.</p> <p>Stabilirea ponderilor domeniilor și profilelor de formare profesională inițială în oferta de școlarizare în perspectiva 2020</p> <p>Planurile de școlarizare (realizat în termeni de calificări profesionale, grupate în domenii și profile) trebuie să reflecte nevoile de forță de muncă în creștere în anumite sectoare/activități ale economiei naționale (descrie în termeni de CAEN sau COR)</p> <p>Creșterea calității formării profesionale inițiale menită să conducă la dobândirea de către absolvenți a competențelor profesionale la un nivel superior celorlalți ofertanți de forță de muncă. Dezvoltarea resurselor umane ale școlilor și a unor parteneriate durabile școală-angajatori.</p> <p>Identificarea unor priorități strategice sectoriale pentru agricultură și dezvoltarea rurală:</p> <p>Pregătirea tinerilor pentru exploatarea eficientă a potențialului agricol – creșterea nivelului de calificare (nivel 3, competențe integrate pentru exploatarea și managementul fermei, procesarea primară a produselor agro-alimentare, etc.)</p> <p>Diversificarea ofertei de calificare având în vedere: agricultura ecologică, promovarea agroturismului, a meșteșugurilor tradiționale, valorificarea resurselor locale prin mica industrie și dezvoltarea serviciilor</p> <p>Implicarea în programe de formare continuă pe două componente: formarea competențelor necesare unei agriculturi competitive și reconversia excedentului de forță de muncă din agricultură spre alte activități.</p>

Pentru stabilirea noului plan de școlarizare, CLDPS formulează următoarele recomandări:

- În *fabricarea produselor din lemn*, oferta de școlarizare este corespunzătoare pentru formarea inițială și are o tendință ușor ascendentă datorită specificului județului. Se recomandă formare profesională continuă pentru agenții economici care și-au dezvoltat activitatea recent, în domeniul pregătirii de bază *fabricarea produselor din lemn*;
- În *electronică și automatizări*, se propune modificarea țintei în sensul creșterii ponderii în domeniul pregătirii de bază *electronică automatizări*; sunt incluse clasele de operator tehnică de calcul la care există solicitare din partea elevilor și care nu au fost anterior în acest domeniu. De asemenea sunt solicitări de calificări din acest domeniu în cadrul serviciilor.
- În *producție media*, nu mai există solicitare pentru formare inițială în domeniul pregătirii de bază *producție media*; se recomandă formarea profesională continuă pentru eventualele solicitări din partea agenților economici;
- În *construcții instalații și lucrări publice*, cu toate că este considerat un domeniu prioritar în județ (deși tendința regională este mai scăzută) și ca urmare ținta PLAI este menținută la 8%, unitățile școlare întâmpină greutăți în realizarea planului de școlarizare datorită atractivității scăzute a calificărilor respective chiar dacă solicitarea s-a realizat de la școli din zone diferite ale județului. Este necesară o mai bună promovare a acestei calificări.
- În domeniul *mecanică*, recomandările sunt de menținere a ponderii pentru acest domeniu de calificare deoarece sunt incluse în acest domeniu mai multe specializări precum sunt:

Tehnician proiectant CAD, Tehnician în transporturi, Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații, etc.

- În domeniul *electric*, se propune modificarea țintei deoarece există solicitare mai mare decât cea prognozată inițial pentru acest domeniu, datorită reorganizării specializărilor și datorită solicitărilor din cadrul serviciilor;
- În *industrie textilă și pielărie*, conform informațiilor de la agenții economici este necesară o creștere a ofertei de formare în acest domeniu. Este necesară o mai bună colaborare cu agenții economici din acest domeniu și o mai bună promovare a ofertei școlare;
- În domeniul *materiale de construcții*, nu există solicitare pentru formarea profesională inițială, se recomandă formarea profesională continuă pentru eventualele solicitări din partea agenților economici;
- În *tehnici poligrafice*, nu există solicitare pentru formarea profesională inițială, se recomandă formarea profesională continuă pentru eventualele solicitări din partea agenților economici;
- În *comerț*, se propune o scădere a ponderii deoarece se solicită o pondere mai mare la domeniul Turism și alimentație publică datorită dezvoltării turismului în zonele montane ale județului (în stațiunile montane Parâng, Straja și Retezat);
- În *estetica și igiena corpului omenesc*, se propune modificarea țintei în sensul creșterii ponderii PLAI deoarece există solicitări pentru acest domeniu atât din partea agenților economici cât și din partea elevilor. Tendința este de creștere în domeniul serviciilor.

6. ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC DIN JUDEȚ

6.1. Indicatori de context

5.1.1. Contextul european

Europa încearcă să recupereze o criză economică severă și financiară. Rata șomajului este mare - în special în rândul tinerilor. Criza a subliniat nevoia de a reforma economiile și societățile noastre. Europa vrea să devină mai inteligentă, mai durabilă și mai inclusivă. Pentru a realiza acest lucru avem nevoie de învățământ flexibil, de înaltă calitate și de sisteme de formare care să răspundă nevoilor actuale și viitoare.

Procesul de la Copenhaga a jucat un rol crucial în creșterea gradului de conștientizare a importanței învățământului profesional și tehnic la nivelul fiecărei națiuni cât și la nivel european.

Europa 2020 oferă o imagine de ansamblu a economiei sociale de piață a Europei pentru secolul al XXI-lea. Europa 2020 propune trei priorități care se susțin reciproc:

- creștere inteligentă: dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare;
- creștere durabilă: promovarea unei economii mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, mai ecologice și mai competitive;
- creștere favorabilă incluziunii: promovarea unei economii cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, care să asigure coeziunea socială și teritorială. UE trebuie să definească direcția în care vrea să evolueze până în anul 2020.

În acest scop, Comisia Europeană propune următoarele obiective principale pentru UE:

- 75 % din populația cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani ar trebui să aibă un loc de muncă;
- 3 % din PIB-ul UE ar trebui investit în cercetare-dezvoltare (C-D);
- obiectivele „20/20/20” în materie de climă/energie ar trebui îndeplinite (inclusiv o reducere a emisiilor majorată la 30%, dacă există condiții favorabile în acest sens);

- rata abandonului școlar timpuriu ar trebui redusă sub nivelul de 10 % și cel puțin 40% din generația tânără ar trebui să aibă studii superioare;
- numărul persoanelor amenințate de sărăcie ar trebui redus cu 20 de milioane.

Între elementele, ce marchează procesele economice mondiale, se număra și problemele educaționale, gestiunea proceselor din învățământul preuniversitar. De aceea, abordarea sintetică a problematicii educaționale în România, studiata prin prisma proceselor și fenomenelor de dezvoltare economică a societății, dar și datorate necesității aderării procesului educațional preuniversitar românesc la exigențele Uniunii Europene, se evidențiază ca fiind actuale și importante.

Învățământul profesional și tehnic ar trebui să joace un rol deosebit în atingerea celor două obiective europene stabilite în domeniul educației până în 2020, și anume - de a reduce rata abandonului școlar timpuriu la mai puțin de 10% și să crească cota tinerilor de 30-34 ani care au absolvit studii superioare sau echivalentul la cel puțin 40%.

Luând în considerare prioritățile și obiectivele generale ale Strategiei Europene de mai sus-menționate s-au adoptat următoarele:

- o viziune globală pentru învățământul profesional și tehnic în 2020;
- 11 obiective strategice pentru perioada 2011-2020 pe baza acestei viziuni;
- 22 rezultate pe termen scurt la nivel național pentru primii 4 ani (2012-2015), cu indicarea sprijinului la nivelul UE;
- principii generale care stau la baza guvernării și dreptul de proprietate asupra Procesului de la Copenhaga.

Până în 2020, sistemele europene de învățământ profesional și tehnic ar trebui să fie mai atractive, relevante, orientate spre carieră, inovatoare, accesibile și mai flexibile decât în 2010, și ar trebui să contribuie la excelența și echitatea în învățarea continuă prin oferirea de:

- învățământ profesional și tehnic atractiv și inclusiv, cu profesori și formatori de înaltă calificare, metode inovatoare de învățare, infrastructuri și facilități de înaltă calitate, căi de educație și formare cu o mai mare relevanță pe piața de formare a forței de muncă;
- învățământ profesional și tehnic inițial de înaltă calitate profesională, care este considerate ca o opțiune atrăgătoare de către cei care învață, părinți și societate în general, de aceeași valoare ca învățământul general. Învățământul profesional și tehnic inițial ar trebui să dezvolte cursanților atât competențe cheie cât și competențe profesionale specifice;
- învățământ profesional și tehnic continuu ușor accesibil și orientat spre cariera pentru angajați, angajatori, antreprenori independenți și șomeri, care facilitează atât competența de dezvoltarea carierei cât și flexibilitate;
- sisteme flexibile de învățământ profesional și tehnic, bazat pe o abordare rezultatelor învățării, care asigură flexibilitatea învățării, care permit permeabilitatea între diferitele tipuri de educație și formare profesională (educația școlară, formarea profesională, învățământul superior, educația adulților) și care răspunde pentru validarea învățării non-formale și informale, inclusiv competențele dobândite în cadrul acestor activități;
- educație și formare europeană, cu sisteme transparente de calificare care permit transferul și acumularea rezultatelor învățării, precum și recunoașterea calificărilor și competențelor și care să faciliteze mobilitatea transnațională;
- creșterea substanțială a oportunităților pentru mobilitatea transnațională a studenților și a absolvenților de învățământ profesional și tehnic;
- informație ușor accesibilă și de înaltă calitate pe tot parcursul vieții, servicii de orientare și consiliere, care formează o rețea coerentă și care să permită cetățenilor europeni să ia decizii și de a gestiona procesul de învățare și cariera profesională.

6.1.2. Contextul național

Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2016-2020, propune o abordare coerentă a formării profesionale inițiale și a formării profesionale continue,

care să conducă la dezvoltarea unui sistem de formare profesională accesibil, atractiv, competitiv și relevant pentru cerințele pieței muncii. Strategia abordează în mod integrat educația și formarea profesională inițială și continuă și urmează ciclului de politici publice 2007 – 2013 în domeniul dezvoltării resurselor umane.

Strategia educației și formării profesionale este complementară Strategiei Naționale de Învățare pe Tot Parcursul Vieții 2015-2020 și Strategiei privind reducerea părăsirii timpurii a școlii și propune o viziune globală asupra dezvoltării/consolidării întregului sistem de educație și formare profesională adresat participanților la învățarea pe tot parcursul vieții. Totodată, din perspectiva calificărilor și competențelor, aceasta propune o abordare conexată cu strategiile elaborate de Ministerul Muncii, Protecției Sociale, Familiei și Persoanelor Vârștnice în domeniul ocupării și echității sociale.

Obiectivele, principiile și direcțiile de acțiune ale strategiei sunt fundamentate pe o analiză a sistemului de educație și formare profesională și sunt elaborate luând în considerare rolul major pe care formarea profesională îl are pentru dezvoltarea economică și socială a României, și pentru coeziunea teritorială precum și experiențele acumulate în perioada de programare 2007 – 2013.

Elaborarea strategiei s-a realizat în contextul Strategiei Europa 2020, care promovează creșterea inteligentă, realizabilă prin investiții majore în educație, cercetare și inovare sustenabilă, creșterea incluzivă, cu accent pe crearea de locuri de muncă și reducerea sărăciei - Comisia Europeană¹, precum și în acord cu principiile și instrumentele europene pentru cooperare în educație și formare profesională. Strategia educației și formării profesionale răspunde obiectivelor strategice pentru deceniul 2010 – 2020 formulate prin Cadrul Strategic ET 2020, cu accent pe consolidarea sistemelor de formare profesională pentru ca acestea să devină mai atractive, relevante, orientate către carieră, inovative, accesibile și flexibile, adaptate necesităților pieței forței de muncă.

Strategia educației și formării profesionale răspunde obiectivului global al României de a reduce discrepanțele de dezvoltare economică și socială între România și statele membre ale UE. De asemenea, documentul strategic ia în considerare obiectivul național pentru orizontul 2020 din Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă a României 2013-2020-2030, privind atingerea nivelului mediu de performanță al UE în domeniul educației și formării profesionale.

„Să se asigure creșterea calității și a accesului la învățământul profesional și tehnic, la ucenicii, la învățământul terțiar și la învățarea pe tot parcursul vieții și să le adapteze la necesitățile pieței forței de muncă. Să se asigure un acces mai bun la serviciile de educație și de îngrijire a copiilor preșcolari. Șansa de ocupare a tinerilor devine puternic dependentă de competitivitatea acestora în comparație cu populația ocupată existentă.

Competitivitatea poate fi asigurată printr-un nivel de calificare cât mai ridicat, prin calificări în domenii și sectoare în dezvoltare, (în vederea ocupării unor locuri de muncă nou create) respectiv cu pondere mare în economia regională.

Sistemul educațional poate avea o contribuție majoră la reducerea șomajului, echilibrarea pieței forței de muncă, creșterea veniturilor și dezvoltarea economică. Pentru aceasta sunt necesare acțiuni prin care procesul de instruire să fie adaptat la cerințele pieței muncii și calitatea acestuia să se alinieze la nivelul european. În acest sens un element important îl reprezintă accentuarea „angajabilității” absolvenților.

În ceea ce privește țintele asumate de statele membre, de România în raport cu țintele europene, procentele de mai jos ne arată care sunt estimările pentru obiective realizabile în perioada stabilită.

Astfel **țintele relevante pentru învățământul profesional și tehnic** sunt:

- Rata de ocupare de 70% (fata de 75% EU)
- Rata de părăsire timpurie a școlii de 11,3% (fata de 10% EU)
- Cuprindere în învățământ terțiar de 26,7% (fata de 40% EU)

Politicile în domeniul educației vizează următoarele **obiective prioritare** ce decurg din țintele europene:

1. Realizarea în practică a învățării de-a lungul vieții și a mobilității;

2. Îmbunătățirea calității și a eficienței educației și formării;
3. Promovarea echității, a coeziunii sociale și a cetățeniei active;
4. Stimularea creativității și a inovării, inclusiv a spiritului întreprinzător, la toate nivelurile de educație și de formare.

6.2. Indicatori de context specifici

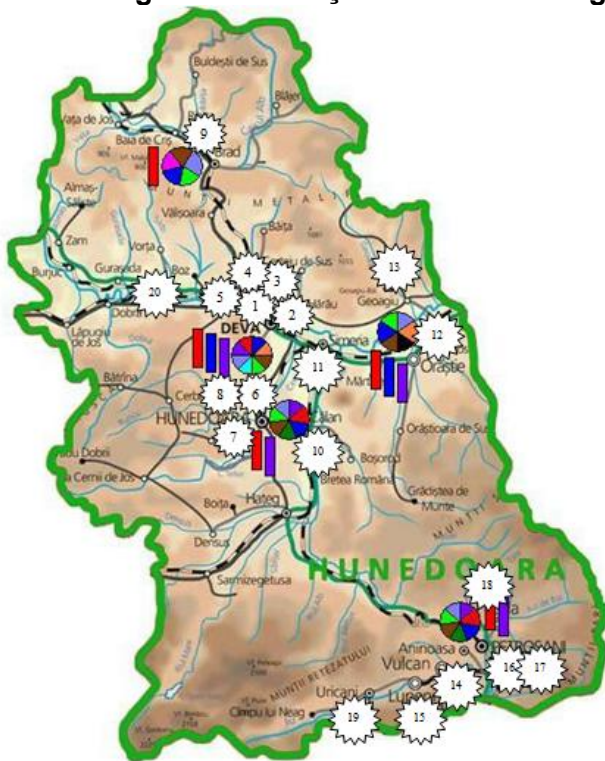
6.2.1. Contextul demografic și populația școlară

Pentru a asigura **creșterea competitivității** județului Hunedoara vizată prin documentele strategice de planificare, o sarcina importanta revine investițiilor in capitalul uman, în general formarii profesionale și în cadrul acesteia formării inițiale prin învățământul profesional și tehnic.

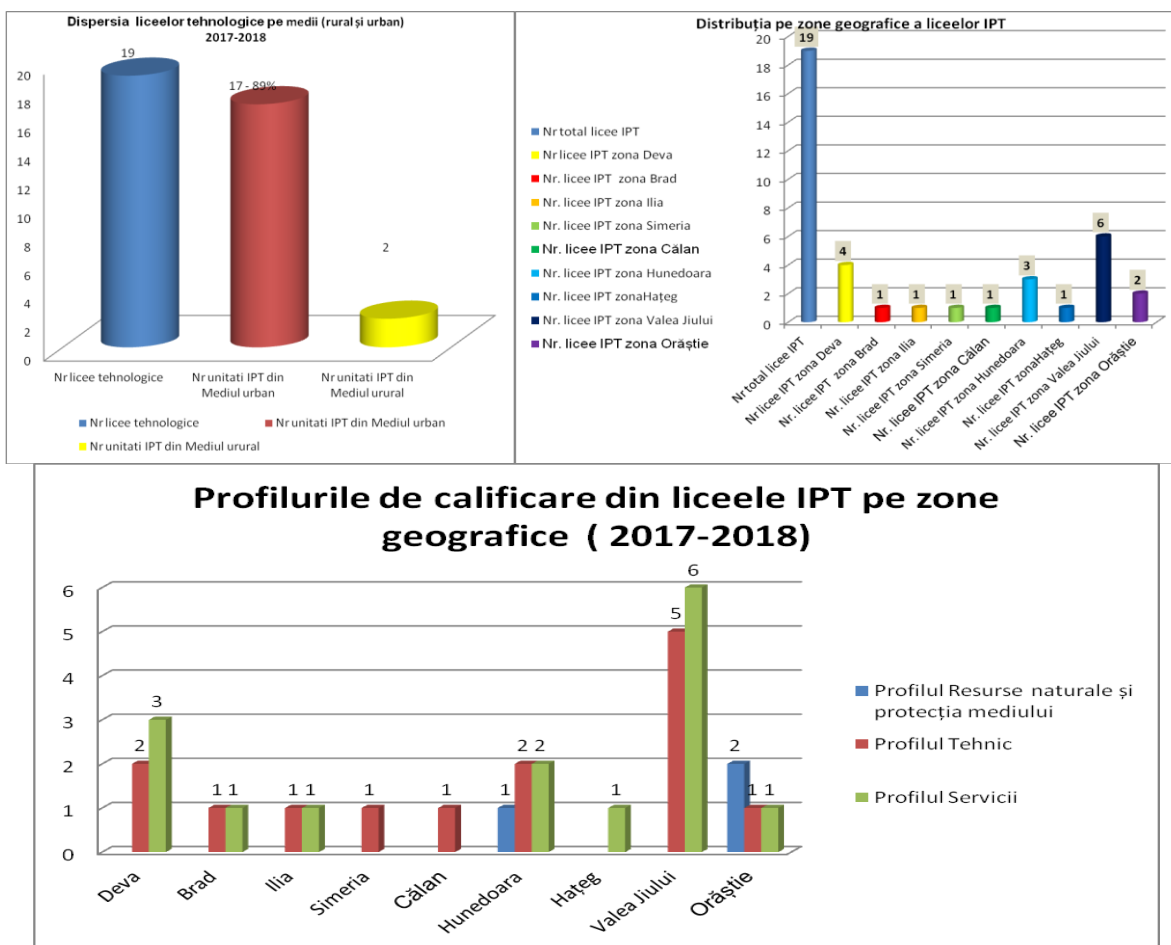
Distribuția geografică a rețelei arată o concentrare mai ales în orașe ceea ce devine și mai evident dacă reprezentăm aceasta distribuție în numărul de locuri oferite in diferitele zone.

O mare concentrare a ofertei există în orașul reședință de județ Deva și în municipiul Hunedoara. Cauzele acestei distribuții neuniforme sunt diverse si istorice (atractivitatea orașelor cu șanse mai mari de ocupare, cu un mod de viață mai atractiv pentru tineri)

Fig.6.2. Distribuția liceelor tehnologice și a calificărilor pe zone geografice

LICEU TEHNOLOGIC	DOMENII
-TEHNIC	-ELECTRONICA ȘI AUTOMATIZĂRI -ELECTRIC -MECANICĂ -CONSTRUCȚII, INSTALAȚII ȘI LUCRĂRI PUBLICE -INDUSTRIA TEXTILA ȘI PIELĂRIEI -INDUSTRIA ALIMENTARĂ -CHIMIE INDUSTRIALA -FABRICAREA PRODUSELOR DIN LEMN
-SERVICII	-TURISM ȘI ALIMENTAȚIE PUBLICĂ -COMERȚ -ECONOMIC
-RESURSE NATURALE ȘI PROTEȚIA MEDIULUI	-SILVICULTURA

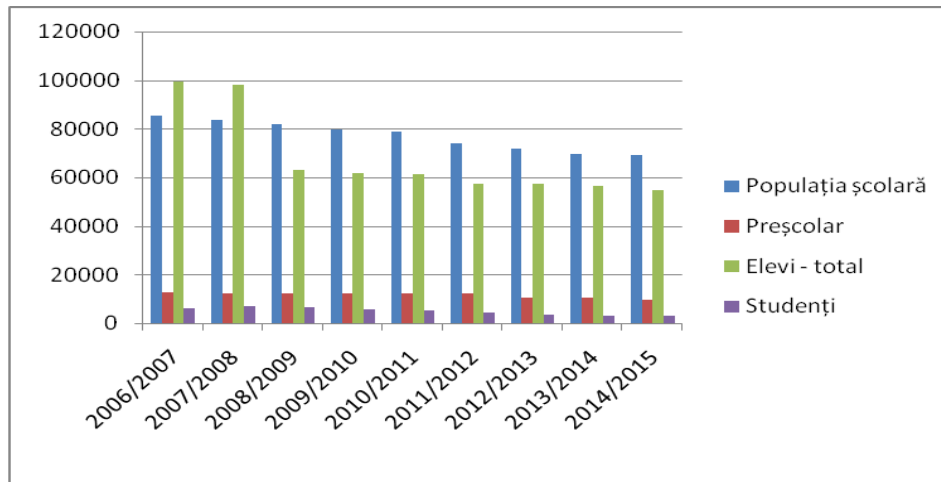
6.3. Indicatori de intrare

6.3.1. Populația școlară pe nivele de educație, sexe, medii de rezidență²⁹

Evoluția populației școlare în perioada 2006-2015, la nivelul județului Hunedoara este reflectată în diagrama de mai jos.

Fig.5.1. Evoluția populației școlare

²⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „01 Populația școlară (INS)” – pentru vizualizare clic aici

Sursa: INSS - Direcția Județeană de Statistică a Județului Hunedoara

a. **Evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul primar.**

În perioada analizată, tendința de creștere a numărului de elevi cuprinși în învățământul primar s-a manifestat atât la nivelul județului Hunedoara, a Regiunii Vest cât și la nivel național. La nivel regional creșterea a fost de 3.382 elevi (de la 73.669 elevi în 2007-2008 la 77.051 elevi în 2015-2016). La nivelul județului Hunedoara s-au înregistrat în anul școlar 2015-2016 un număr de 16.836 elevi.

Evoluția indicatorului a fost una oscilantă: după o perioadă de scădere constantă a numărului de elevi cuprinși în învățământul primar evoluția a înregistrat o ușoară creștere începând cu anul școlar **2012-2013**, ca urmare a includerii în sistemul de învățământ obligatoriu a clasei pregătitoare. Această perioadă de creștere a durat doi ani după care urmează o nouă perioadă de scădere a numărului de elevi. Astfel, în județul Hunedoara după anul școlar 2013-2014 în care s-au înregistrat un număr de 16466 elevi în învățământul primar, în anul școlar 2015-2016 acesta a fost de 16836 elevi (o ușoară creștere de 370 elevi), în anul școlar 2016-2017 s-a înregistrat o scădere cu aproximativ 534 elevi (de la 16836 elevi la 16302 elevi), pentru ca în anul școlar current 2017-2018 trendul descrescător să se mențină de la 16302 elevi la 15688 elevi (o scădere a numărului de elevi cu 614 elevi)

Din punct de vedere al distribuției populației școlare se observă că ponderea băieților este ușor mai ridicată față de fete (băieți: 51,9% - 51,7%; fete: 48,1% - 48,3%).

Disparități importante se remarcă pe medii de rezidență: învățământul din mediul rural este defavorizat în comparație cu cel din mediul urban din perspectiva participării școlare. Din analiza datelor se constată că diferența dintre valorile înregistrate în mediul urban și cel rural, la nivel regional cresc în favoarea mediului urban cu 7,2%, de la 19,6% (2007-2008) la 26,8% (2015-2016).

Astfel, populația școlară cuprinsă în învățământul primar al județului Hunedoara a scăzut cu 540 elevi în județul Hunedoara (în 2015-2016 față de perioada la care ne raportăm, anume anul școlar 2007-2008).

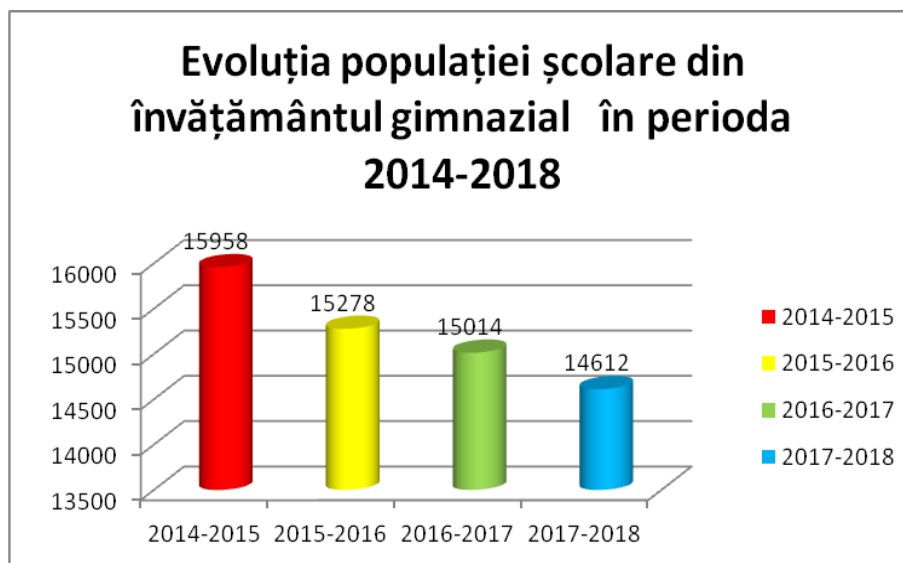
b. **Evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul gimnazial.** Evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul gimnazial în perioada analizată, înregistrează o reducere semnificativă atât la nivel național la nivel regional, cât și la nivel județean. La nivel național, populația școlară înregistrează o scădere cu 151.577 elevi în anul școlar 2015-2016 (772.941 elevi) față de anul școlar 2007-2008 (924.518 elevi), la nivel regional. Din datele analizate rezultă că, la nivel regional, efectivele de elevi au scăzut cu 22.401 elevi (81.212 în anul școlar 2007-2008 și 64.811 elevi în anul școlar 2015 - 2016). În anul școlar 2011-2012 s-a înregistrat cea mai puternică scădere a efectivelor 4.722 elevi față de anul școlar precedent.

La nivelul județului Hunedoara, în perioada 2014-2018, din datele extrase din SIIIR, se poate observa că la nivel gimnazial a scăzut cu aproximativ 1346 elevi, ceea ce reprezintă în procente de scădere cu 9% față de anul 2014-2015 la care ne raportăm.

Evoluția numărului de elevi înscriși în învățământul gimnazial pentru perioada 2014-2018

Anul școlar	Nr. Elevi
2014-2015	15958
2015-2016	15278
2016-2017	15014
2017-2018	14612

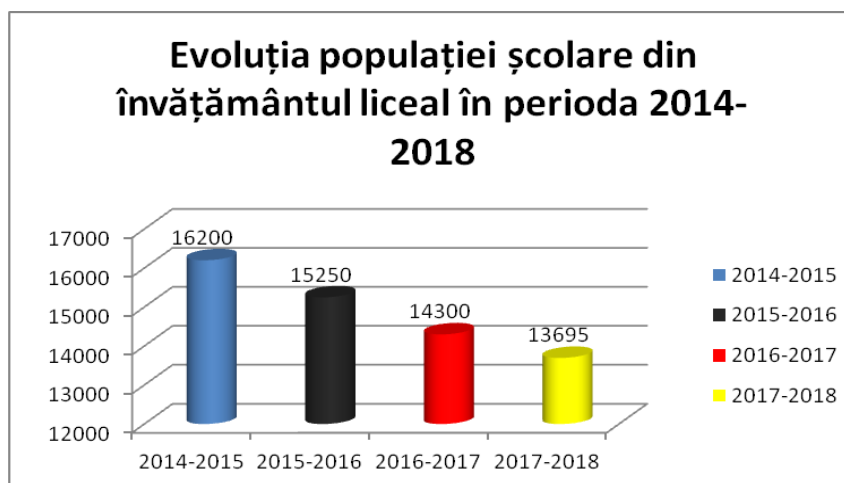
Date culese din SIIIR – ISJ Hunedoara

c. Evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul liceal în județul Hunedoara

Pe parcursul intervalului analizat, la nivel național, efectivele de elevi au scăzut cu 117.733 elevi de la 791.348 elevi în 2008-2009 la 673.615 elevi în 2015-2016. Avem și situații de excepție în care, în trei ani școlari consecutivi, începând din anul școlar 2009-2010 (anul intrării în lichidare a SAM-urilor și preluării locurilor în liceu) urmează o creștere bruscă când se ating cele mai mari valori din intervalul analizat. Începând din anul școlar 2013 – 2014 se inversează trendul.

Evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul liceal, la nivel regional, este asemănătoare cu evoluția de la nivel național, cu deosebirea că situațiile de excepție sunt pe parcursul a doi ani școlari consecutivi 2009–2010 și 2010-2011. În Regiunea Vest, efectivele de elevi, de la începutul și până la sfârșitul perioadei analizate au scăzut cu 15.003 elevi.

La nivelul județului Hunedoara, evoluția numărului de elevi cuprinși în liceu a cunoscut un trend descendent, prin scăderea populației școlare. În perioada 2014-2018

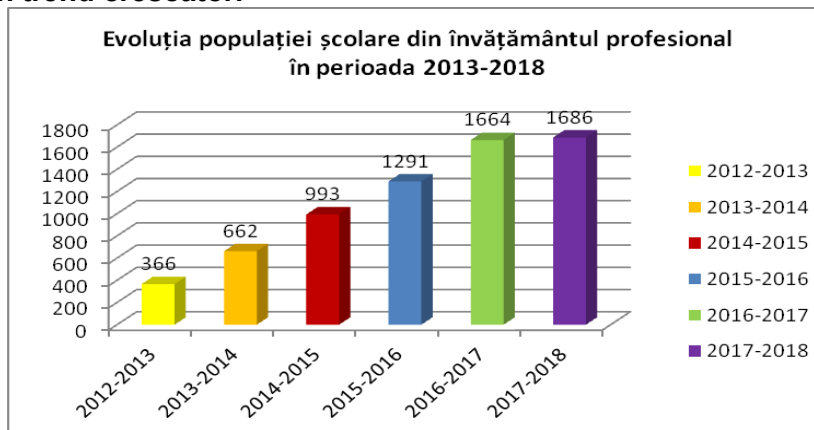
Date culese din SIIIR – ISJ Hunedoara

De-a lungul perioadei de analiză, decalajul între mediul urban și rural s-a păstrat la un nivel ridicat (peste 86%), deși s-au înregistrat ameliorări din 2007 până în 2015, de la o diferență de 89 puncte procentuale în 2007-2008 la 86,6 puncte procentuale în 2015-2016, în defavoarea mediului rural. Diferențele pe sexe ajung să se reducă, băieții fiind în avantaj la nivelul anului 2009-2010 (50,5% față de 49,5%). Evoluția pe feminin - masculin ajunge să înregistreze ponderi egale în anul 2015-2016, sfârșitul perioadei analizate.

d. Evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul profesional în județul Hunedoara Pe parcursul intervalului analizat, atât la nivel național cât și la nivel regional evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul profesional înregistrează un trend continuu descendent. Cea mai dramatică scădere începe cu anul 2009-2010, influențată de decizia de desființare a SAM-urilor: la nivel național scăderea înregistrată este de 73.809 elevi (de la 189.254 elevi în 2008-2009 la 115.445 elevi în 2009-2010); la nivel regional scăderea este de 6.203 elevi (de la 16.128 elevi în 2008-2009 la 9.925 elevi în 2009-2010). Scăderea continuă până în anul școlar 2011-2012 când se înregistrează cele mai scăzute valori.

Odată cu măsurile de revigorare ale acestei forme de școlarizare, (reînființarea claselor de învățământ profesional, începând cu clasa a X-a; reînființarea claselor de învățământ profesional de 3 ani, după finalizarea clasei a VIII-a), evoluția numărului de elevi se redresează.

Ca imagine de ansamblu, evoluția nr de elevi în învățământul profesional din județul Hunedoara, în perioada 2013- 2018, aceasta este reflectată în diagrama de mai jos, de unde se poate remarca un trend crescător.

Date culese din SIIIR – ISJ Hunedoara

e. Evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul postliceal la nivelul județului Hunedoara.

Învățământul postliceal a devenit o opțiune atractivă ceea ce explică creșterea semnificativă a efectivelor de elevi care frecventează această rută. La nivel regional, în perioada analizată, efectivele au crescut cu 7.064 elevi, de la 3.909 elevi în 2007 la 10.973 elevi în 2015. La nivelul anului școlar 2015-2016 numărul elevilor înregistrează o ușoară scădere față de anul anterior cu 166 elevi.

Datele evidențiază faptul că ponderea populației feminine (valori cuprinse între 62,2% și 77,1%) este mult superioară ponderii populației masculine (valori cuprinse între 22,9% și 37,8%). Ponderea de 100% în mediul urban, nu surprinde, cunoscând lipsa de oferte pentru acest nivel din mediul rural (elevii au domiciliul în mediul rural dar sunt înregistrați la școală în mediul urban). În ultimii trei ani ai perioadei analizate crește ponderea învățământului postliceal în mediul rural cu valori cuprinse între 0,6 puncte procentuale și 0,8 puncte procentuale. Această creștere se înregistrează și în județul Hunedoara (1,5% în anul 2013-2014 și 1,4% în perioada 2014 - 2016).

h. Evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul superior.

Dinamica populației școlare la nivel național, în perioada analizată, indică scăderi importante de efective în învățământul superior de la 907.353 studenți în 2007-2008 la 535.218 studenți în anul 2015-2016.

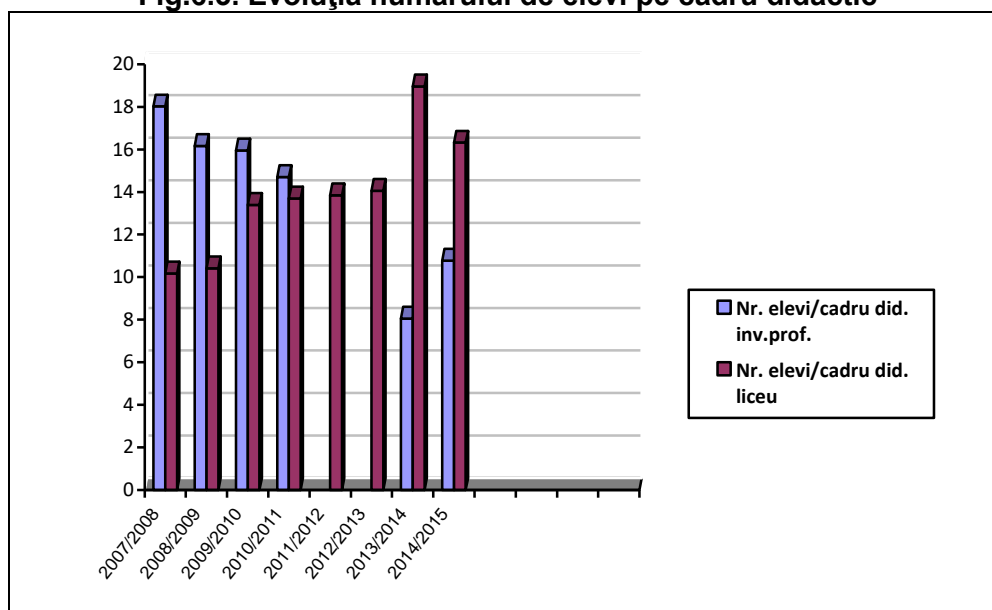
La nivelul Regiunii Vest, învățământul superior reprezintă nivelul de învățământ cu o evoluție oscilantă a numărului de studenți în intervalul analizat. Astfel, în perioada 2007-2008/ 2015-2016 numărul studenților înregistrează o scădere apropiată constantă până în anul 2013-2014, urmată de o creștere cu 8.740 studenți în anul următor și o descreștere cu 11.512 studenți în ultimul an. La nivel regional, după un maxim în 2007-2008 (85.268 elevi), numărul populației școlare cuprinse în învățământul superior a ajuns în 2015 -2016 la 56.677 studenți.

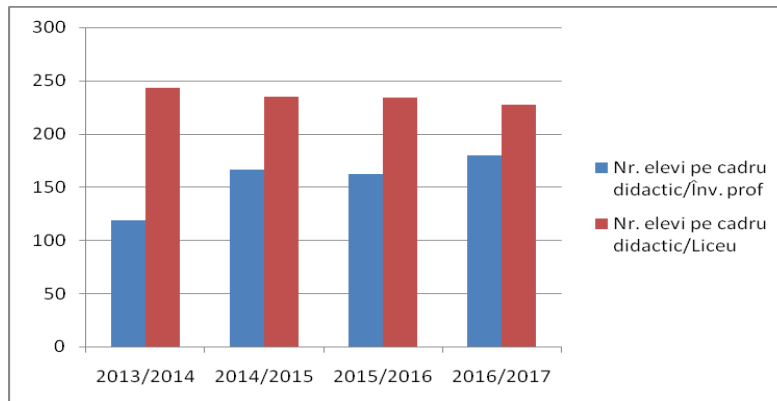
În județul Hunedoara, Municipiul Petroșani sunt 1.800 studenți integraliști și cu credite și repetenți cu situația la învățatură neîncheiată,

6.3.2. Numărul de elevi care revin unui cadru didactic

După o ușoară creștere a numărului de cadre didactice din învățământ, din 1999 până în prezent a scăzut numărul de posturi în învățământul preuniversitar în special, iar cele din învățământul universitar au avut o ușoară creștere datorită creșterii numărului de studenți.

Fig.6.3. Evoluția numărului de elevi pe cadru didactic

Numărul de elevi / cadru didactic în învățământul preuniversitar prezintă variații foarte mari pentru diferitele nivele de învățământ. Acest indicator este necesar să fie calculat și analizat la nivel de județ, importanța fiind deosebită în condițiile descentralizării învățământului, și proiectarea bugetelor locale.

Este de așteptat ca procesul de descentralizare să aducă un progres în privința utilizării eficiente a resurselor existente. Soluțiile vor putea fi găsite la nivel local, respectând condițiile specifice în care funcționează diferitele unități școlare.

6.3.2. Resursele umane din ÎPT

Ponderea personalului calificat în sistemul TVET la nivelul regiunii ne arată că titularii sunt într-o proporție de 70,77% profesori și 59,79%, maiștri instructori, la care se mai adaugă personalul suplinitor dar calificat (aproximativ 28,63% profesori și 40,21% maiștri instructori) și încă personalul suplinitor și necalificat (aproximativ 0,60 % profesori și 0% maiștri instructori).

Resursele umane reprezentând 40 % din personal (în afara celor calificați și titulari) vor avea nevoie de intervenții de dezvoltare a abilităților și de motivarea lor pentru a desfășura o activitate de foarte bună calitate. Dar și cei titulari și calificați au nevoi de formare pe de o parte pentru a-și păstra competențele pe care le dețin, dar și de a asigura o continuă dezvoltare personală, astfel încât să se asigure o armonie între dezvoltarea mediului socio-economic și nivelul de performanțe ale personalului din TVET.

Măsuri de intervenție realizate în parteneriat cu agenții economici, cu stagii de formare la partener sunt necesare pentru un sistem TVET de calitate. Având în vedere tendința de descreștere a populației școlare există și pericolul de disponibilizare a personalului calificat.

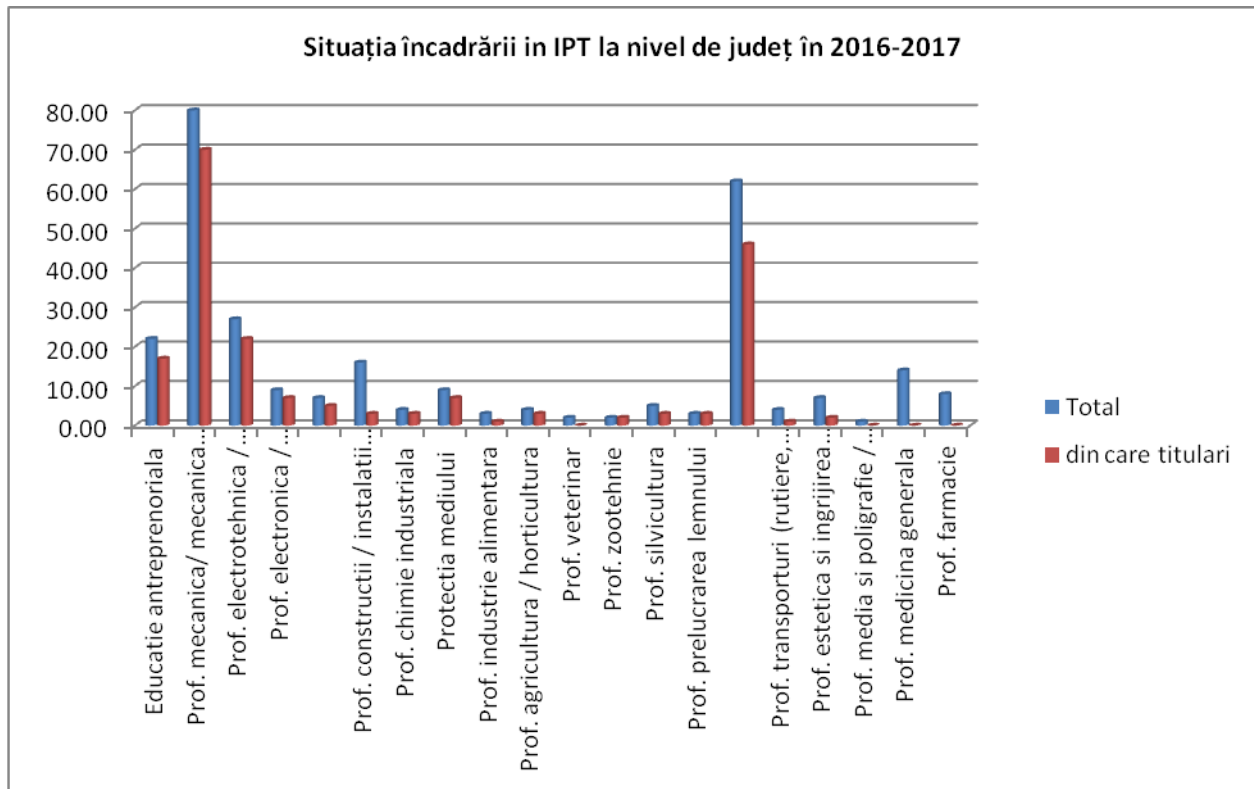
Formarea resurselor umane din sistem trebuie să vizeze și aspecte legate de prevenirea/micșorarea abandonului școlar și creșterea ratei de cuprindere în sistem pentru toate nivelurile.

Încadrarea cu personal didactic calificat a reprezentat o prioritate a calității activității didactice și implicit a pregătirii de specialitate a elevilor, pentru majoritatea profilurilor și specializărilor din filiera tehnologică.

Atât la nivel liceal cât și la nivel gimnazial (educație tehnologică), atât în mediul urban cât și cel rural, se realizează aproape integral încadrarea cu personal calificat.

În mediul urban, pentru învățământul profesional și tehnic, procentul de cadre didactice tehnice calificate este în jurul valorii de 98%, pentru liceu tehnologic, iar în mediul rural disciplinele tehnice au fost predate de personal didactic calificat (aproape 88 %). Față de anii anteriori ponderea personalului calificat este în creștere.

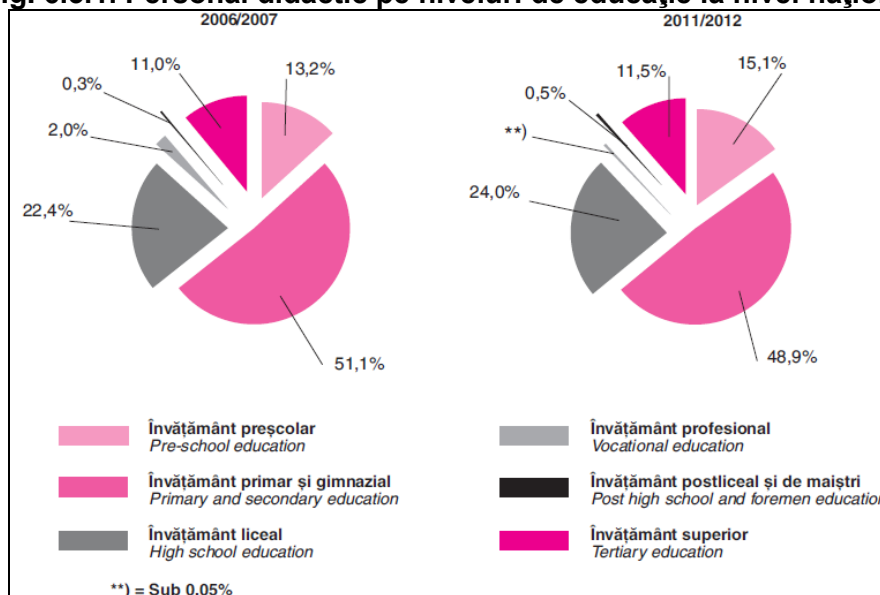
Există însă diferențe privind acoperirea cu cadre de specialitate, în funcție de domenii, cel mai bine fiind acoperite domeniile: mecanic, electric, electronică și automatizări, electromecanic, textile-pielărie, agricultură, silvicultură, economic, turism. La polul opus se situează domenii precum: alimentație publică, industrie alimentară, prelucrarea lemnului.

Date statistice privind încadrarea la Discipline din aria curriculară „Tehnologii” 2013-2016.

SPECIALITATEA CATEDREI	Nr. cadre didactice (profesori) care predau educatie antreprenorială si discipline tehnologice	
	Total	din care titulari
Educatie antreprenoriala	22.00	17.00
Prof. mecanica/ mecanica metalurgie/ mecanica agricola/ mecanica in constructii/ mecanica nave/ mecanica petrol si gaze	80.00	70.00
Prof. electrotehnica / electromecanica / energetica	27.00	22.00
Prof. electronica / automatizari / telecomunicatii	9.00	7.00
Prof. filatura - tesatorie / tricotaje si confectii / confectii piele	7.00	5.00
Prof. constructii / instalatii pentru constructii	16.00	3.00
Prof. chimie industrial	4.00	3.00
Protectia mediului	9.00	7.00
Prof. industrie alimentara	3.00	1.00
Prof. agricultura / horticultura	4.00	3.00
Prof. veterinar	2.00	0.00
Prof. zootehnie	2.00	2.00
Prof. silvicultura	5.00	3.00
Prof. prelucrarea lemnului	3.00	3.00
Prof.economist/posta/drept/ comert/turism/alim. publica	62.00	46.00
Prof. transporturi (rutiere, feroviare, navale, aeronautice)	4.00	1.00
Prof. estetica si ingrijirea corpului omenesc	7.00	2.00
Prof. media si poligrafie / tehnici poligrafice/ tehnici cinematografice si de televiziune	1.00	0.00
Prof. medicina generala	14.00	0.00
Prof. farmacie	8.00	0.00

Fig. 6.3.1. Personal didactic pe niveluri de educație la nivel național

Sursa: INS 2012

Este de apreciat efortul depus de către unitățile cu IPT din județul Hunedoara pentru adaptarea ofertei la solicitările operatorilor economici (în special pentru învățământul profesional și cel dual). Mai mult de 50% dintre acestea au inițiat procedurile necesare pentru acreditarea/autorizarea unității școlare pe noi calificări profesionale, respectiv noi domenii de calificare.

În tabelul de mai jos prezentăm o situație de ansamblu privind calificările și domeniile de pregătire pe care unitățile școlare le au cuprinse în oferta educațională.

Învățământ liceal

Nr. crt.	Denumirea unității de învățământ	Localitatea	Profilul	Domeniul de pregătire	Calificarea profesională
1	Colegiul Tehnic Energetic Dragomir Hurmuzescu	Deva	Servicii	Estetica și igiena corpului omenesc	Coafor stilist
		Deva	Tehnic	Producție media	Tehnician multimedia
		Deva	Tehnic	Electric	Tehnician în instalații electrice
		Deva	Tehnic	Electric	Tehnician electrician electronist auto
		Deva	Tehnic	Mecanică	Tehnician proiectant CAD
2	Colegiul Tehnic "Transilvania"	Deva	Tehnic	Electronică automatizări	Tehnician de telecomunicatii
		Deva	Tehnic	Mecanică	Tehnician transporturi
		Deva	Tehnic	Electric	Tehnician electrician electronist auto
		Deva	Tehnic	Producție media	Tehnician operator procesare text/imagine
3	Liceul Tehnologic "Grigore Moisil"	Deva	Servicii	Economic	Tehnician în activități economice
		Deva	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în gastronomie
		Deva	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în turism
4	Liceul Teoretic "Teglas Gabor" Deva	Deva	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în turism

Nr. crt.	Denumirea unității de învățământ	Localitatea	Profilul	Domeniul de pregătire	Calificarea profesională
5	Liceul Tehnologic „Constantin Bursan”	Hunedoara	Resurse naturale și protecția mediului	Protecția mediului	Tehnician ecolog și protecția calității mediului
		Hunedoara	Tehnic	Electronică automatizări	Tehnician de telecomunicații
6	Colegiul Economic Emanuil Gojdu	Hunedoara	Servicii	Economic	Tehnician în activități economice
		Hunedoara	Servicii	Comerț	Tehnician în activități de comerț
		Hunedoara	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în turism
7	Colegiul Tehnic "Matei Corvin"	Hunedoara	Tehnic	Mecanică	Tehnician transporturi
8	Colegiul Tehnic „Constantin Brancusi”	Petritla	Tehnic	Electromecanică	Tehnician electromecanic
		Petritla	Tehnic	Electric	Tehnician în instalații electrice
		Petritla	Servicii	Economic	Tehnician în activități economice
9	Colegiul Tehnic Dimitrie Leonida	Petroșani	Tehnic	Mecanică	Tehnician proiectant CAD
		Petroșani	Tehnic	Mecanică	Tehnician transporturi
		Petroșani	Tehnic	Electronică automatizări	Tehnician operator tehnică de calcul
		Petroșani	Servicii	Estetica și igiena corpului omenesc	Coafor stilist
		Petroșani	Tehnic	Electric	Tehnician în instalații electrice
10	Colegiul Economic "Hermes" Petroșani	Petroșani	Servicii	Economic	Tehnician în activități economice
		Petroșani	Servicii	Comerț	Tehnician în achiziții și contractări
		Petroșani	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în turism
		Petroșani	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în hotelărie
		Petroșani	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în gastronomie
		Petroșani	Servicii	Turism și alimentație	Organizator banqueting
11	Liceul Tehnologic	Lupeni	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în turism
		Lupeni	Tehnic	Mecanică	Tehnician mecatronist
12	Colegiul Tehnic "Mihai Viteazu"	Vulcan	Tehnic	Electronică automatizări	Tehnician în automatizări
		Vulcan	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în turism, hotel și alimentație
		Vulcan	Servicii	Comerț	Tehnician în activități de comerț
		Vulcan	Tehnic	Mecanică	Tehnician transporturi
		Vulcan	Tehnic	Mecanică	Tehnician proiectant CAD
		Vulcan	Tehnic	Electric	Tehnician în instalații electrice
		Vulcan	Tehnic	Electromecanică	Tehnician electromecanic
13	Liceul Tehnologic "Retzat" Uricani	Uricani	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în turism

Nr. crt.	Denumirea unității de învățământ	Localitatea	Profilul	Domeniul de pregătire	Calificarea profesională
		Uricani	Tehnic	Fabricarea produselor din lemn	Tehnician proiectant produse finite din lemn
14	Colegiul National I.C. Bratianu	Hateg	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în turism
15	Liceul Tehnologic "Ovid Densusianu"	Călan	Tehnic	Electromecanică	Tehnician electromecanic
		Călan	Tehnic	Construcții, instalații și lucrări publice	Tehnician desenator pentru construcții și instalații
		Călan	Tehnic	Mecanică	Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații
16	Colegiul Tehnic de Transport Feroviar "Anghel Saligny"	Simeria	Tehnic	Mecanică	Tehnician proiectant CAD
		Simeria	Tehnic	Electromecanică	Tehnician electromecanic
		Simeria	Tehnic	Mecanică	Tehnician proiectant CAD
		Simeria	Tehnic	Electromecanică	Tehnician electromecanic
17	Liceul Tehnologic „Nicolaus Olahus”	Orăștie	Resurse naturale și protecția mediului	Protecția mediului	Tehnician ecolog și protecția calității mediului
		Orăștie	Resurse naturale și protecția mediului	Chimie industrială	Tehnician chimist de laborator
18	Colegiul Tehnic Agricol „Al. Borza”	Geoagiu	Servicii	Economic	Tehnician în activități economice
		Geoagiu	Resurse naturale și protecția mediului	Agricultură	Tehnician veterinar
		Geoagiu	Resurse naturale și protecția mediului	Silvicultură	Tehnician în silvicultură și exploatare forestiere
19	Liceul Tehnologic "Crișan"	Crișcior	Resurse naturale și protecția mediului	Industria alimentară	Tehnician în industria alimentară
		Crișcior	Servicii	Turism și alimentație	Tehnician în gastronomie
		Crișcior	Tehnic	Mecanică	Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații

ÎNVĂȚĂMÂNT PROFESIONAL ȘI PROFESIONAL DUAL

Nr. crt.	Denumirea unității de învățământ	Localitatea	Profilul	Domeniul de pregătire	Calificarea profesională	Forma de organizare (învățământ profesional/învățământ dual)
1	Colegiul Tehnic Energetic "Dragomir Hurmuzescu"	Deva	Tehnic	Mecanică	Mecanic auto	învățământ profesional
	Colegiul Tehnic Energetic "Dragomir Hurmuzescu"	Deva	Tehnic	Electric	Electrician exploatare joasă tensiune	învățământ profesional
	Colegiul Tehnic Energetic "Dragomir Hurmuzescu"	Deva	Tehnic	Construcții, instalații și lucrări publice	Zidar - pietrar-tencuitor	învățământ profesional
	Colegiul Tehnic Energetic "Dragomir Hurmuzescu"	Deva	Tehnic	Construcții, instalații și lucrări publice	Instalator instalații tehnico - sanitare și de gaze	învățământ profesional

Nr. crt.	Denumirea unității de învățământ	Localitatea	Profilul	Domeniul de pregătire	Calificarea profesională	Forma de organizare (învățământ profesional/învățământ dual)
2	Colegiul Tehnic "Transilvania"	Deva	Tehnic	Mecanică	Mecanic auto	învățământ profesional
	Colegiul Tehnic "Transilvania"	Deva	Tehnic	Electromecanică	Electromecanic utilaje și instalații industriale	învățământ dual
3	Liceul Tehnologic "Grigore Moisil"	Deva	Servicii	Estetica și igiena corpului omenesc	Frizer - coafor - manichiurist - pedichiurist	profesional
	Liceul Tehnologic "Grigore Moisil"	Deva	Servicii	Turism și alimentație	Lucrător hotelier	profesional
	Liceul Tehnologic "Grigore Moisil"	Deva	Servicii	Comerț	Comerciant-vânzător	Profesional
	Liceul Tehnologic "Grigore Moisil"	Deva	Servicii	Turism și alimentație	Bucătar	Profesional
	Liceul Tehnologic "Grigore Moisil"	Deva	Servicii	Turism și alimentație	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	Profesional
	Liceul Tehnologic "Grigore Moisil"	Deva	Servicii	Turism și alimentație	Cofetar - patiser	Profesional
4	Liceul Tehnologic „Constantin Bursan”	Hunedoara	Tehnic	Electromecanică	Electromecanic utilaje și instalații industriale	învățământ dual
	Liceul Tehnologic „Constantin Bursan”	Hunedoara	Tehnic	Electromecanică	Electromecanic utilaje și instalații industriale	învățământ profesional
	Liceul Tehnologic „Constantin Bursan”	Hunedoara	Tehnic	Mecanică	Sculer matrițer	învățământ dual
	Liceul Tehnologic „Constantin Bursan”	Hunedoara	Tehnic	Mecanică	Sculer matrițer	învățământ profesional
	Liceul Tehnologic „Constantin Bursan”	Hunedoara	Tehnic	Mecanică	Sudor	învățământ dual
	Liceul Tehnologic „Constantin Bursan”	Hunedoara	Tehnic	Mecanică	Sudor	învățământ profesional
	Liceul Tehnologic „Constantin Bursan”	Hunedoara	Tehnic	Estetica și igiena corpului omenesc	Frizer - coafor - manichiurist - pedichiurist	învățământ profesional
	Liceul Tehnologic „Constantin Bursan”	Hunedoara	Tehnic	Construcții, instalații și lucrări publice	Fierar betonist - montator prefabricate	învățământ profesional
	Liceul Tehnologic „Constantin Bursan,,	Hunedoara	Tehnic	Construcții, instalații și lucrări publice	Zugrav, ipsosar, vopsitor, tapetar	învățământ profesional
5	Colegiul Tehnic "Matei Corvin"	Hunedoara	Tehnic	Mecanică	Mecanic auto	învățământ profesional
	Colegiul Tehnic "Matei Corvin"	Hunedoara	Tehnic	Electromecanică	Electromecanic utilaje și instalații industriale	învățământ profesional
6	Colegiul Tehnic „Constantin Brancusi”	Petrla	Tehnic	Mecanică	Constructor-montator de structuri metalice	învățământ profesional
	Colegiul Tehnic „Constantin Brancusi”	Petrla	Tehnic	Mecanică	Sudor	învățământ profesional
	Colegiul Tehnic „Constantin Brancusi”	Petrla	Tehnic	Electromecanică	Electromecanic utilaje și instalații industriale	învățământ profesional
	Colegiul Tehnic „Constantin Brancusi”	Petrla	Resurse naturale și protecția mediului	Silvicultură	Pădurar	învățământ profesional

Nr. crt.	Denumirea unității de învățământ	Localitatea	Profilul	Domeniul de pregătire	Calificarea profesională	Forma de organizare (învățământ profesional/învățământ dual)
	Colegiul Tehnic „Constantin Brancusi”	Petrila	Servicii	Comerț	Comerțiant-vânzător	Învățământ profesional
7	Colegiul Tehnic "Dimitrie Leonida"	Petroșani	Tehnic	Mecanică	Mecanic auto	Învățământ profesional
	Colegiul Tehnic "Dimitrie Leonida"	Petroșani	Tehnic	Construcții, instalații și lucrări publice	Zugrav, ipsosar, vopsitor, tapetar	Învățământ profesional
	Colegiul Tehnic "Dimitrie Leonida"	Petroșani	Tehnic	Industria textilă și pielărie	Confecționar produse textile	Învățământ profesional
	Colegiul Tehnic "Dimitrie Leonida"	Petroșani	Servicii	Estetica și igiena corpului omenesc	Frizer - coafor - manichiurist - pedichiurist	Învățământ profesional
	Colegiul Tehnic "Dimitrie Leonida"	Petroșani	Tehnic	Electric	Electrician exploatare centrale, stații și rețele electrice	Învățământ profesional
8	Colegiul Economic "Hermes" Petroșani	Petroșani	Servicii	Turism și alimentație	Bucătar	Învățământ profesional
	Colegiul Economic "Hermes" Petroșani	Petroșani	Servicii	Turism și alimentație	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	Învățământ profesional
	Colegiul Economic "Hermes" Petroșani	Petroșani	Servicii	Turism și alimentație	Cofetar - patiser	Învățământ profesional
	Colegiul Economic "Hermes" Petroșani	Petroșani	Servicii	Turism și alimentație	Lucrător hotelier	Învățământ profesional
9	Colegiul Tehnic "Mihai Viteazu"	Vulcan	Tehnic	Electromecanică	Electromecanic utilaje și instalații industriale	Învățământ profesional
	Colegiul Tehnic "Mihai Viteazu"	Vulcan	Tehnic	Mecanică	Mecanic auto	Învățământ profesional
	Colegiul Tehnic "Mihai Viteazu"	Vulcan	Tehnic	Industria textilă și pielărie	Confecționar produse textile	Învățământ profesional
10	Liceul Tehnologic	Lupeni	Tehnic	Mecanică	Mecanic auto	Învățământ profesional
	Liceul Tehnologic	Lupeni	Tehnic	Mecanică	Sudor	Învățământ profesional
	Liceul Tehnologic	Lupeni	Tehnic	Electromecanică	Electromecanic utilaje și instalații industriale	Învățământ profesional
	Liceul Tehnologic	Lupeni	Tehnic	Turism și alimentație	Lucrător hotelier	Învățământ profesional
11	Liceul Tehnologic "Retezat" Uricani	Uricani	Servicii	Turism și alimentație	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	Învățământ profesional
	Liceul Tehnologic "Retezat" Uricani	Uricani	Tehnic	Fabricarea produselor din lemn	Tâmplar universal	Învățământ profesional
12	Liceul Tehnologic "Ovid Densusianu"	Călan	Tehnic	Mecanică	Mecanic auto	Învățământ profesional
13	Colegiul Tehnic de Transport Feroviar "Anghel Saligny"	Simeria	Tehnic	Mecanică	Sudor	Învățământ profesional
	Colegiul Tehnic de Transport Feroviar "Anghel Saligny"	Simeria	Tehnic	Mecanică	Strungar	Învățământ profesional
	Colegiul Tehnic de Transport Feroviar "Anghel Saligny"	Simeria	Tehnic	Electromecanică	Electromecanic utilaje și instalații industriale	Învățământ profesional

Nr. crt.	Denumirea unității de învățământ	Localitatea	Profilul	Domeniul de pregătire	Calificarea profesională	Forma de organizare (învățământ profesional/învățământ dual)
14	Liceul Tehnologic „Nicolaus Olahus”	Orăștie	Tehnic	Chimie industrială	Operator industria de medicamente și produse cosmetice	Învățământ profesional
	Liceul Tehnologic „Nicolaus Olahus”	Orăștie	Tehnic	Mecanică	Operator ceramică fină	Învățământ profesional
	Liceul Tehnologic „Nicolaus Olahus”	Orăștie	Tehnic	Chimie industrială	Operator fabricarea și prelucrarea polimerilor	Învățământ profesional
	Liceul Tehnologic „Nicolaus Olahus”	Orăștie	Tehnic	Mecanică	Frezor - rabotor - mortezor	Învățământ profesional
	Liceul Tehnologic „Nicolaus Olahus”	Orăștie	Tehnic	Mecanică	Strungar	Învățământ profesional
	Liceul Tehnologic „Nicolaus Olahus”	Orăștie	Tehnic	Mecanică	Sudor	Învățământ profesional
	Liceul Tehnologic „Nicolaus Olahus”	Orăștie	Tehnic	Electric	Electrician exploatare joasă tensiune	Învățământ profesional
15	Colegiul Tehnic Agricol „Al. Borza”	Geoagiu	Resurse naturale și protecția mediului	Agricultură	Lucrător în agroturism	Învățământ profesional
	Colegiul Tehnic Agricol „Al. Borza”	Geoagiu	Resurse naturale și protecția mediului	Silvicultură	Pădurar	Învățământ profesional
16	Liceul Tehnologic „Crișan”	Crișcior	Tehnic	Mecanică	Mecanic auto	Învățământ profesional
	Liceul Tehnologic „Crișan”	Crișcior	Tehnic	Mecanică	Lăcătuș construcții metalice și utilaj tehnologic	Învățământ profesional
	Liceul Tehnologic „Crișan”	Crișcior	Tehnic	Mecanică	Strungar	Învățământ profesional
	Liceul Tehnologic „Crișan”	Crișcior	Servicii	Turism și alimentație	Bucătar	Învățământ profesional
	Liceul Tehnologic „Crișan”	Crișcior	Servicii	Turism și alimentație	Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	Învățământ profesional
	Liceul Tehnologic „Crișan”	Crișcior	Resurse naturale și protecția mediului	Industria alimentară	Brutar - patiser - preparator produse făinoase	Învățământ profesional
	Liceul Teoretic „Silviu Dragomir” Ilia	Ilia	Tehnic	Mecanică	Mecanic auto	Învățământ profesional
	Liceul Teoretic „Silviu Dragomir” Ilia	Ilia	Servicii	Turism și alimentație	Comerciant-vânzător	Învățământ profesional

6.3.3. Resurse materiale și condiții de învățare

Situația resurselor materiale ale unităților școlare influențează în mare măsură calitatea ofertei, în mod direct dar și indirect. Nivelul de dotare a atelierelor și laboratoarelor școlare a fost ușor îmbunătățit în proporție de 20% prin programul de achiziție materiale didactice pentru laboratoarele de chimie fizică biologie, săli de sport, bibliotecă, laboratoare de informatică. Totuși dotarea atelierelor nu este în concordanță cu cerințele pieței, și nu permite dezvoltarea de competențe ale absolvenților, astfel încât aceasta să asigure o inserție profesională imediată. Excepție de la această situație constituie unit. școlare care au beneficiat de asistența programelor

PHARE TVET, prin care s-a reușit ameliorarea stării de infrastructură și dotarea laboratoarelor și a atelierelor pentru domeniile de calificare prioritare ale școlilor.

Lista unităților TVET care au beneficiat de asistență prin Programul PHARE:

Nr. crt.	Unitatea de învățământ	Proiect PHARE	Domenii care au beneficiat de asistență prin proiect
1.	Colegiul Tehnic "Dimitrie Leonida" Petroșani	PHARE RO 9405	Mecanică, Electromecanică
2.	Colegiul Tehnic "Matei Corvin" Hunedoara	PHARE RO 9405 PHARE 2001, 2003	Mecanică, Electromecanică, Electric Electronică și automatizări.,
3.	Colegiul Tehnic "Mihai Viteazul" Vulcan	PHARE 2001, 2003	Electric, Mecanică, Electromecanică, Textile și pielărie, Electronică și automatizări
4.	Colegiul Tehnic de Transport Feroviar "Anghel Saligny" Simeria	PHARE 2001, 2003	Electromecanică, Mecanică, Construcții și lucrări publice, Electric
5.	Grupul Școlar "Nicolaus Olahus" Orăștie	PHARE 2001, 2003	Chimie industrială, Mecanică, Electric, Textile pielărie, Resurse naturale și protecția mediului

Este necesar ca aceste unități școlare să-și păstreze oferta în domeniile de calificare, pentru care pot oferi condiții de excepție pentru dezvoltarea deprinderilor profesionale, și să se asigure o promovare a ofertei acestora la nivel regional, permițând și mobilitatea tinerilor chiar în timpul formării, pentru a obține o calificare dorită și la un nivel ridicat.

Lipsa dotărilor și a infrastructurii unităților școlare poate fi invocată des ca o scuză împotriva schimbării structurii calificărilor; este doar o scuză de neacceptat, în situația în care nici dotările existente nu sunt la nivelul minim necesar pentru o calificare de calitate, pentru domeniile tradiționale ale unităților școlare. Astfel rezistența la schimbare a resurselor umane se îmbină cu argumente de ordin material, iar oferta rămâne mult în urma cerințelor pieței pentru mai multe domenii de calificare. O schimbare în acest sens a fost produsă de procesul de acreditare a școlilor conform procedurilor ARACIP, pentru noile calificări propuse de unități școlare.

În vederea compensării lipsei de dotare și pentru a facilita tranziția tinerilor de la școala la piața muncii, parteneriatele locale ale unităților școlare cu angajatorii sunt esențiale. De asemenea, trebuie avut în vedere oportunitățile existente prin Fondul Social European în special componenta de dezvoltare a resurselor umane.

La nivelul județului Hunedoara există în implementare un proiect finanțat prin FSE pentru asigurarea practicii elevilor la agenții economici pentru o mai bună integrare a acestora pe piața muncii, proiectul cu titlul „Parteneriat activ pe piața muncii”, proiect implementat la 18 unități de învățământ profesional și tehnic din 21 existente.

6.4 Indicatori de proces

6.4.1. Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în IPT

În județul Hunedoara funcționează Comitetul Local pentru Dezvoltarea Parteneriatului Social pentru învățământul profesional și tehnic, care are un rol activ și își îndeplinește rolul consultativ pentru Inspectoratul Școlar Județean, în ceea ce privește monitorizarea implementării PLAI și PAS, pentru stabilirea planului de școlarizare și nu în ultimul rând în implicarea în implementarea diverselor proiecte educaționale ale unităților de învățământ profesional și tehnic din județul Hunedoara.

Între Consorțiul Regional Vest și cele 4 CLDPS - uri existente la nivel județean, există o cooperare constantă și un flux de informații care permite actualizarea documentelor strategice la nivel regional și județean.

6.4.2. Asigurarea calității în ÎPT

Alături de asigurarea accesului la educație, de dobândirea unui nivel ridicat de calificare, relevanța și calitatea pregătirii celor care învață devine semnificativă. În acest context, asigurarea calității în învățământul profesional și tehnic capătă alte valențe și implică noi roluri instituționale.

Adoptarea Legii nr. 87/2006 privind asigurarea calității educației a creat cadrul instituțional legal pentru dezvoltarea și implementarea mecanismelor de asigurare a calității în educație, la nivel de sistem și la nivel de furnizor. Au avut loc importante dezvoltări în domeniul normativ, prin extinderea cadrului legislativ și în cel operațional, prin crearea unor instrumente în domeniul evaluării și asigurării calității.

Pentru învățământul profesional și tehnic, Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic a elaborat Cadrul Național de Asigurare a Calității în învățământul profesional și tehnic, care constă în ansamblul de metodologii, acțiuni, măsuri și instrumente prin care se particularizează Cadrul Național de Asigurare a Calității Educației la cerințele specifice legate de formarea profesională inițială. CNAC în învățământul profesional și tehnic respectă în totalitate prevederile Legii 87/2006, precum și metodologiile și instrumentele dezvoltate de ARACIP.

Asigurarea calității în învățământul profesional și tehnic are ca element principal autoevaluarea. La nivelul școlii, autoevaluarea este completată de monitorizarea internă a calității educației și formării profesionale. Procesele externe de asigurare a calității în ÎPT sunt coordonate de inspectoratele școlare și de ARACIP. Prin inspecțiile de monitorizare externă a calității și de validare a raportului de autoevaluare, reprezentanții inspectoratelor școlare îndrumă și sprijină școlile în procesul de asigurare a calității, verifică modul în care sunt respectate cerințele de calitate și formulează propuneri de îmbunătățire a calității. Procesele de autorizare și acreditare pentru fiecare program de calificare profesională, precum și evaluarea externă periodică a calității educației și formării profesionale oferite de școli sunt coordonate de ARACIP.

Calitatea în educație este asigurată prin următoarele procese: planificarea și realizarea efectivă a rezultatelor așteptate ale învățării, monitorizarea rezultatelor, evaluarea internă a rezultatelor, evaluarea externă a rezultatelor și prin îmbunătățirea continuă a rezultatelor în educație.

Este important de menționat însă că se înregistrează un decalaj semnificativ între unitățile de învățământ profesional și tehnic asistate prin diverse programe și acelea încă neasistate. Oricâtă coerență ar avea mecanismele adoptate, rolul profesorilor rămâne crucial, calitatea trebuie în primul rând asigurată și îmbunătățită la nivelul relației educaționale fundamentale, cea dintre profesor și elev. Rămâne în continuare o provocare încrederea elevilor și angajatorilor în învățământul profesional și tehnic, precum și a învățământului universitar în învățământul liceal tehnologic.

6.4.3. Serviciile de orientare și consiliere

În procesul de planificare a ofertei educaționale este necesar să se respecte cerințele viitoare ale pieței forței de muncă, corelate cu aspirațiile individuale ale tinerilor. În vederea obținerii unei imagini cât mai cuprinzătoare despre opțiunile elevilor, la nivelul regiunii se organizează diferite sondaje în rândul elevilor, înaintea momentului de decizie a orientării profesionale.

Opțiunile odată cunoscute, pot influența oferta unităților școlare, iar apoi prin activitățile de consiliere și orientare pentru carieră se poate ajunge la o situație în care să fie satisfăcute în cea mai mare măsură dorințele părților implicate în acest proces (piața muncii, angajatorii și elevii ca viitorii angajați).

Studiul privind "Opțiunile elevilor de clasa a VIII-a" s-a realizat în perioada 11.11.2016 - 16.12.2016 de către CJRAE Hunedoara- CJAP, având ca scop principal identificarea opțiunilor elevilor de clasa a VIII-a din școlile hunedorene.

În paralel, s-a urmărit și surprinderea motivației care a stat la baza acestor opțiuni, sursele de informare cu privire la unitățile de învățământ liceal ale elevilor, precum și tendința de migrare a acestora de la o zonă geografică la alta, de la o unitate școlară la alta.

Studiul a utilizat un interviu structurat pe baza chestionarului SOE8 2014 conceput de CJRAE Hunedoara - CJAP. Lotul de subiecți totalizează un număr de 3709 de elevi de clasa a VIII-a din toate școlile hunedorene.

Dintre elevii intervievați:

- 2924 își declară intenția de a-și continua studiile, reprezentând 96,5%;
- 13 elevi își declară intenția de a nu continua studiile din diverse motive, reprezentând 0,4% (cu 0,3% mai puțin decât anul precedent).

Dintre elevii intervievați:

- 2513 de elevi și-au declarat prima opțiune în alegerea liceului;
- 2408 de elevi și-au declarat a doua opțiune în alegerea liceului;
- 2327 elevi și-au declarat a treia opțiune în alegerea liceului ;
- 412 de elevi și-au declarat prima opțiune în alegerea învățământului profesional ;
- 366 de elevi și-au declarat a doua opțiune în alegerea învățământului profesional ;
- 338 de elevi și-au declarat a treia opțiune în alegerea învățământului profesional.

Se observă o scădere a opțiunilor pentru învățământul profesional și tehnic, ponderea opțiunilor elevilor din clasa a VIII-a fiind de 35,94%, în scădere cu aproape 2 procente, față de anul precedent, când a fost 37,88%.

Analizând opțiunile înregistrate ale elevilor, putem constata că acestea nu arată diferențe mari între zone geografice, și nici modificări semnificative nu se observă de-a lungul anilor supuși analizei.

Totuși se observă o scădere a opțiunilor pentru învățământul profesional și tehnic în județul Hunedoara.

Filiera teoretică		Filiera tehnologică				Filiera vocațională				Total
Profil uman	Profil real	Profil tehnic	Profil servicii	Profil resurse	Învățământ profesional	Profil teologic	Profil sportiv	Profil pedagogic	Profil arte	
718	967	219	328	43	411	2	87	57	92	2924
1685		1001				238				

Fig.6.4. Ponderile opțiunilor elevilor pe filiere educaționale

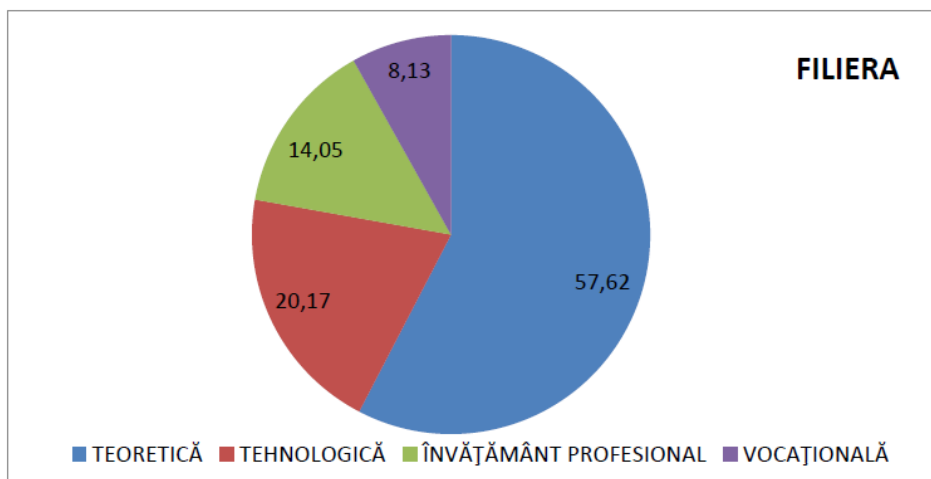
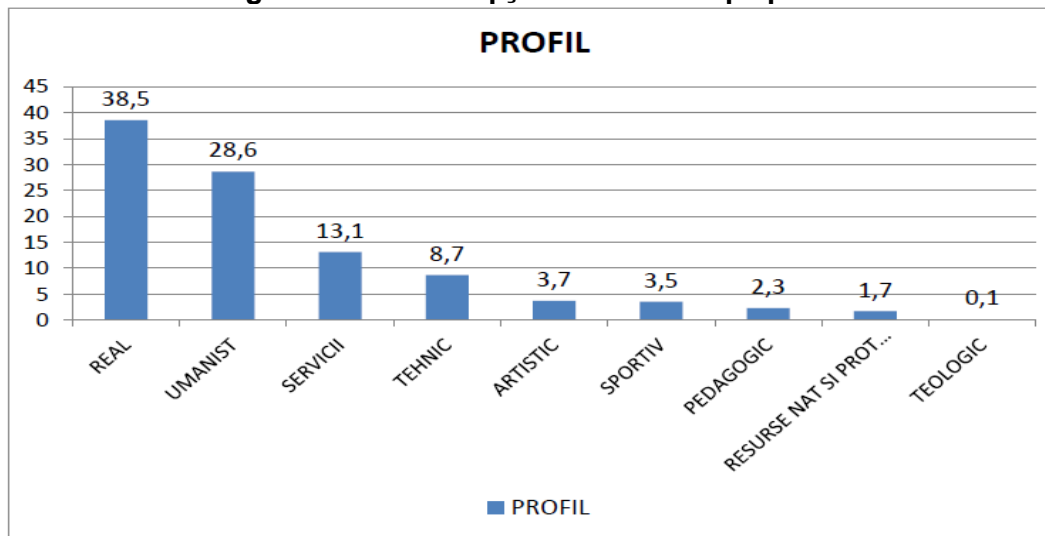

Fig.6.5. Ponderile opțiunilor elevilor pe profile

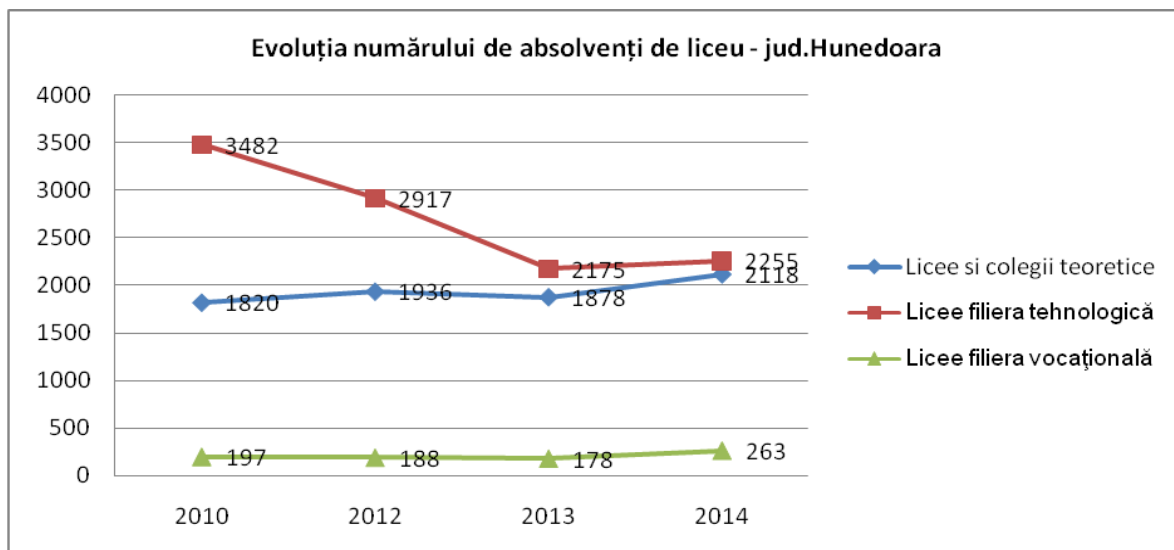

Una dintre preocupările celor responsabili cu planificarea educației o constituie ponderea deloc de neglijată a celor nehotărâți. Acești tineri fără o orientare corectă vor opta pentru o rută oarecare, fără să fie motivați, ceea ce înseamnă că pornesc pe un traseu de calificare fără chemare, astfel fără a avea șanse reale pentru o carieră profesională de succes.

Consilierea și orientarea trebuie să se concentreze și pe dezvoltarea abilităților de învățare de-a lungul vieții, iar în pregătirea tinerilor pentru o carieră este necesar să se pornească de la paradigma „o primă calificare, va fi urmată de specializări, perfecționări și recalificări pentru mai multe ocupații”, în funcție de cererea în continuă schimbare a pieței.

6.5. Indicators de ieșire

6.5.1. Absolvenți de liceu pe filiere de pregătire

În ceea ce privește evoluția absolvenților pe cele trei filiere ale învățământului se observă o scădere dramatică a absolvenților liceelor tehnologice, o creștere atât pentru cei din liceele din filiera vocațională cât și pentru cele din filiera teoretică. Pentru filiera tehnologică apare însă o ușoară creștere la nivelul anului 2014 (Anexa Absolvenți IPT).

6.5.2. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională

În ceea ce privește **Rata netă de cuprindere în învățământ** (Anexa Rata neta de cuprindere (INS)) există date centralizate pe nivele de învățământ.

Concluziile pe care le putem schița după analiza datelor centralizate:

- Rata netă de cuprindere are o tendință de scădere ce se manifestă atât în învățământul primar cât și în cel gimnazial și obligatoriu, pentru perioada 2007 – 2016.
- Cu cât înaintăm pe paliere mai înalte de școlarizare cu atât rata de cuprindere este mai mică;
- Este însă evidentă rata de cuprindere mai mare în învățământul secundar superior pentru mediul rural în județul Hunedoara comparativ cu nivelul național sau al zonei de vest. Apare însă o scădere față de nivelul național la același indicator, pentru mediul urban

6.5.2.a. Rata netă de cuprindere școlară pe grupe de vârste

Rata netă de cuprindere în învățământul primar calculată pentru Regiunea Vest arată valori cu o ușoară tendință de scădere în perioada 2011-2016, de la de la 87,3% la 82,7%. Aceeași tendință se înregistrează și la nivelul județului Hunedoara

Pentru acest segment, în județul nostru nu există diferențe mari pentru raportul masculin – feminin, și nici pentru relația urban-rural, diferența fiind de 10%-12%, cu procente de cuprindere de peste 84% pe urban și de 74% pe rural, cu tendință de scădere.

Există însă o diferență de 12-17% copii care nu sunt cuprinși în învățământ, având în vedere efectele pe termen lung. Din păcate, procentul copiilor care nu urmează o formă de învățământ crește odată cu nivelul de învățământ. Acești copii sunt expuși unui viitor în care nu vor avea un loc de muncă sau vor avea locuri de muncă slab remunerate. Astfel sunt imperios necesare măsuri care să ducă la creșterea ratei de cuprindere în învățământ.

Rata de cuprindere a elevilor calculată pentru învățământul obligatoriu este în jurul valorii de 80%, cu valori puțin peste 85% pentru mediul urban și sub 60% pentru mediul rural. Aceste valori, nepermis de mici, cer identificarea unor măsuri de intervenție rapidă pentru a asigura caracterul obligatoriu pentru aceasta formă de învățământ.

O rată de cuprindere în urban mai mare înseamnă că sunt oferite posibilități de educație în mediul urban, însă efortul de a suporta costurile unei școlarizări în mediul urban pentru cei care provin din rural este din ce în ce mai dificil de suportat (se observă pentru acest segment o rată de cuprindere în scădere, spre 55%).

În anul școlar 2017-2018, rata brută de cuprindere în învățământul obligatoriu este de 88,06%. 0,73% din populația totală din grupa de vârstă 6-16 ani, grupa oficială de vârstă corespunzătoare învățământului obligatoriu, își continuă studiile în străinătate, în aprilie 2017 existând 312 solicitări scrise din partea părinților la nivel de județ în acest sens.

Rata brută de cuprindere în învățământul obligatoriu în județul Hunedoara este în ușoară scădere, cu 4,99%, față de anul școlar 2016-2017.

Nivel de învățământ	An școlar 2015-2016	An școlar 2016-2017	An școlar 2017-2018
Primar	85,02	87,17	85,42
Gimnazial	93,98	99,27	90,79
Liceal inferior/Profesional	91,63	95,04	88,95
Învățământ obligatoriu	89,54	93,05	88,06

Evoluția ratei brute de cuprindere la nivelul județului Hunedoara pe nivele de învățământ ca raport din populația în vârstă de 6-16 ani

Se constată că rata brută de cuprindere la nivel județean pentru învățământul primar, în anul școlar 2015-2016, se afla sub media aceluiași indicator la nivel național care a fost de **87,7%**, iar valoarea ratei de cuprindere în învățământul gimnazial județul Hunedoara se afla peste media

națională care a fost de 91,5%, conform raportului Ministerului Educației Naționale privind starea învățământului preuniversitar din România din anul 2016.

În județul Hunedoara, valoarea cea mai mică se înregistrează la nivelul învățământului primar. În învățământul liceal și profesional de 85,6.

Conform Diagnozei riscului cu privire la fenomenul de părăsire timpurie a școlii realizate de CJRAE Hunedoara în octombrie 2017, ponderea absolvenților de clasa a VIII-a care își continuă studiile este de 98,97%.

Ponderea absolvenților de clasa a VIII-a care își continuă studiile este de 98,97%, însă este necesar să se urmărească acest indicator și în cazul tranziției de la ciclul inferior la cel superior al liceului. Trebuie avut în vedere faptul că ținta europeană este ca 85% din tinerii din categoria de vârstă 15 – 25 ani să își finalizeze ciclul secundar superior, iar în prezent înregistrăm o rată de cuprindere de doar 54% pentru acest nivel.

Pe parcursul perioadei de școlarizare se realizează pierderi mari din numărul total de tineri cuprinși în sistemul formal de educație. Aceste pierderi se ridică la peste 12% din numărul celor înscriși în ciclul primar, ceea ce în valoare absolută înseamnă 10840 de elevi pentru o cohortă de 4 ani. Acești tineri se vor regăsi în societate fără o calificare, fără studii finalizate, cu risc de marginalizare socio-profesională ridicat, dacă nu se vor realiza intervenții concertate.

Structura calificărilor în regiune a suferit modificări importante datorită analizelor prin intermediul documentelor de planificare a ofertei PRAI și PLAI, înregistrându-se valori care se apropie treptat de țintele stabilite pentru anul de referință 2020.

Structura calificărilor reflectă într-o măsură insuficientă disparitățile interregionale cu privire la cererea pieței actuală și cea viitoare.

Raportul ofertei pentru cele două rute de școlarizare - ruta directă și cea progresivă - prezintă o evoluție în favoarea rutei directe, în concordanță cu aspirațiile tinerilor, însă aceasta rută oferă o gamă redusă de calificări.

Recomandări:

Realizarea unor evidențe complete la nivel de județ, cu privire la categoria tinerilor necuprinși în sistemul formal de educație și identificarea unor măsuri urgente în vederea creșterii ratei de cuprindere, (încurajarea și sprijinirea tinerilor pentru a-și continua studiile, readucerea în școli a celor care au părăsit școala, includerea celor care nu au fost cuprinși) începând cu învățământul primar, și cuprinzând toate nivelele.

Accesul elevilor la educație și la o calificare se poate analiza din punctul de vedere al accesului fizic, accesului la un curriculum adecvat și accesului la servicii specializate.

Sunt necesare măsuri urgente pentru diminuarea fenomenului de abandon școlar la nivelul întregii regiuni, și asigurarea unor alternative pentru completarea studiilor și obținerea unei calificări.

Pentru a asigura competitivitatea absolvenților pe piața forței de muncă, învățământul profesional și tehnic din regiune va trebui să încurajeze obținerea unui nivel de instruire cât mai ridicat, încurajând mobilitatea ocupațională dar și geografică, simultan cu oferirea unor calificări adaptate cerințelor pieței. Pentru a informa tinerii despre cerințele viitoare ale pieței, este necesar să fie continuate cercetările prin studiile regionale.

Se recomandă ca fiecare elev să aibă acces la un curriculum adecvat. Accesul la un curriculum adecvat presupune o structură a calificărilor din oferta școlilor cât mai adaptată cerințelor viitoare ale pieței forței de muncă, pentru a asigura o inserție profesională rapidă și o carieră profesională de succes.

Accesul fizic la o școală care oferă servicii de educație și formare de calitate, înseamnă ca fiecare copil să aibă acces la o unitate școlară care se află la o anumită distanță (stabilită în urma analizelor la nivelul fiecărui județ). Tinerii din mediul rural au acces la școli din mediul urban.

Conform *Diagnozei riscului cu privire la fenomenul de părăsire timpurie a școlii* realizate de CJRAE Hunedoara în octombrie 2017, ponderea absolvenților de clasa a VIII-a care își continuă studiile este de 98,97%.

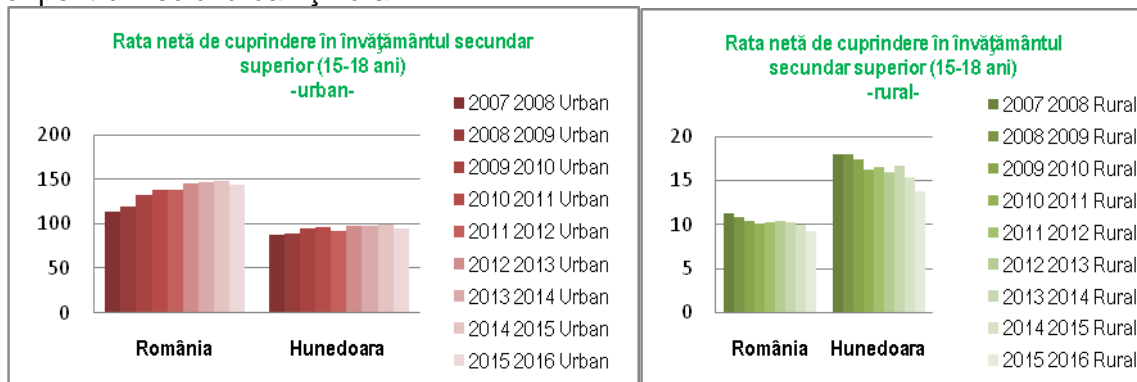

Aceste date ne arată necesitatea unor măsuri imediate și consistente care să crească rata de cuprindere în învățământul obligatoriu a copiilor din mediul rural.

În **învățământul secundar superior (15-18 ani)** rata netă de cuprindere este mai mică (între 70% și 80%). Se observă valorile apropiate de 90% în mediul urban, dar mai mici decât la nivel național sau regional. În mediul rural rata de cuprindere este foarte scăzută (între 14% și 16%), dar cea mai mare din zona de vest și mai mare decât media națională.

Datele cu privire la Rata de cuprindere în învățământul secundar superior, defalcat pe mediul rural/urban ne arată că Rata de cuprindere în rural scade, în timp ce Rata de cuprindere în mediul urban se menține constantă.

Se observă o diferență foarte mare între gradul de cuprindere în învățământul secundar superior pentru mediul urban și rural.

Concluziile sunt următoarele:

- în mediul rural abandonul este mare și este dublat de o plecare a tinerilor către oraș;
- abandonul școlar există și în mediul urban, doar că acesta este compensat de migrația către oraș a tinerilor din mediul rural.

Subliniem necesitatea găsirii de măsuri de sprijinire a familiilor care întâmpină dificultăți în privința accesului copiilor la educație, fie că acestea sunt de ordin material sau sunt tributari lipsei de educație.

Putem concluziona că rata de cuprindere are valori mici, valorile scad odată cu creșterea nivelului de educație, scăderea fiind critică pentru mediul rural.

6.5.3. Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED

6.5.3.a. Rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial (Rata abandonului (INS))

În Regiune rata de abandon școlar în învățământul primar și gimnazial arată o scădere nesemnificativă, cu doar 0,1%, de la 2,5% în 2006-2007 la 2,4% în 2014-2015. La nivelul județului Hunedoara, evoluția a fost oscilantă, cu o valoare maximă de 4% în 2010-2011 și o valoare minimă de 1% în 2012-2013.

În ceea ce privește raportul dintre populația școlară de sex masculin și cea de sex feminin, se înregistrează diferențe, fiind mai mici pentru cea feminină;

Din punct de vedere al mediului de rezidență se înregistrează o stagnare a acesteia, la aproximativ 2% în mediul urban și 1,5% pentru mediul rural.

6.5.3.b. Rata abandonului școlar în învățământul gimnazial

La nivelul județului Hunedoara, în intervalul supus analizei, se observă perioade cu fluctuații destul de mari. S-au înregistrat perioade de creștere între 2007-2010, de la 1,3% la 1,9%, cu un maxim de 4,6%, mult peste media națională și regională, în 2010-2011. Pentru intervalul următor apare o scădere a acestuia, cu rămânerea constantă la nivelul de 1%, dar cu o creștere din nou spre sfârșitul perioadei, ajungând la 2,2% în 2014-2015. În perioada 2015-2017, din nou

se înregistrează un trend descrescător, ajungând ca ponderea absolvenților de clasa a VIII-a care își continuă studiile în anul școlar 2017-2018 să fie 98.97%, însă este necesar să se urmărească acest indicator și în cazul tranziției de la ciclul inferior la cel superior al liceului.

Rata abandonului este mai crescută în cazul băieților iar diferența dintre sexe este cuprinsă între 0 puncte procentuale și 1,2 puncte procentuale.

Pe medii de rezidență, rata abandonului înregistrează fluctuații destul de mari, cu maxime în 2010-2011, de 4,4% pentru urban și 5,3% pentru rural, cu tendință de egalizare spre 2,3% în 2014-2015.

6.5.3.c. Rata abandonului școlar în învățământul liceal

În județul Hunedoara, rata abandonului școlar a înregistrat o scădere, diferența dintre începutul și sfârșitul perioadei analizate fiind de 0,7 puncte procentuale, de la 3,9% în 2006-2007 la 3,2% în 2010-2011, dar a existat și o valoare minimă înregistrată de 2% în 2008-2009. În anul școlar 2010-2011, primul după anul intrării în lichidare a SAM-urilor și de preluare a locurilor la liceu, s-a înregistrat o creștere a procentului elevilor care au abandonat studiile liceale: ca urmare, în acest an școlar, rata abandonului a crescut de la 2,6% la 3,2%.

În ceea ce privește repartitia pe sexe, se înregistrează diferențe, fiind însă permanent mai mare pentru băieți, fiind însă cu tendință de creștere atât pentru populația de sex masculin cât și pentru cea de sex feminin.

Vorbind de mediile de rezidență, procentul se menține ridicat, cu tendință de creștere cu 0,2% în fiecare an pentru mediul rural dar și mult mai mare decât media națională. Și pentru mediul urban se înregistrează aceeași tendință de creștere dar la nivel mai scăzut, între 4% în 2007-2008 și 1,9% în 2008-2009.

6.5.3.d Rata abandonului școlar în învățământul profesional

În ceea ce privește rata abandonului școlar în învățământul profesional, la nivelul județului Hunedoara se remarcă următoarea evoluție: în perioada 2006 – 2010 indicatorul a înregistrat o scădere de la un an la altul cu valori cuprinse între 0,6% și 2,6%. În anul școlar 2010-2011 se remarcă o creștere a ratei abandonului școlar. Astfel, rata abandonului școlar înregistrează o valoare de 11,5% în creștere față de anul școlar anterior cu 7,2 puncte procentuale.

Valorile ratei abandonului școlar, pe genuri, relevă procente mai mari pentru populația școlară feminină, pe parcursul perioadei analizate. Se remarcă faptul că, în anul școlar 2010-2011, atât la băieți cât și la fete se înregistrează cea mai mare rată a abandonului școlar (10,8% în cazul fetelor și 11,9% în cazul băieților).

Pe medii de rezidență, la nivelul anului școlar 2006-2007 se ating cele mai mari valori ale ratei abandonului școlar din mediul rural (17,6%) iar în anul școlar 2010-2011 cele mai mari valori din mediul urban (11,3%).

6.5.3.e Rata abandonului școlar în învățământul postliceal

La nivelul județului Hunedoara, pe întreaga perioadă analizată evoluția ratei abandonului școlar în învățământul postliceal înregistrează fluctuații, cu valori între 2% în 2008-2009 și 9,7% în anul școlar 2014-2015.

Pentru perioada 2009-2014 se păstrează o tendință de abandon mai mare pentru persoanele de sex feminin. În anul școlar 2014-2015 rata abandonului persoanelor de sex masculin este însă cu 3.5% mai mare decât a celor de sex feminin.

Anul școlar 2006-2007 este singurul din perioada analizată, în care se înregistrează valori ale ratei abandonului școlar în mediul rural (51,6%)

6.5.4. Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED

(Rata de absolvire (INS))

În ceea ce privește elevii cuprinși în sistem, un indicator accesibil este rata de absolvire.

Pentru județul Hunedoara valorile urmăresc tendința națională pentru învățământul gimnazial, situându-se cu valori ridicate, cuprinse între 87,5% în 2006-2007 și 92,5% în 2014-2015.

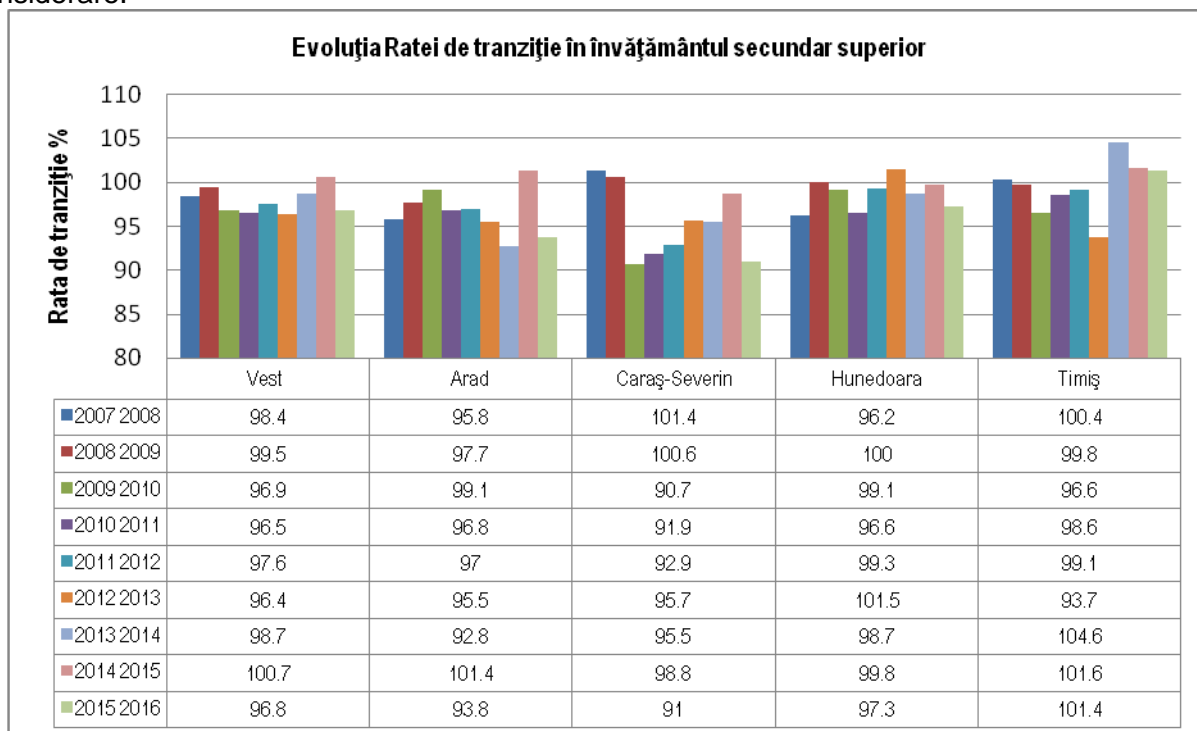
Și pentru învățământul liceal rata de absolvire înregistrează valori ridicate, cu procente mai mari decât media națională. Se înregistrează chiar depășiri ale procentului de 100% pentru anii 2008-2009, 2012-2013 și 2014-2015.

Vorbind însă de învățământul profesional, aici se observă o scădere abruptă a ratei absolvirii ajungând aproape de 0% în anul școlar 2011-2012. În ultimii ani se observă o creștere a acesteia, ajungându-se la 6% în anul 2014-2015, un procent totuși foarte mic..

În ceea ce privește rata absolvirii în învățământul postliceal aici situația din județul Hunedoara este mai bună decât media națională, cu tendință crescătoare, ajungându-se la 35,7% în 2014-2015.

6.5.5. Rata de tranziție la următorul nivel de educație

Rata de tranziție(Anexa Rata tranziție (INS))de la gimnaziu la liceu și învățământ profesional arată variații de la an la an, valorile fiind cuprinse între 96,2% și 101,5%, pentru anii luați în considerare.

Diferențele dintre populația școlară de gen masculin și cea de gen feminin oscilează cu valori cuprinse între 1,6% și 5,4% pentru băieți și între 0,3% și 3,8% pentru fete. Diferențe foarte mari se înregistrează între mediul urban și cel rural. Dacă pentru perioada analizată tranziția medie de la gimnaziu la liceu și învățământ profesional este de 113% pentru mediul urban, pentru mediul rural media se ridică la doar 27,3%. Se observă și din acest indicator problemele care apar la nivel rural în ceea ce privește continuarea pregătirii absolvenților învățământului gimnazial

Analizând trecerea de la învățământul liceal la cel postliceal și superior, pentru județul Hunedoara se înregistrează valori mici, cuprinse între 17,3% și 26,8%. Probabil aceste diferențe se datorează și modificările apărute în desfășurarea examenului de bacalaureat începând cu anul școlar 2010-2011 când numărul absolvenților de liceu care au reușit la examenul de bacalaureat a scăzut foarte mult față de perioada anterioară.

Procentele foarte mici pentru județul Hunedoara se datorează poate și ofertei destul de scăzute pentru acest județ pentru învățământul postliceal și universitar. Se observă spre exemplu procente ridicate pentru județul Timiș, fiind cunoscut faptul că spre exemplu Timișoara este un important centru universitar.

Putem vorbi poate și de o tendință de migrație a absolvenților învățământului liceal fie spre marile centre universitare fie spre alte zone din țară sau EU unde își continuă studiile și/sau muncesc.

6.5.6. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație

(Anexa Rata de parasire timpurie – EUROSAT)

Indicatorul se referă la tinerii din grupa de vârstă 18-24 de ani cu nivel de educație elementar (scăzut) care nu urmează nicio formă de instruire în ultimele patru săptămâni precedate intervalului, în totalul populației de 18-24 de ani. Pentru acest indicator, nu sunt disponibile date la nivel județean din surse statistice oficiale (INS) sau administrative (ISJ).

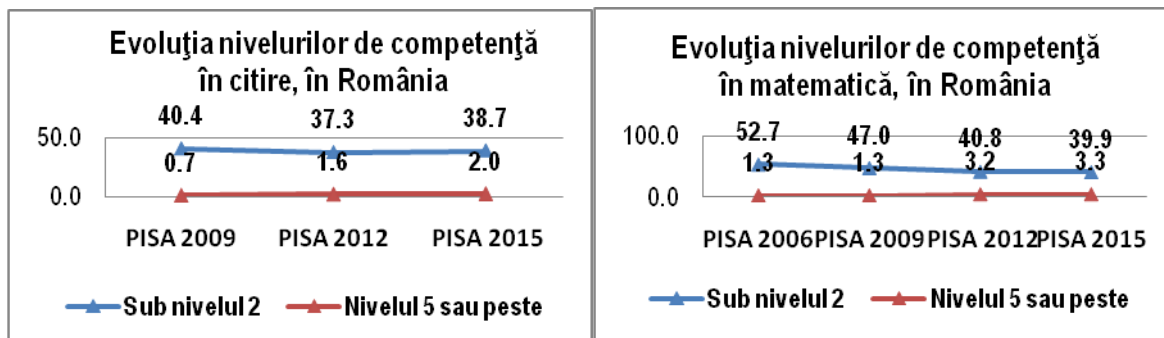
Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație la nivel regional a avut o evoluție descrescătoare în perioada 200-2011 dar a crescut în perioada 2012-2014 ajungând la un procent mediu de 14%, sub cel național dar mai mare decât cel de la nivelul UE.

Dacă la nivelul UE se înregistrează o tendință de scădere, nu aceleași lucru îl putem spune despre tendința de la nivelul regiunii, care este constantă. Singura regiune care înregistrează valori mai mici decât cele europene este București-Ilfov, având în vedere poate și oferta educațională mai diversă și crescută pentru această regiune.

6.5.7. Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor de citire/lectură (PISA)

(Anexa PISA)

Datele privind competențele elevilor în citire au o evoluție de descreștere a ponderii celor sub nivelul 2, de la 40,4% în 2009 la 38,6% în 2015, fiind însă un procent foarte ridicat raportându-ne la cel al Irlandei, de 10,2%, cel mai redus.

La matematică se înregistrează o tendință de scădere a rezultatelor sub nivelul 2 (mai puțin de 420,04 puncte) și o creștere a celor de nivel 5 și peste (peste 606,99 puncte). Chiar și în aceste condiții, procentele respective nu sunt îmbucurătoare fiind între cele mai mari pentru nivelul 2 și mai mici pentru nivelul 5, dintre toate țările UE analizate.

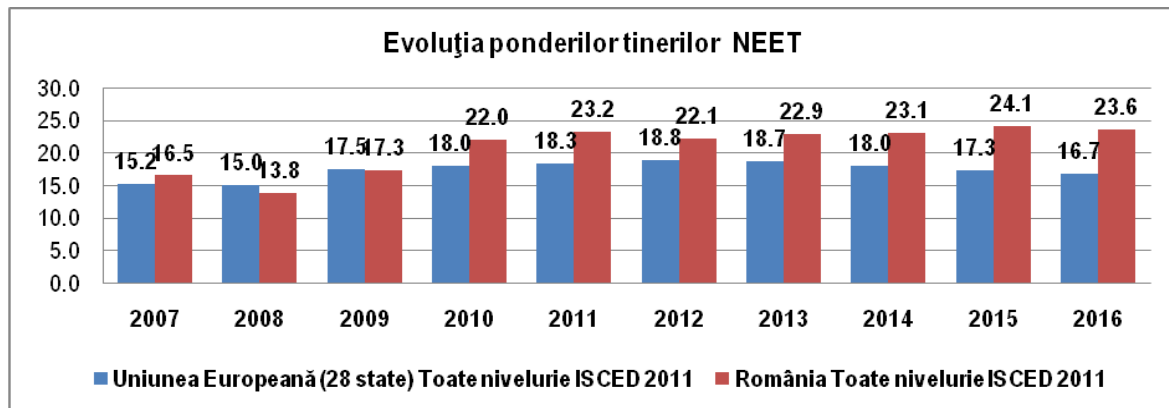
Și în ceea ce privește domniul științelor, situația este asemănătoare, plasându-ne chiar pe ultimul loc dintre cele 28 de state analizate, dacă discutăm despre nivelul 5 și peste.

Elevii care obțin aceste rezultate la testul PISA este posibil să înregistreze rezultate slabe la examenul național de evaluare de la sfârșitul clasei a VIII-a.

6.5.8. Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de munca (NEET) (Anexa Tineri NEET)

Tinerii din categoria NEET reprezintă o altă problemă foarte importantă care este în atenția Uniunii Europene, având în vedere și rata mare de migrație în diferitele state membre ale persoanelor din această categorie de vârstă.

Dacă la nivel european putem identifica o perioadă de maxim la nivelul anului 2012 urmată apoi de o tendință de scădere, la nivelul țării noastre se observă o menținere constantă peste nivelul UE în ultimii 6 ani, cu o diferență de 6,9% în anul 2016 față de UE.

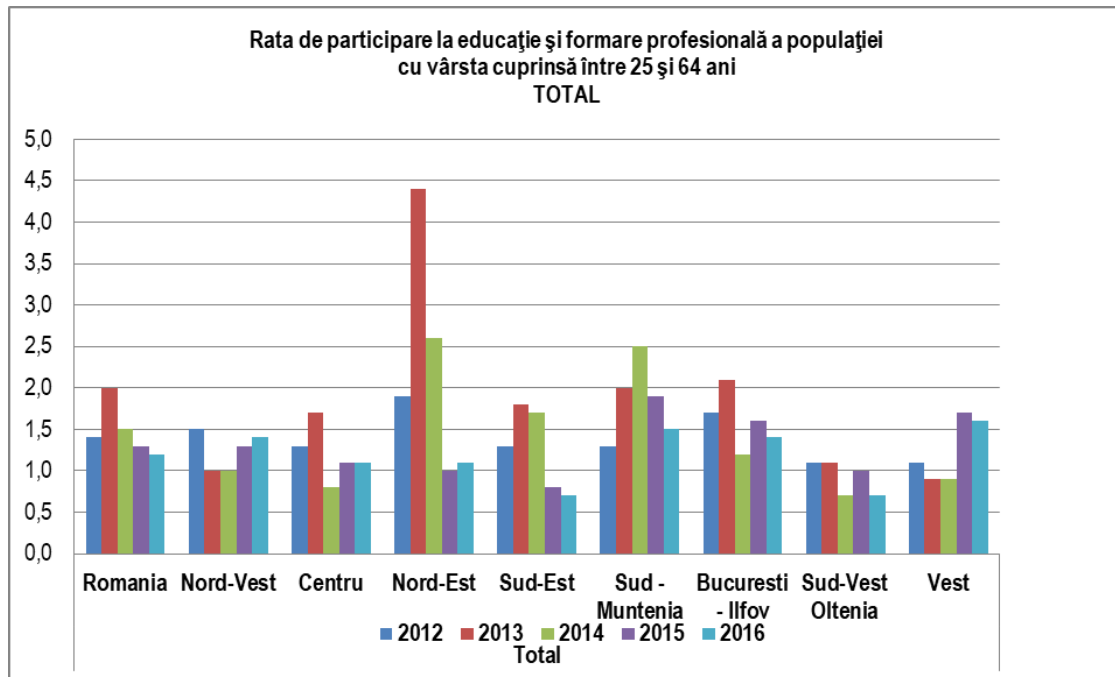
Aceste procente ridicate necesită identificarea și aplicarea de măsuri pentru reducerea fenomenului.

5.5.9. Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani) (Anexa Formare continuă)

Ținta României de creștere a ratei de participare a adulților (25-64 ani) la formarea continuă este de 10% până în anul 2020 (obiectivului strategic care vizează participarea la formarea continuă a populației adulte este de 15% în UE până în 2020).

Dacă la nivelul EU acest indicator înregistrează valori aproximativ constante de 10,7%, în cazul țării noastre acest procent este foarte redus și cu tendință de scădere, încadrându-se între 1,2% și 2%.

Discutând la nivelul zonei de Vest se constată o creștere a valorii acestui indicator în anii 2015 și 2016, rămânând însă în jurul valorii de 1,6%, departe de ținta asumată de 10%.

În aceste condiții se impun măsuri pentru creșterea ofertei de formare pentru acest segment de populație, bine corelate cu nevoia de forță de muncă pentru zonă și județ.

Totodată trebuie găsite modalități de informare a populației adulte din această categorie privind necesitatea pregătirii pe tot parcursul vieții, asigurându-li-se astfel o mai bună adaptare la cerințele pieței muncii aflate într-o transformare permanentă.

6.6. Indicatori de impact

6.6.1 Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra ratei șomajului

Rata ridicată a șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani, și ponderea ridicată a acestora în numărul total al șomerilor (v. cap. 4), sugerează o **problemă serioasă a sistemului de pregătire în raport cu finalitățile obținute în plan ocupațional**. Din acest motiv, se reține ca un prim indicator de impact, care poate fi măsurat pe baza datelor statistice disponibile, **șomajul tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani**, cu rezerva că acesta nu este diferențiat pentru absolvenții ÎPT.

Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă (AJOFM) pot oferi date anuale valoroase despre absolvenții înregistrați în baza de date ca șomeri, dar acestea nu sunt diferențiate în acord cu noua structură pe niveluri de pregătire și finalitățile din ÎPT. *Se recomandă colaborarea între ministere în vederea structurării (unitare la nivel național) a bazei de date a AJOFM pentru evidențierea diferențiată a absolvenților de ÎPT pe calificări și niveluri de calificare, adaptat noilor trasee și finalități ale sistemului de educație și formare profesională.*

6.6.2. Rata de inserție a absolvenților la 6 luni de la absolvire, pe niveluri de educație

Pentru monitorizarea inserției socio-profesionale a absolvenților se propune realizarea unor baze de date statistice de către Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională, în parteneriat cu Inspectoratul Școlar al Județului Hunedoara.

Indicatorul nu este disponibil din surse statistice în acest moment. Dificultățile de integrare a absolvenților necesită furnizarea unor măsuri active de ocupare adecvate, în sprijinul tinerilor care după 6 luni de la absolvire nu se integrează pe piața muncii.

La nivelul învățământului preuniversitar hunedorean, unitățile școlare au raportat pentru promoția 2016-2017, un număr de 4476 de absolvenți din care 3121 absolvenți de liceu, 1015 absolvenți învățământ postliceal și școala de maiștri și 339 absolvenți învățământ profesional.

În funcție de nivelul de calificare, promoția 2017, a înregistrat 3121 absolvenți de liceu (69,72% – nivel 4 sau fără nivel de calificare), 1016 absolvenți ai învățământului postliceal (22,69% - nivel 5) și 339 absolvenți ai învățământului profesional (7,57% - nivel 3).

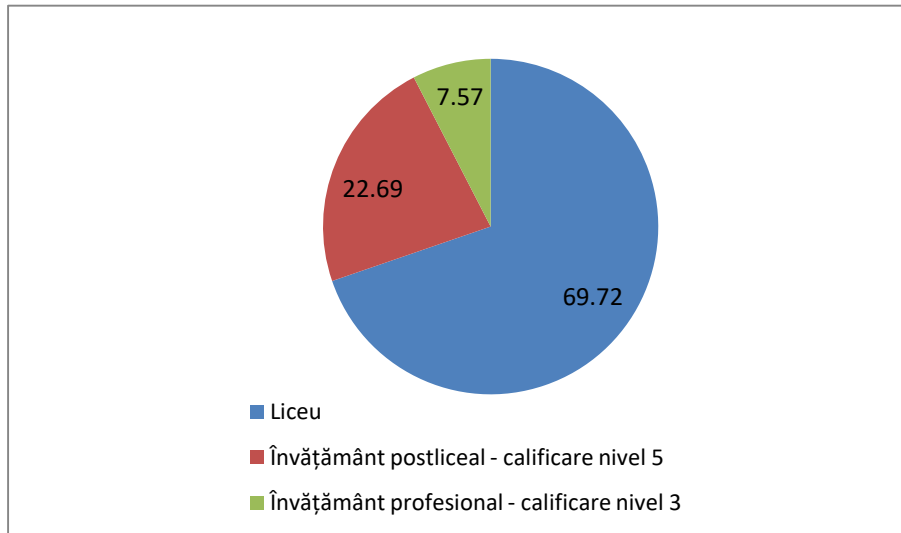

Figura nr. 1 Distribuția absolvenților după nivelul de calificare (%)

În funcție de filieră, au fost înregistrați 2550 absolvenți ai filierei tehnologice (învățământ liceal și postliceal – 56,97%), 1702 absolvenți ai filierei teoretice (38,02%) și 224 absolvenți ai filierei vocaționale (5%).

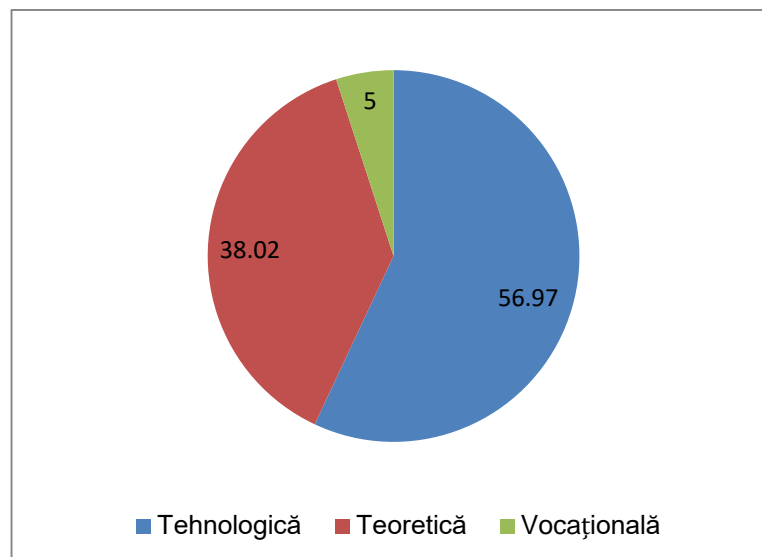

Figura nr. 2 Distribuția absolvenților după filieră (%)

În funcție de profil, promoția 2017, au fost raportați 1275 absolvenți ai profilului tehnic (28,48%), 1011 absolvenți ai profilului real (22,58%), 753 absolvenți ai profilului servicii(16,82%), 691 absolvenți ai profilului uman (15,43%), 270 absolvenți ai profilului resurse natural(6,03), 252 absolvenți ai profilului Șănătate și asistență pedagogică (5,63%), 92 absolvenți ai profilului sportive(2,05%), 88 absolvenți ai profilului artistic(1,96), 29 absolvenți ai profilului pedagogic (1,96%) și 15 absolvenți ai profilului teologic (0,64).

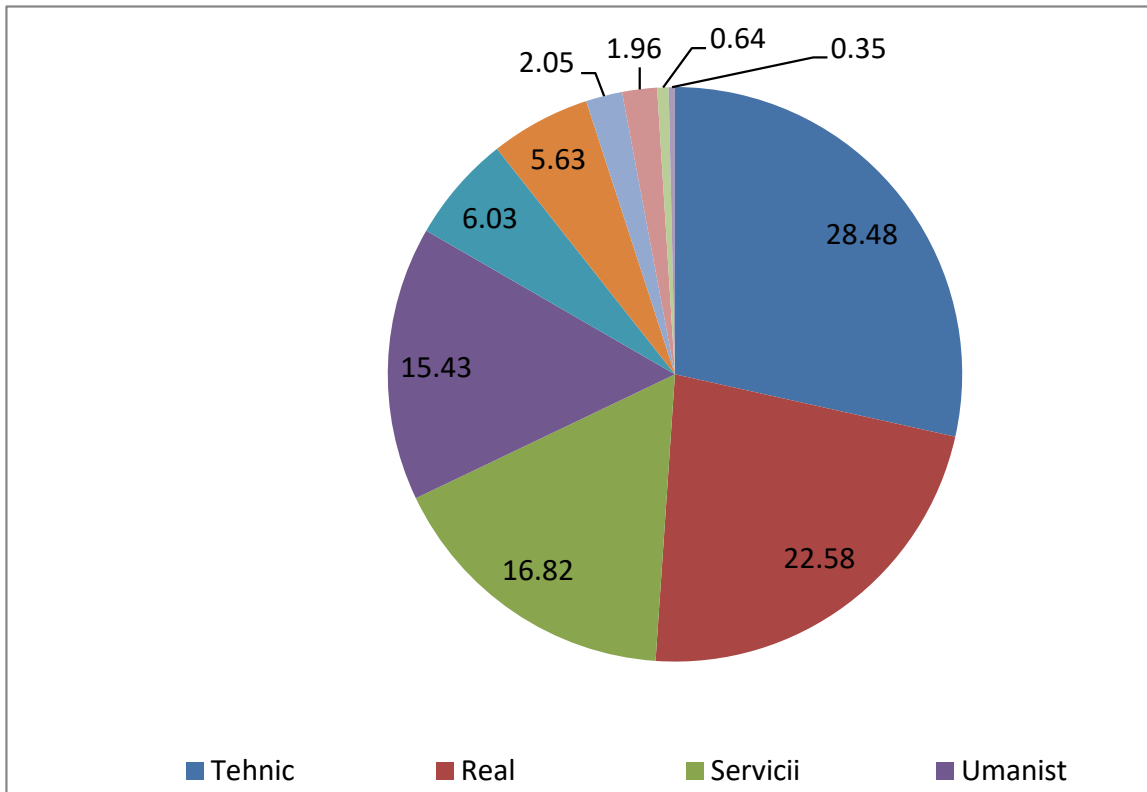

Figura nr. 3 Distribuția absolvenților după profil (%)

Unitățile școlare au raportat următoarele date pentru promoția 2017, privind inserția socio-profesională a absolvenților:

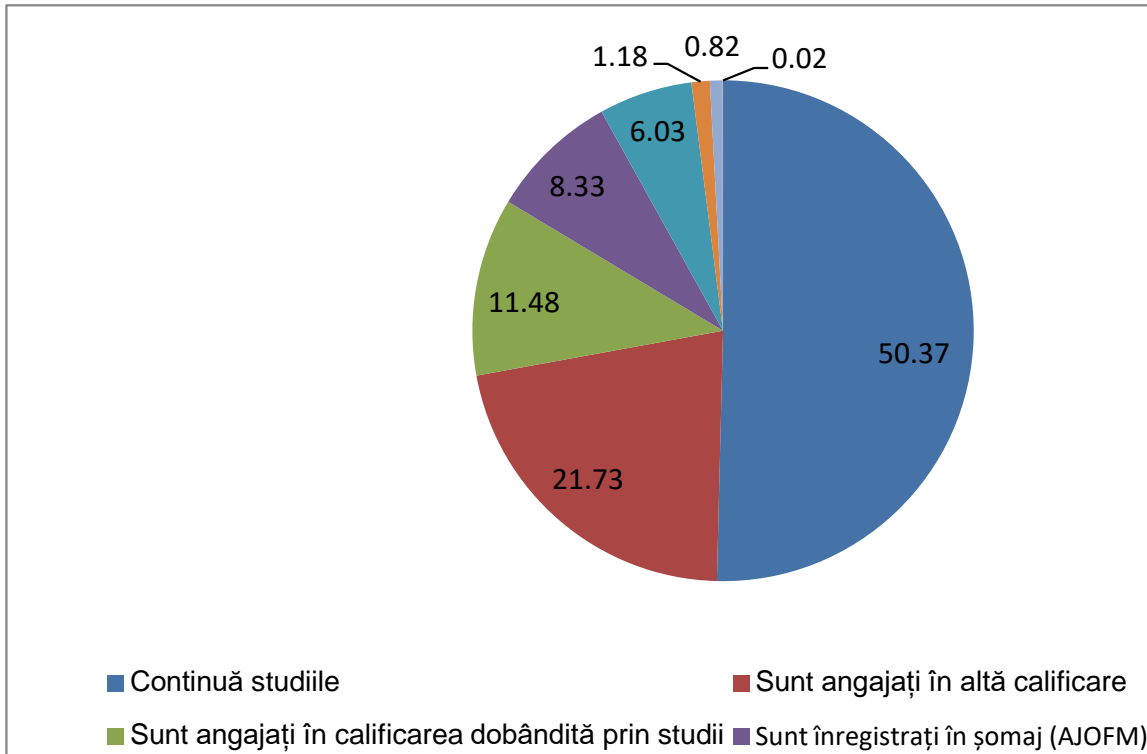

Figura nr. 4 Inserția socioprofesională a absolvenților (%)

În funcție de situația socioprofesională, promoția 2017, din cei 4476 absolvenți s-au înregistrat 2255 care continuă studiile (50,37%), 973 de absolvenți care sunt angajați în altă calificare decât cea dobândită în urma studiilor (21,73%), 514 absolvenți care sunt angajați în calificarea dobândită în urma studiilor (11,48%), 373 de absolvenți care sunt înregistrați în șomaj (AJOFM) – 8,33%), 270 de absolvenți care sunt plecați în străinătate (6,03%), 53 de absolvenți fără ocupație (1,2%), despre 37 de absolvenți nu avem date (0,82%) și 1 absolvent în concediu de creșterea copilului(0,02%).

Situația comparativă a inserției socio-profesională a absolvenților din ultimele patru promoții (2017, 2016, 2015 și 2014) se prezintă astfel:

Date raportate de școli în luna septembrie a fiecărui an

Promoția	Nr. absolvenți din care :	Continuă studiile	Angajați în calificarea dobândită în urma studiilor	Angajați în altă calificare	Înregistrați la AJOFM	Fără ocupație	Plecați din țară	Nu avem date	Alte situații
2017	4476	2255 (50,37%)	514 (11,48%)	973 (21,73%)	373 (8,33%)	53 (1,2%)	270 (5,03%)	37 (0,82%)	1 (0,02)
2016	4501	2423 (53%)	471 (10%)	807 (17%)	408 (9%)	34 (0,01%)	342 (7%)	14	4
2015	4558	2484 (54,5%)	433 (9,5%)	579	583 (12,8%)	32	430	12	5
2014	4632	2548 (55%)	403 (8,7%)	492 (10,63%)	602 (13%)			8	4

Promoția 2016: din cei 4501 absolvenți, 2423 continuă studiile (53%), 417 sunt angajați în calificarea dobândită în urma studiilor (10%), 807 sunt angajați în altă calificare profesională (1 absolvent în concediu de îngrijirea copilului, 1 absolvent în detenție)

2015 - 2014 (3 absolvenți în concediu de îngrijirea copilului, 1 absolvent cu pensie de handicap)

Din punct de vedere al diferențelor pe nivele de calificare, unitățile școlare au raportat următoarele date pentru promoția 2017, privind inserția socio-profesională a absolvenților:

Statutul absolventului	Liceu	Învățământ profesional – nivel calificare 3	Învățământ postliceal – nivel calificare 5
continuă studiile	1904 (61%)	246 (62,56%)	105 (10.33%)
sunt angajați în altă calificare decât cea dobândită în urma studiilor	404 (12.94%)	28 (8,25%)	541 (52,24%)
sunt angajați în calificarea dobândită în urma studiilor	246 (7,88%)	76 (22,41%)	192 (18.89%)
sunt înregistrați în șomaj (AJOFM)	283 (9,06%)	30 (8,84)	60 (5,9%)
sunt plecați în străinătate	201 (6,44%)	11 (3,24%)	58 (5,7%)
fără ocupație	28 (0,89%)	6 (1,26%)	19 (1,87%)

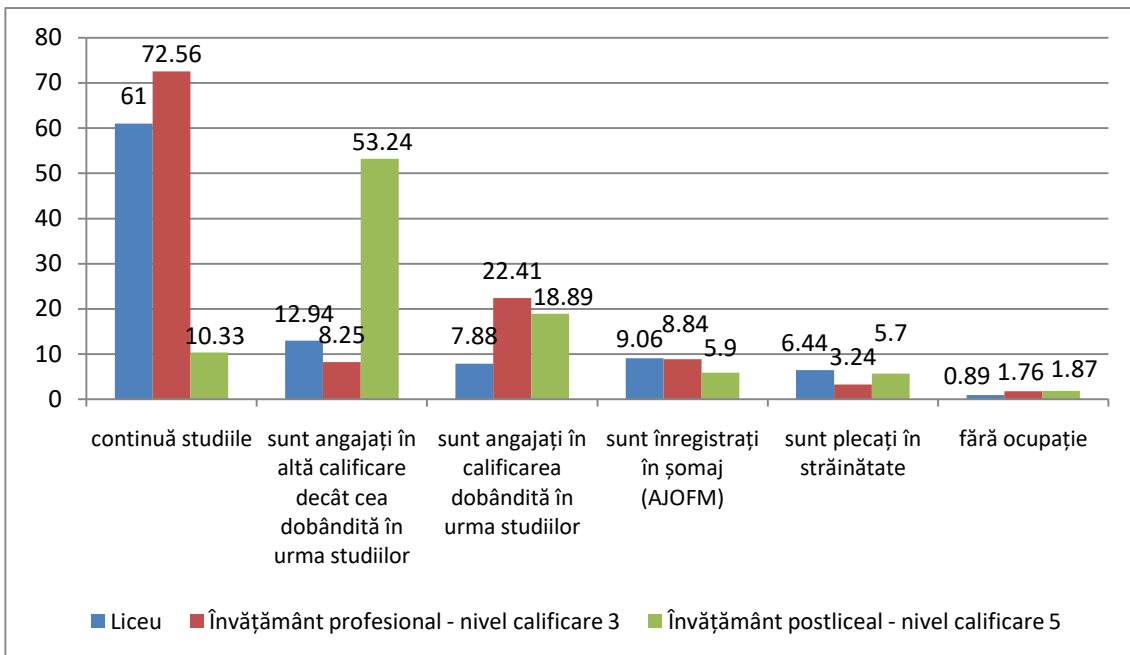

Figura nr. 5 Inserția socioprofesională a absolvenților / diferențe pe nivele de calificare (%)

Din punct de vedere al inserției pe piața muncii în funcție de filiera absolvită unitățile școlare au raportat următoarele date pentru promoția 2017:

Statutul absolventului	Filiera tehnologică	Filiera teoretică	Filiera vocațională
continuă studiile	791 (31,01%)	1343 (78,9%)	121 (54,01%)
sunt angajați în altă calificare decât cea dobândită în urma studiilor	807 (31,34%)	133 (7,81%)	33 (14,73%)
sunt angajați în calificarea dobândită în urma studiilor	432 (16,94%)	55 (3,23%)	27 (12,05%)
sunt înregistrați în șomaj (AJOFM)	265 (10,39%)	71 (4,17%)	37 (16,51%)
sunt plecați în străinătate	202 (7,92%)	57 (3,34%)	11 (4,91%)
fără ocupație	46 (1,8%)	7 (0,41%)	0

Se poate remarca că cel mai mare procent de elevi angajați după absolvirea liceului sunt cei de la filiera tehnologică (48,28%).

Trebuie analizată situația în care procentul celor care sunt angajați în altă calificare decât cea dobândită în urma studiilor este mai mare decât al celor angajați în calificarea pentru care s-au format.

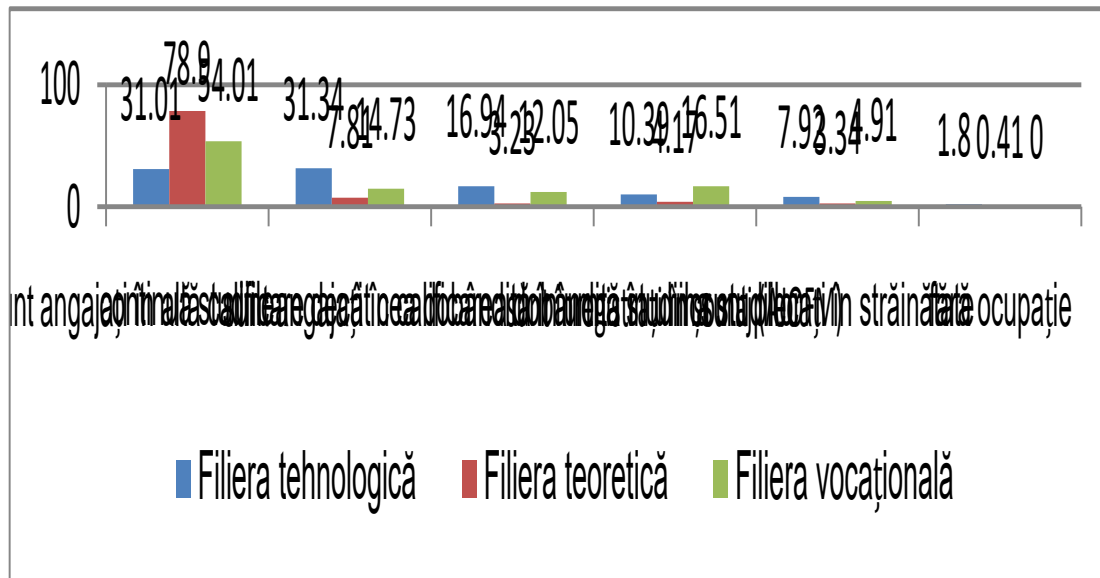

Figura nr. 6 Inserția socioprofesională a absolvenților / diferențe pe filiere (%)

6.6.3. Gradul de utilizare a competențelor dobândite de absolvenți la locul de muncă

Acest indicator face parte dintre indicatorii de calitate propuși de Comisia Europeană - Grupul de lucru pentru calitate în VET. În această etapă nu este definit. Date cu privire la acest indicator este posibil să fie colectate, potrivit recomandărilor Comisiei Europene, prin Ancheta asupra forței de muncă.

Informații utile pentru acest indicator pot fi obținute și direct de către școli prin efectuarea unor **sondaje proprii în rândul angajatorilor și absolvenților.**

6.7. Oferta școlilor ÎPT din județ

6.7.1. Evoluția planurilor de școlarizare

În procesul de analiză a ofertei de formare prin sistemul TVET avem în vedere următoarele aspecte:

- structura calificărilor oferite în regiune, prin cele două rute de formare, din perspectiva diversității ofertei și a concordanței acestora cu cerințele pieței muncii
- condiții de învățare oferite de unitățile școlare: infrastructura, dotare
- calitatea resurselor umane din sistemul TVET
- servicii de consiliere și orientare pentru carieră

Pentru a avea o imagine privind structura calificărilor oferite în regiune, vom analiza evoluția ofertei pentru absolvenții claselor a VIII-a (= intrări în sistemul TVET), dar și structura absolvenților (= ieșiri din sistemul TVET).

Pe baza datelor centralizate la nivelul regiunii privind numărul elevilor cuprinși în clasa a IX-a în sistemul ÎPT putem să facem următoarele observații (*Anexa 7*):

- Planurile de școlarizare ale județelor au fost analizate în raport cu recomandările PRAI și PLAI.
- Se remarcă o tendință generală de încadrare în cerințele PRAI, în ceea ce privește tendințele evoluției ponderii calificărilor.

În cazul clasei a IX-a, liceu tehnologic, se observă diferențe semnificative între ponderea la nivel de regiune și ponderile la nivelul județelor. Astfel, județului **Hunedoara**, profilul tehnic

prezintă o pondere de 37,83% față de 42,27% la nivel de regiune, profilul servicii reprezintă o pondere de 54,05% față de 42,54% la nivel de regiune, iar la profilul resurse naturale și protecția mediului ponderea de 8,1% față de 15,17% la nivel de regiune.. (*Anexa 7*)

La liceul tehnologic, numărul elevilor înscriși în clasa a IX-a a avut o evoluție diferită pentru diferitele profile, înregistrându-se o ușoară scădere în ultimii ani pentru profilul tehnic și o creștere semnificativă la cererea pieței la profilul servicii compensată prin scăderea ponderilor la resurse naturale și protecția mediului. Se constată totodată că profilul servicii predomină oferta de formare în valori absolute, fiind mai mare decât suma celorlalte două profiluri.

În procesul de planificare a ofertei educaționale se ține cont și de „**stocul de calificări**” (ieșirile din sistem) existent pe piață, prin care înțelegem forța de muncă calificată prin învățământul profesional și tehnic în ultimii 10 ani, forța de muncă care pentru a fi competitivă are nevoie de o intervenție de scurtă durată de adaptare sau specializare.

Volumul acestui stoc de calificări este impresionant, domeniile de calificare oferite prin învățământul profesional și tehnic arată o distribuție neuniformă, **cea mai mare pondere având domeniul mecanică (calificările profesionale: tehnician transporturi și tehnician proiectant CAD).**

Calificări de nivel 4, prin liceu tehnologic au obținut elevii, în cele trei profiluri astfel: profil tehnic, profil servicii, profil resurse naturale și protecția mediului, **cu dominanța profilului tehnic, urmată de profilul servicii.**

Tabloul calificărilor este dominat de domeniile turism și alimentație și economic, având argumentul cel mai des invocat acela că acest domeniu ar permite o mai mare șansă de ocupare, mobilitate, și s-ar respecta în mai mare măsură opțiunile elevilor.

Sistemul educațional poate avea o contribuție majoră la reducerea șomajului, echilibrarea pieței forței de muncă, creșterea veniturilor și dezvoltarea economică. Pentru aceasta sunt necesare acțiuni prin care procesul de instruire să fie adaptat la cerințele pieței muncii și calitatea acestuia să se alinieze la nivelul european. În acest sens un element important îl reprezintă accentuarea „angajabilității” absolvenților.

Oferta de formare, în aceste condiții, trebuie să vizeze următoarele:

- adecvarea specializărilor din oferta educațională la cerințele de pe piața muncii.
- adecvarea numărului de locuri din oferta educațională la cerințele de pe piața muncii.
- dezvoltarea curriculumului opțional-facultativ împreună cu companiile și organizațiile din mediul economic și realizarea unor parteneriate de practică care să dezvolte competențele necesare angajatorilor și pieței muncii.
- nevoia de dezvoltare a unor competențe interculturale și de comunicare pentru a pregăti absolvenții pentru piața muncii.

6.7.2. Analiza ofertei pentru anul școlar 2017-2018

Analiza ofertei curente s-a realizat având în vedere țintele stabilite pentru 2017 și ținând seama de cerințele pieței muncii precum și de opțiunile elevilor. În general s-a realizat planul de școlarizare propus de către unitățile de învățământ, iar pe domenii s-a realizat conform anexei 4.

În anul școlar 2017-2018 au fost propuse un număr de 95 de clase a IX – a liceu zi, din care 54 de clase pentru învățământul teoretic, 33 de clase pentru învățământul tehnologic și 8 clase pentru învățământ vocațional. Din cele 95 de clase a IX – a liceu zi propuse au fost realizate 94 de clase, din care 54 de clase pentru învățământul teoretic, 32 de clase propuse pentru liceu tehnologic și 8 clase învățământ vocațional. Situația elevilor școlarizați în învățământul profesional și tehnic este oglindită în HD anexa 4

Comparând cu țintele PLAI se poate spune că în general s-au respectat țintele stabilite, excepție făcând domeniile:

- electronică și automatizări care a avut o ofertă ușor supradimensionată mai ales pentru că include și calificarea Tehnician operator tehnică de calcul, calificare solicitată de absolvenți;

- mecanică care are tendință de scădere conform recomandărilor PLAI de reducere a ponderii, dar încă supradimensionată față de ținta PLAI;
- comerț care a avut o ofertă ușor supradimensionată față de ținta PLAI, recomandarea CLDPS fiind preluarea ofertei de către FPC a adulților.

6.7.2. Proiectul planului de școlarizare pentru anul școlar 2017-2018. Analiza ofertei pentru anul școlar 2017 – 2018

Analiza ofertei curente s-a realizat având în vedere țintele stabilite pentru 2017 și ținând seama de cerințele pieței muncii precum și de opțiunile elevilor. În general s-a realizat planul de școlarizare propus de către unitățile de învățământ, iar pe domenii s-a realizat conform tabelului de mai jos.

În anul școlar 2017-2018 au fost propuse un număr de 95 de clase a IX – a liceu zi, din care 54 de clase pentru învățământul teoretic, 33 de clase pentru învățământul tehnologic și 8 clase pentru învățământ vocațional. Din cele 95 de clase a IX – a liceu zi propuse au fost realizate 94 de clase, din care 54 de clase pentru învățământul teoretic, 32 de clase realizate pentru liceu tehnologic și 8 clase învățământ vocațional. (conform anexelor – analiza planului de școlarizare 2017-2018).

Având ca punct de plecare anexele referitoare la analiza realizării planului de școlarizare pentru anul școlar 2017-2018, pentru toate formele de învățământ (liceu, învățământ profesional, stagii de practică și învățământ postliceal) prin care sunt școlarizați elevii din învățământul profesional și tehnic, am desprins următoarele aspecte:

I. NIVEL LICEAL – clasa a IX-a:

ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL/ FILIERA/ PROFILUL	Plan de școlarizare aprobat (inclusiv suplimentări/ modificări aprobate)		Plan realizat		Pondere realizat
	Nr. clase	Nr. locuri	Nr. clase	Nr. elevi	%
TOTAL clasa a IX-a	95	2660	94	2499	93,9 %

1. În proiectul planului de școlarizare – liceu zi, pentru anul școlar 2017 – 2018, au fost propuse un număr de 95 clase însumând **2660 locuri**. Toate aceste locuri avute în vedere în procesul de planificare, s-au bazat pe solicitările unităților de învățământ, care au fost fundamentate pe manifestarea interesului elevilor de a-și continua studiile într-o formă sau alta de învățământ conform studiului privind "Opțiunile elevilor de clasa a VIII-a" care s-a realizat în perioada 05.11.2016 - 26.11.2016 de către CJRAE Hunedoara- CJAP Hunedoara.
2. Din datele înregistrate la nivelul Inspectoratului Școlar Județean Hunedoara totalul elevilor înregistrați în clasa a VIII-a este de 3212 elevi, din 122 clase.
3. Un număr de 284 elevi, respectiv 6,88% din nr total de elevi înregistrați în clasa a VIII-a, în anul școlar 2016-2017, nu se regăsesc în învățământul liceal.

Cauze identificate:

1. Nepromovarea clasei a VIII-a a unui număr de peste 70 elevi;!!!
2. Fenomenul de migrație a familiilor în U.E. a detrimat neincluderea unui număr de 20 elevi !!! în clasa a IX-a;
3. Datorită sistemului legislativ actual, care nu reglementează posibilitatea ca elevii cu dizabilități intelectuale severe, profunde și/sau asociate să poată continua studiile în învățământul profesional de 3 ani (aceștia pot continua studiile conform legislației doar la liceu – clasa a IX-a pentru ca după absolvirea acesteia să poată opta din clasa a X-a pentru învățământul

profesional). Este vorba de absolvenții învățământului gimnazial din cadrul Centrelor de Pedagogie Curativă din județul Hunedoara!!!!

II. NIVEL LICEAL – clasa a IX-a Învățământ profesional și tehnic:

ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL/ FILIERA/ PROFILUL	SPECIALI- ZARE	DOMENIUL PREGĂTIRII DE BAZĂ	Plan de școlarizare aprobat (inclusiv suplimentări/ modificari aprobate)		Plan realizat		Pondere realizat
			Nr. clase	Nr. locuri	Nr. clase	Nr. elevi	%
TOTAL CL A IX-A , din care:			95	2660	94	2499	93,9%
1) Filiera teoretică, total, din care:			54	1512	54	1471	97,3%
2) Filiera tehnologică, total, din care:			33	924	32	825	89,3%
Profil Tehnic, total, din care:			11	308	11	280	90,9%
		fabricarea produselor din lemn					
		electronică automatizări	2	156	2	52	92,9%
		producție media	1	28	1	29	103,6%
		construcții instalații și lucrări publice					
		mecanică	5	140	5	125	89,3%
		electric	1	28	1	27	96,4%
		industrie textilă și pielărie					
		materiale de construcții					
		electromecanică	2	56	2	47	83,9%
		chimie industrială					
		tehnici poligrafice					
Profil Servicii, total, din care:			19	532	19	489	91,9%
		turism și alimentație	12	336	12	291	86,6%
		economic	6	168	6	169	100,6%
		comert					
		estetica și igiena corpului omenesc	1	28	1	29	103,6%
Profil Resurse naturale și protecția mediului, total, din care:			3	84	2	56	66,7%
		agricultură	1	28	-	-	0%
		silvicultură					
		protecția mediului	1	28	1	28	100%

ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL/ FILIERA/ PROFILUL	SPECIALI- ZARE	DOMENIUL PREGĂTIRII DE BAZĂ	Plan de școlarizare aprobat (inclusiv suplimentări/ modificari aprobate)		Plan realizat		Pondere realizat
			Nr. clase	Nr. locuri	Nr. clase	Nr. elevi	%
		industrie alimentară	1	28	1	28	100%
3) Filiera vocațională, total, din care:			8	224	8	203	90,6%

1. Pentru învățământul profesional și tehnic, clasa a IX-a liceu au fost alocate un număr de 33 clase cu un efectiv total de 924 locuri din care au fost realizate 32 clase cu un număr de 825 elevi (89,3% realizat);
2. Analizând structura planului de școlarizare la liceul tehnologic, prin compararea celor trei profiluri de calificare (tehnic, servicii și resurse naturale și protecția mediului) pentru care se oferă școlarizarea și formarea profesională a elevilor din învățământul profesional și tehnic putem observa următoarele tendințe:
 - Pentru profilul tehnic: s-a menținut interesul elevilor față de acest profil, anume din cele 11 de clase propuse, cu un număr de 308 locuri au fost realizate 11 clase cu un efectiv de 280 elevi - realizat 90,9 % .
 - Pentru profilul servicii: s-a menținut interesul elevilor față de acest profil, anume din cele 19 de clase propuse, cu un număr de 532 locuri au fost realizate 19 clase cu un efectiv de 489 elevi - realizat 91,9 % .
 - Înregistrarea unui dezechilibru reflectat prin tendința unei scăderi a locurilor ocupate la profilul Resurse naturale și protecția mediului (din 3 clase propuse cu un număr de 84 locuri au fost realizate 2 clase cu 56 elevi înscriși, respectiv din 66,7 % a fost realizat

Fig.6.8. Evoluția înscrierilor în clasa a IX - a

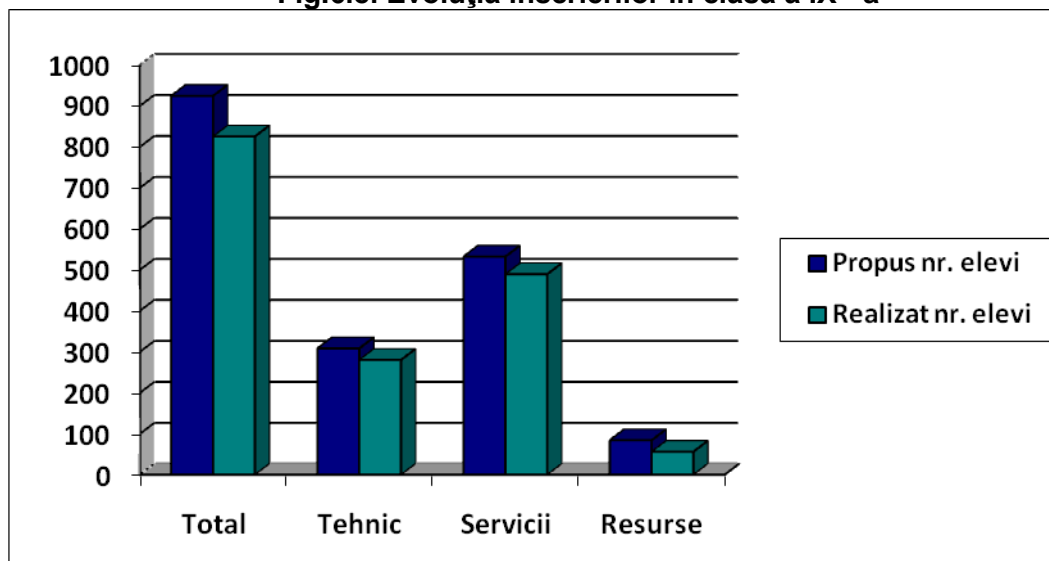

Fig.5.9. Evoluția ponderii pe domenii în IPT

Cauze identificate pentru nerealizarea planului de învățământ în IPT – liceu clasa a IX-a:

1. Familiile cu venituri foarte mici nu pot susține cheltuielile de educație ale copiilor: hrană, îmbrăcăminte, abonamente pentru transport (se decontează foarte puțin din costurile de transport aproximativ 30%) și alte activități culturale - educative.
2. Opțiunile elevilor nu sunt în suficientă măsură orientate către ceea ce doresc să facă ci sunt determinate de factori externi în mare măsură subiectivi (preferințele părinților, tendințele societății, modă) datorită insuficienței consilierii privind cariera, atât în școlile gimnaziale cât și în licee;
3. Lipsa oportunității susținerii unui bacalaureat profesional (sau din disciplinele de profil).

Propuneri:

1. Continuarea strategiei de marketing educațional, de promovare a imaginii IPT, coordonată de ISJ Hunedoara, Caravana de informare și promovare a învățământului profesional și ethnic "Ai șansa să te întorci la școală" de către toate unitățile de învățământ hunedorene;
2. Dezvoltarea parteneriatelor cu agenții economici (oferirea unei forțe de muncă „educate” adică: să respecte programul de lucru, să fie interesați de ceea ce fac, să înțeleagă și să respecte cerințele postului. Adesea reproșul se îndreaptă către școală, unde se consideră de către angajatori că elevii nu sunt stimulați și încurajați pentru muncă);
3. Orientarea spre domenii atractive și cerute pe piața muncii;
4. Dezvoltarea unei strategii comune între Inspectoratul școlar, CJRAE și unitățile de învățământ profesional și tehnic care să dezvolte comunicarea cu părinții elevilor din învățământul gimnazial prin organizarea unor lectorate cu părinții, concursuri tematice, firme de exercițiu, titlul de excelență, ziua porților deschise, etc).
5. Implicarea unui număr mai mare de operatori economici, astfel încât să crească cifra de școlarizare la învățământul profesional dual.

II ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL

a) ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL DE TREI ANI

Introducerea școlii profesionale de trei ani pentru dobândirea certificatului de calificare de nivel trei reprezintă o oportunitate pentru elevii din învățământul liceal, o rută de educație și pregătire practică care vizează integrarea mai ușoară a viitorilor absolvenți pe o piață a muncii aflată într-o continuă schimbare. El se adresează tuturor elevilor clasei a VIII-a cuprinși în învățământul gimnazial care doresc să beneficieze de oportunitățile oferite de o profesionalizare accelerată, prin trecerea la un program specializat.

Absolventul învățământului profesional de trei ani, care a promovat examenul de certificare a competențelor profesionale de nivel trei, poate să-și continue studiile la învățământul liceal de zi sau seral, conform metodologiei. În acest sens în județul Hunedoara a fost propus un plan de școlarizare pentru absolvenții clasei a VIII – a care cuprinde un număr de 16 clase (451 elevi) pe diverse calificări solicitate de agenții economici, elevi și părinți, potrivit anexei 8; din acest plan s-au realizat un număr de 30,5 clase conform anexei 8 și tabelului de mai jos.

Anul școlar 2017-2018

Domeniul de formare profesională/Calificarea	Plan aprobat cl. a IX-a		Plan realizat cl. a IX-a	
	Nr. clase	Nr. elevi	Nr. clase	Nr. elevi
TOTAL GENERAL, din care, pe domenii de formare profesională și calificări:	27	756	25,5	630
TOTAL Mecanică, din care, pe calificări:	12	336	12	290
Mecanic auto	8	224	8,5	206

Lăcătuș construcții metalice și utilaj tehnologic	1	28	0,5	9
Constructor montator de structuri metalice	0,5	14	1	17
Mecanic utilaje și instalații în industrie	1	28	1	30
Sudor	1,5	42	1	28
TOTAL Electromecanică, din care, pe calificări:	0,5	14	1	20
Electromecanic utilaje și instalații industriale	0,5	14	1	20
TOTAL Electronic automatizări, din care, pe calificări	0,5	14	0	0
Electronist aparate și echipamente	0,5	14	0	0
TOTAL Construcții instalații și lucrări publice, din care, pe calificări:	1,5	42	1	24
Fierar betonist-montator prefabricate	1	28	0,5	12
Zugrav, ipsosar, vopsitor, tapetar	0,5	14	0,5	12
TOTAL Comerț, din care, pe calificări:				
Comerciant-vânzător				
TOTAL Turism și alimentație, din care, pe calificări:	7	196	7	175
Bucătar	1,5	42	1,5	42
Cofetar patiser	0,5	14	0,5	12
Lucrător hotelier	2,5	70	2,5	51
Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	2,5	70	2,5	70
TOTAL Industrie textilă și pielărie, din care, pe calificări:	1,5	42	1	26
Confecționar produse textile	1,5	42	1	26
TOTAL Estetica și igiena corpului omenesc, din care, pe calificări:	1	28	1	28
Frizer – coafor – manichiurist – pedichiurist	1	28	1	28
TOTAL Industrie alimentară din care, pe calificări				
Brutar –patiser-preparator produse făinoase				
TOTAL Electric din care, pe calificări	0,5	14	0,5	16
Electrician exploatare joasă tensiune	0,5	14	0,5	16
TOTAL Agricultură din care, pe calificări	0,5	14	0,5	10
Lucrător în agroturism	0,5	14	0,5	10
TOTAL Silvicultură din care, pe calificări	0,5	14	0,5	13
Pădurar	0,5	14	0,5	13
TOTAL Chimie industrial, din care, pe calificări	1	28	1	28
Operator industria de medicamente și produse cosmetice	1	28	1	28
TOTAL Fabricarea produselor din lemn din care, pe calificări	0,5	14	0	0
Tâmplar universal	0,5	14	0	0

b) ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL DUAL

În județul Hunedoara, a crescut interesul elevilor față de învățământul profesional dual datorită multiplelor avantaje oferite de Operatorii economici. Elevii care au optat pentru această formă de învățământ beneficiază de: bursa profesională oferită de stat, bursa de la operatorul economic, echipament de protecție, transport gratuit și loc de muncă asigurat la finalizarea studiilor, conform metodologiei existente.

Anul școlar 2017-2018

Domeniul de formare profesională/Calificarea	Plan aprobat cl. a IX-a	Plan realizat cl. a IX-a
--	----------------------------	-----------------------------

	Nr.clase	Nr. elevi	Nr.clase	Nr. elevi
TOTAL GENERAL, din care, pe domenii de formare profesională și calificări:	3	84	2,5	72
TOTAL Mecanică, din care, pe calificări:	1,5	42	1	30
Sculer matrițer	0,5	14	0,5	14
Lăcătuș mecanic prestări servicii	0,5	14	0	0
Sudor	0,5	14	0,5	16
TOTAL Electromecanică, din care, pe calificări:	1,5	42	1,5	42
Electromecanic utilaje și instalații industriale	1,5	42	1,5	42

III. ÎNVĂȚĂMÂNTUL POSTLICEAL ȘI DE MAIȘTRI

SITUAȚIA REALIZĂRII PLANULUI DE ȘCOLARIZARE LA ÎNVĂȚĂMÂNTUL POSTLICEAL ȘI DE MAIȘTRI Anul școlar 2017 - 2018

Nr. crt.	Domeniul	ȘCOALA POSTLICEALĂ				ȘCOALA DE MAIȘTRII			
		PLAN DE ȘCOLARIZARE APROBAT		PLAN DE ȘCOLARIZARE REALIZAT		PLAN DE ȘCOLARIZARE APROBAT		PLAN DE ȘCOLARIZARE REALIZAT	
		Nr. clase anul I	Nr. elevi anul I	Nr. clase anul I	Nr. elevi anul I	Nr. clase anul I	Nr. elevi anul I	Nr. clase anul I	Nr. elevi anul I
1.	mecanică	2	56	2	46	2 zi 1seral	56 28	2 1	43 28
2.	electric					2	56	2	40
3.	informatică	8	244	8	218				
4.	electronică automatizări								
5.	energetic	1	28	1	25				
6.	minier, petrol și gaze								
7.	construcții, instalații și lucrări publice	1 seral	28	1	28	2 zi 1seral	56 28	2 1	50 21
8.	transporturi	4	112	4	110				
9.	fabricarea produselor din lemn								
10.	silvicultură								
11.	agricultură	1	28	1	30				
12.	industrie alimentară	1	28	1	26				
13.	protecția mediului	2	56	2	57				
14.	servicii	1	28	0	0				
15.	comerț	1	28	1	29				
16.	turism și alimentație	5	140	5	144				
17.	textile-pielărie	1	28	1	28				
18.	producție media	1	28	0	0				
19.	economic	1	28	1	30				
20.	estetica și igiena corpului omenesc	6	168	6	166				
21.	sănătate și asistență pedagogică	2 stat taxă 20 particular	56 560	2 20	50 317				
22.	sportiv								

Pentru învățământul postliceal în planul de școlarizare s-au propus: la zi un număr de 35 de clase cu 980 locuri, s-au realizat 33 de clase cu 909 elevi; la seral o clasă cu 28 locuri, care s-a realizat; cu taxă / stat s-au propus 2 clase cu 56 locuri s-au realizat 2 clase cu 50 elevi; la particular s-au propus 20 clase cu 560 locuri, s-au realizat 20 clase cu 317 elevi.

Pentru școala de maiștri în planul de școlarizare s-au propus: la zi un număr de 6 clase cu 168 locuri, s-au realizat 6 clase cu 133 elevi, iar la seral au fost propuse 2 clase cu 56 locuri, s-au realizat 2 clase cu 49 elevi.

Considerăm că unul dintre principalii factori care au contribuit la realizarea planului a fost promovabilitatea redusă a examenului de bacalaureat (aproximativ 79% din totalul absolvenților de liceu).

De asemenea calificările atractive și colaborarea cu agenții economici care solicită formarea profesională a propriilor angajați în calificări profesionale de nivel 5, au contribuit esențial la realizarea planului de școlarizare.

Concluzii:

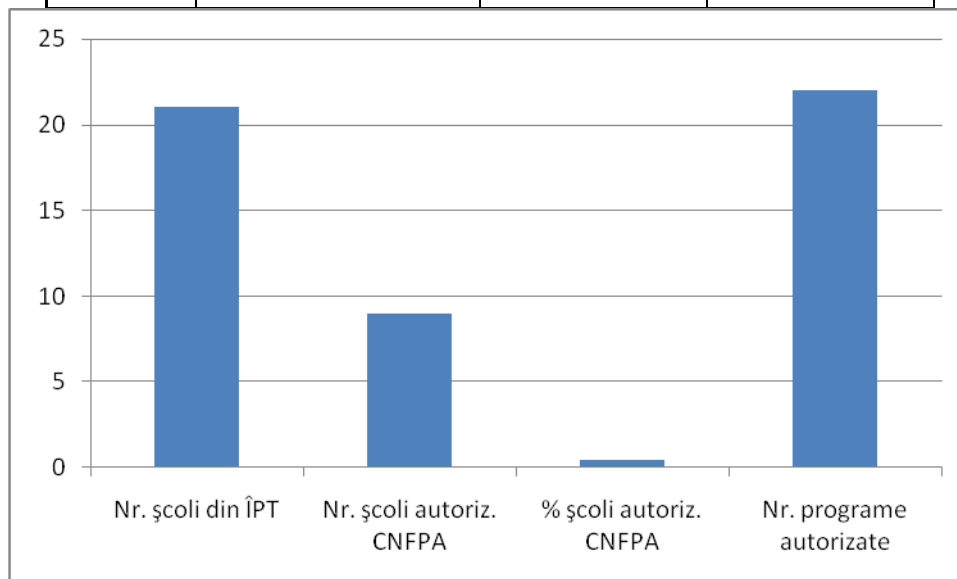
Proiectul planului de școlarizare pentru anul viitor școlar va trebui să țină seama de țintele PLAI stabilite, de contextul economic local și de tendințele pieței muncii.

În aceste condiții se impune o mai mare colaborare a unităților de învățământ profesional și tehnic cu agenții economici locali, AJOFM și alți factori care pot contribui la o dimensionare și orientare corespunzătoare a ofertei educaționale.

6.7.3. Oferta școlilor ÎPT pentru formarea adulților

Unitățile școlare sunt încurajate să intre pe piața ofertanților de formare continuă a adulților și sunt la nivelul județului Hunedoara 43 cursuri de formare adulți autorizate CNFPA. Aceste unități școlare au derulat un număr de 44 programe (cursuri) cu 1079 absolvenți în anul 2009. În perioada 2010-2014 au scăzut foarte mult numărul de cursuri derulate datorită recesiunii economice simțită pregnant la agenții economici. Subliniem faptul că majoritatea programelor de formare se desfășoară în parteneriat cu agenți economici.

Nr. școli din ÎPT	Nr. școli autoriz. CNFPA	% școli autoriz. CNFPA	Nr. programe autorizate
21	9	43%	22

6.7.4. Rețele școlare

În vederea valorificării prin multiplicare a asistenței acordate școlilor prin programele PHARE TVET au fost constituite rețele școlare în jurul centrelor de resursă.

Aceste structuri joacă un rol important în toate acțiunile care presupun o abordare regională, și în mod special cele conexe cu piața muncii (informarea despre cerințele actuale și cele viitoare ale pieței muncii, consilierea și orientarea pentru o carieră, structura de competențe cerută de angajatori etc.).

Școala PHARE TVET coordonatoare	Unitate școlară alocată
Colegiul Tehnic „Matei Corvin” Hunedoara	Liceul Tehnologic „Teglas Gabor” Deva
	Colegiul Tehnic „Transilvania” Deva
	Liceul Tehnologic „Constantin Bursan” Hunedoara
	Colegiul Economic „Emanuil Gojdu” Hunedoara
Colegiul Tehnic de Transport Feroviar „Anghel Saligny” Simeria	Liceul Tehnologic „Grigore Moisil” Deva
	Liceul Tehnologic „Crișan” Crișcior
	Liceul Tehnologic „Ovid Densușianu” Călan
	Colegiul National "I.C. Brătianu" Hațeg
Liceul Tehnologic „Nicolaus Olahus” Orăștie	Colegiul Tehnic Agricol „Alexandru Borza” Geoagiu
	Liceul Teoretic „Silviu Dragomir” Ilia
	Colegiul Tehnic Energetic „Dragomir Hurmuzescu” Deva
Colegiul Tehnic „Mihai Viteazu” Vulcan	Liceul Tehnologic Lupeni
	Colegiul Economic „Hermes” Petroșani
	Colegiul Tehnic „Dimitrie Leonida” Petroșani
	Colegiul Tehnic „Constantin Brâncuși” Petrița
	Liceul Tehnologic „Retezat” Uricani

În vederea asigurării unei corespondențe între cerințele angajatorilor și formarea profesională, se dezvoltă parteneriate școală – întreprindere la nivelul fiecărei instituții de învățământ. Aceste parteneriate, analizate în detaliu la nivelul PLAI al fiecărui județ, vizează diferite componente ale activității din școala, ca de exemplu: asigurarea locurilor pentru instruirea practică a elevilor, dezvoltarea în parteneriat a unor module de curriculum în dezvoltare locală (CDL), acordarea de burse elevilor cu rezultate deosebite, implicarea partenerilor în stabilirea direcțiilor de dezvoltare strategică a școlii, programe comune de dezvoltare a resurselor umane și nu în ultimul rând parteneriate pentru accesarea fondurilor structurale.

6.7.5. Parteneriatul cu întreprinderile

Activitățile care se vor a fi derulate în anul școlar 2017-2018 de către școlile din învățământul profesional și tehnic sunt axate pe următoarele domenii:

- **Parteneriate cu agenții economici** (conform Anexei 4 Hd):
Activitățile desfășurate în parteneriat cu agenții economici au avut în vedere următoarele:
 - efectuarea pregătirii practice a elevilor;
 - elaborarea curriculum-ului în dezvoltare locală;
 - facilitarea accesului la tehnologii moderne și echipamente;
 - formarea și dezvoltarea competențelor cheie și specializate, la elevi și cadre didactice
 - identificarea oportunităților pentru angajare;
 - elaborarea convenției cadru de practică împreună cu partenerul de practică.

Stagiile de practică se derulează la 120 de agenții economici pentru elevii din 18 unități de învățământ profesional și tehnic.

Pentru elevii de la învățământul profesional dual, stagiile de practică se derulează la 4 agenții economici pentru elevii din 2 unități de învățământ profesional și tehnic.

6.8. Principalele concluzii din analiza Î.P.T. județean

Profilurile, calificările profesionale și specializările în care se pregătesc elevii din județul Hunedoara sunt stabilite conform prevederilor legislației în vigoare, referitoare la organizarea și funcționarea învățământului în România, pe baza „Nomenclatorului profilurilor, calificărilor profesionale și specializărilor” și numai în instituții de învățământ autorizate să funcționeze provizoriu sau acreditate, potrivit legii.

Rata de cuprindere are valori mici, (pentru învățământul obligatoriu în jurul valorii de 80%) valorile scad odată cu creșterea nivelului de educație, (pentru învățământul secundar superior fiind de 54% față de 85% prognozat la nivel european), valorile fiind critice pentru mediul rural. Valoarea absolută a ratei de cuprindere este mică, dar acest indicator arată și o tendință de scădere, ceea ce este îngrijorător, și necesită intervenții urgente.

Ponderea absolvenților de clasa a VIII-a care își continuă studiile este de peste 90%, însă este necesar să se urmărească acest indicator și în cazul tranziției de la ciclul inferior la cel superior al liceului. Trebuie avut în vedere faptul că ținta europeană este ca 85% din tinerii din categoria de vârstă 15 – 25 ani să își finalizeze ciclul secundar superior, iar în prezent înregistrăm o rată de cuprindere de doar 74% pentru acest nivel.

Structura calificărilor in regiune a suferit modificări importante datorită analizelor prin intermediul documentelor de planificare a ofertei PRAI și PLAI, înregistrându-se valori care se apropie treptat de țintele stabilite pentru anul de referință 2016.

Structura calificărilor reflectă într-o măsură insuficientă disparitățile interregionale cu privire la cererea pieței actuală și cea viitoare.

Recomandări:

Realizarea unor evidențe complete la nivel de județ, cu privire la categoria tinerilor necuprinși în sistemul formal de educație și identificarea unor măsuri urgente în vederea creșterii ratei de cuprindere, (încurajarea și sprijinirea tinerilor pentru a-și continua studiile, readucerea în școli a celor care au părăsit școala, includerea celor care nu au fost cuprinși) începând cu învățământul primar, și cuprinzând toate nivelele.

Accesul elevilor la educație și la o calificare se poate analiza din punctul de vedere al accesului fizic, accesului la un curriculum adecvat și accesului la servicii specializate.

Sunt necesare măsuri urgente pentru diminuarea fenomenului de abandon școlar la nivelul întregii regiuni, și asigurarea unor alternative pentru completarea studiilor și obținerea unei calificări.

Pentru a asigura competitivitatea absolvenților pe piața forței de muncă, învățământul profesional și tehnic din regiune va trebui să încurajeze obținerea unui nivel de instruire cât mai ridicat, încurajând mobilitatea ocupațională dar și geografică, simultan cu oferirea unor calificări adaptate cerințelor pieței. Pentru a informa tinerii despre cerințele viitoare ale pieței, este necesar să fie continuate cercetările prin studiile regionale.

Se recomandă ca fiecare elev să aibă acces la un curriculum adecvat. Accesul la un curriculum adecvat presupune o structura a calificărilor din oferta școlilor cât mai adaptată cerințelor viitoare ale pieței forței de muncă, pentru a asigura o inserție profesională rapidă și o carieră profesională de succes.

Accesul fizic la o școală care oferă servicii de educație și formare de calitate, înseamnă ca fiecare copil să aibă acces la o unitate școlară care se află la o anumită distanță (stabilită în urma analizelor la nivelul fiecărui județ). Tinerii din mediul rural au acces la școli din mediul urban, ceea ce face ca rata de cuprindere în mediul rural să scadă alarmant pentru ciclul inferior și superior al învățământului secundar.

Asigurarea accesului la servicii suport presupun realizarea unui mecanism de consiliere și orientare pentru carieră individualizat și corelat cu cererea viitoare a pieței forței de muncă. Aceste servicii trebuie oferite de-a lungul întregii perioade de educație și formare (nu doar acțiuni punctuale, izolate, de exemplu înaintea examenelor naționale). Este necesar ca serviciile de consiliere și orientare să fie dezvoltate la nivel regional, pentru a fi corelate cu piața forței de muncă regională, asigurând o mai mare mobilitate ocupațională.

Evoluția populației școlare arată o tendință de descreștere pentru perioada analizată, iar unul din efectele acestui fenomen este creșterea riscului disponibilizărilor în rândul resurselor umane.

Este necesar ca personalul din învățământ să fie corect informat cu privire la tendințele de evoluție a populației școlare și să fie elaborat un plan de măsuri cu implicarea sindicatelor din învățământ, măsuri ce pot compensa aceste efecte (formare pentru adulți, măsuri de readucere a tinerilor în școli, creșterea perioadei petrecute în școală etc.)

Impactul și eficiența formării profesionale poate fi măsurat prin succesul absolvenților pe piața muncii. În acest sens este urgentă realizarea unor anchete regulate de urmărire a absolvenților, validarea și actualizarea studiilor regionale.

Educația și formarea profesională pot fi servicii de calitate oferite beneficiarilor doar în situația în care se bazează pe un parteneriat real și funcțional.

În acest scop este necesar ca deciziile care se iau cu privire la educație și la formarea profesională să fie fundamentate pe recomandările structurilor partenariale și avizate de către acestea, printr-o consultare regulată. Sistemul de monitorizare a implementării PRAI și PLAI trebuie să asigure cerințele formulate mai sus.

În vederea asigurării resurselor necesare implementării măsurilor acestui document, este deosebit de important să fie elaborate din timp proiecte mature și de calitate, având la bază parteneriate reale și puternice, pentru a fi finanțate din Fondurile Structurale ale Uniunii Europene.

Nivelul județean este abilitat să ia o serie de decizii pentru învățământul profesional și tehnic pe baza analizelor realizate care argumentează diferențele față de situația regională.

Există o serie de recomandări cu caracter general precum evitarea școlarizării în schimburi sau reducerea distanțelor pe care elevii trebuie să le străbată pentru a ajunge la școală, facilitându-se în acest mod accesul la școlile TVET.

Nivelul județean va fi responsabil pentru luarea deciziilor potrivite în funcție de propriile analize. Distribuția geografică a unităților școlare nu este uniformă, o concentrare a acestora înregistrându-se în reședințele de județ.

Pentru perioada următoare se recomandă ca să se facă o analiză a efectelor evoluțiilor demografice și să se definitiveze un proiect al schimbărilor în privința rețelei școlare și a structurii calificărilor la nivelul județului, și a fiecărei unități școlare. Având la dispoziție prognozele demografice, este posibil să se facă o planificare a alocării resurselor (materiale și umane) în funcție de dezvoltarea proiectată pentru calificări / domenii și școli.

Având elaborat și aprobat la nivelul fiecărui județ o listă de priorități de dezvoltare (în termeni de calificări și domenii cu șanse de cerere din partea pieței muncii) cu consultarea structurilor de parteneriat, este posibil să se planifice sprijinul financiar prin Fondurile Structurale Europene post aderare în dezvoltarea școlilor.

7. EVALUAREA PROGRESULUI ÎN IMPLEMENTAREA PLAI

Documentul de prognoză al județului Hunedoara PLAI 2013 – 2020 a fost supus unui proces de monitorizare realizat de către 3 membri desemnați de către Consorțiul Regional Vest, reprezentanți ai CLDPS Arad, în martie 2014.

Activitățile s-au axat în principal pe analiza datelor transmise de către instituțiile responsabile de implementarea acțiunilor propuse și compararea acestora cu acțiunile planificate în PLAI.

Formularea concluziilor s-a concretizat în observații și recomandări pentru unele activități sau măsuri de realizare a obiectivelor care se regăsesc materializate în fișele de monitorizare a obiectivelor după cum urmează:

Obiectivul 1:	Optimizarea procesului de implementare a documentelor PRAI/PLAI
Concluzii:	Aducerea de noi parteneri în CLDPS a demarat și au fost cooptați noi membri în structurile de monitorizare și reactualizare a PLAI. A fost constituit CLDPS

	Hunedoara ca organism cu personalitate juridică, cu scopul coeziunii și colaborării mai eficiente a acestei structuri consultative cu rol deosebit de important în activitatea din învățământul profesional și tehnic.
Obiectivul 2:	Optimizarea cantitativă și calitativă a ofertei educaționale
Concluzii:	Exista centralizarea la nivel județean a parteneriatelor încheiate cu agenții economici. Exista un proiect in implementare (axa 2.3), a cărui intervenție se referă la practica elevilor. Raport de analiză comparativă regională realizat. Broșura realizată cu oferta școlilor va trebui prezentată într-o forma mai accesibilă. Este necesară continuarea colaborării cu AJOFM și unitățile de învățământ în vederea urmării absolvenților.
Obiectivul 3:	Dezvoltarea resurselor umane din TVET
Concluzii:	Au fost realizate acțiuni de formare pe implementarea programelor de formare prin programe FSE POSDRU.
Obiectivul 4:	Dezvoltarea infrastructurii TVET
Concluzii:	Există o bază de date referitoare la starea unităților de învățământ și o listă de priorități pentru investiții dar nu sunt avizate de CLDPS. Unele unități de învățământ necesită intervenții urgente pentru asigurarea unor condiții optime de funcționare.
Obiectivul 5:	Asigurarea serviciilor de consiliere și orientare pentru carieră tuturor elevilor din TVET
Concluzii:	A fost efectuată sondarea opțiunilor elevilor de clasa a VIII-a și centralizarea opțiunilor acestora, de către CJRAE, în scopul fundamentării planului de școlarizare pentru anul școlar 2014 – 2015.

Există un proiect depus de CJRAE Hunedoara, pe acest domeniu de intervenție.
Ar fi benefic realizarea unui plan de colaborare între instituții (ISJ, AJOFM, CJRAE)

Rezumatul recomandărilor:

- Stabilirea unui termen pentru reorganizarea parteneriatului, prin regulamentul de funcționare, în funcție de situația specifică din județ.
- Monitorizarea modului de aplicare in practica curentă la clasă a competențelor dezvoltate în urma formării continua a personalului didactic.

Deficiențe constatate privind proiectarea obiectivelor, măsurilor, acțiunilor, țintelor, indicatorilor și recomandări pentru eliminarea deficiențelor.

- Măsuri formulate ambiguu
- Acțiunile nu sunt descrise suficient de detaliat
- Indicatorii nu sunt formulați separat de obiective
- Limbajul instrumentelor de monitorizare nu coincide cu limbajul utilizat în formularea priorităților PRAI, PLAI
- Orizontul de timp nu a fost precizat atunci când au fost planificate acțiunile.

**8. ANALIZA SWOT A CORELĂRII OFERTEI DE FORMARE PROFESIONALĂ CU CEREREA
PIEȚEI MUNCII**

DEMOGRAFIE-ECONOMIE	
Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Tradiția industrială a județului Hunedoara; • Situatrea județului pe principalele trasee rutiere și ferate de intrare în România; 	<ul style="list-style-type: none"> • Productivitatea muncii în întreprinderi sub media națională; • Număr redus de IMM-uri în zonele

<ul style="list-style-type: none"> • Sector dezvoltat a exploatării și prelucrării lemnului; • Dezvoltarea sectorului privat în comerț și servicii; • Existența unei forțe de muncă cu calificare în domeniu; • Mediu de afaceri atractiv; • Grad înalt de urbanizare; • Reducerea migrației rural – urban; • Centre turistice de tradiție; • Sector activ al confecțiilor textile și pielărie. 	<p>defavorizate;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ponderea mică a industrie cu tehnologie de vârf; • Investiții scăzute în resursele umane ale IMM-urilor; • Existența unei zone monoindustriale, cu grave probleme sociale; • Inexistența unei autostrăzi; • Produs intern brut pe locuitor sub media națională • Declinul industriei miniere și siderurgice; • Zone alpine cu utilizare minimă; • Număr redus de organizații de promovare a turismului; • Existența unor suprafețe necultivate și nevalorificate aflate în proprietate privată și de stat; • Inexistența în mediul rural a unei filiere de valorificare a lemnului.
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Construirea autostrăzii Nădlac-Arad-Timișoara-Deva-Sibiu, cu impact în dezvoltarea firmelor care oferă produse sau servicii în etapa de construire a autostrăzii, creșterea atractivității județului în raport cu potențiali investitori; • Existența strategiilor de locale de dezvoltare; • Creșterea numărului de investitori în județ, ca urmare a migrației acestora dinspre polii Arad și Timișoara spre estul regiunii; • Existența și utilizarea fondurilor UE pentru România; • Potențial de turism cultural; • Apariția unor fonduri de dezvoltare a gospodăriilor mici; • Regim silvic reglementat legal, cu efecte favorabile asupra mediului și turismului. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fiscalitate ridicată; • Instabilitatea legislației; • Specializare îngustă în zonele monoindustriale; • Dezvoltarea necorespunzătoare a infrastructurii de afaceri; • Existența unei infrastructuri de transport insuficient exploatate; • Lipsa de resurse umane specializate în domeniu; • Resurse umane din administrația publică slab pregătite; • Oferta de servicii turistice de slabă calitate; • Valorificarea necorespunzătoare a producției agricole; • Slaba corelare între planurile de dezvoltare din agricultură și silvicultură
PIAȚA MUNCII	
Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Existența centrelor universitare în toate județele regiunii • Calificarea profesionala prin formare inițiala se realizează prin sistemul de învățământ public, acesta asigurând o acoperire foarte buna a tuturor domeniilor de calificare (specializări și meserii) la toate nivelele de calificare (ISCOM și ISCED) • Existența unor specialiști calificării în domeniul consilierii și orientării pentru cariera la nivelul regiunii și existența unor centre create și dotate prin programe anterioare 	<ul style="list-style-type: none"> • Corelarea deficitara a cererii cu oferta de pe piața de munca • Nivelul de calificare certificat al forței de munca, profilul de competențe certificate ale persoanelor afla te în șomaj, în căutarea unui (alt) loc de munca nu corespund cerințelor specifice ale angajatorilor • Neconcordanța între calificarea resurselor umane din administrațiile publice locale și atribuțiile existente în fisa postului • Utilizarea insuficienta a resurselor umane din administrațiile publice locale

<p>(absolvenți ai cursurilor de masterat în consiliere pentru cariera și centre dotate cu echipament special)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Participarea la programe de referință ale UE (Open Guidance and Advisory System for an Open Europe, etc.) • Existența Planului Regional de acțiune pentru Învățământul Profesional și Tehnic și a Planurilor Locale de Acțiune pentru învățământul profesional și tehnic bine elaborate, cu date relevante și actualizate • Existența unui număr mare de ONG-uri specializate în furnizarea de servicii sociale către beneficiari • Existența unui număr mult mai scăzut de persoane asistate social față de celelalte regiuni ale țării • Raportul cost/calitate pentru forța de muncă disponibilă în regiune este avantajos pentru angajatori • Rata de dependență la nivel regional este inferioară celei de la nivel național • Sold migrator pozitiv 	<ul style="list-style-type: none"> • Oferta de calificare/reconversie nu este suficient de diversificată și nu există o concurență între ofertanții de formare • Ofertanții de formare activează izolat, neexistând o ofertă globală, corelată a acestora și adaptată nevoilor identificate la nivel regional • Oferta educațională nu este adaptată nevoilor de calificare viitoare, neexistând mecanisme de prognoza și de identificare a nevoilor viitoare • Nevoia unei schimbări de paradigmă (mai ales în cazul formării inițiale) definită prin sintagma • Calificare = pentru mai multe meserii, în loc de filozofia tradițională de tipul: calificare = o meserie • Lipsa de parteneriate eficiente între școala și mediul de afaceri • Lipsa unei platforme de fuzionare a cunoașterii și informației necesare procesului de e-Learning pentru educația continuă la nivelul întregii regiuni • Insuficienta dezvoltare a unui sistem de protecție socială pentru tinerii cu vârsta peste 18 ani care părăsesc sistemul de protecție socială a copiilor precum și pentru persoanele victime ale violenței domestice • Insuficienta implicare din partea consiliilor locale în dezvoltarea serviciilor comunitare pentru copil și familie, la nivelul comunităților respective • Servicii insuficient diversificate pentru diferitele categorii de persoane defavorizate • Rata natalității scăzută, spor natural negativ • Durata medie a vieții este scăzută, fiind mai redusă decât durata medie a vieții la nivel național
<p style="text-align: center;">Oportunități</p>	<p style="text-align: center;">Amenințări</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Numărul companiilor care găsesc în această zonă condiții de stabilitate și resurse umane utilizabile pentru investiții este în creștere • Dezvoltarea agroturismului oferă posibilitatea reconversiei forței de muncă disponibilizate • Apariția altor investiții în regiune, în alte domenii ale economiei și cu productivitate sporită • Ponderea nevoilor de calificare arată o tendință de creștere pentru calificări tehnice cu studii medii și studii superioare (nivel 3,4 ISCOM) în raport cu calificările inferioare (nivel 2,1 ISCOM) 	<ul style="list-style-type: none"> • Scăderea populației tinere și îmbătrânirea populației • Fluctuațiile de pe piața forței de muncă depind dramatic de mișcările pieței europene / mondiale, atât în cazul întreprinderilor mari, dar mai ales în cazul celor mici și medii • Extinderea practicării muncii la negru • Migrarea forței de muncă calificate și mai ales înalt calificate către țările membre ale UE este un proces cu tendințe de creștere având efecte pe termen mediu și lung • Investițiile de tip lohn vor migra către zone mai avantajoase pentru investitori, cauzând

<ul style="list-style-type: none"> • Investițiile de tip lohn constituie o soluție pe termen scurt pentru absorbția forței de munca disponibile • Cadru legislativ flexibil și corelat cu cel european în domeniul calificărilor profesionale prin sistemul de învățământ (formare inițială) • Existența programelor de finanțare din partea UE și a finanțării naționale în domeniul resurselor umane • Alinierea la prevederile Cadrului European al Calificărilor (EQF) – document de lucru al Comisiei Europene • Înființarea Centrului Regional de Resurse cu oferirea de training și formare către mediul privat din regiune pe diferite domenii • Existența unui program de înființare de campusuri școlare (realizarea de unități școlare complexe pentru educarea și pregătirea resursei umane solicitate de piața forței de muncă și de dezvoltare regională) • Autorizarea ca furnizori de formare a cât mai multor școli din regiune care să formeze personal conform cerințelor agenților economici. 	<p>astfel apariția șomajului secundar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nivelul scăzut al salariilor din învățământ și cercetare • Balanța negativă natalitate – mortalitate • Creșterea numărului de „captivi” (persoane dependente) în sistemul de protecție socială • Continuarea scăderii populației • Apariția agenților de muncă temporară • Dezvoltarea în toate județele regiunii a unei baze de date în vederea corelării ofertei cu cererea de pe piața forței de muncă • Dezvoltarea învățământului la distanță • Dinamica pieței forței de muncă determinată de dinamica economiei regionale (cu disparități intraregionale pronunțate) • Existența mentalității de încurajare a investițiilor în capitalul uman
ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC	
Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Implicarea a 5 școli ÎPT într-un proiect finanțat FSE care a asigurat desfășurarea stagiilor de pregătire practică la agenții economici pentru 400 elevi (proiect finalizat), ceea ce a constituit un exercițiu important pentru implementarea altor proiecte. • Implicarea începând cu ianuarie 2011 a 18 școli ÎPT (din 21 școli) într-un proiect finanțat FSE care a asigurat desfășurarea stagiilor de pregătire practică la agenții economici pentru 1350 elevi din Județul Hunedoara. • Existența posibilității de susținere materială prin subvenții pentru elevii din grupul țintă. • Servicii de consiliere și orientare oferite prin cele 2 proiecte. • Proces de monitorizare a PAS demarat în anul școlar 2010/2011, care a furnizat de către membrii CLDPS Hunedoara o analiză cu valoare de feed-back pentru școlile ÎPT. • Proces de restructurare a școlilor ÎPT prin comasare demarat de ISJ Hunedoara începând cu anul școlar 2010/2011. • Existența exercițiului de corelare a ofertei ÎPT cu recomandările PLAI Hunedoara. 	<ul style="list-style-type: none"> • Promovare slabă a școlilor ÎPT la examenul de bacalaureat. • Număr mic de opțiuni exprimate de elevii din clasa a VIII-a, pentru școlile ÎPT. • Insuficiente activități de consiliere și orientare destinate elevilor din gimnaziu, pentru alegerea traseului profesional • Incapacitatea școlilor de a furniza consiliere pentru toți copiii ai căror părinți sunt plecați în străinătate. • Fenomenul de abandon școlar, care are dimensiuni deloc neglijabile pentru învățământul ÎPT. • Rezultate slabe obținute de școlile ÎPT la examenul de bacalaureat, ceea ce duce la scăderea opțiunilor elevilor pentru ÎPT. • Abordarea procesului de învățământ fără flexibilitate, în ceea ce privește nevoile elevilor.
Oportunități	Amenințări

<ul style="list-style-type: none"> • Surse de finanțare care pot fi accesate pentru susținerea stagiilor de pregătire practică pentru elevi. • Surse de finanțare care pot fi accesate pentru formarea continuă a cadrelor didactice din ÎPT. • Existența a numeroase oferte de cursuri de formare furnizate de către M.E.C.T.S., C.N.D.I.P.T., A.R.A.C.I.P., C.N.F.P. sau Universități, pentru cadrele didactice din ÎPT. • Există în Județul Hunedoara SRL sau ONG care doresc să lucreze cu școlile ÎPT în cadrul proiectelor ai căror beneficiari sunt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Inexistența unei analize în ceea ce privește traseul profesional al tinerilor absolvenți ai școlilor ÎPT. • Lipsa legislației stimulative pentru agenții economici care primesc elevi în practică. • Lăsarea elevilor în grija bunicilor sau altor tutori, de către părinții plecați în străinătate la lucru • Plecarea în străinătate a elevilor, ai căror părinți au emigrat cu ani în urmă, în căutarea unui loc de muncă.
---	--

9. REZUMATUL PRINCIPALELOR CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI PENTRU PLANUL DE MĂSURI

Demografie

Concluzii	Implicații pentru dezvoltarea resurselor umane IPT
Declinul demografic general	Impune gestionarea eficientă previzională a dezvoltării resurselor umane sprijinită de investiții corespunzătoare în capitalul uman.
Reducerea naturală prognozată a populației tinere	Exprimă pericolul unui deficit de forță de muncă tânără calificată în următoarea perioadă de timp. Creșterea nivelului de calificare și a motivării forței de muncă tinere de a participa la forța de muncă locală, racordarea realistă la piața europeană a muncii – acțiuni de planificare a ofertei educaționale, de informare, orientarea și consiliere, optimizarea alocării resurselor, prin concentrarea pregătirii în școli viabile, în paralel cu rezolvarea problemelor de acces, colaborarea școlilor în rețea prin ofertă cuprinzătoare și diversificată, eliminarea paralelismelor nejustificate și colaborarea pentru acoperirea teritorială optimă. Gradul de urbanizare a județului Hunedoara peste media națională înseamnă pentru IPT o mai mare concentrare în orașe a unităților școlare care oferă servicii de educație și formare profesională, fiind necesar însă asigurarea accesului la aceste servicii pentru populația din mediul rural, totuși semnificativă.
Fenomenul de îmbătrânire demografică	Sporirea numărului de personal calificat pentru asistență socială și medicală și nevoi educaționale specifice. Se impune realizarea unui proces de planificare a ofertei, analizând pe sectoare procentul de persoane active care vor ieși în pensie în următoarea perioadă, cu efecte majore în ceea ce privește forța de muncă calificată și ocupată.
Ponderea semnificativă a populației feminine	Impune oferta de pregătire - calificările dorite de populația feminină programe de sprijin (facilități) pentru participarea la educație.
Fenomenul de emigrare temporară	Populația județului, inclusiv populația de vârstă școlară este afectată de fenomenul de emigrare temporară , cu influențe asupra ofertei de calificări la nivel regional și județean. Diminuarea numărului de elevi, implicit diminuarea claselor din oferta județului are drept efect limitarea diversificării calificărilor. În cazul numărului mai mic de clase propuse,

	nu se va putea asigura acoperirea nevoilor de calificări și domenii de calificare la nivelul județului Hunedoara. Această situație va influența în mod negativ posibilitățile de adecvare a ofertei la cererea angajatorilor, în primul rând în ceea ce privește includerea de noi calificări profesionale în ofertă.
Diversitatea etnică	Pentru populația de etnie romă sunt necesare trasee de formare profesională de tip „A doua șansă,, având în vedere nivelul de educație și analfabetism înregistrate.
Consolidare relativă a vârstei de mijloc (35-55 ani) active pe piața muncii	Implică nevoi crescânde de formare continuă și de implicarea activă a școlilor ca furnizori de programe de formare pentru adulți.

Se impun, așadar, măsuri pentru dezvoltarea resursei umane precum:

- Creșterea a nivelului de calificare și a motivării forței de muncă tinere de a participa la forța de muncă regională
- Acțiuni de planificare a ofertei educaționale de informare orientare și consiliere;
- Optimizarea alocării resurselor prin concentrarea pregătirii în școli viabile în paralel cu rezolvarea problemelor de acces
- Colaborarea școlilor în rețea:
 - o ofertă cuprinzătoare și diversificată;
 - eliminarea paralelismelor nejustificate
 - colaborare pentru acoperire teritorială optimă

Date economice

Concluzii	Implicații pentru dezvoltarea resurselor umane, IPT
Ritmul susținut de creștere economică din ultimii ani, reflectat în dinamica PIB și a productivității muncii.	Este necesară o continuă prospectare și adaptare proactivă a sistemului de educație și formare profesională la nevoile pieței, ținând cont de contextul social și economic .
Provocări induse de procesul de integrare europeană Dinamica investițiilor brute și a investițiilor străine	Se impune: creșterea nivelului de calificare, importanța competențelor cheie, limbile străine, antreprenoriat, formarea unor competențe adecvate pentru: noile tehnologii, calitate, design, marketing, tehnici de vânzare Colaborarea între școli pentru calificările care presupun competențe combinate, de exemplu: tehnice și comerciale/economice, tehnice – artistice – IT Formarea continuă a profesorilor în parteneriat cu întreprinderile.
Tendința de creștere a ponderii unor sectoare economice (ex.: serviciile și construcțiile), în paralel cu scăderea ponderii altor sectoare în formarea PIB și a VAB regional. Diversitatea activităților industriale sau dimpotrivă concentrarea activităților industriale în anumite sectoare	Oferta educațională trebuie să reflecte, prin structura ofertei (proporțional cu nevoile pieței muncii) ponderea crescută a sectoarelor economice în dezvoltare: servicii, construcții.
Modificări structurale din economie evidențiate prin modificări ale ponderilor sectoarelor și activităților	Identificarea domeniilor și pofilelor de formare profesională inițială prioritare pentru dezvoltarea locală Competențe adecvate și o mobilitate ocupațională

Concluzii	Implicații pentru dezvoltarea resurselor umane, IPT
economiei naționale la formarea PIB și VAB	sporită (inclusiv intersectorială) a forței de muncă. Adaptări prin curriculum în dezvoltare locală (CDL). Realizarea de CDL conform cerințelor agenților economici.
Ponderea crescândă a IMM	Adaptabilitate crescută a forței de muncă la sarcini de lucru diverse Asigurarea unei pregătiri de bază largi, competențe tehnice generale solide. Consolidarea pregătirii profesionale, indiferent de calificare, cu competențe specifice economiei de piață Adaptări prin curriculum în dezvoltare locală (CDL) Dezvoltarea parteneriatului școală-agenți economici

Piața muncii

Concluzii	Implicații pentru dezvoltarea resurselor umane, IPT
Scăderea ratei de ocupare	Anticiparea nevoilor de calificare și adaptarea ofertei la nevoile pieței muncii. Acțiuni sistematice de informare, orientare și consiliere a elevilor Abordarea integrată a formării profesionale inițiale și continue, din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți cu scopul adaptării la cerințele pieței muncii. Implicarea în programele de măsuri active pentru ocuparea forței de muncă, în special în cele privind oferirea unei noi calificări tinerilor care nu și-au găsit un loc de muncă după absolvirea școlii. Parteneriate active cu agenții economici, Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă, autorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socio-profesională a absolvenților învățământului profesional și tehnic – prioritate permanentă a managementului școlar.
Participarea scăzută a forței de muncă în programe de formare continuă	<ul style="list-style-type: none"> - Implicare activă a școlilor ca furnizori de formare pentru adulți pentru: - creșterea nivelului de calificare a capitalului uman și formarea de noi competențe pentru adaptarea la schimbările tehnologice și organizaționale din întreprinderi, - adecvarea calificării cu locul de muncă, - reconversia profesională în funcție de nevoile pieței muncii, recunoașterea și valorificarea experienței profesionale și a competențelor dobândite pe cale formală și informală, - diversificarea ofertei de formare și adaptarea la nevoile grupurilor țintă: ex. programe de formare la distanță, consultanță, etc.
Evoluțiile sectoriale în plan ocupațional, analizele și prognozele privind evoluția cererii și ofertei de forță de muncă	Planificarea strategică pe termen lung a ofertei de calificare, corelată la toate nivelurile decizionale: regional (PRAI), județean (PLAI), unitate școlară (PAS) Identificarea și eliminarea unor dezechilibre între oferta IPT și nevoile de calificare Identificarea domeniilor și pofilelor de formare profesională inițială prioritare pentru dezvoltarea regională. Stabilirea ponderilor domeniilor și pofilelor de formare profesională inițială în oferta de școlarizare în perspectiva 2020

	<p>Planurile de școlarizare (realizat în termeni de calificări profesionale, grupate în domenii și profile) trebuie să reflecte nevoile de forță de muncă în creștere în anumite sectoare/activități ale economiei naționale (descrie în termeni de CAEN sau COR)</p> <p>Creșterea calității formării profesionale inițiale menită să conducă la dobândirea de către absolvenți a competențelor profesionale la un nivel superior celorlalți ofertanți de forță de muncă. Dezvoltarea resurselor umane ale școlilor și a unor parteneriate durabile școală-angajatori.</p> <p>Identificarea unor priorități strategice sectoriale pentru agricultură și dezvoltarea rurală:</p> <p>Pregătirea tinerilor pentru exploatarea eficientă a potențialului agricol – creșterea nivelului de calificare (nivel 3, competențe integrate pentru exploatarea și managementul fermei, procesarea primară a produselor agro-alimentare, etc.)</p> <p>Diversificarea ofertei de calificare având în vedere: agricultura ecologică, promovarea agroturismului, a meșteșugurilor tradiționale, valorificarea resurselor locale prin mica industrie și dezvoltarea serviciilor</p> <p>Implicarea în programe de formare continuă pe două componente: formarea competențelor necesare unei agriculturi competitive și reconversia excedentului de forță de muncă din agricultură spre alte activități.</p>
--	---

Pentru stabilirea noului plan de școlarizare, CLDPS formulează următoarele recomandări:

- În *fabricarea produselor din lemn*, oferta de școlarizare este corespunzătoare pentru formarea inițială și are o tendință ușor ascendentă datorită specificului județului. Se recomandă formare profesională continuă pentru agenții economici care și-au dezvoltat activitatea recent, în domeniul pregătirii de bază *fabricarea produselor din lemn*;
- În *electronică și automatizări*, se propune modificarea țintei în sensul creșterii ponderii în domeniul pregătirii de bază *electronică automatizări*; sunt incluse clasele de operator tehnică de calcul la care există solicitare din partea elevilor și care nu au fost anterior în acest domeniu. De asemenea sunt solicitări de calificări din acest domeniu în cadrul serviciilor.
- În *producție media*, nu mai există solicitare pentru formare inițială în domeniul pregătirii de bază *producție media*; se recomandă formarea profesională continuă pentru eventualele solicitări din partea agenților economici;
- În *construcții instalații și lucrări publice*, cu toate că este considerat un domeniu prioritar în județ (deși tendința regională este mai scăzută) și ca urmare ținta PLAI este menținută la 8%, unitățile școlare întâmpină greutăți în realizarea planului de școlarizare datorită atractivității scăzute a calificărilor respective chiar dacă solicitarea s-a realizat de la școli din zone diferite ale județului. Este necesară o mai bună promovare a acestei calificări.
- În domeniul *mecanică*, recomandările sunt de menținere a ponderii pentru acest domeniu de calificare deoarece sunt incluse în acest domeniu mai multe specializări precum sunt: Tehnician proiectant CAD, Tehnician în transporturi, Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații, etc.
- În domeniul *electric*, se propune modificarea țintei deoarece există solicitare mai mare decât cea prognozată inițial pentru acest domeniu, datorită reorganizării specializărilor și datorită solicitărilor din cadrul serviciilor;
- În *industrie textilă și pielărie*, conform informațiilor de la agenții economici este necesară o creștere a ofertei de formare în acest domeniu. Este necesară o mai bună colaborare cu agenții economici din acest domeniu și o mai bună promovare a ofertei școlare;

- În domeniul *materiale de construcții*, nu există solicitare pentru formarea profesională inițială, se recomandă formarea profesională continuă pentru eventualele solicitări din partea agenților economici;
- În *tehnici poligrafice*, nu există solicitare pentru formarea profesională inițială, se recomandă formarea profesională continuă pentru eventualele solicitări din partea agenților economici;
- În *comerț*, se propune o scădere a ponderii deoarece se solicită o pondere mai mare la domeniul Turism și alimentație publică datorită dezvoltării turismului în zonele montane ale județului (în stațiunile montane Parâng, Straja și Retezat);
- În *estetica și igiena corpului omenesc*, se propune modificarea țintei în sensul creșterii ponderii PLAI deoarece există solicitări pentru acest domeniu atât din partea agenților economici cât și din partea elevilor. Tendința este de creștere în domeniul serviciilor.

Educație

Profilurile, calificările profesionale și specializările în care se pregătesc elevii din județul Hunedoara sunt stabilite conform prevederilor legislației în vigoare, referitoare la organizarea și funcționarea învățământului în România, pe baza „Nomenclatorului profilurilor, calificărilor profesionale și specializărilor” și numai în instituții de învățământ autorizate să funcționeze provizoriu sau acreditate, potrivit legii.

Rata de cuprindere are valori mici, (pentru învățământul obligatoriu în jurul valorii de 80%) valorile scad odată cu creșterea nivelului de educație, (pentru învățământul secundar superior fiind de 54% față de 85% prognozat la nivel european), valorile fiind critice pentru mediul rural. Valoarea absolută a ratei de cuprindere este mică, dar acest indicator arată și o tendință de scădere, ceea ce este îngrijorător, și necesită intervenții urgente.

Ponderea absolvenților de clasa a VIII-a care își continuă studiile este de peste 90%, însă este necesar să se urmărească acest indicator și în cazul tranziției de la ciclul inferior la cel superior al liceului. Trebuie avut în vedere faptul că ținta europeană este ca 85% din tinerii din categoria de vârstă 15 – 25 ani să își finalizeze ciclul secundar superior, iar în prezent înregistrăm o rată de cuprindere de doar 54% pentru acest nivel.

Pe parcursul perioadei de școlarizare se realizează pierderi mari din numărul total de tineri cuprinși în sistemul formal de educație. Aceste pierderi se ridică la peste 22% din numărul celor înscriși în ciclul primar în anul școlar 1994/95, ceea ce în valoare absolută înseamnă 25840 de elevi pentru o cohortă de 4 ani. Acești tineri se vor regăsi în societate fără o calificare, fără studii finalizate, cu risc de marginalizare socio-profesională ridicat, dacă nu se vor realiza intervenții concertate.

Structura calificărilor în regiune a suferit modificări importante datorită analizelor prin intermediul documentelor de planificare a ofertei PRAI și PLAI, înregistrându-se valori care se apropie treptat de țintele stabilite pentru anul de referință 2016.

Structura calificărilor reflectă într-o măsură insuficientă disparitățile interregionale cu privire la cererea pieței actuală și cea viitoare.

Recomandări:

Realizarea unor evidențe complete la nivel de județ, cu privire la categoria tinerilor necuprinși în sistemul formal de educație și identificarea unor măsuri urgente în vederea creșterii ratei de cuprindere, (încurajarea și sprijinirea tinerilor pentru a-și continua studiile, readucerea în școli a celor care au părăsit școala, includerea celor care nu au fost cuprinși) începând cu învățământul primar, și cuprinzând toate nivelele.

Accesul elevilor la educație și la o calificare se poate analiza din punctul de vedere al accesului fizic, accesului la un curriculum adecvat și accesului la servicii specializate.

Sunt necesare măsuri urgente pentru diminuarea fenomenului de abandon școlar la nivelul întregii regiuni, și asigurarea unor alternative pentru completarea studiilor și obținerea unei calificări.

Pentru a asigura competitivitatea absolvenților pe piața forței de muncă, învățământul profesional și tehnic din regiune va trebui să încurajeze obținerea unui nivel de instruire cât mai ridicat, încurajând mobilitatea ocupațională dar și geografică, simultan cu oferirea unor calificări adaptate cerințelor pieței. Pentru a informa tinerii despre cerințele viitoare ale pieței, este necesar să fie continuate cercetările prin studiile regionale.

Se recomandă ca fiecare elev să aibă acces la un curriculum adecvat. Accesul la un curriculum adecvat presupune o structura a calificărilor din oferta școlilor cât mai adaptată cerințelor viitoare ale pieței forței de muncă, pentru a asigura o inserție profesională rapidă și o carieră profesională de succes.

Accesul fizic la o școală care oferă servicii de educație și formare de calitate, înseamnă ca fiecare copil să aibă acces la o unitate școlară care se află la o anumită distanță (stabilită în urma analizelor la nivelul fiecărui județ). Tinerii din mediul rural au acces la școli din mediul urban, ceea ce face ca rata de cuprindere în mediul rural să scadă alarmant pentru ciclul inferior și superior al învățământului secundar.

Asigurarea accesului la servicii suport presupun realizarea unui mecanism de consiliere și orientare pentru carieră individualizat și corelat cu cererea viitoare a pieței forței de muncă. Aceste servicii trebuie oferite de-a lungul întregii perioade de educație și formare (nu doar acțiuni punctuale, izolate, de exemplu înaintea examenelor naționale). Este necesar ca serviciile de consiliere și orientare să fie dezvoltate la nivel regional, pentru a fi corelate cu piața forței de muncă regională, asigurând o mai mare mobilitate ocupațională.

Evoluția populației școlare arată o tendință de descreștere pentru perioada analizată, iar unul din efectele acestui fenomen este creșterea riscului disponibilizărilor în rândul resurselor umane.

Este necesar ca personalul din învățământ să fie corect informat cu privire la tendințele de evoluție a populației școlare și să fie elaborat un plan de măsuri cu implicarea sindicatelor din învățământ, măsuri ce pot compensa aceste efecte (formare pentru adulți, măsuri de readucere a tinerilor în școli, creșterea perioadei petrecute în școală etc.)

Impactul și eficiența formării profesionale poate fi măsurat prin succesul absolvenților pe piața muncii. În acest sens este urgentă realizarea unor anchete regulate de urmărire a absolvenților, validarea și actualizarea studiilor regionale.

Educația și formarea profesională pot fi servicii de calitate oferite beneficiarilor doar în situația în care se bazează pe un parteneriat real și funcțional.

În acest scop este necesar ca deciziile care se iau cu privire la educație și la formarea profesională să fie fundamentate pe recomandările structurilor partenariale și avizate de către acestea, printr-o consultare regulată. Sistemul de monitorizare a implementării PRAI și PLAI trebuie să asigure cerințele formulate mai sus.

În vederea asigurării resurselor necesare implementării măsurilor acestui document, este deosebit de important să fie elaborate din timp proiecte mature și de calitate, având la bază parteneriate reale și puternice, pentru a fi finanțate din Fondurile Structurale ale Uniunii Europene.

Nivelul județean este abilitat să ia o serie de decizii pentru învățământul profesional și tehnic pe baza analizelor realizate care argumentează diferențele față de situația regională.

Există o serie de recomandări cu caracter general precum evitarea școlarizării în schimburi sau reducerea distanțelor pe care elevii trebuie să le străbată pentru a ajunge la școală, facilitându-se în acest mod accesul la școlile TVET.

Nivelul județean va fi responsabil pentru luarea deciziilor potrivite în funcție de propriile analize. Distribuția geografică a unităților școlare nu este uniformă, o concentrare a acestora înregistrându-se în reședințele de județ.

Pentru perioada următoare se recomandă ca să se facă o analiză a efectelor evoluțiilor demografice și să se definitiveze un proiect al schimbărilor în privința rețelei școlare și a structurii calificărilor la nivelul județului, și a fiecărei unități școlare. Având la dispoziție prognozele demografice, este posibil să se facă o planificare a alocării resurselor (materiale și umane) în funcție de dezvoltarea proiectată pentru calificări / domenii și școli.

Având elaborat și aprobat la nivelul fiecărui județ o listă de priorități de dezvoltare (în termeni de calificări și domenii cu șanse de cerere din partea pieței muncii) cu consultarea structurilor de parteneriat, este posibil să se planifice sprijinul financiar prin Fondurile Structurale Europene post aderare în dezvoltarea școlilor.

1. ACȚIUNI PROPUSE – PLAN DE MĂSURI

Aceste acțiuni reprezintă tipurile de măsuri identificate la nivelul județului Hunedoara, fiind formulate în strânsă legătură cu concluziile și recomandările din PRAI. Aceste acțiuni constituie cadrul pentru definitivarea PAS și sunt grupate în domenii de intervenții prioritare.

Obiective	Optimizarea procesului de implementare a documentului PLAI	Corelarea ofertei de formare cu cererea pieței muncii	Dezvoltarea resurselor umane din TVET	Îmbunătățirea condițiilor de învățare în IPT	Asigurarea serviciilor de consiliere și orientare pentru carieră
Ținte	Asigurarea implementării măsurilor plai într-o proporție de minim 80 %	<ul style="list-style-type: none"> • Obținerea de informații credibile, de calitate periodic actualizate și accesibile privind nevoile de calificare • Ajustarea structurii ofertei pe termen lung la nevoile de calificare (pe domenii de pregătire și calificări) • Creșterea nivelului de calificare și gradului de adecvare a competențelor formate la nevoile viitoare ale unei economii în schimbare • Implicarea activă a școlilor TVET în programe de formare a adulților și alte servicii în folosul comunității • Îmbunătățirea sistemului de asigurare a calității în IPT 	Cuprinderea în sistemul de formare continuă a minim 45% din resursele umane din TVET	Dezvoltarea infrastructurii și a bazei materiale a unităților școlare astfel încât să asigurăm calitatea formării profesionale în contextul descentralizării	75% elevii cuprinși din sistemul TVET vor beneficia de servicii de consiliere și orientare pentru carieră

Obiective	Optimizarea procesului de implementare a documentului PLAI	Corelarea ofertei de formare cu cererea pieței muncii	Dezvoltarea resurselor umane din TVET	Îmbunătățirea condițiilor de învățare în IPT	Asigurarea serviciilor de consiliere și orientare pentru carieră
Rezultate măsurabile	<ul style="list-style-type: none"> Cuprinderea reprezentanților cheie la nivel de județ pentru implementarea măsurilor PLAI Aplicarea instrumentelor de monitorizare Finalizarea rapoartelor în termenele stabilite 21 PAS al școlilor ÎPT scrise în funcție de informațiile și recomandările din PLAI Hunedoara 	<ul style="list-style-type: none"> Găzduirea PLAI pe pagina ISJ Hunedoara Rapoarte periodice furnizate de AJOFM Hunedoara privind evoluția pieței muncii regionale și locale (cel puțin anual) Elaborarea de analize referitoare la cuprinderea absolvenților în ciclul superior și pe piața forței de muncă. Actualizare PLAI-ediția revizuită Planurile de școlarizare, avizate de CLDPS Un raport de analiză comparativă județeană CDL pentru clasele a IX-a și a X-a – avizate de CLDPS 21 de școli ÎPT informate și consiliate în privința legislației specifice furnizării de formare pentru adulți. Cel puțin 60% din școlile din rețeaua de ÎPT acreditate ca furnizori de formare pentru adulți Cel puțin 6 cadre didactice din fiecare unitate de ÎPT care să se înscrie în registrul specialiștilor din cadrul Agenției de Prestații Sociale Hunedoara Cel puțin 8 cadre didactice din fiecare școală ÎPT care să furnizeze cursuri de formare profesională 	<ul style="list-style-type: none"> O activitate de informare a întregului personal și un plan de acțiune la nivel de județ 100 cadre didactice care efectuează vizite la agenții economici 25 cadre didactice din ÎPT absolvente de studii universitare de scurta durată care își vor echivala ciclul I de studii universitare. 50 persoane instruite 	<ul style="list-style-type: none"> Lista de priorități și urgente, a investițiilor cu aviz CLDPS (pentru minim 4 școli / an / județ finanțări POR – FEDER) 3 școli ÎPT care se află sub finanțare prin POR – FEDER 7 Centre de informare constituite 1250 elevi beneficiari ai burselor obținute din FSE prin proiectul ID 60004 5 trasee acoperite 100 elevi beneficiari ai transportului cu microbuze furnizate prin programul MECTS 	<ul style="list-style-type: none"> Informații de calitate, accesibile elevilor privind oportunitățile de carieră, oferta și alternativele în cadrul sistemului de ÎPT și oportunităților de angajare identificate Ghiduri tipărite și distribuite gratuit pentru elevii din școlile ÎPT Baza de date care cuprinde elevii cu CES și elevii aflați în dificultate 100 cadre didactice care vor participa în cadrul proiectelor la seminarii de informare privitoare la situația pieței muncii 20 psihologi școlari care participă la seminariile de informare organizare de beneficiarii proiectelor finanțate prin POS DRU.

Obiective	Optimizarea procesului de implementare a documentului PLAI	Corelarea ofertei de formare cu cererea pieței muncii	Dezvoltarea resurselor umane din TVET	Îmbunătățirea condițiilor de învățare în IPT	Asigurarea serviciilor de consiliere și orientare pentru carieră
	<ul style="list-style-type: none">• Constituirea unei echipe de lucru largite care să includă toți factorii de decizie la nivel județean	<ul style="list-style-type: none">• Cel puțin 6 școli ÎPT care furnizează cursuri de formare pentru adulți finanțate prin FSE• 21 responsabili CEAC din școlile ÎPT sprijiniți pentru desfășurarea activității• 21 vizite efectuate de inspectorii școlari în școlile ÎPT• 21 rapoarte de autoevaluare validate• Procedurile de asigurare a calității implementate în toate școlile din rețeaua de ÎPT		<ul style="list-style-type: none">• 500 elevi beneficiari ai decontării navetei de către autoritățile locale• Până în 2020, toate școlile TVET din județ să corespundă normelor de siguranță, igienă și confort pentru elevi	<ul style="list-style-type: none">• Realizarea indicatorului legal de minim 1 psiholog la 800 de elevi pentru rețeaua școlară• 20 parteneriate încheiate cu agenții economici la care elevii desfășoară practica• Până în 2020, unitățile de ÎPT beneficiază de programe de consiliere și intervenție individualizată

Obiective	Optimizarea procesului de implementare a documentului PLAI	Corelarea ofertei de formare cu cererea pieței muncii	Dezvoltarea resurselor umane din TVET	Îmbunătățirea condițiilor de învățare în IPT	Asigurarea serviciilor de consiliere și orientare pentru carieră
A acțiuni pentru atingerea obiectivelor	<ul style="list-style-type: none"> • Lărgirea parteneriatului, la nivel județean, cu recomandarea pentru nivel local • Desfășurarea activității de monitorizare a implementării măsurilor prevăzute în PLAI • Promovarea și stimularea unităților de învățământ profesional și tehnic pentru participarea în vederea obținerii titlului de excelență 	<ul style="list-style-type: none"> • Compatibilizarea bazelor de date ale AJOFM cu noile finalități obținute prin sistemul de educație și formare profesională. • Actualizarea anuală a PLAI • Asigurarea colaborării unităților de învățământ TVET în rețea • Proiectarea anuală a planurilor de școlarizare • Analiza gradului de corelare a ofertei școlare a școlilor • Identificarea cerințelor specifice din partea angajatorilor și adaptarea curriculumului în dezvoltare locală în parteneriat cu aceștia • Asigurarea cunoașterii legislației în vigoare specifică furnizorilor de formare profesională pentru adulți. • Derularea procedurilor în vederea obținerii de autorizări și acreditări pentru noi calificări de către unitățile de învățământ profesional și tehnic. 	<ul style="list-style-type: none"> • Informarea resurselor umane din sistemul IPT asupra tendințelor de dezvoltare a sistemului și planificarea măsurilor de intervenție la nivelul județului și unităților școlare • Organizarea de stagii de formare a cadrelor din sistemul IPT, la partenerii economici, pentru dezvoltarea competențelor metodice și adaptarea la cerințele reformei din IPT 	<ul style="list-style-type: none"> • Asigurarea comunicării între autoritățile locale, ISJ Hunedoara pentru realizarea, evaluarea necesarului de dotare cu echipamente și adoptarea unui plan de acțiune corelat cu strategia ofertei pe termen lung • Transformarea bibliotecilor din școlile IPT în centre de informare modernă • Asigurarea unor burse pentru elevii care frecventează IPT și își desfășoară stagiile de pregătire practică la agenții economici 	<ul style="list-style-type: none"> • Inventarierea opțiunilor tinerilor, urmată de activități de informare și orientare pentru carieră • Adoptarea unui program de măsuri pentru identificarea și integrarea elevilor cu cerințe educative speciale • Cuprinderea cadrelor didactice în activități de informare cu privire la viitorul regiunii, șansele de ocupare a unui loc de muncă • Implicarea partenerilor sociali în acțiuni de orientare și consiliere pentru carieră

Obiective	Optimizarea procesului de implementare a documentului PLAI	Corelarea ofertei de formare cu cererea pieței muncii	Dezvoltarea resurselor umane din TVET	Îmbunătățirea condițiilor de învățare în IPT	Asigurarea serviciilor de consiliere și orientare pentru carieră
	<ul style="list-style-type: none"> • Sprijinirea școlilor ÎPT pentru scrierea PAS în funcție de recomandările PLAI • Abilitarea echipelor constituite la nivel de județ în vederea continuării exercițiului de planificare a educației (implementare și reactualizare PLAI, PAS) 	<ul style="list-style-type: none"> • Cuprinderea cadrelor didactice de specialitate pe listele cu specialiști ale Comisiei Județene de Acreditare a Furnizorilor de Formare Profesională a Adulților Formarea unei baze de date cu cadrele didactice de specialitate din ÎPT, care pot deveni formatori. • Constituirea de parteneriate cu beneficiari ai proiectelor finanțate prin POSDRU, în vederea furnizării de cursuri de calificare pentru șomeri și șomeri din mediul rural. • Sprijinirea responsabilului și membrilor CEAC, din școlile ÎPT, pentru aplicarea legislației în vigoare privitoare la CEAC. • Efectuarea inspecțiilor de validare a rapoartelor de autoevaluare a comisiilor CEAC din școlile ÎPT. • Asigurarea implementării planului pentru asigurarea calității în fiecare școală ÎPT. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sprijinirea cadrelor didactice cu studii scurte (IP3) și a maiștrilor instructori pentru echivalarea studiilor absolvite cu ciclul I universitar • Instruirea responsabililor cu proiectele europene din școlile ÎPT pentru accesarea fondurilor structurale 	<ul style="list-style-type: none"> • Extinderea programului de asigurarea transportului școlar pentru și pentru școlile ÎPT în vederea creșterii accesibilității școlilor • Colaborarea școlilor cu autoritățile locale de care aparțin, pentru utilizarea optimă a resurselor disponibile 	<ul style="list-style-type: none"> • Colaborare cu autoritățile, instituții specializate și ONG pentru oferirea de asistență specializată, consiliere și sprijin familiilor/ elevilor cu risc de abandon timpuriu

ȚINTA 1. ASIGURAREA IMPLEMENTĂRII MĂSURILOR PLAI ÎNTR-O PROPORȚIE DE MINIM 80 %

Cod act.	Activitatea – descriere	Rezultat măsurabil	Responsabil	Orizont de timp
A.1.1.	Lărgirea parteneriatului, la nivel județean, cu recomandarea pentru nivelul local.	Cuprinderea în structurile de implementare a reprezentanților cheie la nivel de județ pentru implementarea măsurilor PLAI	CLDPS Hunedoara ISJ Hunedoara	Conform nevoilor concrete pe parcursul implementării
A.1.2.	Desfășurarea activității de monitorizare a implementării măsurilor prevăzute în PLAI, de către membrii CLDPS Hunedoara	Aplicarea instrumentelor de monitorizare Finalizarea rapoartelor în termenele stabilite Grad de realizare a măsurilor propuse prin PLAI Hunedoara	CLDPS Hunedoara ISJ Hunedoara	Perioada de implementare 2017-2020
A.1.3.	Srijinirea prin acordarea de consiliere școlilor ÎPT pentru scrierea PAS în funcție de recomandările PLAI	21 PAS al școlilor ÎPT scrise în funcție de informațiile și recomandările din PLAI Hunedoara	ISJ Hunedoara Președinte CLDPS Hunedoara	
A.1.4.	Desfășurarea activității de monitorizare a implementării măsurilor prevăzute în PAS, de către membrii CLDPS Hunedoara	Aplicarea instrumentelor de monitorizare Finalizarea rapoartelor în termenele stabilite Grad de acoperire a școlilor ÎPT din Județul Hunedoara	CLDPS Hunedoara ISJ Hunedoara	Perioada de implementare 2017-2020
A.1.5.	Abilitarea echipelor constituite la nivel de județ în vederea continuării exercițiului de planificare a educației (implementare și reactualizare PLAI, PAS)	Constituirea unei echipe de lucru lărgite care să includă toți factorii de decizie la nivel județean	Abilitarea se va realiza prin asistența CNDIPT la solicitarea ISJ-urilor	PLAI anual reactualizat și aprobat în CA al ISJ Hunedoara

ȚINTA 2. ASIGURAREA UNEI CONCORDANȚE ÎNTRE OFERTA DE FORMARE PROFESIONALĂ ȘI CEREREA PIEȚEI MĂSURATĂ PRIN RESPECTAREA RECOMANDĂRILOR PLAI

ȚINTA 2.1 OBȚINEREA DE INFORMAȚII CREDIBILE, DE CALITATE PERIODIC ACTUALIZATE ȘI ACCESIBILE PRIVIND NEVOILE DE CALIFICARE

Cod act.	Activitatea – descriere	Rezultat măsurabil	Responsabil	Orizont de timp
A.2.1.1.	Compatibilizarea bazelor de date ale AJOFM, de evidență ale absolvenților șomeri, cu noile finalități (calificări profesionale/ niveluri de calificare) obținute prin sistemul de educație și formare profesională.	Găzduirea PLAI pe pagina ISJ Hunedoara Rapoarte periodice furnizate de AJOFM Hunedoara privind evoluția pieței muncii regionale și locale (cel puțin anual)	ISJ Hunedoara CJRAE Hunedoara, Unități școlare ÎPT din Județul Hunedoara	Anual, cu reactualizarea datelor Noiembrie revizuirea țințelor
A.2.1.2.	Dezvoltarea colaborării între ISJ și AJOFM; investigarea evoluției pieței muncii în procesul de planificare a IPT	Statistici și analize la nivelul județului Hunedoara referitoare la cuprinderea absolvenților în ciclul superior, și pe piața forței de muncă.	ISJ Hunedoara Unități școlare AJOFM Hunedoara	Permanent

ȚINTA 2.2. AJUSTAREA STRUCTURII OFERTEI PE TERMEN LUNG LA NEVOILE DE CALIFICARE (PE DOMENII DE PREGĂTIRE ȘI CALIFICĂRI)

Cod act.	Activitatea – descriere	Rezultat măsurabil	Responsabil	Orizont de timp
A2.2.1.	Actualizarea anuală a PLAI pe baza datelor certificate de INS și a recomandărilor din PRAI	PLAI ediția revizuită	CLDPS Hunedoara ISJ Hunedoara	Anual, înainte de stabilirea planului de școlarizare pt. anul școlar următor
A.2.2.2.	Asigurarea colaborării unităților de învățământ TVET școlilor în rețea, pentru planificarea ofertei pe baza unei strategii comune	2 întâlniri ale coordonatorilor școlilor ÎPT, premergătoare constituirii planului de școlarizare	Unități școlare ISJ Hunedoara	Octombrie Noiembrie
A.2.2.3.	Proiectarea anuală a planurilor de școlarizare în concordanță cu recomandările formulate în PLAI	Planurile de școlarizare anuale, avizate de CLDPS, în concordanță cu PRAI și PLAI	Unități școlare ISJ Hunedoara	decembrie

A.2.2.4.	Analiza gradului de corelare a ofertei școlare a școlilor ținând cont de recomandările din PLAI Hunedoara	Un raport de analiză comparativă județeană	CNDIPT, CLDPS, ISJ	Decembrie Ianuarie
-----------------	---	--	--------------------	-----------------------

Ținta 2.3: CREȘTEREA NIVELULUI DE CALIFICARE ȘI GRADULUI DE ADECVARE A COMPETENȚELOR FORMATE LA NEVOILE VIITOARE ALE UNEI ECONOMII ÎN SCHIMBARE

Cod act.	Activitatea – descriere	Rezultat măsurabil	Responsabil	Orizont de timp
A.2.3.1.	Identificarea cerințelor specifice din partea angajatorilor și adaptarea curriculumului în dezvoltare locală în parteneriat cu aceștia	CDL – avizate de CLDPS	Școlile din ÎPT	În anul școlar premergător anului școlar în curs
A.2.3.2.	Urmărirea ieșirilor din sistemul TVET la nivel de județ cu accent deosebit pe analiza problematicii de abandon școlar și a rezultatelor obținute la examenul de Bacalaureat	Statistici și analize la nivelul județului referitoare la cuprinderea absolvenților TVET în ciclul superior și pe piața forței de muncă. Rata de tranziție de la ciclul inferior al liceului la ciclul superior al liceului: minim 95% până în 2019	ISJ Hunedoara Unități școlare AJOFM CNDIPT	Anual
A.2.3.3	Măsuri metodice și colaborare interdisciplinară pentru consolidarea pregătirii de bază și a pregătirii tehnice generale, cât și a competențelor cheie.	Analize la nivelul județului realizate cu prilejul inspecțiilor frontale	- Inspectorii de specialitate - Școlile din ÎPT - Rețele de școli și parteneri	In conformitate cu calendarul compartimentului Inspecție școlară din ISJ Hunedoara
A.2.3.3.	Măsuri conjugate pentru consolidarea pregătirii profesionale, indiferent de calificare, cu competențe specifice economiei de piață (marketing, competențe antreprenoriale, tehnici de vânzări, etc.)	Furnizarea unor cursuri prin CCD Deva care vizează creșterea competitivității și flexibilității forței de munca, cadrelor didactice din ÎPT	CCD Deva Inspectorul responsabil cu dezvoltarea resursei umane.	Calendarul desfășurării cursurilor de formare, al CCD Deva

Ținta 2.4: IMPLICAREA ACTIVĂ A ȘCOLILOR TVET ÎN PROGRAME DE FORMARE A ADULȚILOR ȘI ALTE SERVICII ÎN FOLOSUL COMUNITĂȚII

Cod act.	Activitatea – descriere	Rezultat măsurabil	Responsabil	Orizont de timp
A.2.4.1.	Asigurarea cunoașterii legislației în vigoare specifică furnizorilor de formare profesională pentru adulți.	21 de școli ÎPT informate și consiliate în privința legislației specifice furnizării de formare pentru adulți.	Președintele CLDPS Hunedoara	Ianuarie - februarie 2018
A.2.4.1.	Derularea procedurilor de acreditare	Cel puțin 60% din școlile din rețeaua de ÎPT din jud. Hunedoara acreditate ca furnizori de formare pentru adulți până în 2014	ISJ Hunedoara	Calendar de activități la nivelul școlilor ÎPT
A.2.4.2.	Cuprinderea cadrelor didactice de specialitate pe listele cu specialiști ale Comisiei Județene de Acreditare a Furnizorilor de Formare Profesională a Adulților	Cel puțin 6 cadre didactice din fiecare unitate de ÎPT care să se înscrie în registrul specialiștilor din cadrul Agenției de Prestații Sociale Hunedoara	Președinte CLDPS Hunedoara Vicepreședinte CLDPS Hunedoara	Ianuarie – februarie 2018
A.2.4.3.	Formarea unei baze de date cu cadrele didactice de specialitate din ÎPT, care pot deveni formatori în cadrul cursurilor de perfecționare, inițiere, specializare sau calificare	Cel puțin 8 cadre didactice din fiecare școală ÎPT care să furnizeze cursuri de perfecționare, inițiere, specializare sau calificare	Președinte CLDPS Hunedoara Vicepreședinte CLDPS Hunedoara	Martie – aprilie 2018
2.4.4.	Constituirea de parteneriate cu beneficiari ai proiectelor finanțate prin FSE POSDRU, în vederea furnizării de cursuri de calificare pentru șomeri și șomeri din mediul rural.	Cel puțin 6 școli ÎPT care furnizează cursuri de formare pentru adulți finanțate prin FSE.	Președinte CLDPS Hunedoara Vicepreședinte CLDPS Hunedoara	Ianuarie – februarie 2018

ȚINTA 2.5. ÎMBUNĂTĂȚIREA SISTEMULUI DE ASIGURARE A CALITĂȚII ÎN ÎPT

Cod act.	Activitatea – descriere	Rezultat măsurabil	Responsabil	Orizont de timp
2.5.1.	Sprijinirea responsabilului și membrilor CEAC, din școlile ÎPT, pentru aplicarea legislației în vigoare privitoare la CEAC	<ul style="list-style-type: none"> 21 responsabili CEAC din școlile ÎPT sprijiniți pentru desfășurarea unei activități în conformitate cu legislația în vigoare 	ISJ Hunedoara prin inspectorul școlar general adjunct - inspecție școlară Președinte CLDPS	Anual - Calendarul implementării la nivel național

2.5.2	Efectuarea inspecțiilor de validare a rapoartelor de autoevaluare a comisiilor CEAC din școlile ÎPT	<ul style="list-style-type: none"> • 21 vizite efectuate de inspectorii școlari în școlile ÎPT • 21 rapoarte de autoevaluare validate 	ISJ Hunedoara prin inspectorul școlar general adjunct - inspecție școlară	Octombrie a fiecărui an școlar.
2.5.3.	Asigurarea implementării planului pentru asigurarea calității în fiecare școală ÎPT, centrat pe calitatea procesului de predare învățare dar și analiza și implementarea celorlalte principii.	<ul style="list-style-type: none"> • Procedurile de asigurare a calității implementate în toate școlile din rețeaua de ÎPT 	Școlile IPT Coordonatorul județean al CEAC	Calendarul implementării la nivel național ARACIP
2.5.4.	Efectuarea inspecțiilor de evaluare externă a comisiilor CEAC din școlile ÎPT	<ul style="list-style-type: none"> • 21 vizite efectuate de inspectorii școlari în școlile ÎPT • 21 rapoarte de evaluare externă 	ISJ Hunedoara prin inspectorul școlar general adjunct – domeniu inspecție școlară	

ȚINTA 3. CUPRINDEREA ÎN SISTEMUL DE FORMARE CONTINUĂ A MINIM 45% DIN RESURSELE UMANE DIN TVET

Cod act.	Activitatea – descriere	Rezultat măsurabil	Responsabil	Orizont de timp
A.3.1	Informarea resurselor umane din sistemul ÎPT asupra tendințelor de dezvoltare a sistemului și planificarea măsurilor de intervenție la nivelul județului Hunedoara și unităților școlare	<ul style="list-style-type: none"> • O activitate de informare a întregului personal și un plan de acțiune la nivel de județ 	ISJ Hunedoara SIP prin reprezentantul în CLDPS CLDPS Hunedoara CNDIPT	Noiembrie 2017 Aprilie 2018
A.3.2.	Organizarea de vizite sau stagii de formare a cadrelor din sistemul ÎPT, la partenerii economici, pentru dezvoltarea competențelor metodice și adaptarea la cerințele reformei din ÎPT (stagii de formare prin instituțiile acreditate, întâlniri metodice, lecții deschise, scheme de mentorat în școli, etc.)	<ul style="list-style-type: none"> • 100 cadre didactice care efectuează vizite la agenții economici, care asigură desfășurarea stagiilor de pregătire practică pentru elevii din grupul țintă al proiectului ID: 60004 	ISJ Hunedoara prin proiect finanțat FSE ID 60004	Martie 2018 Februarie 2019

A.3.3.	Sprijinirea cadrelor didactice cu studii scurte (IP3) și a maștrilor instructori din școlile ÎPT pentru echivalarea studiilor absolvite cu ciclul I universitar respectiv profesor pentru instruire practică, în conformitate cu Legea Educației Naționale și OMECTS nr 5484/2011 și nr. 5553/2011	<ul style="list-style-type: none"> • 25 cadre didactice din ÎPT absolvente de studii universitare de scurta durata care își vor echivala ciclul I de studii universitare. 	ISJ Hunedoara prin compartimentul DRU	Ianuarie 2018 Ianuarie 2019
A.3.4.	Instruirea responsabililor cu proiectele europene din școlile ÎPT pentru accesarea fondurilor structurale	<ul style="list-style-type: none"> • 50 persoane instruite 	CLDPS Hunedoara ISJ Hunedoara	În funcție de deschiderea liniilor de finanțare

ȚINTA 4. DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII ȘI A BAZEI MATERIALE A UNITĂȚILOR ȘCOLARE ASTFEL ÎNCÂT SĂ ASIGURĂM CALITATEA FORMĂRII PROFESIONALE ÎN CONTEXTEL DE DESCENTRALIZĂRII

Cod act.	Activitatea – descriere	Rezultat măsurabil	Responsabil	Orizont de timp
A.4.1.	Asigurarea comunicării în cadrul CLDPS Hunedoara, între autoritățile locale, ISJ Hunedoara pentru realizarea evaluarea necesarului de dotare cu echipamente și adoptarea unui plan de acțiune corelat cu strategia ofertei pe termen lung	<ul style="list-style-type: none"> • Lista de priorități și urgente, a investițiilor cu aviz CLDPS (pentru minim 4 școli / an / județ finanțări POR – FEDER) • 3 școli ÎPT din Județul Hunedoara care se află sub finanțare prin POR – FEDER: Colegiul Tehnic Energetic Dr. Hurmuzescu Deva, Colegiul de T. F. Anghel Saligny Simeria, Colegiul Național I.C. Brătianu Hațeg. 	CLDPS Hunedoara Primăria Deva Primăria Simeria Primăria Hațeg	În funcție de deschiderea liniilor de finanțare
A.4.2.	Transformarea bibliotecilor din școlile ÎPT în centre de informare modernă	<ul style="list-style-type: none"> • 7 Centre de informare constituite în 6 școlile ÎPT din Județul Hunedoara 	CCD Deva Conducerile unităților de învățământ Consiliile locale	2018-2019
A.4.3.	Asigurarea unor burse pentru elevii care frecventează ÎPT în Județul Hunedoara și își desfășoară stagiile de pregătire practică la agenții economici	<ul style="list-style-type: none"> • 1250 elevi beneficiari ai burselor obținute din FSE prin proiectul ID 60004 	ISJ Hunedoara	2018-2019

A.4.4.	Extinderea programului de asigurarea transportului școlar pentru și pentru școlile ÎPT în vederea creșterii accesibilității școlilor	<ul style="list-style-type: none"> • 5 trasee acoperite • 100 elevi beneficiari ai transportului cu microbuze furnizate prin programul MECTS • 500 elevi beneficiari ai decontării navetei de către autoritățile locale 	Consiliul Județean Hunedoara ISJ Hunedoara Consiliile locale	2020
A.4.5.	Colaborarea școlilor cu autoritățile locale de care aparțin, pentru utilizarea optimă a resurselor disponibile;	<ul style="list-style-type: none"> • Până în 2025, toate școlile TVET din județ să corespundă normelor de siguranță, igienă și confort pentru elevi 	Școli, autorități locale	Permanent
A.4.6.	Promovarea și stimularea unităților de învățământ profesional și tehnic pentru participarea în vederea obținerii titlului de excelență	<ul style="list-style-type: none"> • Toate școlile TVET din județ să participe la obținerea titlului de excelență 	ISJ Hunedoara CLDPS Școli, autorități locale	Anual

ȚINTA 5. 75% ELEVII CUPRIȘI DIN SISTEMUL TVET VOR BENEFICIA DE SERVICII DE CONSILIERE ȘI ORIENTARE PENTRU CARIERĂ

Cod act.	Activitatea – descriere	Rezultat măsurabil	Responsabil	Orizont de timp
A.5.1.	Inventarierea opțiunilor tinerilor, urmată de activități de informare și orientare pentru carieră	<ul style="list-style-type: none"> • Informații de calitate accesibile elevilor privind oportunitățile de carieră, oferta și alternativele în cadrul sistemului de ÎPT de la nivelul regiunii și oportunităților de angajare identificate pe termen mediu și lung la nivel regional; • Ghiduri tipărite și distribuite gratuit pentru elevii din școlile ÎPT, în cadrul proiectului ID 60004, beneficiar ISJ Hunedoara 	CJRAE Hunedoara , ISJ Hunedoara Beneficiari ai proiectelor POS DRU Axa 2, DMI 2.1 Președintele CLDPS Hunedoara	Martie 2018
A.5.2.	Adoptarea unui program de măsuri pentru identificarea și integrarea elevilor cu cerințe educative speciale și oferirea de programe pentru elevii cu	<ul style="list-style-type: none"> • Baza de date care cuprinde elevii cu CES și elevii aflați în dificultate, alcătuită la nivelul CJRAE Hunedoara • Elevii din categoriile dezavantajate 	CJRAE Hunedoara ONG beneficiare ale proiectelor POS DRU DMI 2.2	Anual în luna octombrie

	dificultăți de învățare sau care aparțin grupurilor defavorizate	beneficiază de facilități specifice de acces și de sprijin, de planuri de intervenție individualizată și de curriculum diferențiat în vederea continuării studiilor în cadrul ÎPT		
A.5.3.	Cuprinderea cadrelor didactice în activități de informare cu privire la viitorul regiunii, șansele de ocupare a unui loc de muncă	<ul style="list-style-type: none">• 100 cadre didactice care vor participa în cadrul proiectelor la seminarii de informare privitoare la situația pieței muncii în Județul Hunedoara și în Regiunea Vest.• 20 psihologi școlari care participă la seminariile de informare organizare de beneficiarii proiectelor finanțate prin POS DRU.• Realizarea indicatorului legal de minim 1 psiholog la 800 de elevi pentru rețeaua școlară din Județul Hunedoara	ISJ Hunedoara CJRAE Hunedoara	
A.5.3.	Implicarea partenerilor sociali în acțiuni de orientare și consiliere pentru carieră	<ul style="list-style-type: none">• 20 parteneriate încheiate cu agenții economici la care elevii desfășoară practica	ISJ Hunedoara beneficiar al proiectului ID 60004	Permanent
A.5.4.	Colaborare cu autoritățile, instituții specializate și ONG pentru oferirea de asistență specializată, consiliere și sprijin familiilor/ elevilor cu risc de abandon timpuriu (din mediul rural, medii sociale sau etnice defavorizate, familii de emigranți, familii monoparentale, etc.)	<ul style="list-style-type: none">• Până în 2025, unitățile de ÎPT beneficiază de programe de consiliere și intervenție individualizată	ONG Asociații de părinți constituite pe lângă unitățile școlare	Permanent în funcție de deschiderea liniilor de finanțare

Anexa A la planul de acțiuni

Tinte pe domenii pentru structura planurilor de școlarizare

- județul Hunedoara -

Domeniu de pregătire	Plan școlarizare realizat la clasa a IX-a liceu + profesională în anul școlar 2017/2018			Ținte pentru oferta ÎPT pentru 2017-2025 ^{*)} liceu+profesională (nivelul 3 și 4 de calificare)	
	Nr. clase	Nr. elevi	%	Min.-max.	Ținta (medie județeană) (%)
agricultură	0,50	10,00	0,76%	1-3%	2,50%
silvicultură	0,50	13,00	0,76%	0-1%	1%
protecția mediului	1,00	28,00	1,53%	1-2%	1,50%
ind. alimentară	1,00	28,00	1,53%	1-3%	2,00%
comerț	0,00	0,00	0,00%	5-8%	6%
economic	6,00	169,00	9,16%	8-9%	8%
turism și alimentație	19,00	466,00	29,01%	25-30%	25%
estetica și igiena corpului omenesc	3,00	67,00	4,58%	1-3%	2%
construcții, instalații și lucrări publice	1,50	28,00	2,29%	1-3%	2%
mecanică	20,00	463,00	30,53%	28-32%	32%
electric	1,50	43,00	2,29%	4-5%	5%
electromecanică	4,50	109,00	6,87%	3-5%	5%
electronică automatizări	2,00	52,00	3,05%	1-3%	4%
chimie industrială	1,00	28,00	1,53%	1-2%	1,50%
materiale de construcții	0,00	0,00	0,00%	0%	0%
fabric.prod.din lemn	0,00	0,00	0,00%	1-2%	1,50%
industrie textilă și pielărie	3,00	42,00	4,58%	0-1%	0%
tehnici poligrafice	0,00	0,00	0,00%	0%	0%
Producție media	1,00	29,00	1,53%	1%	1%
TOTAL	65,50	1575,00	100,00%	100,00%	100,00%¹

^{*)} **NOTĂ:** Valorile menționate vor fi actualizate la un interval de 1-2 ani pe baza analizei evoluțiilor și previziunilor cererii pieței muncii.

¹ Procentul pe calificări se va raporta la ponderea de 60% prognozată pentru învățământul profesional și tehnic.